

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi munkatárs
ÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

A hiányzó ellenzék

Írta: Mezei Ernő.

Hallga! Hallga! Beszélnek, hogy a függetlenségi pártot megkezdődött a természetes kiválás és szétválás. Beszélnek, hogy egy függetlenségi ellenzék elemei, talán többen, talán kevesebben, már találkoznak és összeverődnek. Beszélnek egyfelől, de tagadják másfelől. És meg- esik, hogy ugyanazok, akik tegnap beszélték, ma már tagadják. De igaz-e, nem-e egyik-másik részlet, mindegy. A dolgok ereje, az élet örök visszahatása, az elaltatott öntudat felrezenése nyilvánul magában az ellenőrizhetlen híresztelésben, a vak ide-oda tapogatózásban is. A nemzet már régen látja, hogy amiben eleinte a nemzeti pártok céltudatos koalícióját, a forrongó hazafiság összes elemeinek tüzfolyammá való egyesülését kereste, tulsoká marad meg a zürzavaros khaosz állapotában és csak nedves, szenny-nyes ködtömeggé készül lehiggadni. A közszellem sovárogyva lesi a nemzeti törekvések mikor sűrűsödnek újra szilárd talajra, mikor száll fel újra a magyar politika égboltjára az elvi igazság napja, mikor gyúlnak ki újra az eszmék csil- lagai parlamentáriszimusunk éjjele fölött! Mert a khaosz legfőbb törvénye az, ha van benne alkotó erő, hogy a száraz- nak a vizektől el kell válnia. Nemzeti

ellenzék alakulása nélkül közéletünk csak rémletes üresség.

Mi is rámutattunk többször régebben is, újabban is erre a megmagyarázhat- lan hiányra, az örökké hallgató mély- ségre, melyből egyre kiáltóbb bajok ro- hanják meg alkotmányos világunkat. De ki nem látta szemével, ki nem fogta fel füleivel, ki nem tapasztalta ki kézzel fogható igazságot, mit jelent egy nem- zeti ellenzék hiánya éppen a jelenlegi körülmények között, most a kiegyezési tárgyalások folyamán, amikor a szemben- álló alkotmányos erők mérlegelésénél a mi ujdonatu és óriási függetlenségi több- ségünk, az egységes nemzeti akaratnak ez a hirtelen, vulkanikus alakulása oly kevés nyomattal bír, szinte számba se jön az osztrák parlament szedett-vedett szabadcsapataival szemben? Ezt az osztrák parlamentet, mint az uralkodó és döntő bálványt tolják unos-untalan a független- ségi magyar miniszterek orra elé, mert nekik csak óriás függetlenségi több- ségük van ellenzék nélkül! Az ilyen jelenségnek okait végiggondolni, szinte veszedelmes dolog. Ki tudja eléggé megmagyarázni azt, hogy minálunk a nemzeti élet ellenzéki szükségének leg- erősebb szervezése és szakadatlan vihar- zása után pusztán a kormányzati hatal- mak változása egyszerre halottá csön- det, temetői békességet varázsol a magyar pártélet egész mezejére?

Még csak az imént föltétlenül elis- mert dogma volt, amelyet a szabadelvű kormányok sem vontak kétségbe, hogy a mi közjogi viszonyaink között minden kormánynak, amely Béccsel kénytelen alkudni, félelmetes ellenzékkel kell a háta mögött tudnia. Sőt tegnap a helyes erő- arány nélkülözhetlen alkatrészének hirdet- ték még azt is, hogy a magyar ellenzék az obstrukciós erőszak korlátlan ellen- hatásait fejthesse ki minden bécsi nyomás ellenében. Most ime az új nemzeti kor- mány ötödik évén át folytat kiegye- zési tárgyalásokat Béccsel, minden elő- leges föltevés megmástitásával új és új alkut kezd, de a háta mögött lévő roppant többségből ez egész idő alatt — egy *in- terpelláció* nem sok, annyi se hangzott föl. Mindazt, ami a nagy nyilvánosság ter- mézetes érdeklődését illette, azt legfel- jebb Beck Wladimir adta a maga mód- ján tudtukra, az ő nagyon kíváncsi, ellenőrző jogára is féltékeny reichsrathja révén. Mi ez más, mint a parlamenti pártok és a nemzet között való vérke- ringésnek teljes alákötése, az élő al- kotmányosság minden villamos áramá- nak kikapcsolása? Csak csodáljuk, cso- dáljuk, a nemzet óriás erőtartáléka, mely százados történelmi hit mélységei- ből robogott elő, hogyan változott, alig- hogy az első összecsapásig jutott, lel- ketlen tömeggé és holt súlylává, amely az alkotmányos harc semmi helyes

Huszárszerelem.

Írta: Sas Ede.

(Utánnyomás títos.)

Gyönyörű táj a Kárpátok között. A hegy- óriások oldalát sötét és fenyves rengeteg bo- rítja. A zugó lombtengerből itt-ott egy-egy csinos, svájci stílusban épült nyaraló csíra orma intget elő. Egyik nyaraló közelében, az erdőben kanyarodó úton, bájos fiatal leány ül, aki szemmel láthatóan csak azzal foglalkozik, hogy buzdón, teli tüdővel, pihető mellet szíjja a hegyvidék erős, vérpezsdítő lehelletét. Pedig, úgy látszik, hogy hála Istennek, nincs rászó- rulva: karcu termete csupa acélos egészség s csillogó fekete szeméből is az az életkedv, erő és bátorság ragyog elő, aminő csak a tel- jes egészségben viruló testből és lélekből fakad. Arca csakugy tündöklök a gyönyörűség- től, amint a lábainál elterülő kilátást: az apró falvakkal telehintett völgyet s a szemközti levő ormon a napáldozat szépségét élvezi. A nap tudniillik éppen a szép leánynyal szemben ál- dozik le: de meglehet, hogy ha a leány nem ülne éppen nyugattal szemben, hanem például észak felé nézne, a nap eltérne hagyományaitól és onnan vetne feléje bucsupillantásokat. Oly szép a kicsike, aki tulajdonképpen nem is olyan kicsike...

Az erdőből azonban most egy ifjú ember lép elő a huszárszerek egyenruhájában. Éppen- séggel nem a deli, napbarnította hadfi, mint a világ első katonái rendszeren; arca sápadt, so- vány, mint aki most állott ki egy hosszabb betegséget. Amikor a leányt meglátja: kissé meg van lepelve s megáll a fenyősátor árnyá- ban. Örövend a találkozásnak, de mégis jobb

szerette volna, ha az most még nem követke- zik be.

Végre elszántan a leányhoz lép és köszönti.

— Jó napot, Nella! Hát maga itt van?

— Nini, Horpács! Ugy van, én itt vagyok. Lidi néni éppen most ment föl a szobájába, hűvösnek találta már az estét. De én megkér- tem, hogy hadd maradhassak még egy pár percig itt. Hiszen ugye soká élvezem már ezt az itteni levegőt. Mintha csak sejtette n volna, hogy nem maradok garde nélkül.

— Az ám. Milyen véletlen találkozás...

— Dehogyan véletlen találkozás. Miért is fettejtük mi, mintha olyan nagyon meg volnánk lepetve? Hiszen maga tudja, hogy én itt va- gyok. Én pedig pár napja hallottam, hogy ide- érkezett. Persze, nem sietett velem találkozni.

— Van rá okom, hogy siessek?

— Igaza van. Nincs. Hanem maga lábba- dozó. Hát nézze, üljön le szépen ide a lóczára. Hát behegedt már a sebe?

— Maga még ezzel is tréfálni tud?

— Hála Istennek, hogy nem kell az ese- tet nagyon komolyan vennem. Mondja, így tan- ulják meg maguk, katonák a fegyverforgatást? A szívébe céloz s éppen hogy csak egy bor- dáját horzsolja a golyó?

A főhadnagy arca lángba borult:

— Maga persze jobb szerette volna, ha egyenest a szívémet furja keresztül? Mikor így hallom beszélni, igazán nagyon sajnálom, hogy nem sikerült az öngyilkosságom s pár heti kinlódás után életben maradtam...

— Megérdemelte a szenvedést, amiért ké- pes volt elkövetni azt az ostobaságot...

— Ostobaságnak mondja? Pedig jól tudja, miért fogtam magamra a fegyvert.

— Tudom. Miattam tette. És én mégis

ostobaságnak nevezem a dolgot. Isten látja a lelkemet, hogy nagyon örvendek neki, hogy nem sikerült az a meggondolatlanlás; mert ha önnek apja, anyja, testvérei nincsenek is, akik megsiratnák, azért mégis kár lett volna egy fiatal életért, ami, ha csupa haszontalanságok- ban telt is el a múltban: tartalmas és hasz- nos lehet a jövőben.

— Mondjuk, hogy így van. És én az egész jövőt kész voltam eldobni, csak hogy be- bizonyítsam, hogy magát mennyire szerem- tem...

A leány a fiatal ember szemébe néz, las- san és komolyan:

— És lássa, én éppen ezt nem tudom egy komoly férfi szerelmének komoly bizonyosságául elfogadni. Azért nem tud engem ez a puska- porcsepőlés amúgy igazában meghatni.

A főhadnagy izgatottan kérdezte:

— Miért nem képes ezt bizonyítékul el- fogadni?

— Üljön csak szép nyugodtan. Megpró- bálom megmagyarázni. Noha már oly rég ismer, hogy ismernie kellene a gondolkodásomat, a lelkemet s értenie kellene a felfogásomat minden külön magyarázat nélkül.

— Minden megjegyzése egy-egy csipés...

— És minden csipés találó. Ez a baj, lássa. Tehát sziveskedjék pár pillanatig figyelni. Már az imént bátoroktam magyaros őszinte- tessel megállapítani s ön nem is tett az ellen kifogást, hogy becses életét eddigelé meglehe- tős léhán méltóztatott eltölteni...

— Mert nem volt tartalma az életemnek. Nem volt célom, amiért nemes és tartalmas életet éljek.

— Engedjen meg, ez a könnyelmű emberek rendes kibuvója. Az ember első sorban becsülje

szervezésére többé nem használható? Miképp dermedhetett meg ez annyira, hogy még a legszükségesebb ellenzéki csírák kifejlesztésére is alig látjuk képesnek?

Bizonyos előttünk, az ily végzetesen visszás jelenségnek, amelyhez hasonló soha semmi parlamentben, még koalíciós alakulás mellett sem fordult elő, ennek kellő megértéséhez csak vezérlő társadalmi osztályaink modern erkölcséinek teljes megvilágításával, különösen a mandátumszerzés adatainak ismeretével lehet eljutni. Csak amit a legutóbbi napokban a parlamenti élet jelenségei felől olvashattunk, például azok a bizalmas nyilatkozatok, amelyeket a klub és hallású falai és kariatidjei előtt tesznek, néha meg utólag megtagadnak, mind oly képet adnak a parlamenti miliőről, mintha a pártok, a klubok és leginkább az egyes képviselők a kormányhoz való viszonyukat merőben személyes ügynek tekintenék, tisztán a magánkötelezettségek mértéke szerint fognak föl. A miniszter, ki pártelnök is, igen kevésbé világosította ugyan fel őket a kormány jövő szándékairól vagy bármi elvi álláspontjáról, de nagyon hatott rájuk szives kérésével, hogy csak viseltessenek állandó bizalommal a kormány iránt. Minő szuverénitás és egyben minő alázatosság! Ily megtisztelő kérés után hogyisne tagadnák meg annak jogosultságát, hogy a világok legjobbjában valamely nemzeti ellenzék is létezzék? Pedig ebben az esetben, mint általában a magyar politika különös bonyodalmaiban, kormány és ellenzék nem egymást kizáró szempontok. Tarthatja valaki nagyon szükségesnek a koalíciót és a koalíciós politikát,

meg önmagát és éljen önmagához méltó életet. Aki erre nem képes akkor, amikor még egyedül van: többnyire magával rántja később a veszedelembé azt is, akit életcéljává kiválaszt. Azonban ne filozofáljunk. Maga édes Miklós nyakára hágtott előbb az anyai, majd az apai örökségének.

— No, nem egészen. Maradt még annyi...

— Ami önnek zsebpénzül is édes kevés. Vallja be nyíltan, hogy ön csak adósságszínálás segítségével tud olyan életmódot folytatni, amely az ön rangjának megfelel és aminőt öntől a mágnásfiúk és a dús gazdag parvenütik fiainak társasága ott a huszártiszti karban megkíván. De hát ez nem tarthat sokáig. Következésképpen önnek most valami foglalkozás után kellene néznie...

— Nella! Ha ilyen modorban folytatja, azt hiszem, soha meg nem értjük egymást...

A leány egyenesen, bátran, nyugodtan nézett a férfi szemébe.

— Vagy pedig nagyon is megértjük egymást. Ismétlem, önnek valami foglalkozás után kellett volna néznie és otthagynia a tiszti pályát, mielőtt még nem lesz késő. Az bizonyos, hogy ha engem feleségül vett volna, lett volna módja arra, hogy a huszárfőhadnagyi ranghoz illően élhessen...

— Nella! Nem felelek a súlyos inzultusokra, amelyekkel elhalmoz. Csak az ellen a gyanúsítás ellen tiltakozom, tiltakozom egész férfias becsületem fölháborodásával, hogy én kegyedhez csak ilyen hitvány számítással közeledtem volna... Hát még mindig nem akarja elhinni, hogy szeretem?

— Nono! Ismétlem, hogy csak nyugalom és hidegvér. Én elhiszem, hogy ön szeret engem. De hát, édes Istenem, olyan ritka dolog az a világon, amikor valaki a kellemest egyetemesen akarja a hasznossal?

A főhadnagy felállott.

— Bocsásson meg, kisasszony, de nem hallgathatom tovább.

ugyanakkor és mellette még szükségesebbnek tarthatja a függetlenségi ellenzékét.

Sőt mi azt mondjuk, a koalíciós többség minden valódi értéke, de még a koalíciós politika tisztessége és becsületessége függ attól, hogy vele szemben számbavehető nemzeti ellenzék álljon. Ez az általános nyüzsgés és összebuvás egyetlen hangyabolyban, nem bizonyíték a koalíció igazsága és morálja mellett, inkább bizonyíték ezek ellen. Mindenekelőtt szükségessé teszi a nemzeti ellenzék állandó hivatását a függetlenségi elv folytonossága és termékenysége. Az a felfogás, mely mindenáron az összes függetlenségi czégtüket, — noha sokaknál csak hamis czég — csak egyetlen hivatalos szervezetben akarja megtartani, ez nyilvánvalóan csak hamis örszempolitika, hivatalos állások biztosítása. Mert az örszemek politikája hasonlít az örszentekéhez, akiknek tudvalevőleg maguk felé hajlik a kezük. Ez az egységesen örök kormánypárti és hatvanhetes hübéreességre kötelezett függetlenségi szervezet, ez a legfeketébb fő, melynek feltétele, hinár, feneke iszap. A hinár befon, az iszap megfulaszt és eltemet.

Budapest, szeptember 21.

A kormány átvételére. A soproni függetlenségi és 48-as kör a következő táviratot intézte Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszterhez:

Köztünk inai választmányi üléséről lelkesedéssel üdvözljük Nagyméltóságodat és a kormányt a kiegyezési tárgyalásokon tanusított férfias maguktartásáért. Kívánjuk, óhajtjuk, hogy a jövőben hasonló erélytel védjék meg jogainkat és érdekeinket. Inkább ne legyen kiegyezés, semmint érdekeink egy szemernyi esorbát szenvedjenek. A soproni függetlenségi és 48-as pártkör: Dr. Kovács István körelnök.

A leány maga mellé iniette a tisztet a padra.

— De én határozottan kérem most már, hogy hallgasson meg, hogy teljesen kimagarázhassam magamat. Hiszen az úgy teljesen rendben volna, ha én büszke tudnék lenni a férjemre, aki mellettem csörteti a kardját. De, lássa, én nem olyan nevelésű vagyok, akinek a kardcsörtetés imponál.

— Önnek, Nella, ugy látom, semmi sem imponált volna a világon.

— Talán mégis. Lássa, Miklós, az édesapámnak nagy bérlete van. Puszták, tanyák, majorságok, gyárak, malmok — szóval sokféle ága van az üzletének. Nekünk volt egy könyvelőnk, egy kis Quasimodo, aki egész nap ott görnyedt a léniás lapok fölött s közben rajongó pillantásokat vetett rám. A rajongó pillantásoknál tovább persze nem mert menni. Lássa, az a kis törpe, az ő roppant szorgalmával, szak tudásával tudott nekem imponálni. S ha belé tudtam volna szeretni, hát feleségül mentem volna hozzá — mert azt az embert végtelenül tudtam becsülni...

— Hát tanuljam meg én is a kettős könyvelést és üljek az íróasztal mellé?

— Lássa: ez a baj, hogy maga arról is oly csufondárosan beszél. Hát micsoda szegényletes dolog volna abban, ha maga a kettős könyvelést megtanulná? Hígyje el: az komolyabb, tiszteletreméltóbb foglalkozás, legalább az én szememben az, mint a maguk üres, hétyke kardcsörtetése... Lássa, én már kérttem magát arra, hogy szakítson az eddigi lehetetlen életmódjával. Hagyja abba a kártyázást, a cigányozást. Ugyebár, hogy nem tette? És még azt mondja nekem, hogy szeret?

— Be is bizonyítottam. El akartam magamtól dobni az életet, aminek maga nélkül előttem nincs semmi becsé.

— Maga nem becsüli az életét s azt kívánja tőlem, hogy ezt az életet én becsüljem? Kértem rá, hogy tegye értékeesebbé, de ön

Az állam szolgái.

Budapest, szeptember 21.

Az lenne csodálatos, ha az állami tisztviselők meg lennének elégedve sorsukkal. Ha valóban nem lenne kívánságuk, ez annyit jelentene, hogy az állam nem közönséges emberek sorából rekrutálja hivatalnokait.

Hiszen néhány esztendőn belül annyira megváltozott minden — a tisztviselők sorsán kívül — hogy ezeknek a tisztviselőknek üremécskének kellene lenniök, ha az új viszonylatokba bele tudnák helyezni régi életmódjukat. Közöttük még csak akadna ilyen emberebb ember, ki ideálja kedvéért képes lemondani sok olyanról, amiről egy szatócs a világ minden kincseért sem mondana le; hanem itt van az asszony, a gyermekek: ezek épenséggel nem hajlandók a magyar állam kedvéért lemondani a mindennapi betevő falatért.

Betevő falat: ez most nem frázis, mely oly könnyen kipolyog az újságíró pennájából; hanem valóság. És az a furcsa, hogy ezt épenséggel nem kell felfedezni. Ha azt írják, hogy vannak állami tisztviselők, kiknek az asztalára a hét több napján nem kerül meleg étel, ez nem keltene valami nagy feltűnést. Tudja mindenki.

Hogy van hát, hogy ez ellen az infámis állapot ellen, fel nem zudul a közvélemény? Hogy van, hogy némán tűri érdemes emberek nélkülözését?

Ennek a sajtóságos tünetnek alighanem ez a nyitja. A tisztviselők ritkán panaszkodnak. Jól nevelt úri emberek, kik nem igen szeretik a piacdon üres zsebeiket kiforgatni. Már pedig, aki hallgat, arról nem vesznek tudomást. Az állam éppen olyan munkáltató, mint akármelyik. Addig, míg munkásai meg látszanak elégedve lenni régi javadalmazásukkal, nem jut eszébe, hogy spontán megjavítsa azt. Ritka az olyan

erre nem volt képes? Vagyis ön miattam — az az, jobban mondva, elkeseredésében, meg tudott volna halni; — de élni nem érettem. Legalább is nem tud úgy, hogy azt az életet aztán én is becsülni tudjam.

A főhadnagy ismét felállott:

— Nella...

— Mindjárt befejezem. Csak még egy balladát akarok az emlékébe idézni. A ballada hősnője az oroszánok közé dobta a kesztyűjét s felszólította a lovagot, hogy szerelmét bebizonyítandó, hozza azt neki föl. Nos, én bizony nem szólítottam volna föl a gavallért ilyen bizonyágtételre. Hanem azt mondtam volna neki: Dobj el a kardodat, bajnok, és erdej el irtoknak: s ha látom, hogy meg tudod keresni a kenyerünket, legyen az akármilyen száraz, akármilyen sovány: én a tied, te az enyém, ásó, kapa válaszszon el bennünket egymástól... Ön kedves barátom, belement a halál torkába, s hála Isten, hogy szerencsésen megszabadult. Az én próbámra azonban nincsen semmi kedve. Ezért is, édes Miklós, most már igazán mondjunk egymásnak Isten hozzádot. Lidi néni már integet is az ablakból: úgy látszik, nem jön már ma sétálni, nagyon is hívósnek találja az estét. Amint hogy már csakugyan nagyon hívós is van. Hát még egyszer: Isten áldja kedves Miklós!

A leány bucsut intett a tisztnek kis kezével és elsietett a szállóba. A főhadnagy ámulatában köszönni is elfelejtett neki. Sokáig kővé válna néz utána. Harapdálta az ajkait, rángatta a bajuszát, majd egy cigarettát vett elő ezüst tárczájából, de ahelyett, hogy meggyújtaná, idegesen dobta el és újra fejcsóválva a leány után nézett:

— Csakugyan fenegyerek! De hát ezen már nem segíthetünk. Most mindenesetre menjünk a kávéházba. Ma éjszaka örült szerencsémnek kell lennem.

munkáltató, ki önként emeli embereinek bérét. A nagyközönség viszont látja, hogy a tisztviselők mostani fizetésük mellett is, jól végzik munkájukat, nem is gondol hát arra, hogy bünt követ el indifferens magatartásával.

Ugylátszik, a tisztviselők is belátták, hogy előkelő zárkózottságukkal nem sokra mehetnek. Lám, ha a köművesek nincsenek megelégedve bérükkel, visszhangzik az ország panaszaitól; vélemények formálódnak pro és kontra, pártokra szakadnak az emberek, vitakoznak — és e nagy érdeklődés nyomása alatt dől el ügyük jobbra vagy balra. Géne ide, géne oda, a tisztviselők példát vehetnek erről a munkás-aktivitásról. Modorban és fokozatban bizonyára különbözni fog az ő agitációjuk a köművesekétől; de a lényegnek ugyanannak kell maradnia. Hangosan, nyíltan kell beszélniök. A bíróban kötelező rezervából kiléphetnek és világosan elmondhatják bajaikat és szomorúságukat.

A holnap megtartandó kongresszuson alighanem ezt a módszert választják. A közvélemény — erről meg lehetnek győződve a tisztviselők — ha megösméri helyzetüket, melléjük áll és teljes erejével küzdeni fog elvitázhatatlan jogaikért.

A magunk részéről elmondhatjuk, hogy a tisztviselők igazságánál, becsületesebb, emberségesebb és nemzetibb igazságot nem ismerünk.

A politika világából

A kiegyezés sorsa.

Bécsben készül valami. A kiegyezési tárgyalások megszakadtak ugyan, de azért az osztrák politikai és gazdasági körök csak a kiegyezésről beszélnek, élénk bizonyítékul annak, hogy mennyire óhajtik létrejöttét. És az osztrák kormány is szakadatlanul munkában van. A kiegyezési szakbizottság folyton tanácskozik, báró Beck miniszterelnök tegnap és tegnapelőtt két ízben volt a királynál, aki nagyon kívánja a kiegyezés megkötését, azután pedig tegnap délután minisztertanács is volt a kiegyezés ügyében. Az osztrák kormány tehát dolgozik s vagy a kiegyezési tárgyalások folytatására készül, vagy pedig a kiegyezés végleges meghiusulása esetére készít elő javaslatokat.

Ez a második eset az érdekesebb. Wekerle programbeszédében kijelentette, hogy ha a kiegyezést nem sikerülne megkötni, a reciprocitást főtartjuk a külkereskedelmi szerződések lejártáig. Az osztrák kormány ezzel szemben arra az álláspontra helyezkedett, hogy amennyiben a kiegyezés nem jönne létre, a reciprocitást csak azokban a vonatkozásokban tartja fenn, amelyekben a külkereskedelmi szerződések előírják. Vagyis csak a szabad forgalomra lesz tekintettel és figyelmen kívül hagyja azokat a megállapodásokat, amelyeket az 1899: XXX. t.-cz. és az ennek megfelelő osztrák császári rendelet tartalmaz.

Ez az osztrák fenyegetődés, ha ugyan annak tekinthető, azonban aligha fog megvalósulni. Sokkal valószínűbb, hogy a bécsi kormány kompromisszum-javaslatot készít. Nagy titokban folyik ez a munka, de azért, bécsi hírek szerint, már kiszivárgott annyi, hogy az osztrák kiegyezési szakbizottság valami új módon tőri a fejét és báró Becknek kétszeri audienciája is ezzel volt összefüggésben.

Ebből pedig az látszik, hogy az osztrákok mégis csak szeretnék a kiegyezést. Hiszen a Vaterland jelentése szerint, az osztrák kormány a tegnapi minisztertanácsban már elhatározta, hogy a kiegyezési tárgyalások folytatására október 1-én Budapestre utazik.

Csak a Zeitz jelenti, hogy az osztrák kormány ma már el van készülve a kiegyezési tárgyalások teljes megszakítására. A kiegyezési plenáris bizottság tegnap ülést tartott, melyen azokat a teendőket beszélték meg, melyek a kiegyezési tárgyalások meghiusulása esetén válnának szükségessé. A tanácskozás eredményét titkolják. Ugyancsak a Zeitz jelenti, hogy az osztrák kormány már nem fűz nagy reményeket a kiegyezéshez s azt hiszi, hogy a legközelebbi budapesti tárgyalások után nem fogják többé kezdni a jelszót:

— A viszontlátásra Bécsben!

Már a N. Fr. Pr. más véleményen van. Azt írja ugyanis, hogy azokkal a pesszimiztikus hírekkel szemben, melyeket a kiegyezés állásáról a „Zeitz“ tegnap közölt, jól értesült helyről azt az értesítést nyerte, hogy ez a pesszimizmus nem fedi a valódi tényállást. Az osztrák kormányhoz közel álló körökből jelentik, hogy a kormány eltért attól az eredeti szándékától, hogy a képviselőházat csak október végére hívja össze. Minthogy Wekerle kijelentette, hogy az október 10-én összeülő magyar képviselőháznak jelentést fog tenni a kiegyezési tárgyalás állásáról, ennél fogva báró Beck elhatározta, hogy az osztrák képviselőházat is erre a napra hívja össze, hogy ő is megtehesse jelentését. Ugyanebből a forrásból jelentik, hogy az osztrák kormány el van készülve a kiegyezési tárgyalás meghiusulására s abban az eszeiben, ha a kiegyezés október 10-éig nem jön létre, mind a két kormány törvényjavaslatot terjeszt a parlament elé a fennálló viszonyosság fentartására.

Az általános választói jog.

Gróf Andrassy Gyula belügyminiszter környezetéből ma az a nevezetes híradás érkezik, hogy az általános választói jogra vonatkozó törvényjavaslat már legközelebb a képviselőház elé kerül.

Gróf Andrassy Gyula belügyminiszter — mondja ez a híradás — szilárdan el van tökévelve arra, hogy a választói reformmal összefüggő összes törvényjavaslatokat a legközelebbi költségvetési vita során a képviselőház elé terjeszti. A javaslatok magukba foglalják ugy az általános választójogra, mint a kerületek új beosztására vonatkozó tervezeteket. A belügyminiszter a tartalom lényegére nézve már végleg határozott, noha az egész még nincs törvényjavaslat formájába öntve, mert még nem ment keresztül a minisztertanácson és nem jutott előbb előzetes szentesítés végett a király elé. Azt az eredeti tervet, hogy a tervezetet anélkül terjesztik, elejtették, mert a kérdés elmélete és gyakorlata az egész világ előtt tisztán áll és minden politikusknak meg kellett alkotnia róla a maga véleményét. Még gróf Tisza István egybegyűjtette a választókerületek új beosztására vonatkozó statisztikai adatokat. Ezt az anyagot a mostani belügyminiszter kiegészítette és a törvényjavaslat keretei meg vannak állapítva. Nincs egyéb hátra, mint magának a javaslatnak fikszirozása. Ez a munka az előkészületek után rövid idő alatt elkészülhet. Az az elhatározás, hogy a választói reformra vonatkozó törvényjavaslatokat a lehető legrövidebb idő alatt a parlament elé terjesztik, megváltoztathatatlan.

A néppárt mozgolódása.

A néppárt már megint mozgolódik. Tegnap este a pártkör helyiségében összegyűltek az elégtelenedők és elhatározták, hogy ma reggel elutaznak Buzáth Ferenczhez és ott megállapodnak jövő maguktartására vonatkozólag. Az akció egyik vezetője ismét Zboray Miklós, aki az elutazás előtt így nyilatkozott:

— Igenis igaz, hogy holnap elég impozáns számban lemegyünk Buzáth Ferenczhez és ott megbeszéljük a helyzetet. Mi már torkig vagyunk és a mostani állapotokat nem tűrjük tovább. Nagyon is jól tudjuk, hogy a kiegyezés, még pedig a rossz kiegyezés már teljesen megvan. Azok az újabb tárgyalások és a kormány által hangoztatott nehézségek: mind komédia. Ezzel hintenek port az ország szemébe és így akarják megmutatni, hogy ők milyen nagy emberek és milyen nagy nehézségekkel kellett megküzdeniök. Pedig mondom: meg van minden, készen van minden. Ami most történik, mind csak a hatás miatt van, hogy aztán majd október 10-én egy szenzációs entrét biztosítsanak maguknak. Majd aztán feláll Wekerle ur és azzal a pózzal, mint annak idején Széll Kálmán, amikor a Körber-féle kiegyezést csinálta, drámai páthosszal azt fogja kiabálni: „Uraim, csatából jövök, rajtam van a csata pora, adjunk hátát az égnek, hogy sikerült ezt a csatát megnyernünk...“ Ez aztán olyan szép és hatásos lesz, hogy a függetlenségi párt örült tapsban fog kitörni és ebbe e tapsba belevész majd Wekerle szava, amelylyel beadja, hogy megint egy csomó millióval jobban terheltek meg az országot. A néppártnak meg — a függetlenségi szerint — mindehhez hallgatnia kell, mert különben ránk fogják, hogy — darabontok vagyunk.

Sternberg leadta a véleményét.

Gróf Sternberg Adalbert a Corr. Herzogban leadta véleményét a kiegyezésről. Szerinte a kiegyezésnek minden áron létre kell jönnie, mert igen nagy előnyök származnak belőle a monarchia mindkét államára nézve. Helytelen, ha az osztrák kormány a kvóta körül néhány millió korona miatt kicsinyeskedik, holott az az összeg bőven megtérül abból, amit a magyarok osztrák iparcikkékért fizetnek. A jó vevővel csinján kell bánni. Kár Ausztriának bakafántoskodnia a felségjogok miatt, mert azok bennünket nem érdekelnék. Jámor, törekvés a vármegyék és a közigazgatási bíróság hatáskörét bővíteni akarni. Jó lesz idejében észre térni és belátni, hogy a parlamentárizmust veszélyeztetik, mikor az abszolútizmus rémétől félnek a magyarok. Veszedelemes vállalkozás a 48-as párt részéről megszervezni az ellenállást az esetleges abszolútizmus ellen, mert megeshetik, hogy a nemzetiségek és egy erős ellenzék a példán felbuzdulva, megszervezi az ellenállást az alkotmányos kormány ellen. A Kossuth-kormány a gazda nélkül csinálja a számadást, a helyett, hogy a felségjogokat szorítaná meg, a parlament jogkörét találja csorbítani. Ausztria soha sem fogja tűrni, hogy Magyarország önálló vámtérület legyen, már pedig ez hatalmi kérdés és hogy akar Magyarország háborút viselni? A politikai forradalmak korszaka elmúlt, az arany borjú korszakát éljük, amikor azon fordul meg minden, ki a gazdagabb.

Budapest, szeptember 21.

Kossuth Ferencz a brassói magyarokhoz. Brassóból táviratozzák: A helybeli magyarság végrehajtó bizottságának elnökéhez, Zakariás János orsz. képviselőhöz Kossuth Ferencz Bécsből a következő levelet intézte: „Hálás köszönettel vettem pártjuk határozati javaslatát, melyben támogatásukról biztosítanak az ország közgazdasági viszonyának rendezése körüli tevékenységemben. Legyen meggyőződve a párt, de az egész ország is, hogy hazánk érdekeinek védelmében a kormány, valamint én is, minden tőlünk telhetőt elkövetünk.“

A bazini pótválasztás. A bazini pótválasztás ügyében Buza Barna képviselőházi biztos ma Rézse községben folytatta a kihallgatást. A tanuk javarésze terhelő vallomást tett Ivánkáékra. Szóba került, hogy a tótok a Dömötör-párti választók szőlőit feidulták, házaikat bepiszkitották, míg Törs Kálmán tanító eskü alatt azt vallotta, hogy a választás előtt négy nappal mintegy 30 lótt ballákkal és botokkal felfegyverkezve azzal állta útját, hogy agyoncsapják, mert magyar. A tanukihallgatások kedden folytatódnak.

Politikai hangulatok.

I. Mozgás a baloldalon.

Mint amikor hosszú beszédben a szónok kényes témához érkezik, a gyorsírók bejegyzik a szöveg közé, hogy (mozgás a baloldalon) olyanfor... most a hangulat hullámzás az Ausztriával való alku viszontagságai közben. Egyik nap egyikről, másik napon másokról hirdetik, hogy a kormány politikájával szemben ellenzéki módon szervezkedik, egyszer Hentaller Lajos, máskor Madarász József, majd Luby Géza, most Holló Lajosnak a nevét dobja fel a szenzáció. A pártvezérek, akiknek az a feladat jutott, hogy a kiegyezés támogatására szerezzenek híveket és tartsák össze pártjukat. rendkívüli módon el vannak foglalva azzal a dologgal, hogy az ellenzéki szervezkedést lefújják. Ez pedig másfajta munka, mint aminőre a hátralevő időt fordítani akarták. Más az, ha előbb arra kell kapacitálni az embereket, hogy a kormány terveit ne hiúsítsák meg és más e tervek támogatására együtt tartani a táborot. Az ellenzéki szereplés izgalmával és örömeivel jár, jórészt pedig most már népszerűbb, mint a kormány-pártiság. A szervező és agitáló egyszerre számottérvő tényezővé válik nemcsak a közönség előtt, de a kormánynak és a pártvezéreknek a szemében is és velük nolens-volens sorba kell állaniok. S ha egyik megszűnik és leszerel, a következő napon már helyébe léphet a másik s a velük szükséges tárgyalás még többet emészt fel abból az időből, ami felett a pártvezérek rendelkeznek.

Az osztrák taktika aligha vetett számot ezzel a körülménnyel. Ausztriában azt hitték, hogy a magyar kormány a paktum kötelekei folytán feltétlenül rendelkezik az összes pártokkal s eképpen mindent megszerezhet, amire rázánja magát, amit a magyar kormány megadni hajlandónak mutatkozik. Ha tehát komédia lett volna a tárgyalások félbeszakítása és fel-függesztése, ha arra számítottak, hogy időközben a magyar kormánynak alkalma nyílhat a puhításokra és végeredményében az osztrák kívánalmak teljesítése következik a szünet után: akkor csalódtak. Mert nem vették tekintetbe az ország hangulatát és azt a pressziót, amit e hangulatban a közvélemény a politikai világra gyakorol. Nem vették tekintetbe, hogy Magyarország közönsége még számítás nélkül is egyszerűen hittel teljes meggyőződés folytán az önálló vámterületért lelkesedik és hogy nem mostantól kezdve, de már régebbi idő óta a kiegyezési tanácskozásokat úgy tekintik, mint amelyekkel — bármi legyen is tartalmuk — jogaitól és javaitól meg akarják fosztani. Ismételjük: azokban is, akik abszolúte nem vetnek számítás a körülményekkel és nem kalkulálnak afelől, hogy mit nyerünk, mit veszünk, dogma gyanánt él a meggyőződés, hogy az a kormány cselekedné a legheylesebb és legüdvösebb nemzeti érdekű dolgot, amelyik létesíteni tudná az önálló vámterületet. E közhangulat keletkezésének és megerősödésének indító oka abban van, hogy eddig a közös vámterületből folytonosan csak károk neheztedek az országra s a közösség egyfelől terményeink értékesítését határok közé szorította, másfelől ipari és pénzügyi fejlődésünket akadályozta. Az Ausztriához való lekötöttségben látja mindenki az okát, hogy Magyarország az ipar terén nem foglalhat el versenyképes pozíciót, hisz évtizedek óta minden kiegyezés szándékosan, durván és irgalmatlanul a magyar ipar elnyomá-

sára irányult. S kifejlődött a köztudat, hogy Magyarországon emiatt nem lehet a népnek kellő munkát adni, emiatt satnyulnak el egész nemzedékek, emiatt nő a kivándorlás és emiatt terjed rétegenként mind feljebb az elszegényedés. Mert nemcsak a munkásnép érezi az ipari foglalkozások szűk voltát, nemcsak ama nép-réteg szegényedik, mely a két keze munkájából akar megélni. De az egyoldalú gazdálkodás és iparihiány okozta nyomorúság tovább terjed. Mondhatjuk az uri proletárizmusnak is egyik lényeges oka. A mezőgazdaság egyoldalú marad amiatt, hogy nem lehet erős mezőgazdasági ipart teremteni, mert valamennyi kiegyezés és a külállamokkal kötött minden szerződés annak a meggátlására irányul. A föld tulajdonosai tehát a régi szisztémák mellett kénytelenek maradni, a föld jövedelmezőségét nem fokozhatják oly mértékben, mint a minő arányban az igények növekednek. Így aztán folytonosan panaszkodik hangzanak s az agrárizmus lényegében az elégtelenséget jelenti. És mert nincs gyáripari és nincs nagyipar, nem keletkezhetik igazi és erős iparososztály, hát a jövő nemzedék is marad a régi csapáson: a lateiner pályák felé dől s itt a szellemi proletárizmus mind nagyobb mérvet ölt s már a női nemre is kiterjed, mivelhogy az emancipáció a nőket is hozzájuttatta a diploma szerzéshez. S ugyancsak a közönség miatt hevernek kellő jövedelmezés nélkül a tőkés is. A nagy vagyonuk bizalmatlanok a vállalkozások iránt, mert eleve tudják, hogy a vállalatok nagytőkékkel nem versenyezhetnek, hisz a viszonyosság is tulajdonképpen abban áll, hogy Ausztriát nem szabad legyőznünk és a magunk részére nem szabad előnyösebb helyzetet biztosítanunk. A pénzek tehát ott hevernek a nagyobb intézetben a legkisebb kamat mellett, mert viszont a pénzügyi helyzet is Ausztriától lévén függésben, mihelyt más elhelyezésre tennének kísérletet, Ausztria gondoskodik róla, hogy már ez is kockázatos vállalkozásnak tűnjék fel. Külföldön a kisemberek is rentékekkel dolgoznak. Nálunk még ez is kockázatos dolog, mert ha Ausztria úgy akarja, járadékainknak az értékét is leszoríthatja.

Mindezek olyan tanulságok, amelyek mellett nem csoda, látatlanba is bizalmatlan a publikum mindenféle kiegyezéssel szemben és egyáltalában nem hajlandó a bizalmatlanságot bizalommal változtatni át csupán ama körülmény miatt, mert azt hallja, hogy a függetlenségi párt is vállalkoznék a kormány kiegyezési javaslatainak a támogatására. Sőt annyira a lelkekben gyökeredzik a meggyőződés, hogy inkább a függetlenségi párt iránt is bizalmatlanság keletkezik, semmint kiegyezési dolgok iránt bizalom.

Amint mondtuk, ezt a hangulatot nem mérlegelte az osztrák kormány. De nem vetettek számot vele kellőképpen, úgy látszik, a magyar kabinet tagjai sem, sőt a pártok vezetői sem, de még ama képviselők sem, akik azt hitték, hogy a kiegyezés megmagyarozását akképpen tüntethetik fel, mint amivel az országnak hasznos szoleálatokat tehetnek. Természetesen, az osztrák követeléseinek a fokozása, a királyi parancscsal való fenyegetőzés, a kvótaemelési kísérlet, a nemzeti iránynyal szemben a reakzionárius jelek, mind hozzájárulnak, hogy a bizalmatlanság fokozódjék és hogy a képviselők ellenzéki szervezkedésekre kedvet kapjanak.

Kíváncsian várjuk, hogy ebből a helyzetből még miféle kavarodások keletkeznek amaz időre, amikor a parlament megnyílik. Hányféle árnyalattá szakad egy-egy párt, hogyan lesz az, hogy az egyik függetlenségi megsza-

vazta a kiegyezést, de csak kvótaemelés nélkül, a másik kvótaemeléssel is, de megfelelő rekompenzációk mellett, a harmadik se kvótával, se kvóta nélkül; a néppárti megszavazza, ha a függetlenségi nem akarja, de frontot csinál és népszerűséget keres mihelyt a függetlenségi belemászik a kvótaemelésbe; az egyik alkotmánypárti megszavazza agrárius vivmányokkal, a másik közjogi vivmányokat keres. És mi lesz, hogyha a kiegyezés meghiusul, de még sem lesz önálló vámterület, hanem a viszonyosság feltételeinek megállapításánál előlről kezdődik az egész herce-hurcra és folytatódik Ausztria aknamunkája.

De hát lesz ami lesz. Egy bizonyos, hogy valahogy lesz, mert sohasem volt úgy, hogy sehogy se lett volna! Még bizonyosabb, hogy nincs az a kényszerítő erő és hatalom, amivel egy nemzetet arra lehessen kényszeríteni, hogy a koldus botot válassza akkor, a midőn a maga erejével jó módhoz juthat. És nincs az a rábeszélő képesség, amelynek segítségével el lehetne hietni az országgal, hogy a koldusbot alkalmas eszköz dus javak szerzésére. Ilyen politikát csak akkor lehet érvényesíteni, ha egy nemzet elgyengült, közömbössé vált, mint a sorvadtt gerincű ember és nem törődik se a jelenével, se a jövőjével, mert értelmi képtelenség is csödbe jutott.

A mozgólódásokból talán azt a vigasztalást lehet szerezni, hogy idáig még nem jutott az ország.

* * *

II. A politikai nyirk.

Egynehány néppárti politikus elutazott Euzáth Ferenczhez állítólag azért, hogy ott megbeszélje a politikai ügyeket, egyes kényes kérdésekben az állásfoglalások mikéntjét és több efélét. Ezért mentek, így hirdették. Ámbár ugyanekkor Zbóray Miklós már elmondta, hogy tudomása szerint a kiegyezés meglesz, kvótaemeléssel együtt, az alkotmánybiztosítékok már meg is vannak és továbbá, hogy a papjavarok szekularizációjának tervével szemben minden néppárti képviselő állást foglal.

Miért mennek mégis direkt Buzáth Ferenczhez? Miért? Miért? Aki ezen töri a fejét, az elfeledkezik róla, hogy Buzáth Ferencz nemcsak a legrégebbi néppárti képviselő, hanem egyúttal patikus is. Tőle oltó-nyirkot szereznek elvbarátai és ott bzoltatják magukat. Ettől az oltástól azt remélik, hogy megvédelmezi őket a járvány ellen, mely a politikában mostanság nagyon terjed, nevezetesen, ha mozognak a párt emberei, csak megsimogatja őket a pártvezér és nyomban igen csendes és igen mozdulatlan mamelukokká változnak.

Budapest, szeptember 21.

A polgári törvénykönyv tervezete. A magyar általános polgári törvénykönyv tervezetét előkészítő állandó bizottság folyó hó 19. és 20-án Imling Konrád államtitkár elnöke alatt folytatta tárgyalásait. A bizottság tárgyalás alá vette a következő kérdéseket: 1. Miként szabályoztassék az érvénytelen házasságból származó gyermekek családi állapota? 2. Ki támadhassa meg a házasság ideje alatt született gyermekek törvényességét és minő közelebbi előfeltételek között. A tanácskozásban részt vettek: dr. Vavrik Béla, dr. Gottl Ágost, dr. Ádám András kuriai tanácselnök, Thirring Lajos kuriai bíró, Sággy Gyula, Schwarz Gusztáv egyetemi tanárok, Sipőcz László árvaszéki elnök, Schreyer Jakab, Molecz Dani, Baracs Marcell és Menyhárt Gáspár ügyvédek, dr. Szladies Károly, dr. Illés József törvényszéki bírák és Tomcsányi Vilmos és Pál miniszteri fogalmazó.

A gazdasági válság oka.

Budapest, szeptember 21.

Az egész magyar közgazdasági élet olyan válságban van, hogy már a tíz év előtti nagy katasztrófák megismétlődése van napirenden. Milliós czégek szüntetik be fizetéseiket az ok nélkül restringált hitel miatt s régi czégek, amelyek még egy fél évvel ezelőtt is sziklaszilárdak voltak és oszlopai a nemzeti produkciónak, ma fizetési zavarokkal küzdenek. Pedig Magyarország nem lett szegényebb s a nemzet termelő és fogyasztó képessége sem csökkent. Az a pénzválság, mely az amerikai, angol és német gazdasági fellendülés miatt az egész világon ma érezhető, nálunk nagyobb pusztításokat visz véghez, mint bárhol a világon s mikor ennek okait kutatjuk, lehetetlen, hogy egyik főokát az Osztrák-Magyar Banknak abban a pénzügyi politikájában ne lássuk, amelyet Magyarországgal szemben folytat.

A jegybank feladata volna, hogy a szükséges hitelt az országnak megszerezze. Az Osztrák-Magyar Bank azonban a helyett két irányban is fojtogatja a magyar gazdasági életet. Az első ok, a kamatlábnak felemelése, a második pedig a hitel megvonása. A leszámítolási hitel megvonása még veszesebb volt, mint a kamatláb felemelése. Augusztus végén, mikor a bank ismét az adóköteles jegyterületéhez volt kénytelen nyulni, azt mondta a jegybank egy hivatalos nyilatkozatában, hogy kénytelen a magas kamatlábat fenntartani s a hitelt korlátozni, mert félti az aranyát s mert egészségtelen állapot az, amikor adóköteles bankjegyek vannak forgalomban.

Nem tudjuk, kit akart a bank ezzel félrevezetni. Az Osztrák-Magyar Banknak 2400 millió korona az aranytartaléka, míg a német birodalmi banké mindössze 800 millió márka. S a német birodalmi bank ezzel a 800 millió márkányi aranyával ki tudja elégiteni az egész német hitelszükségletet, pedig a nagy német gazdasági élet nem is hasonlítható az osztrák és magyar gazdasági élethez. A mellett a német pénzforgalom telítve van arannyal, nálunk pedig arany, azt lehet mondani nincs is forgalomban. Nekünk arany a belföldi forgalomban nem kell, mert hosszú papir-gazdaságunk ideje alatt annyira megszoktuk a papírpénzt, hogy ma is még, ha csak tehetjük, papírbankjegyeket kérünk az aranyunk helyett. A banknak az aranya tehát nem marad meg a forgalomban, hanem rövid czirkuláció után visszavándorol a bank pinczéibe.

Nálunk nincs aranyvaluta s a jelek azt mutatják, hogy nem is lesz. Legjobb esetben is csak sánta valutánk lesz arany alapon. Az Osztrák-Magyar Bank nem készítő bank, tehát az aranyát egész bátran megtarthatná magának s a két kormány is inkább az öt koronás váltópénzeket szaporítja, semhogy a bankot a készletek felvételére kényszerítene. A banknak tehát ebből a szempontból nincs mitől tartania. A belföldi forgalom hosszú ideig nem fog aranyat igénybe venni, de a bank legrosszabb esetben is követhetné a francia jegybank példáját, a belföldi forgalomban teljesen az ezüstöt és a bankjegyet használhatná s a külföldi forgalom számára szükséges arany után épp úgy praemiumot szedhetne, mint szed a francia jegybank. Az nem igaz, hogy rossz fizetési mérlegünk miatt félti az aranyát, mert a monarchiának mint közös vámterületnek a külfölddel szemben nem oly kedvezőtlen a fizetési mérlege, hogy ezt az aranyvédelmet indokolná s ha Magyarország fizetési mérlege kedvezőtlen, ugy ez csak Ausztriával szemben kedvezőtlen; Ausztriával való forgalmunkban pedig az ezüstnek és a bankjegyeknek teljes aranyértékük van, tehát a bank aranytartalékát itt nem fenyegeti veszedelem, mert aranya szükség nincs. A bank el akarja hitetni, hogy a legnagyobb erővel dolgozik azon, hogy az aranyát a közforgalomba bevezesse. Nem hiszünk, hogy ez igaz volna. Először azért nem, mert a belföldi forgalomban, mint köztudomásu, nincs szüksége aranyra. Nemcsak nálunk, hanem Franciaországban sem. Sőt tovább megyünk. Aki Olaszországban utazik, hónapokig el van anélkül, hogy arany pénz kerülne a kezébe. Pedig egész Európában nincs ország, melynek pénzügyi ál-

lapotai olyan rendezettek volnának, mint az olasz államé. Az olasz állampapírok parin felül állanak, tehát jobban, mint az angol konzolok. És Olaszországnak sincs szüksége a belföldi forgalomban aranyra.

Az Osztrák-Magyar Bank tehát nem mond igazat, mikor azt mondja, hogy azért magas a kamatlába, mert az aranyát védi. Az egész pénzügyi politikája az Osztrák-Magyar Banknak abban csucsosodik ki, hogy minél nagyobb mértékben üzze az arbitraget s ha csakugyan igaz, hogy a bank pinczéiből kezd az arany a külföldre vándorolni, annak oka maga a bank, amely a külföldi piacokon arbitraget üz. Ha ezzel felhagyna, akkor egyáltalán nem fenyegetné az aranyát veszedelem, s nem kellene minden jogos ok nélkül sem a kamatlábat olyan magas tartania, sem pedig a belföldi leszámítolási hitelt korlátoznia.

Az is állandóan használt érve a banknak, hogy a spekuláció tulteng s azért kell a leszámítolást szűkebbre szabni. Ha van bátorsága a banknak, akkor tegyen közzé kimutatót arról, hogy mekkora összeget számított le Ausztriának s mekkorát Magyarországnak. Egész bizonynyal ki fog tűnni, hogy az arány nem a harmincz és hetven százalék, hanem legjobb esetben is a tíz és kilencven százalék. Az internacionális pénzügyi viszonyokat teszi felelőssé azért, hogy a leszámítolásban szűkkeblű, de az nem igaz, mert az osztrák hitelügyekkel szemben a legbőkezűbb s Magyarországtól vonja meg azt, amire az osztrák gazdasági életnek szüksége van.

Ezért bármennyire hangoztatják is most, hogy lehetetlen a jelen viszonyok közt önálló jegybankot felállítani, ez olyan szükség, amely elől ki nem térhetünk, mert minden gazdasági bajunknak az az oka, hogy az Osztrák-Magyar Bank magyarellenes pénzügyi politikát folytat.

KÜLFÖLD.

A marokkói veszedelem.

Legutóbb érkezett hírek szerint a Kazablankában folyt tárgyalások sikertelenek voltak, minek következtében Drude tábornok újból megkezdte operációját. Bár Mulej Hafid szigorú parancsot intézett a Kazablanka előtt álló törzsekhez, hogy azonnal szüntessék be a harcot a francziák ellen. A törzsek azóta nyugodtan viselik magukat és várakozó állásponton vannak. Mulej Hafid küldöttjei különben holnap vagy holnapután fogják átadni a hatalmak tangeri képviselőinek Mulej Hafid levelét. Az ellenszultán mindekelőt emlékeztet arra, hogy Marokkóban, mindaddig, míg erős kezekben volt a kormány gyepője, béke és nyugalom uralkodott. De amióta az ő atyja, Mulej Hasszan meghalt, ezek a békés állapotok megszűntek, mert a közigazgatás korrumpálódott és az egész országban kedvező talaja támadt az anarkiának. En azonban — így folytatja Mulej Hafid a hatalmakhoz intézett szövegét — helyre fogom állítani Marokkóban az erős kormányzatot és akkor meg fog ujulni a kölcsönös bizalom érzete az én kormányom, Marokkó lakossága és az európaiak között. Mulej Hafid végre arra kéri a hatalmakat, hogy tartsák meg semlegességüket a meginduló harcokban, melyeknek a végén ki fog tűnni, hogy az Isten a győzelmet és Marokkó trónját kinek juttatja.

A Times tangeri levelezője szerint már eikészült az ellenszultán felhívása, melyet Marokkó északi részének benszülőtt lakossága közt fognak szétosztani. Mulej Hafid ebben a levélben lelkiére köti a marokkóiaknak, hogy az izlam érdekében maradjanak nyugodtan és az európaiak élete vagy vagy vonagya ellen semmitféle támadást se intézzenek.

Tangerbe érkezett hírek szerint Marokkó déli részében a nyugalom teljesen helyreállott. Sassinban és Mogadorban újból virágzik a kereskedelem. A karavánok, melyek eddig a bizonytalan viszonyok miatt, vagy el sem indultak, vagy utközben fennakadtak, ismét rendszeresen érkeznek. Fez és Tanger között azonban növekszik az anarchia, a

futárok rablótámadásoknak vannak kitéve, ugyszintén az angol, német és francia posta, mely már eddig is tetemes károkat szenvedett.

Ban Omar safi és Abda-kerületi kormányzó, valamint a Mtugga kerület kaidja Marakesbe érkezett. Mindkettő számos lovassal jött és Mulej Hafid pártjára állott, aki azonban nem akarta fogadni őket, mert amidőn először szólította fel a csatlakozásra, kivánságának nem tettek azonnal eleget. Mindketten most csapataikkal a városon kívül táboroznak és azt várják, hogy fogadják-e őket Mulej Hafid, avagy visszaküldi őket kerületeikbe. Az Anfloos és a Gilluli törzsek kaidjai vonakodnak Mulej Hafid szultánságát elismerni. Mogador lakossága hű maradt Abdul Aziz szultánhoz. Ma el Ainim, „a kékek varázsló főnöke“ szintén Marakesbe érkezett, ahol azonban letartóztatták, mert Mulej Hafid nem bizik benne. Az új szultán hír szerint expedíciót szervez Kasablanka ellen, amely 35 ágyut visz magával. A főparancsnokságot Mulej Hafid Marakesbe érkezett fiára bizta Abdul Aziz szultán kivánságára ma nagyszámu katonaság indult Tangerből Rabatba, ahova a hadügyminisztert is várják. Azt hiszik, hogy Abdul Aziz a jövő hét elején érkezik Rabatba.

Regnault francia követ a spanyol és francia tengerész és szárazföldi tisztek részére bankettet rendezett Kasablankában, amelyen az összes konzulok megjelentek a német konzul kivételével, aki gyászeselet miatt kénytelen volt távolmaradni. Regnault pohárköszöntőjében a következőket mondta: Boldog vagyok, hogy látom a kitűnő csapatokat, amelyek buzgalomban versengenek egymással, a francia és spanyol katonákat és kiváló katonai tulajdonságaikat. Mindkét állam büszke lehet katonáira. Testvéri egyetértés uralkodik köztük és ez képezi erejük alapját. Ugy a francia, mint a spanyol kormány hő óhaja, hogy ezen a vidéken a nyugalmat helyreállítsák és hogy azokat, akik rabolni és gyilkolni merészeltek, megbüntessék. Alapos az a reménye, hogy e feladat csakhamar meg lesz oldva. Köszönetet mond a konzuloknak, akik megjelenésükkel az egyes hatalmak közt uralkodó szolidaritást bizonyítják. Daczára az egyes államok különböző érdekeinek, az idegen kolóniák gazdasági szempontból szoros összeköttetésben állnak és karöltve munkálkodnak az ország gazdasági jólétéért csakugy, mint a francia és spanyol katonák vállvetve küzdenek, hogy a kolóniákat biztosítsák. Poharát Philibert tengernagy, Drude tábornok, Avila Santo Olalla százados, valamint Franciaország és Spanyolország katonáira és tengerészeire tirtette, akik oly bátran küzdöttek a városért. Az idegen kolóniák kereskedelmének fellendülését, Marokkó jólétét is óhajtja és végül a Szultán, Fallières elnök egészségére ivott. Philibert tengernagy köszönetet mondott Regnaultnak, akinek szava a spanyol és francia katonák közötti viszonyt még szorosabbá fűzték. Azt óhajtja, hogy az összes európaiak közt a közös karácsony teljes egyetértés uralkodjék. Drude tábornok megköszönte a tiszteknek és katonáknak adozott dicséretet. Az angol konzul kormánya nevében megköszönte a bátor katonák hősie fáradozásait, amelyekkel Kazablanka nyugalmit biztosították és a Franciaország és Spanyolország közti egyetértésre tirtette poharát. Többek közt a spanyol konzul is fölszólt.

A japán-oros szerződés. A nagy háboru lezajlása után a japán és orosz diplomácia hosszas tárgyalásokat folytatott a keletázsiai kereskedelmi kérdések tisztázására. Különösen nagy érdeke volt Japánnak, hogy Oroszországgal a halászatit egyezményt megkösse. A kereskedelmi tanácskozások voltaképpen e pont körül folytak. Hosszas vita után tízenkét esztendőre megkötötték a szerződést, mely a japán halászatnak nagy előnyöket biztosít. Az oroszok beleegyeztek, hogy partjaikon a japánok kivételesen egész sereg öbölben szabadon gyakorolhassák a halászatot. A japánoknak ez a nagy vivmánya annál értékesebb, mert a kiszemelt öblök haldusak és könnyen hozzáférhetők. Ezenkívül az egyezmény bérleti jogot biztosít a japánoknak egyes parti részek fölött, azzal a megszorítással, hogy külföldi munkásokat nem alkalmazhatnak. A japánoknak az egyezmény oly elő-

nyöket jelent, melyet Oroszország egy nemzetnek sem engedélyezett volna.

Válság a bolgár kabinetben. Szófia táviratok szerint a Gudev-kormány kebelében válság tört ki. Ghenadiev Nikola földművelési miniszter, a Stambulov-párt feje és Apostolov közoktatási miniszter között súlyos természetű nézeteltérések támadtak. Ghenadiev nyílt levelet tett közzé, melyben azzal vádolja miniszterét Apostolovot, hogy a bolgár közoktatásügyet a tanítók és tanárok folytonos megrendszabályozása által még az eddiginél is sokkal jobban desorganizálta. Azt hiszik, hogy Apostolov e támadások miatt le fog mondani és kiválik a kabinetből. Azonban, ha ez bekövetkezik, az egész bolgár kormány kényes helyzetbe jut és mint ahogy a sajtó egy része állítja, ez az oka annak, hogy a fejedelem külföldi utazását elhalasztotta.

Zavarok Koreában. A japánok a koreai császár detronizálása óta nagyon nehezen boldogulnak ebben az országban, ahova, ugylátszik, nem tudnak elég katonaságot szállítani. Koreából Tien-csinbe érkezett utasok azt beszélik, hogy kivéve a fővárost, Koreában teljes az anarkia. A benszülöttek guerilla-harcot folytatnak a japánok ellen, ahol csak tehetik, elpusztítják a vasutakat és a táviróvezetékeket és öldösködnek a japán hivatalnokokat és katonákat. A felkelők állítólag modern lövegverekkel vannak felszerelve. A japánok azzal gyakorolnak megtorlást, hogy a falvakat pusztítgatják. Söulban, az ország fővárosában, hol elég japán katonaság van, rend uralkodik.

Orosz-amerikai egyezmény. Az Oroszország és Amerika közt készülő szerződésre vonatkozólag az a hír terjedt el, hogy a két állam konvencziója főképpen arra irányul, hogy egymásnak úgy Mandzsuriában, mint Vladivosztokban kölcsönösen szénállomásokat biztosítsanak. A „Times“ pétervári levelezőjének értesülése szerint ez nem felel meg teljesen a ténynek. Oroszország a Panama-csatornában keres szénállomást és állítólag ez volna az oka annak, hogy tengerészeti atlaszját Washingtonból Braziliába küldte.

Kazinczy Ferencz.

☉

Születési helyén a birharmegyei Érsemlyénben holnapról kezdve szobra áll a magyar irodalomtörténet egyik legérdekesebb alakjának: Kazinczy Ferencznek. Nem régen halt meg: alig hetvenöt esztendeje. De azóta rohanva szaladt az idő, többször is megváltozott a kor iránya s most, hogy a leleplezendő szobor előtt emlékezni illik, emlékeztetvén, amul az ember, mennyire más idők járnak, mennyire mások az emberek!

Ime egy ország, amelyik kulturátlanságban tresped és nem akar megmozdulni. A táblabíróvilág virágkorát látjuk, a maga latin diktatóriás nemesi kuriáival, finom, dajcsoló udvari dámáival és gavallérjaival. A magyar nyelv a jobbágykunyhók és mosogató teknők körül kóborló Hamupipőke. Előkelő férfiú csak akkor használja, ha a kocsisához szól általa. Némi irodalom, főleg juris prudentia lenne latin nyelven, de magyarul semmi sincs, sem tudomány, sem irodalom. Kevés nyelvelék, Gyöngyösi Tinódi, Balassi-próbálkozás, egy pár kurucz ének, azután vége. Ez az összes.

És ilyen vigasztalan viszonyok között akadnak emberek, akik mégis kulturát és irodalmat akarnak csinálni és pedig magyar irodalmat és magyar kulturát! Ma, amikor oly ritka a meggyőződésből csinált irodalom s olyan gyakori az üzleti alapon számító írómeszterember, szinte érthetetlen, sajtóságos tünet ez! Árpád népe lenézi, csepürágó komédiással, mókázó szurtos cigánnyal egy sorban becsüli a pennaforogatókat s mégis akadnak tisztos család-ból származó nemes emberek, akik ezt a pályát választják s lemondva, nélkülözéssel küzdve, mindenáron világhírességet akarnak gyujtani Árpád népének!

A magyar irodalom és tudomány hőskorszaka ez s azok az egyéniségek, akik ebben a korszakban szerepelnek, kivétel nélkül érdekesek. Nincsenek sokan. Név és tartózkodási hely szerint ismerik, levelekkel fölkeresik és buzditják egymást. Ennek a korszaknak, ezeknek a sajtóságos irodalmi viszonyoknak mozgató központja Kazinczy Ferencz.

Egyénisége, talentuma arra predestinálták, hogy ilyen körülállások közt ilyen hivatásra jusson.

Mindenhez ért és ha nem is utólréhetetlen lángelme minden téren, törhetetlen szorgalommal fog hozzá, hogy az elvégzendő sok fajta munkából, amit lehet, elvégezzen. Szenvedélyes újító, egyszerű akarja reformálni a magyar nyelvet, az irodalmat s politikai közéletet. Hiányzik belőle a nagystílus, világokat alkotó zseniális. De ezt csaknem pótolja a szívós, lelkésded. Értője és méltánylója a fejlődő nyugati kulturális sikereinek s fölbuzdulva vállalkozik arra, hogy ezt a kulturát ide is átültesse. Versekét ír Göthe, Lessing neoklasszikus izlése szerint. Új magyar szavak tömegét gyártja az eddig kifejezés nélkül maradt újabb finomabb fogalmakra. Demokrata és szabadkőműves lesz egy évszázados álmodó táblabíró-világ közepette és lemásolja a Martinovits-féle jakobinus kátét. Természetes, hogy minden vonalon szembe kerül vele a maradi orthodoxia, de ő fölveszi a harcot, élesen támadja a minden újítástól irtózó ósdi magyarkodó izlést s amikor a jakobinus káté miatt hét hosszú esztendőre börtönbe kerül, itt is tovább dolgozik, az ezután következő harcokra új fegyvereket gyűjt. Tömegesen fordítja le a nyugati irodalmak legszöngébb alkotásait régi klasszikusokkal vegyessen; végigküzdi a nyelvújítási harcot; egy és ugyanabban az időben levelez száz emberrel, csupa írakkal, akik — más publikum hiányában — főleg neki és egymásnak írnak. Kazinczy buzditja és lelkesíti őket, szent naivsággal exaltált tirádákkal üdvözlől minden újabb fölbukkanó talentumot.

Ez az ember méltán megérdemelte, hogy neki szobrot emeljenek. Már csak mementóul is a mai kor számára. Mert atyám fia nehogy azt higgyük, hogy nagyon előre haladtunk s messze hátunk mögött van az orthodox erkölcsök, szokások és izlések közt élő megmosolyogni való táblabíró-világ. A kultur nyugat — mintha nem akarná, hogy elérjük — már ismét előbb van egy lépéssel s bizony elkellene egy újabb Kazinczy, aki nyakcsigánkat fogva vonszoljon megint bennünket új erkölcs, új szokás és új izlés felé.

De terem-e a mai emberekben annyi lelkeség, annyi szívós akarat, annyi agitáló hév és mindenekfölött — annyi önzetlen lemondás, mint amennyi ő benne volt?

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Vizvezeték Székesfehérváron. Székesfehérvár város törvényhatósági bizottsága ma gróf Széchenyi Viktor főispán elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott a majdnem másfélévtized óta húzódo vizvezeték megvalósítása ügyében. A főispán megnyitott beszédében utalt arra, hogy Székesfehérvár város a vizvezeték nélkül soha sem fejlődhetik a modern városok sorába, majd azután Pazar főmérnök miniszteri kiküldött tartott hosszabb és érdekes szakelőadást a vizvezeteki és alagsatornázási tervekről. Többek hozzászólása után a közgyűlés 90 szavazattal 9 ellenében hozzájárult a vizvezeték és az alagsatorna létesítéséhez. A közgyűlési határozatot a városban nagy meglepéssel fogadták.

Marostorda megye. Marostorda megye közigazgatási bizottsága ma nagy érdeklődés mellett közgyűlést tartott Ugron Gábor főispán elnöklésével. Az alispáni jelentéshez Dösa Elek szólt, hogy ne vételessé tudomásul, mert Reicher főjegyző alispán-helyettes kinevezése törvénytelen, miután esküt nem tett. Ugron főispán a támadást visszautasítja. Szavazás után tudomásul veszik a jelentést. Jeney Kálmán felfüggesztett aljegyzőt, miután a referens kimutatja, hogy Erödsy a közigazgatási bizottság határozata ellenére függesztette fel, egyhangulag visszahelyezik. E jelentések tudomásul vétele után Kőrössi József főszolgabíró felebbesztés tárgyalják, kit Nagy József alispán hamis feljelentés következtében az alispáni szék iránti tiszteltetés és lázítás miatt felfüggesztett. Dösa a felfüggesztés fenntartását javasolja, míg Gál Sándor és gróf Bethlen István képviselők kimutatják, hogy a felfüggesztés nem volt jogi. Ilyés Lajos és Csontos Olivér védik Nagy József eljárását, míg Balla Ödön árvaszéki elnök a felfüggesztés törlesztését a fegyelmi elrendelésével indítványozza. Dösa ezután indítványát visszavonta, mire szavazásra került a sor, amelynek eredménye, hogy a kilencz függetlenségi gyűlés a hat autonómistával szemben. A gyűlés végén a főispánt lelkesen megéljenzték.

Mozgó képek.

Az eladósodott Budapest.

— Jelenet a főváros mélységeiből. —

(Aladár ur bejárta már az összes kávéházakat, hogy öt pengőt szerezzen, most hitelező-lesen kint áll az Andrassy-ut és Teréz-kört sarkán.)

Aladár: Jó napot, Back bácsi. Merre megy?
Az idegen (négyfelé mutat, mint egy szélmalom): Erre... Egy himlős betegből jövök és ide megyek a Feichtnerhez, aki haldoklik... Alászolgája...

Aladár: Én is arra megyek Back bácsi... Ugyis elakartam mondani, hogy a múlt héten voltam Halason...

Az idegen: Ott nem ismerek senkit...
Aladár (eszébe jut, hogy Back bácsi rimaszombati): És Halason találkoztam egy rimaszombati kereskedővel, bizonyos... izé... tisztelteti...

Az idegen (ekkor már pontosan tudja, hogy Aladár ur pumpolni akar): Hjah...! köszönöm... alászolgája...

Aladár (most már tudja, hogy Back bácsi a veséjébe lát): Azt is mondta: ha látja a Back bácsit...

Az idegen: Igen... köszönöm... alászolgája...
Aladár (elszántan): És izent is...

Az idegen: Tudom... azóta már megírta (egy szó sem igaz).

Aladár: Nekem is irt és megkért, hogy ha Back bácsit látom... (izzad és eltökéli, hogy ezt a vén csirkefogót most már biztosan mellbe vágja).

Az idegen (megáll): Hát most lát...

Aladár: Nagyszerű... Nem is gondoltam, hogy ma találkozunk...

Az idegen: Alászolgája...
Aladár: Én is arra megyek, Back bácsi. Én lettem, mert itt lett volna kapnivaló pénzem...

Az idegen: Az jó...
Aladár: Hány óra?

Az idegen: Tíz...
Aladár: Tíz... Nem lehet... Ajaj... ez kellemetlen... Talán már el is késtem...

Az idegen: Talán én is... Alászolgája...
Aladár (most már a kabátját fogja) Jaj de kellemetlen... Ej, ej, most baj lesz...

Az idegen (érzi, hogy közeledik a támadás percze): Baj? Milyen baj?

Aladár: Most itt magával eldiskuráltam az időt. Pedig kell a pénz...

Az idegen: A pénz mindig kell, csak soha sincs...
Aladár: Nekem mindig van, Back bácsi, de most mind kikölcsönöztem. Hány óra most?

Az idegen: Tizenegy...
Aladár: Most még nem lehet fölmenni egy lakásba? Itt lakik egy ügyvéd barátom, aki tartozik nekem, az kihuzhatna.

Az idegen (azt gondolja magában: beszélhetsz nekem, míg lejön a bőr a nyelvedről, én olyan buta leszek, mint egy tuskó.)
Aladár (magában): Mondhatná már a piszok: itt van tizenöt forint.

Az idegen: Alászolgája...
Aladár: Back bácsi ide fölmeget?

Az idegen: Nem...
Aladár: Akkor én is megyek tovább... Jó?... Akármilyen kellemetlen, valahol kell szerezni husz forintot.

Az idegen (magában): Felőlem megpukkadhatsz...
Aladár (magában): Kinez a gazember, kinez... (szemtelenül) Alászolgája, Back bácsi...

Az idegen: Hát már itt van?
Aladár: Nem vagyok, de muszáj valamit csinálni, mert ígértem valakinek, hogy adok neki tíz forintot, becsületbeli adósság letörlesztésére... Tudniillik azt hiszem, hogy kapok itt.

Az idegen: Hát alászolgája...
Aladár: Hány óra, Back bácsi?

Az idegen: Kilencz...
Aladár: Hát most még nem kapok. Kilenczre ígérték...

Az idegen: Annyi van... Az előbb volt tíz, most elmúlt azóta husz percz... Most van háromnegyed kilencz...

Aladár (nevet): Back bácsi viczel... (magában). A fene egyen meg, te vérszopó...

Az idegen: Most van háromnegyed kilencz.
Aladár (örül, hogy Back bácsi ugratja, mert ez az első előjele annak, hogy ad némi pénzt): Back bácsi még mindig egy humorista.

Az idegen: Mint a Fedák...

Aladár: Én szeretem a Fedákot... (pedig nem igaz).

Az idegen: Én nem...

Aladár: Neki van pénze... Adhatna néha egy kis pénzt. (Azt gondolja magában, hogy ennyi idő alatt egy kos is megértette volna.)

Az idegen (megáll): Most itt vagyok... Alá-szolgája...

Aladár: Honnan kellene most ezen a szegény emberen segíteni...? (Arra gondol, aki nincs is.)

Az idegen: Mikor megy megint Halasra?

Aladár (szomorúan): Lehet, hogy ez a szegény ember most föbe lövi magát. Rám számított ezzel a becsületbeli adóssággal...

Az idegen (félre): Nekem beszélhetsz. (Fenn): Ha Halasra megy...

Aladár: Back bácsi... nem tud egy jótanácsot... Ez agyonlövi magát...

Az idegen (nem kíváncsi, hogy a senki hogy lövi agyon magát): Ez szomorú... alá-szolgája.

Aladár: Izé... Back bácsi... Hány óra?

Az idegen: Tizenkettő.

Aladár: Hát alá-szolgája... pedig... persze... no... hiába... izé... Back bácsi...

Az idegen: Hány óra?

Aladár (restelkedve): Izé... Back bácsi holnapig nem segíthetne azon a szegény emberen. Nátam van tíz forint... (Hazugság.) Kell husz forint... (egy szó sem igaz.) Adjon ide tíz forintot...

Az idegen: Hol van nekem pénzem?

Aladár: Persze... persze... Hát alá-szolgája.

Az idegen: Szervusz (Aladár nem ereszti.)

Aladár: Hát persze... persze... gondoltam (valójában pedig azt gondolja: durranj szét) Azért adjon öt forintot... holnapig... magának gyerekei vannak... azt nem lehet... az agyonlövi magát...

Az idegen (ingadozik): Nekem kellett volna fizetni három forintot egy helyen.

Aladár (magában): Pukkadj meg, (fenn): Legrosszabb esetben az is jó...

Az idegen: De már kiadtam belőle a templom-ülésre két forintot...

Aladár (dühöngve): Az a forint is jó... talán.

Az idegen: Persze... persze... hát alá-szolgája... (menni akar).

Aladár: Ja, azt hittem Back bácsi ide adja azt a forintot... (dühösen), Adjon kölcsön egy forintot...

Az idegen: Hát miért nem szólsz! Itt van egy forint.

Aladár (gondolja): Most letegez az uzsorás... (mondja). Majd holnap... (elteszi a forintot).

Az idegen: Hát alá-szolgája... (most elválnak).

Aladár (belejt a kávéházba): Az istenit, de nehéz az élet. Egy rongyos forintért ilyen lassan jön le az ember pofájáról a bőr.

Ray.

TÁVIRATOK.

Anarchia Koreában.

London, szeptember 21. (Saját tudósítónktól) Japán utasok, akik Koreából visszatértek Tokióba, beszéltek, hogy Koreában teljes az anarchia és mindenfelé erős lázadás tört ki a japán uralom ellen. Több területen guerilla-hadjárat folyik a japánok ellen és a forrongás nőttön-nő. Csak Söul nyugodt, mert a japán helyőrség nagy. Annál véresebb összeütközések vannak a vidéken, ahol a koreaiak modern fegyvereikkel akárhányszor szétverik a kis japán csapatokat, ahol csak szerét ejthetik, lerombolják a táviró vonalakat. A japánok aztán boszúból felgyújtják a koreai falvakat.

Közgazdasági távirat.

Csikagó, szept. 21. *Gabonatözsge.* Zárlat. Buza irányzata szilárd, szeptemberre 97 1/2 K., decemberre 102 K. Tengeri engedő, szeptemberre 62 2/8 K.

Csikagó, szept. 21. *Terménytözsge.* Zsir decemberre 8.97, tegnap 8.90, októberre 8.72, tegnap 8.95. Szalonna short clear 8.72, tegnap 8.69. Sertésus októberre 14.85, tegnap 14.90.

New-York, szept. 21. *Terménytözsge.* Gyapot. New-Yorkban 12.20, szept.-re 11.03. decz.-re 11.23. New-Orleansban 11 1/2. *Petroleum* stand with. New-Yorkban 8.45. Filadelfiában 8.40, raffined in cases 10.90. Credit Balances of oil City 178.—. Zsir. Vestern Steam 9.40. Rohe testvérek 9.60. — On 36.75—37.25. Réz 15.——15.50.

EGYETERTÉS.

Szeptember hó 15-ével új előfizetést nyitottunk az Egyetértésre. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, sziveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Minden előfizetőnk teljesen díjtalanul kapja a magyar család számára kiváló gonddal szerkesztett „Magyar Szalon” című folyóiratot.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra	2 kor. 40 fill.
Negyedévre	7 kor. — fill.
Félévre	14 kor. — fill.
Egész évre	28 kor. — fill.

UJDONSÁGOK.

A zászló dicsérete.

A francia akadémia négyezer frankos állami jutalmat tűzött ki a következő pályázatra: „Adasék lírai költeményben a zászló dicsőítése!”

Hát én adom! Nem versben és nem négyezer frankért, ime zengem a zászló dicséretét. És méltánylom a francia akadémia nemes törekvését, melylyel Hervé és társai katonaságellenes, méltályos agitációját kívánja ellensúlyozni. A zászló, a hadak élén járó lobogó csakugyan szent, csodás, nagy varázserőjű szimbólum.

Lám, mielőtt zászló nem lett, nem volt egyéb, csak egy darab színes rongy. Kék vagy piros; fekete vagy sárga. De attól kezdve, hogy zászló lett, az egész sereg rajongásának tárgya. Honnan költözött belé ez a mágikus erő? A tömegszuggerralásnak példátlan rekordja az, amelylyel az évszázados dresszura és a nevelés meggyőzi a tömeget arról, hogy ime ez a rudon csillogó színes vászondarab és a Haza, a Dicsőség, a Becsület — egy.

És mily csodás berendezés! Az egyik népnek is van zászlója, a másiknak is. Mindegyik nép rajong, lelkesedik a magáéért. Ez eddig rendben volna, ha a zászló csak a hazafias érzést szimbolizálná s mindegyik nemzet szeretvén a maga zászlóját, nem gyűlölné egyszersmind a másikat, a hatalom pedig nem aknázná ki a maga céljaira a zászlóban rejlő varázserőt. De most úgy van, hogy ha a két nemzet uralkodó-családjai, diplomatái, kereskedői és tőkésai hasznosnak és jövedelmezőnek találják, hogy egymás ellen hadat viseljenek, nem kell egyebet csinálniuk, mint megfogni a két zászlót s vinni egymás ellen! A tömeg nosza, rajta! rohan utánuk. Mert a Haza, a Dicsőség, a Becsület hívja őket! Békés családapák vérvívó haraggal törnek a barátságos színtű zászló megvédésére s az ellenséges színtű zászló sárbatiprására. Oh de szépen leng a zászló, oh be szépen csattog a kard! A zászlóra vér fröcsöcsen, hű katona vére, Dugovics Titusz a sánczárókba ragadja magával a törököt, csakhogy a lófarkos zászló ne jusson a városromra; Müller bádogos legény pedig Würtembergből a husát harapja és a beleit tapossa ki Plinchard postásnak Bordeauxból, aholott azelőtt nem is ismerték egymást.

Az ilyen és a hasonló csodatételekért bámulom én a zászlót s a francia akadémiaval egyetemben nagyon lenézem Hervét is elvtársait, akik szerint a hadilobogótól függetlenül és képzelhető Haza, Dicsőség és Becsület!

Naptrend. Naptár. Vasárnap, szeptember 22. — Római katolikus F. 18. VIII. Tán. — Protestáns: F. 17. Mór. — Görög-ország szeptember 9. G. B. Joak. — Zsidó: Thisri 14. — A nap két: reggel 5 óra 45 perczkor, nyugszik: este 5 óra 59 perczkor. — A hold két: este 6 óra 47 perczkor, nyugszik reggel 5 óra 57 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak. — Ünneppéyes megnyitó közgyűlés d. e. 11 órakor: a központi egyetem dísztermében, előtte d. e. 10 órakor az egyetemi templomban ünnepélyes Veni Sancte. — Az Országos Iparegyesület igazgatóválasztása. — A Magyar Mernők és Építész-Egylet rendkívüli közgyűlése. — A Thália munkáslőadása d. u. 8 órakor a Folies Capricio-ban. Színrekerül: Mária Magdolna. — A M. T. K. jubileumi atlétikai versenye a millonaris versenypályán, utána a F. T. K. és M. T. K. football mérkőzése. — A M. U. E. uszoversonye a Császárfürdőben este fél 8 órakor. — Angol istentisztelet délelőtt negyed 11 órakor a Hold-utcai reformatus templomban. — A Budapesti fővárosi utasjelöltök önképző- és önszervező-egyesületének rendkívüli közgyűlése délután 3 órakor a Nagymező-utca 49. sz. a. Rózsabokor-vendéglőben. — Línex-kiállítás a Nemzeti Szalonban, nyitva 9—8-ig. Bolpódj 1 korona. — Palya-kiállítás a Könyves Kálmán műintézetben (Nagymező-utca 37—39.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Ujania Kigyó-téri szalonja nyitva 9—1-ig. Bolpódj 20 fillér. — A nemzetközi munkásjóléti-kiállítás a városi fogó nagy iparcsarnokban. — A Nemzeti Múzeum össze-tárai nyitva 9—3-ig. — A Személyes Múzeum nyitva 10—3-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva délelőtt 10—1-ig. — A Néprajzi Múzeum nyitva 9—12-ig d. u. 9—8-ig. — A Fővárosi Múzeum nyitva 9—12-ig. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9 óratól délután egy óráig. — A Történelmi Képcsarnok nyitva 10—6-ól fél 2-ig. — A földtani intézet múzeuma nyitva 10—1-ig. — A Közlekedési Múzeum nyitva 9—12-ig. — Az aquincumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva délelőtt 9 óratól délután 1 óráig. — A pedagógiai múzeum és könyvtára nyitva délelőtt 9 óratól 12-ig. — A többi múzeum és a nyilvános könyvtárak zárva.

Naptár. Hétfő, szeptember 23. — Róm. katn.: 10ma sz. — Prot.: Tekla. — Görög-ország: szeptember 10. Menodóra. — Zsidó: Thisri 15. Szukk. 1. n. — A nap két reggel 5 óra 47 perczkor-nyugszik esti 5 óra 57 perczkor. — A hold két esti 7 óra 11 perczkor-nyugszik reggel 7 óra 11 perczkor. — A miniszterek nem fogadnak. — A pénzügyi államtitkár fogad d. u. 12—2 óráig. — A helyi ügyi államtitkár fogad délután 2 órakor.

— Személyi hír, Deesy Zoltán pénzügyminiszteri államtitkár ma este szabadságra ment és elutazott a fővárosból s csak október 10-én tér vissza. Deesy államtitkár e hivatalában most először megy szabadságra.

— Czimadományozások. A király Guttman Miksának, a „Magyar Tudakozó Egylet” vezérigazgatójának, kereskedelmi téren szerzett érdemei elismerésül a királyi tanácsosi címet, Tagányi Gusztáv nyugalmazott pénzügyi számtanácsosnak, saját kérelmére történt nyugalmaztatása alkalmából, sok évi buzgó szolgálata elismerésül a pénzügyi tanácsosi címet és Gyulay Kálmán ideiglenesen nyugalmazott pénzügyi főbiztosnak, végleges nyugalmaztatása alkalmából, a pénzügyi felügyelői címet adományozta.

— József főherczeg vadászaton. József főherczeg ma nagy vadászkiisérettel Erdészvölgyre, Rudolf trónörökös volt vadászterületére érkezett. A főherczeg Erdészvölgyön és a gyertyánligeti őserdőkben néhány napon át medvére fog vadászni.

— Vilmos császár nem jön az Adriára. Berlini illetékes körök teljesen alaptalannak mondják a fiúmei Bilanciának azt a híret, hogy Vilmos császár Korfuba menet az albán parton ki fog szállni s meg fogja látogatni Skufarit, Duraztot és Valonát. Ezek a körök azt mondják, hogy ennek a híresztelésnek csak az a célja, hogy Európát figyelmeztessék, hogy milyen veszedelem fenyegeti Németország részéről az Adriát.

— Királyi kintünetések. A királyi buzgó szolgálataik elismerésül Szabó Sándornak, Máramaros vármegye alispánjának III-ad osztályu vaskoronarendet, Scholcz Bélának, ugyanezen vármegye tiszteletbeli főjegyzőjének és járási főszolgabirájának a Ferencz József-rend lovagkeresztjét, továbbá dr. Frits Kálmán belügyminiszteri miniszteri segédtitkárnak, közszolgálatát alatt szerzett érdemei elismerésül a Ferencz József-rend lovagkeresztjét és dr. Unkelhäuser Károlynak, a horvát-szlavon-dalmátországi miniszterium miniszteri tanácsosi címmel és jeggel felruházott osztálytanácsosának, eredményes szolgálatai elismerésül ugyancsak a Ferencz József-rend középkeresztjét adományozta.

— Kossuth Ferenczről s az angol királyról. A Lipcsében megjelenő „Neueste Nachrichten” nyomán mi is közöltük, hogy Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter Marienbadban az angol királynál kihallgatáson jelentkezett, de Edvard király nem fogadta, mert nem akart magyar ügyekbe avatkozni. Erre vonatkozólag illetékes helyről ma kijelentik, hogy ebből a hírből egy szó sem igaz, annál kevésbbé, mert az angol király Marienbadban, Kossuth Ferencz pedig Karlsbadban üdült.

— Október 6-ika. Az egyetemi ifjuság október hatodikai ünnepélyére már nagyban folynak az előkészületek. Az ünnepélyt a Vigadó nagytermében rendezik, fényes műsorral, melyet a napokban állapítanak meg véglegesen. Németh Juliska, Németh József kiváló színésznő leánya — ki már a tavalyi színi-vizsgálaton is nagy feltűnést keltett szép játékkal, Endrődi Béla költeményét fogja szavalni az ünnepélyen.

— Kossuth-ünnepély. Körmend város hazafias közönsége október 6-án leplezi le Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter jelenlétében Kossuth Lajos szobrát.

— **Parlagi Ferenc halála.** Széles körökben általános a részvét *Parlagi* Ferenc, a Magyar Kivitel és Csomagszállító r.-t. igazgatója halála nyomán. A gyászoló családnál tegnap és ma egymást érték a kondoleálók, köztük a magyar kereskedővilág és társadalom kitűnőségei. Az *Ujságkiadó Tisztviselők Egyesülete* tegnap rendkívüli igazgatói ülést tartott abból az alkalomból, hogy alapító tagja és jötevője, *Parlagi* Ferenc meghalt. Az ülés az elnök előterjesztésére egyhangulag elhatározta, hogy *Parlagi* Ferenc halála fölött érzett fájdalmas részvételének jegyzőkönyvben ad kifejezést, érdemeit jegyzőkönyvbe iktatja, az özvegyhez részvétáviratot intéz, a ravatalra koszorút helyez, a halálesetről külön gyászjelentést ad ki és a temetésen testileg vesz részt. A megboldogultat vasárnap délelőtt fél tízenegykor kísérik örök nyugalomra az új zsidó temető halottasházából.

A Magyar Kivitel és Csomagszállítási Részvénytársaság tisztviselői koszoru megváltás czímen ma 100 koronát küldtek a *Parlagi* Ferenc-alapítvány javára, maga a részvénytársaság pedig 2000 koronával járul az alapítványhoz.

— **Az abessziniai küldöttség tagjai Budapestén.** Az abessziniai küldöttség Budapestén időző tagjai ma délelőtt *Huszár* miniszteri tanácsos kalauzólása mellett megtekintették a földalatti villamos vasutat, a királyi várpalotát, a múzeumot, majd pedig csavargózsre ülve Budapest látképében gyönyörködtek. Délután *Weisz* Manfréd csepeli fölténygyárába látogattak el, onnan pedig kompokon átkelve, a budai oldalon kikötöttek, ahol partraszállva a *Törley-gyár* autómobiljain a budafoki *Törley-pezsőgyárba* hajtottak. *Deljanadsch* fő kormányzó és hercegi kíséretén kívül részt vettek a kirándulásban *Kailer* fregatta-kapitány, *Proter* külügyi oszt. tanácsos, *dr. Gönczy* és *Bibér* külügyminiszteri megbízottak, továbbá *Drasche* László, *Huszár* László, *Pirmicz*, *Markhot* és *Ladányi* pedig a magyar kormány részéről mint kíséret. A vendégeket a *Törley-gyárban Pfender* Emil igazgató és a *Törley* család férfitagjai fogadták és bemutatták a pezsőgyártás minden részletét. *Deljanadsch* fő kormányzó és kísérete élénken érdeklődtek a pezsőgyártás iránt és a látottak felett megelégedésüknek adták kifejezést. A gyár megtekintése után kedélyes uzsona volt. A vendégek este autómobilon tértek vissza a fővárosba és a Hungária-szállóba hajtottak.

— **A bádeni nagyherceg állapota.** Frigyes bádeni nagyherceg állapotában ma nem állott be javulás. A beteg igen bágyadt és sokat alszik. A test funkcióiban észlelhetők a szív elégtelen működésének következményei.

— **Gróf Batthyány Tivadar disztagsága.** A mosonmegyei jegyzők és körjegyzők egylete a napokban közgyűlést tartott, amelyen gróf *Batthyány* Tivadar országgyűlési képviselőt nagy lelkesedéssel disztaggá választották. Az egylet erről a határozatáról megleghangu levélben értesítette gróf *Batthyány* Tivadart.

— **A bordeauxi sajtókongresszus megnyitása.** A bordeauxi sajtókongresszust ma délelőtt nyitották meg ünnepélyesen a világ minden részéből érkezett négyszáz delegátus és számos hölgy jelenlétében. *Singer* elnök megnyitó beszédében üdvözölte Franciaországot és Fallières elnököt, kifejezte a sajtó köszönetét Bordeaux városának, megemlékezett a kongresszus első ülésére óta elhalt munkatársokról és végül felhívta a hírlapírókat, hogy lankadatlaul törekedjenek előre a haladás útján. A kormány képviselője üdvözölte a kongresszust, üdvös munkálkodást kívánt és felolvasta *Pichon* külügyminiszter táviratát, melyben látogatását jelzi. *Taunay* vezértitkár jelentést tett a kongresszus és a központi iroda működéséről és kiemelte, hogy *Wilbrandt* 70-ik születésnapja alkalmából a kongresszus nevében üdvözölte. Délután lesz az első érdemleges ülés, amelynek legfontosabb tárgya a hírlapírók jogairól szóló pont. Este lakoma lesz a tengerészeti kiállításban.

— **Megvásárolt Kóburg-birtok.** Kecskemét városa *Kada* Elek polgármester elnöklésével ma délelőtt rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen *Kóburg* Fülöp herceg kohári és szentlőrinczi birtokainak megvételét tárgyalták. A közgyűlés egyhangulag megszavazta a 4.700.000 korona vételárát és a 65 évi törlesztést megállapító szerződést elfogadták. A Hazai Takarékpénztártól kölcsönt vesznek föl a vételár kifizetésére. A közgyűlés egyben elhatározta, hogy *Kóburg* Fülöp hercegnek a hitbizomány átengedéseért jegyzőkönyvi köszönetet mond.

— **A bank-kamatláb.** A jövő héten Budapestén tartandó közgyűlésen az Osztrák-Magyar Banknak a kamatláb megváltoztatásáról nem lesz szó.

— **Új állami szemkórház Budapestén.** A székesfőváros a Szent István-kórház trachoma-osztályát megszüntette. A belügyminiszter az osztály pótlására 80 ágyas szemkórházat létesített, melyből 45 ágy kizárólagosan trachomás-betegek elhelyezésére fog szolgálni. A kórház ideiglenesen az Illés-utca 15. sz. bérházban van elhelyezve s vasárnap, e hó 22-én nyílik meg. Igazgató főorvosa a Szent István-kórház trachoma-osztályának eddigi vezetője, *Blaskovics* László egyetemi magántanár; kivül még két segédorvos nyert alkalmazást.

— **Lovagias affaire.** Ismeretes olvasóink előtt az az affair, amely Szolnokon f. hó 12-én folyt le, egyrészt *Dr. Markbreit Gyula* országos képviselő, másrészt pedig *Östreicher Lipót* szolnoki bankigazgató és *Ceizler Arthur* banktisztviselő közt és abból keletkezett, hogy az utóbb nevezettek *Dr. Markbreit* Gyula ellen egy üzleti ügyből kifolyólag sértőleg léptek fel. *Dr. Markbreit* Gyula ezért *dr. Keresztessy József* és *Jeszenszky Pál* után nevezetteket provokálta. Ebből azonban párbaj azért nem lett, mivel ez elől *Östreicher Lipót* és *Ceizler Arthur* kitértek, amiről nevezett segédek jegyzőkönyvet vettek fel s ezen ügyet *dr. Markbreit Gyula* részéről a lovagias szabályai szerint befejezettek jelentették ki. Ezen ügyből kifolyólag egy másik affair is keletkezett, amelynél a kihívó *Szilcs Géza* hírlapíró volt, aki *dr. Markbreit Gyulának* ezen ügyre vonatkozólag megjelent hírlapi nyilatkozata miatt érezte magát sértve. Ez utóbbi ügy ma kárpárbaival fejeződött be a *Fodor*-féle vívóteremben. Három heves összecsapás után, melyek mindegyikénél *dr. Markbreit Gyula* volt a támadó, mindkét fél kisebb-nagyobb sérüléseket szenvedvén, a segédek az ügyet a lovagias szabályai szerint befejezettek nyilvánították. *Dr. Markbreit* párbajsegédei voltak *dr. Baracs* Marcell és *dr. Keresztessy* József, *Szilcs* Gézá pedig *dr. Nagy* Emil orsz. képviselő és *Seewald* Mihály.

— **Az utcsán.** A színházi előadásnak vége volt, a közönség — már mint az szokás — hangosan vitatkozva, trécselve, nevetgélve sietett a vendéglőbe, kávéházakba, vagy haza. Egy kisebb társaság valamivel lassabban. A darabról beszélgettek.

— **Óriási elme, ez az író!** Mesés, hogy mily mérszen tárgyai bizonyos kérdéseket. Ez a szindarab borotvánál élesebb kritika a társadalom ellen.

— **Az semmi!** Amit a társadalomról mond, az mellékes! De azok a nagy szociális kérdések, amelyeket tollára vesz!

— **Igazán? Hol?**

— **Hol?!** Az egész darab levegője egy filippika! Nem vették észre! Határozottan a tőke ellen küzd, — bár nem elég világosan. Sokszor dühöngtem, mert elejtí gyakran a fonalat. Megrontotta az élvezetemet.

— **No, én a tőke elleni küzdelemből mit sem látam.** Ez csak harmadrendű cél lehetett. A fő az egyház tulkapásai elleni rettenetes, lesújtó kritika. Csak kár, hogy elnagyolja a dolgot. Roppant bántott, hogy ezt a felséges témát nem markolja meg jobban! Ez nagy hibája a darabnak!

— **No én azt a tendenciát nem vettem észre, — szölt közbe az egyik. — En csak a szociális kérdést láttam és ez az igazi...**

— **Ördögöt, az igazi!** Az igazi, amit én mondom, az egyházi tulkapások ostromozása.

— **Mesebeszéd!** A darab valódi tendenciája a társadalom kigunyolása...

— **Ez sem igaz!** Egyik sem igaz! Én megértetem a darabot! Ti halgassatok! A darab tisztán azért íródott, hogy az író végre megboszulja magát íróársain, akik őt nem akarják elismerni! Ez a darab valószínűségi történet...

A vége a vitának egy rettenetes veszekedés lett, amelynek — a szerző veletl. véget, aki éppen arra ment. Rárohantak és megkérdezték, kinek van igaza? Melyik a darab igazi tendenciája? Ki értette meg valósággal?

Mire a szerző így szólt:

— **Tendenzia? Unyam kérem, uraim; én csak egy tisztességes vigjátékot akartam írni; szociálizmus, egyház, boszu — eszem ágában se volt.**

Mire a vitalkozók tovább mentek néhány lépést, hallgattak; aztán megszólalt az egyik:

— **Maga se tudja, mit irt!**

Mire a másik kettő is sietve szólt:

— **Bizony nem!**

— **A szegedi tisztviselő kongresszus.** Az állami tisztviselők kongresszusára az esti gyorsvonattal a vendégek nagy része már megérkezett. Ugyanekkor érkezett *Batthyány* Tivadar gróf elnököt a százas bizottság élén *Kelemen* főispán, továbbá a vasutasok fogadták. *Homor* realiskolai igazgató üdvözölte a gróft, mire bevonultak a felbőgözött városba. Este a tisztviselők otthonában ismerkedési estély volt.

— **Óbudai választás.** *Mészáros* Samu óbudai lelkész elhunytával felmerülvén a lelkészi állás betöltésének kérdése, az egyházközség tagjai mintegy kétszázán értekezletre gyűltek egybe e hó 19-én este 8 órakor a Kórház-utcai elemi iskola tornacsarnokában. *Benedek* Sándor közigazgatási bíró, az értekezlet elnöke, mindjárt a megnyitójában ismertette az egyházi törvények idevágó intézkedéseit s kérte az értekezletet, hogy lehetőleg egyhangu megállapodásra igyekezzenek jutni. Ezután *dr. Benyovits* Lajos egyházi képviselő ráterelvén a jelenlevők figyelmét a pályázat után való választás nehézségeire s ezzel kapcsolatban ismertetvén *Kontra* Aladár jelenlegi segédlelkésznek az egyházi élet terén kifejtett érdemes munkásságát, ajánlotta a híveknek, hogy *Kontra* Aladárt pályázat mellőzésével hívják meg az óbudai adminisztrátor-lelkészi állásra és javadalomra. *Dr. Benyovits* indítványát az értekezlet egyhangulag elfogadta, mire *Benedek* Sándor elnök lelkes éljenzések közben az értekezletet feloszlatta.

— **Megrongált festmény.** A Louvrebán ma észrevették, hogy *Manet* híres festménye, az *Olympia* és *Daubigny* nagybecsű aratása több helyütt késel átvannak szurkálva. Az *Olympia* a klasszikus impresszionizmus egy remek alkotása; kereveten heverő mezitelen courtesanet ábrázol. Az állam régebben nagy összegért váltotta magához. A vandalizmus igen nagy felháborodást kelt.

— **A meggyilkolt lodzi gyáros.** Megirtuk, hogy *Silberstein* Miczisláv lodzi gyárost sztrájkoló munkásai megölték és hogy a gyár összes munkásait letartóztatták. A gyilkosság részleteiről most a következőket írják: A lodzi szövőgyár igazgatósága és munkásai között már régóta nézeteltérések állanak fenn. A munkások legutóbb azt követelték a gyár igazgatóságától, hogy bérüket arra a két hétre is adja ki, amikor a zavargások miatt nem dolgozhattak. Az igazgatóság elutasította követelésüket. Pénteken déltájban *Silberstein* igazgató előtt a munkások egy küldöttsége jelent meg és arra kérték az igazgatót, hogy a munkások kivánságának meghallgatása végett fáradjon le a csomagoló helyiségbe, hol már több száz munkás várja. *Silberstein* zsebébe tette revolverét s két hivatalnok kíséretében lement a munkásokhoz, akik azonnal fenyegető hangon követelték tőle, hogy ki nem adott fizetésükre 18 ezer rubelt utalványozzon ki. *Minthogy* erre nem volt hajlandó, *Silberstein* a munkások a helyiségbe zárták s tudtára adták, hogy mindaddig nem bocsájtják ki, amíg követelésüknek eleget nem tesz. Két óra mulva a munkások ismét a helyiségbe mentek s *minthogy* az igazgató még mindig hajthatatlan maradt, elvették revolverét és három lövéssel leterítették. A gyilkosság után a munkások szétszaladtak, a gyáros holttestét pedig a mentők a lakására szállították. Másnap a munkások önkényesen feltörték a gyár lakatjait s minden műszaki felügyelet nélkül a dologhoz fogtak. Félóra mulva katonaság szállta meg a gyárat és az összes munkásokat, számszerint 900-at elfogta.

— **Kérvény a király kocsijában.** Mikor a király ma délután kikocsizott, a *Mariahilferstrassen* egy tengerész katona kérvényt dobolt a kocsi. Detektívek és több rendőr nyomban letartóztatta és társát is, aki szintén haditengerész. A rendőrségen bevallották, hogy a rossz bánásmódot panaszták el kérvényükben és kiderült, hogy mind a ketten megszöktek hadihajójukról.

— **A bronnerbergi sztrájk.** A Sopron melletti *bronnerbergi* köszénbányában kitört sztrájk ügyében végleg megszakadtak a tárgyalások a vállalat és a munkások közt. Miután a munkások szerint békes megegyezésről szó sem lehet, arra kérték az igazgatóságot, hogy a társuladába befizetett illetményeiket fizessék vissza, mert ők távozni akarnak, hogy máshol álljanak munkába. Az igazgatóság fölkérésére ma Budapestről ideérkezett *Urban* Béla bányabiztos, aki kijelentette a munkásoknak, hogy a befizetett összegek visszaköveteléséhez nincs joguk, mert önkényesen s egyoldalulag bontották fel a szerződést. A bányabiztos közbenjárásával most folyik az elszámolás a munkásokkal, akik elhagyják a bányatelepet. *Toépler* polgármester a hadtestparancsnokságtól *Pozsonyból* táviratilag kért utázcsoportokat abból a célból, hogy ezek a viznek a bányába való behatolását akadályozzák meg, mert különben a bánya tönkremenne.

— **A tüdővész elleni kongresszus vége.** A VI. nemzetközi tüdővészellenes kongresszust ma Bécsben bezárták. A napirend elintézése után a záróbeszéd következett. *Fraenkel* titkos tanácsos (Berlin) kiemelte, hogy a tudományos nézeteltérések a fertőzés módjait illetőleg ez értekezleten csökkentek. Ezután még gróf *Larisch* tiszteletbeli elnök és *Schrötter* udvari tanácsos szólottak, mire az ülést bezárták. A legközelebbi értekezlet az Egyesült-Államokban lesz. Este fogadás volt *Blennerth* belügyminiszternél.

— **Orosz megbízott kalandja Magyarországon.** Glass Miksa, magyarországi születésű vállalkozó pár évvel ezelőtt kivándorolt Oroszországba, belépett a hadseregbe és csakhamar ezredesi rangban katonai főmérnök lett ott, Szebasztopol állomáshelyen. Itthon Magyarországon nem hagyott semmit, csak egy pert, amelyben dr. Roth Sándor érsekújvári ügyvéd volt ellenfelének az ügyvédje. Ebben a pörben elmakacsolták és Roth végrehajtást is eszközölt ki ellene. A minap Glass több előkelő orosz hivatalnok kíséretében az orosz kormány megbízásából Magyarországra jött, hogy itt bizonyos gyáraknak, amelyeknél Oroszország megrendeléseket akar tenni, a szállítóképességét tanulmányozza. Megtudta ezt Roth, sőt megtudta azt is, hogy Glass egy bizonyos napon Pozsonyból Érsekújváron át Budapestre utazik. Ezen a napon maga mellé véve Hecht Armin ügyvédjelöltet és Holmik Antal végrehajtót, kiment a vasúti állomásra s ott hárman lesték a vonatot. Amikor az berobogott, felugrottak rá, berohantak abba a kupéba, amelyben a czár embere, Glass ült a társaival és ott a végrehajtót felmutatva a végzést, ki akarta rántani Glass nyakkendőjéből drágaköves nyakkendőjét. Glass ezt nem engedte, dulakodás támadt, míg végre a végrehajtó lemondott prédájáról, leszállt a vonatról. Glass, aki különben is ideges ember, ez a támadás annyira felháborította, hogy belebetegedett. Kénytelen volt Nauheimba utazni és ott gyógyítani magát. Most azonban visszatért onnan s haladéktalanul az igazságügyminiszterhez fordult elégtételért.

— **Hír Kecskeméthy Győzőről.** A főváros híres sikkasztójáról, aki nyom nélkül eltűnt a félmillió koronával, időnként hírek jönnek, hogy hol itt látták, hol ott. Ezúttal egy magyar újságíró számolt be arról, hogy Genuában találkozott, beszélt, együtt ebédelte Kecskeméthy Győzővel, aki időközben családot alapított. Ha jól számítjuk, ez a kétszázadik eset, amikor Kecskeméthyt fölfedezik, hogy azután ismét eltűnik a jótékony inkgnitó homályába.

— **Izraelita istentisztelet.** A beálló szukkosz ünnepe az istentisztelet a dohány-utcai templomban folyó hó 22-én, az ünnep előestéjén, este fél 6 órakor, 23-án és 24-én a reggeli istentisztelet fél 7 órakor és a főistentisztelet 9 órakor kezdődik. A Rombach-utcai templomban pedig az ünnep előestéjén háromnegyed 6 órakor, a reggeli istentisztelet 6 órakor és a főistentisztelet fél 9 órakor kezdődik.

— **Sikkasztó jegyző.** Székely Jenő petrillai jegyző több rendbeli betegápolási díjakat felvett anélkül, hogy rendeltetési helyükre juttatta volna azokat. Tettét takarandó, nemleges zálogolási jegyzőkönyveket vett fel az adósok ellen. E szabálytalanságokat Székely hivatali utóda fedezte fel és feljelentésére ma Székely Jenőt az ügyészség letartóztatta és a dévai fogházba kísérte.

— **Katona tréfa.** A köpeniki kapitány tréfája óta Németországban egymást érik az ily felületesek. Ujabbán ismét egy katona csinált nagy felfordulást — csupa tréfából. Az 59. számú tábori tüzérezredhez tartozó Joeken József köztüzér megszökött a gyakorlatok elől. Utközben azután az egyes községekben a nyolcadik hadtest állítólagos szállásmestere gyanánt egész felfordulást idézett elő. Az előjáróságok kiküldöttjével végigjárta a házakat és a szokáshoz híven, végigjelezte mind, hogy hova mennyi legénység és mennyi ló fog beszállósoltatni. Az előjáróságoknak azt mondta, hogy a hadtest loállományában kiütött a takonykór és emiatt a nagygyakorlat abbanmarad és az ezredek visszavonulnak állomáshelyeikre. Érdekes körülmény, hogy sehol sem kérték elő igazoló okmányait. A lakosság persze elkezdte a sütés-főzést, élelmiszereket beszerezését, hogy a megérkező csapatokat elláthassák. Csak másnap, a köröző-levél megérkezése után derült ki, hogy az egész beszállósolás csupán Joeken agyában fogamzott meg. A szökevény köztüzér utóbb a rheydt-i állomásparancsnokság elfogadta.

— **Rabolnak a cigányok.** Szeged közelében a marionosi határban Hajnóczy Illés gazda házában falát tegnapelőtt éjjel kóbor cigányok csákánnyal megbontották. A nyílson át a rabló cigányok behatoltak a házba, ahonnan ezerkétszáz korona értékű ékszert, tollat és ruhaneműt ellopott. A cigányok olyan sokan voltak, hogy a gazda, aki a rablást látta, nem merte fegyverét használni. Másnap reggel azonban följelentést tett s a csendőrség a szegedi rendőrséggel együtt a merénylők közül nyolcat már elfogott. A cigányoknál számos élesre fent kést találtak.

— **Felrobbant shrapnelok.** Wilhelmshavenben ma reggel 8 órakor a helyőrségi tüzérségi szertárban több 15 centiméteres shrapnel felrobbant, minek következtében öt ember életét veszítette, két férfi és két nő súlyosan és két nő pedig könnyen megsebesült.

— **Tolsztojról és Tolsztoj leveleiről.** Az elmúlt éjjel — így jelenti ezt egy Pétervárról érkezett távirati tudósítás — rablóbanda támadta meg Tolsztoj Leonnak kastélyát, amely a nagy író jaszna-poljanai birtokán épült. Valóságos ostromot intéztek a kastély ellen. De amikor a közelben álló katonai őrk odaértek, a rablók futásnak eredtek. — Az eseményről kapcsolatban közölték itt Tolsztojnak két levelét, amelyet a japánokhoz intézett. Egy japán szociálista újság beküldte nemrég levél kíséretében Tolsztojnak a lap egyik számát, amelyben Tolsztoj cikke jelent meg. Tolsztoj így válaszolt:

„Kedves Iso Abe barátom! Kedves levele és az angol jegyzetekkel ellátott újság nagy örömet okozott nekem. Tiszta szívből mondok köszönetet értük. Végzetlenül örülök annak, hogy Japánban is vannak bajtársaim és munkatársaim, kikkel baráti összeköttetésbe léphetek. Mivel ön iránt is, mint mindenkiel szemben, akit tisztelek, nyíltan óhajtok beszélni, be kell vallanom, hogy én a szocializmust nem helyeslem. És boszankodtam azon, hogy tehetséges népük legfelvilágosodottabb és legfejlettebb része a szocializmus hamis és csalóka teóriáját Európától vette át. A szocializmus az emberi természet legalacsonyabb rétegeit akarja kielégíteni — az anyagi jólét szükségét. De ezt sem tudja elérni azokkal az eszközökkel, amelyeket hirdet. Az emberiség igaz boldogsága — a szellem és erkölcsi boldogság — magában foglalja az anyagi jólétet is és ez a legmagasabb cél csakis minden egyénnek vallása és erkölcsi tökéletesedésével érhető el, mivel minden népet és az egész emberiséget egyének alkotják. Valláson értem azt az általános törvényt, mit isten adott az embereknek s mely a gyakorlatban mint az egyén szeretete az összességgel szemben és abban nyilvánul meg, hogy mindenkiel együtt bánunk, ahogy óhajtanók, hogy velünk bánjanak. Tudom azt, hogy ez az ut kevésbé tetszik célirányosnak, mint a szocializmus, vagy a többi elmélet. De ez az egyetlen igaz ösvény és minden fáradás, melynek magunkat alávetjük, hogy hibás és téves teóriákat megvalósítsunk, ugy az egyén, mint az egész emberiség javára veszendőbe megy. Bocssássa meg vakmerőségemet, melylyel tanait megbiralom és legyen meggyőződve barátságom őszinteségéről. Mindenkor örülni fogok, ha hírt hallok önről.”

Egy másik levelet Tolsztoj németül írt egy japánnak:

„Kedves barátom! A következő könyvekben: „A keresztény fiú” és „Mi az én hitvallásom” megtalálja a választ hozzám intézett kérdéseire. Tökéletesen mindegy, hogy az ember keresztény, buddhista, konfuzianus, vagy muzulmán. Nincs oly külső tekintély, melyben az embernek hinnie kellene, de minden embernek kell, hogy legyen vallása, vagyis életfeladatának észszerű magyarázata és rendszerezése. Ilyen józan magyarázatot mindenki kihámozhat a saját vallásából; az valamennyi vallásban ugyanaz és a következőket tartalmazza: Az ember a legcsekélyebb hatalmat szolgálja, amit istennek nevezünk, és ennek a hatalomnak az akaratát kell teljesítenie. Ennek a hatalomnak az akaratát az egész emberiség egyesítésére irányul, amit szeretettel lehet elérni. Aki ezt a parancsot teljesíti, az nem tud a bűnről sem életében, sem halála után. Ez a sarkalatos igazság valamennyi vallásban megvan: a brahminokéban, a buddhisták és konfuzianusok, zsidók, keresztények és mohamedánokéban. Nincs szüksége tekintélyre, hogy elismertessék, mivel magában foglalja a legnagyobb tekintélyt: a saját lelkiismeret adta igazolást. Csak az ilyen vallás tudja megóvni az embert a bűntől, amit önmagára zúdít. Azért is vagyok meggyőződve arról, hogy minden ember legelső kötelessége a minden vallást eltorzító babona gyökeres kiirtása. Barátja — Tolsztoj Leó.

— **Tífuszjárvány.** A hajdubüszörményi városi főorvos jelentése szerint szeptemberben Hajdubüszörmény városában sokan betegedtek meg tífuszban. Eddig 8 betegedési esetet jelentettek be. Tekintettel arra, hogy a szomszédos Debreczenben a tífuszjárvány egyre terjed, ma délelőtt a városi közegészségügyi bizottság gyűlést tartott, hogy a tífuszbetegség behurcolása ellen az óvintézkedéseket megbeszéljék. A bizottság elhatározta, hogy a szokásos intézkedéseken kívül a városi két orvos mellé segítségül két havidijas magán-gyakorló orvost alkalmaz, továbbá, hogy a piacra kerülő árukat, a pékműhelyeket és a szikvizgyárakat az orvosok naponként alapos vizsgálat tárgyává tegyék. A rendőrség feladatává tették, hogy az ivóvizet szolgáltató furott kutakra szigorúan ügyeljen, ezenkívül az orvosok minden ház udvarán a tisztaság szempontjából vizsgálatot tartanak. A bizottság elhatározta az is, hogy még négy közutakat ását. A tett óvintézkedésekről Hajdubüszörmény alispáni hivatalát értesítették.

— **Az áldokort elfogták.** A rendőrség ország-szerte köröztette Sztróján Józsefet, aki itt a fővárosban orvosnak adta ki magát, gyógyított, de pácienseit még betegebbé tette, mint a minők voltak. Nemrég leleplezték a kuruzslót, mire megszökött. A karánsebesi rendőrség ma távirattal értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy Sztróján Józsefet ott letartóztatták.

— **A hadnagy ur s a zászló.** Nanczyban a múlt szombaton kellemetlen incidens fordult elő egy ezredes és egy fiatal, a hadapródiskolából alig hogy kikerült hadnagy között. A hadnagy ugyanis parancsnoka volt a 151-ik gyalogezred egy kisebb különítményének, amely éppen visszatérő volt chevert-i kaszárnyájába. D'Eux falucska közelében a hadnagy pihenőt adott a kifáradt legényeknek és több rendbeli kioktatás után ő maga egy szomszédos vendéglőbe ment. A legénység a pihenést felhasználva, szerteszéjjel leheveredett a pázsitra, pipára gyujtott, falatozott, már amint az szokásuk a pihenő katonáknak. Eközben ment arra a Givet-ben állomásozó 148-ik gyalogezred kibontott zászlóval és élén az ezredessel. A 151-esek közül némelyek üldögéltek, többen álldogáltak ugyan, de zsebre tett kezekkel és az ezred zászlóját egyáltalán figyelembe sem vették. A 148-ik ezred parancsnoka erre odalovagolt hozzájuk, maga köré gyűjtötte őket és megszidta őket azért, hogy a zászló előtt nem tisztelegtek.

— **Tanálatok katonai szellemet 148-as társaitoktól!** — mondotta saját ezrede felé mutatva az ezredes és elmagyarázta az ujonczoknak a zászló jelentőségét és hogy minő tisztelettel tartoznak iránta.

A leczkéztetés alatt ért oda a különítmény parancsnoka, akit az ezredes néhány korholó szóval szintén megintett. A 148-as ezred ezután elvonult. A hadnagyocska azonban rettenetesen haragudott a dolog miatt és boszuját most már a legénységen töltötte ki. Sorakoztatta őket és megparancsolta, hogy futólépésben térjenek vissza a jó távol levő kaszárnyájukba. Meglátta ezt az ezredes és ezredes is és megállította a már futó csapatot és oda fordult a hadnagyhoz:

— **Uram, mondotta — ön méltatlan a katonák vezetésére.** Egyedül ön a hibás a megtörténtekért. Ezennel elveszem öntől a parancsnokságot és átadom azt az ezredemhez tartozó egyik tisztnek, aki a különítményt majd hazavezényli. Ön pedig menjen a csapat mögött!

— **És a hadnagy szégyenszemre kénytelen volt a katonái mögött hazakullogni.**

— **Hazafiatlan tanító.** Szatmármegye tanfelügyelője feljelentést tett a közoktatásügyi miniszternél Anderko Sándor erdőszádai gör. kat. tanító ellen, mert az iskolába a földrajz oly térképről tanította, mely Magyarország területéről ki lett tiltva. A közoktatásügyi miniszter Anderko ellen az eljárást megindította.

— **Megszúrkáltak egy rendőrt.** Tóth János bérkocsis, Craut László és Kerzák Pál loápolók együtt mulattak az éjszaka a Tömő-utca 32-ik számú házban lévő korcsmában. A mulatságnak néma szemlélője volt László Dávid rendőr, aki polgári ruhában tilt a korcsmában. A mulató kompánia záróórakor gorombáskodott a korcsmárosnóval, akinek László Dávid védelmére kelt. Amikor aztán a korcsmából távoztak, a kocsis és társai megtámadták a rendőrt. Leteperték és késéssel megszúrkálták. László kiabálására odasietett Szabó Ignác rendőr, akinek láttára a támadók futásnak eredtek. Az utca járókelei segélyével azonban elfogták mind a hármat és bekisérték őket a főkapitányságra. László rendőr sebeit a Réczy-féle sebészeti klinikán kötötték be.

— **Sikkasztó pénzbeszedő.** Zucker Henrik, akinek Akácza-utca 32. szám alatt üvegereskedése van, ma éjjel panaszt tett, hogy a nála, miní pénzbeszedő alkalmazásban levő Stern Henrik 22 éves aradi születésű, nőtlen kereskedősegéd május óta körülbelül kétezer koronát sikkasztott. A sikkasztót éjfélkor behozták a rendőrségre, ahol bevallotta, hogy először ötven forintot veszteti a lóversenyen s ezután elusztott a többi pénz is. Letartóztatták.

— **Ördögüzés.** New-Yorkban, Cion-Cityben egy vallásos fanatizmusba esett család borzalmas gyilkosságot követett el. Egy öreg asszonyt a fia, leánya és három rokona, akik egy vallási szektának a tagjai, halálra kineztek, mert az a rögeszme szánta meg őket, hogy a boldogtalan asszonyban ördög lakik. Imádkozva, őrlöngve sánczolták körül a szerencsétlen vénasszonyt, véresre kineztek és végül kitörték a nyakát, aztán hozzáláttak a felélesztéshez ujongva, amiért sikerült kiütniök belőle a rossz szellemet. Mindaz öt fanatikus letartóztatták.

— **Magyar tudós kitüntetése Oroszországban.** Az orosz császár dr. Szendrei Jánost, akadémiánk tagját, az osz-orosz és osz-magyar kutatások terén szerzett érdemei elismerésül a Szaniszló-rend II-od osztályu keresztjével tüntette ki.

— **A robogó vonat alatt.** Szabadkán egy mozdonyból és husz teherkocsiból álló vonat ma délelőtt tolatás közben elütött a szabadkai állomáson egy vasuti munkást. A vonatot azonnal fékeztek, de mielőtt megállhatott volna, mind a husz teherkocsi átment azon a helyen, ahol a munkás a vágányok közé bukkott. Izgalmas percek voltak ezek; de a rémületet csakhamar a legnagyobb csudálkozás váltotta föl, — mert a munkás minden komoly sérülés nélkül mászott ki a vonat alól, amikor az, a legutolsó pillanatban, megállt. Szerencsére a mozdony a tolatásnál hátul volt. A mozdonyvezető azonnal fékezett és a vonat megállt éppen akkor, amidőn a hátullevő mozdony alig félméternyire megközelítette a halálos rémületben szorosan a földre lapuló munkást. A mozdonyon alul, nagyon alacsonyan is vannak szerkezetek, melyek szétroncsolták volna a munkás testét. Mikor a vonat megállt, kimászott veszedelmes helyzetéből. Egyéb baja, a nagy ijedségen kívül, nem történt, csak az, hogy estében beütötte orrát a földre. Miután a vért lemosta arczáról, ismét munkába állt.

— **Borsalmas vallomás.** Megrázóan tragikus történet domborodik ki abból a vallomásból, amelyet Páris egyik külvárosában, Issyben tett egy Robert Alfonz nevű ember az ottani rendőrségen:

— Ma délelőtt 9 órakor kilencz esztendő Charles és hét esztendő Pierre nevű fiaimmal elhagytam issy-i lakásunkat. Meudon irányában tetünk kirándulást és az egész napot sétálással töltöttük el, vacsorára pedig egy szajnaparti korcsmába tértünk be. Este 7 órakor végre visszafelé indultunk Páris irányában és eközben felmentünk a vársáncokra. Meudon kapuja közelében a 68. számú bástya alatt mintegy 2-3 méter mélységű, vízzel telt várak huzódik. Mindkét fiamat kézen fogva a sánc széléhez közelítettük és ekkor egyetlenegy hatalmas lendítéssel mindkettőt belöktem a mélységbe. Óriási vizsugár csapott fel, de a gyermekek teste nem került többé a víz felszínére, ugylátszik, hogy az iszap fogva tartotta őket. En azután elmentem a Grenelle-ben lakó bátyám lakására és ott elmondottam neki, hogy mit tettem. Bátyám nem akarta elhinni, hogy gyermekeimet megöltem. Ön azonban, biztos ur, ön hinni fog nekem, hisz nem vagyok ön előtt ismeretlen és ön tudja tettemnek indító okát is.

A rendőrbiztos különböző rendőri esetekből kifolyólag, tényleg ismerte Robertet, aki nevével ismételtelen olyan durván bánt, hogy az asszony végre is megszökött férjétől. Robert akkor kísérleteket tett arra, hogy nejt rábíra a visszatérésre. Az egyik ilyen kísérletnél a férj erőszakkal akarta az asszonyt hazavonszolni, mire az asszony revolvert rántott elő és rálőtt férjére. Ez súlyosan megsebesült. Az esküdtiek azonban az asszonyt felmentették. Robert ekkor kijelentette, hogy a gyermekeit fogja elpusztítani, csak hogy az asszonyon megboszulja magát. A feleség ezért a fenyegetésért feljelentette Robertet, akit a rendőrbiztos most hétfőn magához rendelt. Robert itt arról biztosította a rendőrtisztviselőt, hogy eszeágbán sincsen, hogy a gyermekeit, akiket szinte imád, meggyilkolja. És mégis megtette. Maga a rendőrbiztos is eleinte kételkedett Robert vallomásának igazságában. Amikor azonban a Robert által megjelölt helyen a sánczárók iszapos talajából kicsákyázták a két kis holtestet, akkor azután minden kétely eloszlott. A gyilkos még azt is teljes nyugalommal vallotta be, hogy tettét előre megfontolt szándékkal követte el.

Amikor a vallomásról felvett jegyzőkönyvet átolvasta, nyugodtan aláírta és megjegyezte:

— Így volt!

A gyilkost vizsgálati fogságba helyezték.

— **Házasság.** Adler Miklós, a Franklin-Társulat Magyar Irodalmi Intézet és Könyvnyomda Részvénytársaság tisztviselője eljegyezte Haas Adolf budapesti kalapgyáros leányát Annát.

— **Görög Sándor** osztálymérnök eljegyezte Róth Adriennét, dr. Róth fővárosi ügyvéd leányát.

— **Zinner Vilmos,** a Lord és Társa cég tisztviselője eljegyezte Schwarcz Klárikát, Schwarcz József czeglédi kereskedő leányát.

— **Dunai László** nagybecskereki felsőkereskedelmi iskolai tanár eljegyezte Bányai Etelka kisasszonyt, Bányai Jakab állami elemi iskolai igazgató leányát.

— **Grünfeld Vilmos,** a magyar királyi Operaház hangversenymestere és a magyar királyi Országos Zeneakadémia tanára nőül vette özvegy dr. Knopf Arminné urnót.

— **Egy király adósságával.** A portugál királyról van szó, akinek adósságával — a civilizista-vita keretén belül — a szétkergetett portugál törvényhozás foglalkozott, de nem a király és a királyi család kedvéért. Az alább közlendő liszaboni jelentésből kitűnik, hogy a portugál király csak úgy vett föl előleget állami pénzekből, mint akármilyen hivatalnok, azzal a különbséggel, hogy a király kapott előlegeket, a hivatalnokok sokszor nem kaptak. A jelentés szerint a portugál királyok civilizistája egy évszázad óta egy és ugyanaz maradt s a jelenlegi viszonyoknak már nem felel meg. A bajor és szász királyok civilizistája sokkal nagyobb, mint a portugál királyé s ezenfelül a portugál királyi ház sok olyan terhet és kiadást visel, amelyeket más országokban az államkincstár fizet. Ilyen az állami paloták, állami muzeumok és szertartási hintók fentartása, továbbá a külországbeli követségek rendkívüli reprezentációs költségeinek fedezése stb. Így történt meg, hogy a királyi család újabb meg újabb kölcsönöket vett kénytelen felvenni, jóllehet eladta a koronagyémántokat s a Braganza-háznak csaknem összes jövedelmeit a magánadósságok csökkentésére fordította. A korábbi kormányok kényszerülve voltak a királynak egész sor törvénytelen előleget kiutalványozni, amelyek végül már négyemillió frankra rúgtak. A jelenlegi kabinet véget vetett ugyan ennek az előlegrendszernek, de szükségesnek tartja, hogy az abnormális helyzetnek egyszer s mindenkorra véget vessen. E végből a királyi háznak négy és háromnegyedmillió frankot kitevő adósságai a következő módon rendeztetnének: A királyi ház az „Armélia” yachtot egy és háromnegyedmillió frankért eladja a tengerészeti miniszteriumnak s a hátralékot bérösszegeknek az államkincstár javára történő elengedésével fizetik. Ezek a feltételek nem terhesek, mert a jacht ezennel is rendelkezésre fog állni a királynak. Hogy pedig a jövőben elviselhetőbbé legyenek a királyi ház terhei, az állami muzeumoknak és szertartási hintóknak fentartásáról az állam fog gondoskodni, amivel ez évi 558,000 franknyi terhet vállal el.

— **Öngyilkosság a rendőrségen.** Breitner József volt bérkocsis-segédet ma csavargásért előállították. Amikor a rendőr az emeletre kísérte az ügyeletes elé, Breitner keresztülvetette magát a korlát és leugrott az első emeletől. Bal alsókarja eltört és belső sérüléseket is szenvedett. A Rókus-kórházba szállították.

— **Kitiltott tankönyv.** Gróf Apponyi Albert, vallás és közoktatásügyi miniszter „Petru Conda. Drepturile si datorintele invetatorilor confesionali romani. Sibiu. 1901.” (A román felekezeti tanítók jogai és kötelezései) cz. tankönyvet, mivelhogy irányzatossá és a tanuló ifjúság, illetve a tanítók hivatalos jogai és kötelezéseirol való felfogásának megtevesztésére alkalmas fejtegetéseket és közjogi hibákat is tartalmaz, az ösezes hazai tanintézetekből kitiltotta.

— **Merénylet a pécsi vonat ellen.** A Pécsről reggel 8 óra 20 perczkor induló gyorsvonatba tegnap Simontornya állomásnál az ablakon keresztül belöttek. A golyó egy másodosztályu fulke divánjába turódott, de szerencsére emberéletben nem tett kárt. A csendőrség szigorú nyomozást indított a tettes kiderítésére.

— **Gyilkosság egy üvegbúra miatt.** Tánccos Pál jászkeséri földműves vásárlás czéljából bement Zeisler Herman kereskedő üzletébe, hol a vásárlás közben botjával leütötte a sajtót borító üvegburát. A tulajdonos ennek megtérítését követelte, mire Tánccos azon megjegyzéssel, hogy pénzért megy, távozott. Tánccos otthon egy konyhakést vett magához, mire visszatért Zeislerékhez s kérdőre vonta őket, a szerinte nem jogos követelésért. Közben összeszólkoztak, amely összeszólkozásnak folyamán Tánccos Zeisler 22 éves Lipót nevű fiát szíven szúrta és az apát is összeszurkálta. A fiatal Zeisler azonnal meghalt, míg az apa haladoklik. A tettest letartóztatták.

— **Késelő főpinczér.** Régi haragosok voltak Sztávik József molnárlegény és Burger Mórincz főpinczér. A kölcsönös gyűlölet miatt nem egy alkalommal támadtak egymásra s ilyenkor mindig vér maradt a csatamezőn. Másfél évvel ezelőtt pedig a Bánffy-kávéházban találkoztak a haragosak s ekkor Sztávik úgy szurta szemem ellenfelét, hogy az a balszemére teljesen megvakult. Az elmult éjszaka a Klauzál-utcában lévő Csillag-kávéházban kerültek össze a haragosak. Burger ebben a kávéházban főpinczérkedik és természetes, hogy nem jó szemmel nézte a kellemetlen vendéget. A találkozásnak ismét verekedés lett a vége és Burger úgy szurta halántékán Sztávikot, hogy a mentők vitték be a Rókus-kórházba, ahol haladoklik. Burger ellen megindították az eljárás.

— **Eltűnt kereskedő.** A bécsi rendőrség átiratban értesítette a fővárosi rendőrséget, hogy Albachary Semaja, hatvanhét éves előkelő bécsi kereskedő eltűnt. Valószínűleg a Dunába ölte magát, mert a bécsi dunai hidon találtak egy pénztárczát, amely az eltűnt tulajdona volt. Az esetleges öngyilkosság okát nem ismerik. A család háromszáz korona díjat tűzött ki annak, aki hirt ad az öreg ur hollétérol.

— **A Beketow-csirkuszban a nemzetközi díjbirkózások mai napján a közönség, amely színiültig megtöltötte a csirkuszt, zajos ovációkkal fogadta tavalyi kedvencét, Lurich mesterbajnokot.** A birkózások mai sorrendje a következő volt: Lurich orosz világbajnok győzött Kahuta indus ellen 4 percz 51 másodpercz alatt, Cziganievs lengyel világbajnok győzött Müller német ellen 8 percz 22 másodpercz alatt, John Pohl Abs győzött Macdonald skót ellen 7 percz 10 másodpercz alatt s végül Aberg orosz világbajnok győzött Tristensky lengyel ellen 19 percz 48 másodpercz alatt. A holnapi est folyamán birkóznak: Lurich orosz világbajnok — Hassanow tatár, Aberg orosz világbajnok — Johnson norvég, Mourzuk tuniszi néger — Kampf német, s végül Cziganievs lengyel világbajnok — Axa amerikai.

— **Öngyilkosság egy siron.** Varga Mátyás 40 éves makói iparos, négy gyermek alyja, ma gyermekeivel a temetőbe ment neje sirjának látogatására. A gyerekekkel ott imádkozott, majd hazaküldte őket s ezután ott föbelötte magát.

— **Veszedelmes szerelem.** Kiderül, hogy az sem jó, ha a nő szerelme állhatatos; ha nem felejt el első ideálját. Legalább Müller Ottó berlini zeneművész e mellett fog tanuságot tenni. — majd ha felgyógyul. Mert egyelőre az ágyat nyomja és rakja a kék és lila foltokra a hideg borogatásokat. Ezeket a foltokat a nagy szerelemnek köszönheti. Ugy történt, hogy egy hágai festőnő még tizenhat éves korában beleszeretett a zeneművészbe. A sors aztán elválasztotta őket, a művész elfeledkezett a fiatal festőnőről, sőt meg is házasodott. Évek után újra találkoztak Scheveningenben, a híres holland világtűrdőben. A leány üldözte szerelmével a művészt, aki azonban semmit se akart hallani róla. De a leány nem tárgyalt; s mikor Müller Ottó esaladjával együtt elutazott, — követte őket egész Berlinig. A zenész egyszer még tetteleg is inzultálta a tolakodó nőt, sőt a művész felesége is az ernyőjével védekezett egyszer a tulságosan kedveskedő szerelmes ellen. Mikor családja s hozzátartozói kifogásolták viselkedését, azzal védekezett, hogy a művész hipnotizálta, sőt mindenüvé követnie kell. A festőnő emellett gyakran panaszkodott azért is, hogy a művész bántalmazta és visszaélt vele. Mostan egy barátja vette pártfogásába az „elnyomott ártatlanság”-ot. Igazi asszonyi gonosszággal tervet szöttek a szerencsétlen művész ellen, hamis ürügy alatt a villájukba csalták s ott a barátó fivére és még más két férfi úgy elverte, hogy alig bírt elvanszorogni onnan. A dulakodás nyomai kék és piros foltokban sokáig ott maradtak még az arczán. Müller a törvényszéknél pört indított a szerelmes festőnő ellen.

— **Csaló ügyvédjelölt.** Fikusfalvi Fikus Aladár ügyvédjelölt, aki már több ügyvédi irodában dolgozott, jelenlegi gazdájától, akinek nevét több más körülménnyel együtt a vizsgálatot vezető Egri Péter rendőrkapitány okvetlenül szükségesnek tartotta elhallgatni a lapok számára kiadott hivatalos jelentésben, három váltóblankettát lopott s ezeket 1785 koronára kitöltötte és kedvesére forgatta. Az ügyvéd följelentésére család és váltóhamisítás miatt elfogták és a rendőrség börtönébe zárták.

— **Gyilkosság.** Tegnap a dévai járásbíróóság előtt Fenyik János livazényi lakos becsületstérségi ügyét tárgyalták, melyet Kodra János indított ellene. Hazamenet szóváltásba elegyedtek egymással a peres felek, mire Fenyik fejszével agyonverte Kodrát. A gyilkost letartóztatták.

— **Borkóstoló.** Tegnap este Weigl szentendrei nagyborkereskedő kedélyes borestélyt rendezett az Andrássy-uti Kasch-féle vendéglőben, amelyen közéletünk számos kitünősége vett részt s az asztalra került különféle borokat egyhanguan kitünőnek ítélték. — Minden borkereskedőnek ajánljuk, hogy a cég borait izelje meg, mert azok, jósguknál fogva dicsőségére válnak a hazai bortermelésnek. A borok megrendelhetők a cég budapesti képviselőjénél, Kállai Jenőnél, Dávid-utca 2. szám.

— **Halálozás.** *Hováth* Ernő okleveles gyógyszerész szeptember 17-én ötvenhatodik évében elhunyt Nagy-Károlyban.

Nagyenyedi *Gilvén* Lajosné született *Schwarz* Sarolta hatvankilenczedik évében e hónap 18-án elhunyt Erzsébetvárosban.

Domanoveczi és Iertini *Zmeskal* Barna és neje *Kedvessy* Irán négyéves leánykaja, *Miczike*, Budapesten szeptember 19-én meghalt.

Özvegy *Zaborovszky* Rezsóné, született *Dzabay* Mária urnó szeptember 20-ikán életének hatvanadik évében meghalt Eperjesen.

Özvegy *Weisz* Hermanné e hónap 19-én hosszas szenvedés után elhunyt Beregszászon. A megboldogultat pénteken, e hónap 20-án temették el rendkívül impozánsan megnyilatkozó óriási részvét mellett. Dr. *Vadász* Sándor, a „Politikai Ertesítő” helyettes szerkesztője és az országgyűlési gyórsiroda tagja édes anyját gyászolja az elhunytban.

— **A közbiztonság** című rendőri hetilap vasárnapi számában a daktiloskopiáról közöl vezércikkkel. *Tábori* Kornél hírlapíró a szezon bűnösökről, *Procki* Sándor hírlapíró pedig a magzat-elhajtásról cikkezik.

— **Rendőri hírek.** *Tüz:* Ma reggel a déli vasúti pályaudvaron az egyik pinczében meggyuladt egy csomó főlhalmozott lábtörő. A tüzet az első kerületi tűzország oltotta el. — *Eletunt napidíjas:* A rákosi rendező-pályaudvaron ma reggel kiómsavval megmérgezte magát *Török* Károly államasvasúti napidíjas. A mentők a Rókus-kórházba vitték az életunt napidíjast. — *Letartóztatott sik-kasztó:* A rendőség ma letartóztatta *Fürjes* Ferencz posta- és táviró-kihordót, aki a beregszászi postahivataltól nagyobb összeget elikkasztott és megszökött.

— **Társas utazások.** Október 15-ike olaszországi kirándulásunk iránt széleskörű érdeklődés nyilatkozott meg, mely a kedvező időjárást és a mérsékelt részvételi árat tekintve, igen sikerültnek ígérkezik. Utirány: Budapest—Fiume—Velence—Pádua—Milánó—Genua—Róma (Nápoly)—Florenz—Velence—Fiume—Budapest. Jelentkezési határidő: október hó 5. — November hó 25-én: Konstantinápoly—Smyrna—Beirouth érintésével indul Jeruzálemba a II. orsz. zarándoklat. Utazási időtartam: 27 nap. Programokkal és felvilágosításokkal készséggel szolgál a „Magyar Utazási Vállalat r. t.”, IV., Eskü-ut 3.

— **Kéjtetés a tengeren.** Az Osztrák Lloyd-Társaság „Thália” szalongozósával október 12-én különös kényelemmel rendezi 7-ik társasutazását Délolaszország, Spanyolország és Északafrikába. A nagy fényűzéssel berendezett hajó Triesztből indul és utjában Katakolobát, Maltát, Tuniszt, Philippeville, Algier, Gibraltárt, Malagát, Palermót, Nápolyt, Messinát, Syrakusát és Corfut keresi fel. Prospektus a Központi Menetjegyiroda (Budapest, Vigadó-tér 1.) kapható.

— **A t. hölgyközönségnek** vélünk szolgálatot teljesíteni, ha szóvá tesszük, hogy metropolisunkban IV., Ferencziek-tere 2. szám alatt egy új gyermekruha-különlegességi üzlet nyílt meg, mely a maga nemében ugyszólván páratlanul áll, amennyiben itt dus választéku raktárt lelünk fel kész leány- és fiuruhákban, de azonkívül mérték szerinti rendelésre külön osztály van berendezve. Ez a Stein S. és Társa cég, melynek főnöke nagy szakavatottsággal rendelkeznek s miután a cég szolid alapu, előfizetőinknek a legjobban ajánlhatjuk.

FERENC JOZSEF KESERUVIZ páratlan hashajtószer

x Férfidivatárak legjobb kivitelben Vass Jenőnél Budapest, Erzsébet-körut 22.

x **Fodor-léle vívőterem** a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívőterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

x **Zászlók, czimerek**, minden kivitelben kaphatók Linhart színházi festőnél és diszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-u. 27. sz. Arjegyzék ingyen.

x **Az előkelő világ** kiváló előszeretettel keresi fel a Michelstädter utóda Váci-utca 3. szám alatti cipő-áruházát; magunk is méltányoljuk a közönség ezen elismerését, mert cipőinek mind-egyike egy-egy különlegesség. A szabott árak a talpba bevésve vannak és így tulkövetelés nem létezik.

x **Felhívjuk t. olvasóink szives figyelmét** *Githner János* cég mai hirdetésére. A cég ebben a szakmában kiváló nyújt.

x **Bob-hashajtó a legkellősebb, 10 f.**

x **Ha nászajándékot**, zsebórárt, ékszer kell vásárolnia, idejét ne vesztegesse azzal, hogy sorra járja az üzleteket! Kedvére csak egy helyen vásárolhat és ami fő, előnyösen. Kérjen Polgár Kálmán budapesti jórévű órásmestertől nagy, képes album-árjegyzéket (VII., Erzsébet-körut 29. sz. I. em.), amit ingyen és bérmentve kaphat. Hogy várakozáson felül meg lesz elégedve, azt a sok száz dicséző nyilatkozat igazolja, amivel a vevők Polgár Kálmán műtőrást elhalmozzák.

x **Harisnyák** legjobb minőségben Röslernél, Audapest, Harminczad-u. és József-tér sarkán.

x **Mesőgazdaság.** Mint igen megbízható, jól bevált és profilaktikus szer ajánlható, sok évi tapasztalat alapján a *Kwizda Ferencz János cs. és kir. udvari szállító és körgyógyszerész által előállított Kwizda-féle korneuburgi marhatáppor*, melynek sikerült összetétele ezen szert minden gazdálkodó és állattulajdonos részére valószínű házi kincscsé teszi, mivel az emésztő szerveket erősíti, a megemésztett tápanyagok felhalmozódását megakadályozza és az állatok természetes *ellentálló erejét növeli.*

x **Jó órában legyen mondva!** Ki ne ösmerné ezt a bátran nemzetközinek mondható főhászt? Az anya, mikor beczézeit gyermekének egészségeről beszél, önkéntelen sóhajjal teszi hozzá: „Semmi baja a kicsikének, jó órában legyen mondva! Bizony, aki akár saját magának, akár másnak öszintén jót kíván, csak jó órát kívánhat. A jó, pontosan járó óra nélkülözhetetlen kellék minden rendszerelő ember részére. S ilyet — jó órában legyen mondva — csakis Polgár Kálmán órásmesternél kaphat Budapesten, Erzsébet-körut 29. szám, I. em. Ilyenekről és divatos ékszerekről egy levelezőlapon nyilvántott kívánságára nagy, képes album árjegyzéket küld ingyen és bérmentve a cégvezetéség.

x **Goldmark**, Hubay Jenő, Joáchim és Vecsey Feri dicsőséget szereztek a magyar névnek, mint ahogy dicsőséget szerez neki a kecskeméti konyakgyár kiténő háromcsillagos gyártmánya is.

Azt mondják...

Azt mondják hogy csoda történt
Oda lent a kis falumba,
Fekelt valamennyi beteg
S járnak vigan a templomba.

Megkérdeztem a papunkat
Mint történt e csoda dolog,
Hogy ki nemrég alig mozdult,
Most dolgozik s nagyon boldog y

Egy szer került a falunkba,
Amelyről többen azt mondják...
Csodás erővel elüzi
Mindenik embernek baját.

Megpróbáltuk és segített.
Elmult mindegyiknek baja...
Alföldi fehérkeresztes
Sósborszesz volt a nagy csoda...

Halottrablás.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szeptember 22.

Érdekes és mindenképp misztikus bűnygen nyomoz pár nap óta a budapesti rendőség.

Mult év december 21-én elhalt itt Budapesten egy csehországi születésű demi-monde. *Marek* Máriának hívták a leányt, aki egyike volt a főváros legdivatosabb gáláns hölgyeinek. A gyönyörű leány Bécsből szakadt ide, ahonnan az osztrák rendőség kitiltotta. A kitiltás állítólag az udvar határozott kívánságára történt, közvetlenül egy fiatal főherceg súlyos megbetegedése után, aki azóta el is halálozott.

Elég az hozzá, hogy a leány Budapestre jött,

ahol csakhamar rendkívül körülrajongott alakja lett az elegáns világnak. A dolga olyan jól ment, hogy nemsokára az édesapja is ideköltözött utána, sőt hamarosan fővárosi háztulajdonossá is lett a lánya jóvoltából.

A szende arczu, szép *Marek* Mária, aki harminczöt esztendeje daczára sem látszott idősebbnek husznál, mult év december 21-én váratlanul elhalt Bástya-utca 20. szám alatti lakásán, s halála után az édesapja följelentést tett a rendőségnek, hogy lányának egész készpénzvagyona és ékszerkincse eltűnt, holott a legfőbbületesebb számitás szerint is legalább száznyolczvan-ezer korona értékű hagyatéknak kellett volna utána maradnia. A följelentés alapján a rendőség vizsgálatot indított az ügyben, mely mindenekelőtt azt igazolta be, hogy az elhalt leány napi keresete a 100 forintot mindig meghaladta. Ezzel szemben azonban a lehető legtakarékosabban élt, föltehető tehát, hogy csakugyan nagy vagyonnak kellett volna utána maradnia.

A vizsgálat adatai alapján széles körű nyomozás indult meg a rejtélyes módon eltűnt vagyon dolgában, és a nyomozás során a gyanu *Abelesz* Simonra, a Bástya-utca 20-ik számú házának házmesterére irányult. *Abelesz* Simon időközben, és pedig közvetlenül a leány halála után elköltözött volt a Bástya-utczából, *Jósika* utca 3. szám alá, ugyancsak házmesteri minőségben. Mikor azonban meggyanusításáról értesült, rögtön jelentkezett a rendőségnek és kérte, hogy házkutatást tartsanak a lakásán.

A rendőség azonnal eleget is tett a kérésnek és a *Jósika*-utca 3. számú házában lejátszódott ez a ritka komikum komédia, hogy a rendőség, előre bejelentett és meghatározott időben, egy súlyos bünténnyel és pedig halottrablással meggyanusított embernek lakásán, az illető saját kérelmére tartott házkutatást.

A pompás naivsággal rendezett házkutatásnak természetesen nem lett semmi eredménye és a dolog szépen elaludt. Elalhatott volna talán örökre is, ha most, egy pár nappal ezelőtt egy névtelen levél föl nem riasztja az ügyet a legharigjából. A névtelen levél írója ugyanis arról értesítette a rendőséget, hogy *Abeles* Simon egész csöndben Amerikába készült, már utlevelet is kért, s most csak erre a hivatalos menlevélre vár, hogy fölvonja a vitorlát és odébb álljon.

A rendőségnek természetesen rögtön utána néztek a dolognak és csakugyan ráakadtak az *Abeles* Simon utlevélkérő irataira, amelyek már elintézésre vártak. A névtelen figyelmeztetőnek tehát igaza volt. E felfedezés következtében aztán ismét megelevenedett a szép *Marek* Mária hagyatékának ügye és *Abeles* Simon ezuttal előzetes bejelentés nélkül kapott látogatást a rendőségtől. A megejtett házkutatás azonban ezuttal is eredménytelen volt. Mindössze is csak annyi tűnt fel, hogy a *Jósika*-utca 3.-ik számú házában gazdája egy testes pénzszekrényt nevezhet a magáénak. Mindenesetre érdekes jelenség a pánczélszekrény egy házmesteri lakásban.

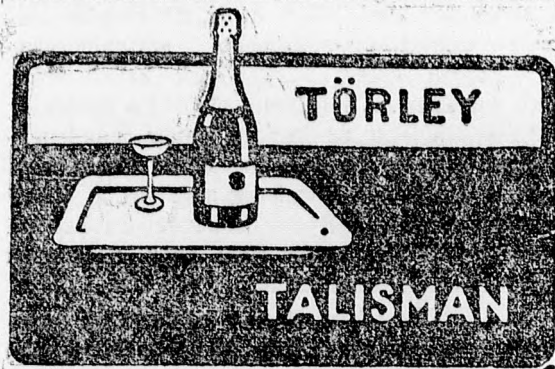
Meg is kérdezte egy detektiv *Abeles*től, hogy mire neki a *Wertheim* kassza? Amire a kérdező azt a magyarázatot adta, hogy sokszor van nála megörzés végett idegen vagyon. Hogy azonban ki szokta azokat a pénzeket rája bizni, azt nem mondotta meg *Abeles* Simon.

Most ennyiben áll az ügy. A *Jósika*-utcai házmester utlevél kérvénye függőben van, ámbár hogy az érdekelt fél nagyon sürgeti, az ujra

<p>MOLL-féle SÓSBORSZESZ legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés csuz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plombirt) üvegekben 1 korona 90 fillérért kapható. MOLL-készítmény kérendő.</p> <p>Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által BÉCS, I., TUGHLAUBER 9. SZÁM.</p> <p>Videki megrendelések naponta postantánvét mellett teljesíthetnek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.</p>		<p>MOLL-féle SEIDLITZ-por feltűnőhatatlan házi-szer mindama gyomorhajoknál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keltekezni. A gyógyszer-tárakban MOLL készítménye kérendő eredeti dobozokban 2 kor</p> <p>Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által BÉCS, I., TUGHLAUBER 9. SZÁM.</p> <p>Videki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesíthetnek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.</p>
--	--	--

megindult nyomozás azonban nem sok sikerrel bíztat, s így nem lehetetlen, hogy mégis csak ki kell azt a bizonyos utlevelet állítani. Veszteti azonban aligha fog ezzel a kivándorlással a haza, mert *Abelesz* Simon több ízben volt már kontroverziákban a Csemeghy-kódekszel. Így legutóbb is a VII. kerületi kapitányságon volt valami apró leánykereskedési ügye elintézésben.

A rendőrség *Abeleszt* most újra ellenőrzés alá veszi és még egyszer átvizsgálja a *Marek* Mária-féle hagyaték eltűnésének misztikus bonyodalját.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Színházi szemle.

Budapest, szeptember 21.

Lázasan indul meg az új évad. Pufognak a kasirozott puskák az első harcvonalon, az előcsatározások megkezdődtek. Nem is tréfaháboru ez, hanem afféle komoly. Pénz forog kockán és renomée. Sok pénz, százszáz, mondhatnám: milliók. És hiába, a hírnév kérdése lépést tart a kasszával. Üres pénztár egyenlő megfogyatkozott jó hírrel. Először tehát seregestül kell szárnyrabocsátani a jobbnál jobb híreket, amiknek jó magyar neve: reklám. Azok majd becsalogatják a publikumot, a többi aztán szerencse dolga.

Sorrendben a nemzeti színházzal kell kezdenem, de csakis az anszienitás sorrendjében. Az igazi vezérszerepet régen kétség tette a törökív ifjú színházak versenye, ahol tüzzel, lélekkel és nagy körültekintéssel keresik a művészi feladatokat és a publikum kedvét egyaránt. Beütött a nemzeti színháznál az angломánia, valaki nagyon megszerette az angol kosztot s ezért találják évente háromszor, négyszer élénk azokat az angol darabokat, amelyeknél jobbak tömegesen produkálnak a német, francia és olasz írók. Az angol ebben a tekintetben a hátulsó sorban áll. Ezt mutatja a legutóbbi újdonság, az „Egérke”, melyet Timár Szaniszló avatott tolla érdeme szerint méltatott. Nincs nekem ahhoz hozzáténi valóm. Én csak az elvi kérdés egyik oldalát feszegetem, hogy akkor, amikor a nemzeti színháznál seregével ülnek tétlenül a legjobb erők, érdemes-e gyöngye naivitásokat egy játszó kedvéért elővenni s mért nem viszik a harcvonalba azokat a művészeket s olyan darabokban, amelyen egy csapással megállapítanak a nemzeti színház idej újdonságainak jó hírét s ne kellene újdonságról újdonságra reménykednünk, hogy no, majd jön jobb, tartalmasabb, méltóbb a nemzeti színház és a színház művészeinek az erejéhez. Sőt, nem volna-e indikáltabb a hirdett eredeti darabok egyikét, még pedig a javát bocsátani elsőnek, amelynek sikere kihatna az egész szezonra s amely, ha beüt — s az igazgató kötelessége olyat választani — végig vonulhatna sikeres előadásban a többi újdonság között, az egész esztendőn.

Tudjuk, hogy a Nemzeti Színháznak tradíciója is, kötelessége is az eredeti irodalom kultiválása, erről majd bővebben fogok annak idején megemlékezni, amikor beváltja az igazgató a nagyszámmal ígért eredeti előadások ígértét. Nem tudom, milyen értékűek az igazgató fiókjában lappangó magyar darabok, de hogy az „Egérke” műbecsén alul nem szabad állaniok, az meggyőződésem. S ha így van — aminthogy így kell lennie, mert egy luczat eredeti darab közt csak akad egy

becesebb — akkor miért nem azt és miért idegent?

A többi színház magánszínház. Kasszára dolgozik és van oka rá. A Nemzeti Színház megél az állam támogatásával s bérletéből. Inkább kockáztathat — hiszen egész serege a jeles magyar íróknak dolgozik frissen szakadatlan. Hány eredeti darab ütött be pompásan. Vagy azokban nincs *ennek* vagy *annak* kiváló szerepe!

Rég nem láttuk Jászait megfelelő szerepben. Ott a klasszikus irodalom, amelyből válogathatnak. Még egy féltucat hatalmas erő hever ott parlagon. A fiatal nemzedék is morzsákkal kénytelen beérni. És egyáltalán nem látunk váltakozó szereposztást, amelyben teret nyitnának az új erőnek. Lám, milyen érdekes volt a hármás Hamlet-próbálkozás. Igaz, hogy az is a színházi esztendő végén volt, azóta sem ismétlődött többször. Beugrásokkal nem lehet új generációt nevelni s a szerepekhez való görcsös ragaszkodás megöleje a haladásnak, mert az konzervativizmus, s mindenütt lehet konzervatív elvekkel előállni, csak a színészetben nem. Miért nem próbálnak egyenletes összjátéku előadásokat csupa ifjú erővel? Szereplő és szereplő között stílus dolgában sokszor mértőrdes örvény tátong. Lásd Antigone előadását, hasonlítsd össze Bakót, Mihályfit, Odryt. Ennek a szinelése pedig az igazgató kötelessége.

De hát, várjunk, mint Schmerling „Wir können Warten”. Hanem, hogy a Nemzeti színház ifjú erői hogyan várják be megvénülésüket, míg a bemohosodott szerepkörökből nekik is jut egy kis direktori alamizna? Azt már nem győzők elvárni.

A Vígyszínház kipróbált eszközökkel akar hatni. Elővette a sikamlósságokat. Nem is sikamlósság ez már, hanem tükörsima szellemi korcsolyapálya, amelyen halomszámra bukik plüre minden ismert és ismeretlen konvenczió. Tárgyak, amelyekről ildomos társaságban kidobás veszélye nélkül nem lehet beszélni, fiatal leányok ajkán pertraktáltak a színpadon, — de mindenkoron zsúfolt ház jelenlétében!

Igaza van a direktoroknak. Ha ez kell a publikumnak: tessék! Itt van, szerieszes előadásokban. Mert hiába jajgatunk mi, kritikusok, hiába botránkozunk, élcelődünk, szörnyűkődünk a nézőtér szuverén ura a közönség, a melynek ez kell, ugylátszik, mert megy bele eszevesztetül. Lám, Milanóban egy jeles színésznővel adták az „Amor és társa” című dísznősdőt, amelyben nemcsak „fogytékos” öltözetben jelenik meg a primadonna (hja, Olaszországban még mindig nagyon meleg van), hanem egyenesen *meztelenül* ül egy fürdőkádban. (A mi színházi malaczságaink csak a douche-ig jutottak) és lám, mikor az Éva-kosztümös primadonna megmozdul a kádban — egy ur fölkel és harsány hangon kiált a színpadra:

— Asszonyom! Ne botránkoztassa a publikumot!

És a közönség nagy része helyeslő zugás között kimegy s másnap egyszerűen *nem* jön be az előadásra, kontesztálván ezzel, hogy nem kell neki ilyen szemérmelenség. A direktor levonja belőle a konzekvenciát és nem adhatja többé a darabot, mert nem akarja megbántani a publikumát.

A mi közönségünk nem ilyen. Egy tiltakozó szó vagy szisszenés sem hallatszik — nem a vetkőzésekénél, amelyek a lehetőség határai közt mozognak — hanem azoknál a vakmerő, női füleket okvetlenül bántó kifejezéseknél, amikor a nász-szoba intimitásait tárják fel, vagy mikor Tapolczai keze végigsiklik a Zézé vállain s a lángoló pár ellebeg.

Mért legyen az igazgató pápább a pápánál? Gondolja magában: ez kell nektek, mutatja a kasszareport, — tehát: adatom. A közönség kezében van az ítélet kalapácsa. Ha azzal leüt a darabra — el van az licitálva. Senki többet — harmadszor és utoljára! Szeretném látni azt a színgazgatót, amelyik ki mer kötni a publikumával. Nem tárma, nem pisszegés a darab halálos ítélete. Kifütyölték Ernánit, lepisszegték a Nők barátját, Sardonu egy csomó darabja provokált

színházi skandalumot, ez kedvencz falatja sok embernek. Már csak a „heccz” kedvéért is bemennek. De a néma visszautasítás, a csöndes temetés, a hangtalan elszűrés a hideg közömbös-ség sülyesztőjébe, — az *üres* nézőtér — ez a megemészthetetlen dísznősdők pompe funebre-je!

De hát, ugy látszik, a mi közönségünknek ez még mindig — megemészthető!

A Királysínház Nibelungjai nem találtak érdemelt tetszésre. Németországban, ahol az utca-gyerekek fütyülnek a tetralógia motívumait s ahol a fürdőző német familiák mindegyikének megvan a maga Wagneri motívuma, amelylyel esti sétákon összefütyülnek egymást — ott minden egyes val-czerre átnyomorított Wotan-motívum, meg arany-motívum harsogó kacaját vált ki a nézőkből. Nálunk legfeljebb zeneakadémiai tanárok érthetnek meg a nűánszokat s igazi falrengető kacagást csak a szegre akasztott Rátkay Marczl provokái, amiről nálunk elhiszik, hogy, amilyen bolond a német, talán még ez is benne van az igazi Nibelungokban?!

És most folynak a próbák tovább, lázas igyekezettel, megszakítatlanul, minden színháznál. Reggel kilencz órakor már álmos szemekkel és durczásan gyalogol Thália népe az öt színház felé, hogy megrakja a művészi sparherd tüzet a napi koszt főzésére. Most már nem szakítják meg a próbák fonatát zsidó ünnepek, amelyek meg-tizedelik a játszó és próbáló személyzetet, föl-ébredvén ilyenkor — különösen reggel kilencz — fél tíz óra tájban a vallási buzgóság (hol az isten-nyilában rejtegetik egész esztendő alatt?) Ugy, hogy egyik színházban a hosszú napon nem lehetett próbálni, olyan hiányos volt a szereplő-személyzet.

A direktor boszankodva, kezét tördelve, fejét vakarva jár az üres színpadon föl alá.

— Csak már vége volna ennek az ün-nepnek!

Ekkor odalép hozzá egy fiatal színész, akinek még nem elég nagy a renomméja, hogy hosszú- napot tarthasson és egy segítő-eszmét vet föl.

— Direktor ur, talán tessék elküldeni a Csillag nagyságáért?

— Hát aztán? förmed rá a direktor. Ha föl jön a Csillag nagysága, mi lesz akkor?

— Instállom, ha föl jön a csillag, vége az ün-nepnek.

Várad Antal.

Bunbury.

(Vigjáték 3 felvonásban. Írta: Wilde Oszkár. Fordította Mikos Lajos. Bemutató a Vígyszínházban.)

Nincs kétség benne, hogy a tragikus sorsu, lelkével és a társadalommal meghasonlott Wilde Oszkár, akinek színműveit a magyar közönség már ösmeri és kedveli, tréfálkozni akart és persziflage-t akart írni a vigjátékokról s különösen a vigjátéki trükkökről, amikor a „Bunbury“-t írta. Hogy sikerült neki, az kiténik abból a vidám hangulatból, amely ma este a Vígyszínház nézőterén mindjárt a játék kezdetén kifejlődött s meg sem szűnt az előadás végéig.

Valahányszor valamely Wilde-darabban foglalkozunk, lehetetlen az ellentét elől kitérnünk, amely Wilde karaktere, egyénisége és műveinek tonusa s iránya közt van. Boldogtalan lelkületű ember volt, akinek a szexuál-patologia körébe vágó hajlamai áthidalatlan örvény gyanánt álltak közte és a társadalom közt. Érezte és sejtette sorsát. Tudja, hogy az egyes individuum el van vesztve, ha szembe kerül a társadalom felfogásával és törvényeivel. Végzete be is telt. Mindenki tudja, mi érte utól: börtön, kiüldözés, megvetés a hazájában, szánalmas lenézés a külföldön.

S ennek az írói geniének, mintha csak az istenek ironizálni akartak volna vele, mindig nevetnie és nevetetnie kellett. Mint Hugo Viktor Gwimplainje, akinek örökké kacagó arcza és tragikus sorsa volt, ő is örökké a vidámság napsugaraiban fürdött. Igaz, hogy hajhászta az ellentéteket mindig és ezek sokszor erőltetettek és képtelenek voltak. De ritkán mutatta be elméjének tűzijátékait, hogy azok ne lettek volna vidámak. fénylők, kacag-

tatók és föltétlenül érdekesek. Mosolya volt mindenre és kacagatni tudott mindig, kivéve mikor legnehezebb hangulatában a „Salomé“-t megírta s amikor minden mosolya jéggé fagyott, de annál jobban kiőrt belőle perverzítése. Suhogtatta a szatira ostarát is és sebzett is vele, de mindig a vidámság fényével vette körül magát. Így vonult végig az életen és az irodalomban, bensőleg meghasonlottan s mégis mindig kacagással ajkán. Valóban különös végzet, mely méltó az emberi szájalomra.

A „Bunbury“-val neveltségessé akarta tenni a színházi trükköket. Azokat az eszközöket használta föl, amelyekkel a modern vigjátékirók dolgoztak és dolgoznak, hogy azoknak az abszurditását kitérje. Ezért képtelen témát is választott s alakjait is úgy illesztette be, hogy már maga a beillesztés képtelen legyen. Ugyanilyen lehetetlen s bohókás a bonyodalom és végső kifejlődés is. Gondosan került minden valószínűséget, sőt a valószínűségnek még a látszatát is, nehogy a józan ész akármit is elfogadjon belőle. Ilyenformán akarta a vigjátékirókok komikumát kézzel foghatóvá tenni.

A Bunbury annak a nem exisztáló jóbarátnak a neve, akire mindig hivatkozni lehet, ha akár tanura van szükség, akár valahová menni akar valaki, amikor pedig máshol kellene megjelenie. „Nem mehetek, mert Bunbury barátom halálán van. Ott kell lennem nála“. „Nem lehettem ott, mert Bunbury barátom ételbevágó ügyben foglalt le“. A Bunbury névvel való takarozást és exkúzt „bunburizmus“-nak nevezi.

A cselekmény, melyet erre kigondolt, elég vékony és voltaképpen érdektelen volna, ha nem adnának tartalmat neki a Wilde-féle jókedvű elemességek, ellentétek, bolondabbnál bolondabb kontroverziák, amelyek azonban mégis érdekesek, mert a legmorózusabb embert is megkacagtatják. Két leány a főszereplője. Mindkettőnek az a bögara van, hogy csak Szilárd nevű embert tudna szeretni. Mindkető szerelmes, de választottjuk neve nem Szilárd. A férfiak azonban azt mondják, hogy Szilárdnak hívják őket. E bolondos, mitsem kifejező dolog körül forog a darab, amíg ki nem derül, hogy az egyiket csakugyan Szilárdnak hívják. Ez az egyik abban a válogatott szerencsében részesül, hogy csecsemő korában véletlenül egy táskába teszük és a vasuti máhateremben felejtik. Ez is a színházi képtelenségek sorába való, valamint az is, hogy a végén csodás véletlen gyanánt megtudja, ki követte el vele ezt a tévedést s megtudja azt is, kik voltak a szülei. A Bunbury-motívum lassankint elenyészik. A furcsaság kedvéért hagyta meg czimnek. De annál alaposabban teszi neveltségessé a szerző az angol előkelő társaság nagyzásait és félszegéseit.

Akármiilyen képtelen és bizarr a darab, a közönség meg volt elégedve, mert bő alkalma nyílt a kacagásra. Az est sikerét leghatásosabban az előadás és rendezés mozdította elő. A Vigszínház a rendezés megszokott kiváló eszközeivel szállt sikra. Egybevágó volt minden és tetszetőségek s ensemble dolgában az előadás mintaszerű volt.

Ami a játék felfogását illeti, megoszolhatnak a vélemények. A színház felfogása az volt, hogy a darabot úgy kell előadni, mint valamely igazi, hogy ne mondjuk, „komoly“ darab gyanánt kell előadni. Vannak, akik azt tartják, hogy a parodisztikus alap gondolatot kellett volna kidomborítani. A két felfogás közt csak árnyalati felfogás van. A színház azonban helyesen tette, ha művészi szint adott az előadásnak és nem harlekin bukfenckekben exczellált.

Fenyvesi játszta azt a Szilárd keresztnévű embert, akit csecsemő korában a táskában felejtettek. Az angol flegmát, a komikusan nyugalmatlan leánykérőt, aki akkor is dohánnyik, mikor imádoztja kezét megkéri s akkor is a szájában van a pipa, mikor a leány előtt térdel, kellő humorral játszta. A nőies arcú és nőies allűrökkel játszó Tanay szintén több helyen ért el komikai hatást. Kár, hogy Hegedűsnek csak kis szerepe volt. De ebben a kis szerepben is nagy kacagást tudott a nézőtérre kelteni. A nők közül Gácsi Mariska

jól megfontoltan játszott, Komlóssy I. pedig egy-két illúzióval adós maradt. Kiss Irén ma bizonyult első ízben igazi komikának. Ilyen sikere nem is volt még, mint ma, amióta a Vigszínházban van. Harasztly Hermin eltalálta a modort és tónust, melylyel a szerző az angol arisztokrácia spleenjét persziflálni akarta. A sikerben neki is jelentékeny része volt.

Timár Szaniszló.

(*) **Opera.** Puccini „Pillangó kisasszony“-a óriási sikerrel hódít az egész világon. A jövő októberben Bécsben mutatják be és ezért az opera mai előadását a bécsi opera kiküldöttei is végignézték. Nagyon sikerült est volt ez a mai, amely tökéletes művészi színvonalon állt. A czimszerepben Sándor Erzsébet tünd ki ismét, nagy intelligenciájú előadásával és virtuóz énekével. Arányi pompás Pinkertonja és Beck érczes hangú konzulja régi erősségei Puccini gyönyörű dalművének. A zenekart Lichtenberg Emil dirigálta. Ami poézis és subtilitás van a partitúrában, azt érvényre juttatta és ez a legnagyobb dicséret, amit róla mondhatunk.

(*) **Városligeti Szinkör.** Ma este a Városligeti Szinkör Stoll Károly, a színház kitűnő rendezőjének jutalomjátékaként a „Kirchfeldi pap“-ot játszoták. A közönség teljesen megtöltötte a nézőteret, egyrészt a népszerű Stoll Károly tiszteletére, másrészt mert a czimszerepet Feid Zsigmond, a Városligeti Szinkör derék igazgatója játszotta. Feldnek annak idején a Burgtheaterban a „Kirchfeldi pap“ volt egyike a legjobb szerepeinek és a budapesti közönség is tömegesen keresi fel a városligeti arenát, valahányszor Feld igazgatót, mint a Kirchfeldi papot üdvözölheti. Ma este is szünni nem akaró taps fogadta színpadra lépésekor és ezenkívül számtalanszor megtapsolták nyílt színen is felvonások után. Tisztelői babérokoszorúkkal halmozták el. Birkmaier Anna szerepét igen szép sikerrel Zöldi Vilma, a Népszínház tagja személyesítette. Szerepét mindvégig gondosan és sok érzéssel játszotta. Pázmán Ferencz, mint Berndorfer ismét kitűnő alakítást nyújtott, úgy, hogy őt is többször megtapsolták. A jó előadáshoz hozzájárult még: Bera Paula, Magyarai, Erneyei, és Bihari. Nagyon szépen énekelte Anna belépőjét — a kulisszák mögött, Fehér Olga.

(*) **A Vigszínház** jövő heti műsorában is csupa vidám újdonság váltakozik, úgy hogy minden este más-más vigjáték jut. A Bunbury, Wilde Oszkár híres műve, amelynek holnap, vasárnap lesz a második előadása, hétfőn, szerdán, szombaton és a következő hétfőn kerül ismétlésre. A Bunbury mellett a Nincs elváromni valója? című bohózat kerül legközelebb színpadra, amely már eddig tíz hét házat vonzott. A közönség minden alkalommal különösen Koinai Berta, Tapolczai Dezső, Tihanyi Miklós, Göth Sándor és Szerényi Zoltán alakítását fogadja nagy derűtességgel. Hennequin és Veber darabját kedden, pénteken és jövő vasárnap este játszzák. A Bennét, Heltai Jenő jókedvű énekes bohósága holnap, vasárnap délután és csütörtökön este kerül színpadra.

(*) **A vig özvegy új otthonában.** A Királysínház új színpada minden próbaterme és műhelye a „Vig özvegy“ előkészületeitől hangos. Ritkán készült a színház új darabra is oly buzgalommal és pazarlással, mint amilyennel most Lehár Ferencz mesterművét óhajtja megtisztelni a Királysínház vezetősége és előadó-személyzete. A „Vig özvegy“ új otthonában a következő szereposztással fog színpadra kerülni: Glavari Hanna — Fedák Sári, Valencienne — Petrás Sári, Daniló gróf — Ráthonyi Ákos, Zéta nagykövet — Papir Sándor, Rosillon — Környei Béla, Nyegus — Boross Endre, Praskóvia — Orley Flóra, Bogdanovics — Sáfrány, Kromov — Körmendy, Sylvane — Fábrián Célia, Olga — Somló Ilona, Saint-Brioche — Csapó, Cascada — Simai. Ehhez az elsőrangú kiosztáshoz társul a darab nagy sikerének folytatására Vincze Zsigmond karmester vezetése alatt a 44 főre megerősített zenekar s a hatvantage kar- és táncszemélyzet. Az operett kiállítás — amelynek minden darabja itthon, az Operaház festőtermében és a Királysínház műhelyeiben készült — a „Vig özvegy“ londoni kiállítását vette mintául s egészen új és meglepő képeket fog a budapesti közönségnek bemutatni. A „Vig özvegy“ első előadása a Király-színházban kedden, október hónap elsején lesz. Jegyek az előadásra már válthatók a Királysínház pénztáránál és a Bárd-féle jegyirodáknál (Kossuth Lajos-utca és Andrássy-ut).

(*) **Az utolsó tizenkét előadás.** Vasárnapról a vig özvegy utolsó tizenkét előadása kezdődik a Magyar Színházban és szeptember 30-án, a tizenkettedik estén bucsuzik a mostani művészszemélyzet és igazgatóság a közönségtől. A szeptember 30-iki előadásán Lehár Ferencz fogja dirigálni a zenekart, díszes befejezésül annak a diadalnak, amelyet darabja Magyar Színházbeli pályafutásában elért. Tomcsányi Rusi siremléke javára szeptember 30-án, hétfőn délután kerül színpadra a Vig özvegy. A kegyeletes célra való tekintettel Turcsányi Olga díjtalanul vállalkozott ez előadásra a czimszerep eljátszására. Hétfőn délután rendes esti helyárok érvényesek.

(*) **Modern Színház (Kabaret.)** Az Adrássy-úti Műcsarnok helyiségeiben, amelyeket e célra Márkus Géza tervei szerint különös figyelemmel a közönség kényelmére átalakítottak, október elején nyílik meg Budapest legújabb műintézménye, a Modern Színház Kabaret, amelynek játékkrendjében érdekes cselekményű, vidám, egyfelvonásos színdarabok és dallamos operettek gondosan megválogatott, kabaret számokkal fognak váltakozni. Már az első esték műsorán szerepel Molnár Ferencz vigjátéka, Szomaházy István életképe, Heltai Jenő operetteje, amelynek zenéjét Szirmai Albert, a Kabaret karmestere írta. A személyzet lajstromában oly ragyogó nevek találhatók, amilyenek a Pálmay Ilkka és a Megvassay Vilma. A tagok közt vannak továbbá Tornay Fancsi, Keleti Juliska, Gyöngyössi Erzsébet, Vörös Ilonka, Urai Mella, Greggus Margit, Molnár Aranka, Poor Lili, Zboray Hajnalka; a férfiak közt pedig Kovács Mihály, Nyáray Antal, Kardos Antal, Sólyom Márton, Szentirmay Béla és mások. A Modern színház-kabaret személyzete már teljes számban együtt van és a próbák már javában folynak.

(*) **Az új műsor.** A Teréz-körúti „Budapesti Cabaret-Színház“-ban, szeptember 25-én, szerdán, teljesen új lesz a Cabaret műsora, amelyen előadásra kerülnek Nagy Endre, Gutius, Nádas Sándor, Kemény Simon, Gábor Andor írók és Kálmán Imre, Stephanidesz Károly, Zerkovics Béla, Hetényi Albert zeneszerzők új művei.

(*) **Filharmonikus hangversenyek.** A Kerner István karnagy vezénylete alatt a fővárosi Vigadóban tartandó filharmoniai hangversenyek november 6. és 20., december 4. és 18., január 15. és 29., február 12. és 26., márczius 11. és 23-án lesznek. Közreműködnek a következő énekesek: Albers Henri, francia baritonista, Arányi Dezső, Castles Anny, ausztráliai koloratúr énekesnő K. Durigó Ilona, Koenen Tilly, Sebeők Sarolta, a frankfurti opera tagja; Takács Mihály, Valent Vilma, Vasquez-Molina Itália grófné; hegedűsök: Flesch Károly és Thibaud Jaques; zongoraművészek: Gabrilovics Ossip, juhász Aladár tanár, Lengyel Ernő. — A hangversenyek régi bérlőinek előjogát október hó 12-ig tartják fenn. A jegyek már most is átválthatók Mery Bélánál (Andrássy-ut 12.) Ugyanott jelentkezhetnek az új bérlők is.

(*) **Új Idők.** Az új szám egy csomó Linek karikatúrát közöl. A képek közt van még Kazinczy Ferencz éremjéni szobra, a pestmegyei hadgyakorlatok, Volf György emléktáblája stb. A szöveg-részben bevezetődik Farkas Pál regénye „A nagy hegyek mögött.“ Novellát Tömörkény István és Pap Mariska írtak, verset Endrődi Sándor és Madarász Emil, cikket Cholnoky Viktor és Szerb Zsigmond. Ezt még kiegészíti a tartalmas mindenféle rovat. Az Új Idők előfizetési ára negyedévre 4 korona.

(*) **A Linek-kiállítás.** Linek Lajosnak a Nemzeti Szalon Erzsébet-téri új kiállítási palotájában rendezett karikatúra kiállítására általános az érdeklődés a főváros műbarát köreiben. Ennek fényes tanubizonyossága az, hogy alig néhány nap alatt 45 rajz és festmény talált vevőre. A nagyszabású tárlat e hó végéig marad nyitva s reggel 9-től este 6 óráig tekinthető meg.

IRODALOM.

Társadalomtudományi Könyvtár.

Budapest, szeptember 14.

Az emberi fejlődés eddig ösmert törvényei azt fejezik ki, hogy minden új tudás és ösmert, amely tudatunkat gazdagítja, úgy az egész emberi fajt, mint pedig az egyes ember lelkét egy grádussal közelebb viszi a megismeréshez. Az ösmertek halmazata, a szakadatlan buvárlat és annak eredményei vitték oda az emberiséget, ahol jelenleg van. A gondolkodó emberiség nem sötétségbe merülten áll már ama világprobléma előtt, amelyet a religio istennek, a tudomány pedig Abszolútnak nevez. A buvárlat ma már ott tart, hogy semmit sem mond *a priori* megfajthetlenné. Abban a pillanatban, amikor a tudomány appreciálta a természeti erők törvényszerűségét, amikor a tudás értelmével került szembe a világot mozgató kérdésekkel, szóval, amikor meglátta a világosság fénye mellett a működő erők tényezőit, mondom abban a pillanatban megkezdődött az a hatalmas szellemi munka, amely a világot átalakította.

Az utóbbi évtizedekben kialakult egy tudományág, amelynek egyre több híve van és amelyhez mindjobban csatlakoznak azok, akik buvárlatokkal mérnek előre az emberiség ügyét. Ez a tudomány *a társadalom tudomány*. Az emberiség érdekeihez legközelebb állnak e tudományos buvárlatok eredményei. Mert semmi sem gazdagítja inkább az ösmerteket nemestítő értelemben, mint az, hogy közelebb jutunk az ember és az emberi társadalom megértéséhez. Lehetetlen, hogy ne legyen valamely törvényszerű kapcsolat az ember organizmusa és társadalmának organizmusa közt. Megösmervén az emberi szervezetben működésben levő erőket, kell, hogy megösmérjük a társadalmi szervezetben működő erőket. És megfordítva: ha megfajthattuk a társadalom erőinek törvényszerűségét, meg tudjuk egyszersmind fejteni magát az embert is, mint hozzájuk legközelebb álló problémát. S ha megfajthattuk, vajon lehetséges-e, hogy az emberi faj a tudás világosságában is harcban álljon tovább is egymással? A megértés megszünteti a harcot és attól fogva egyesek, fajok, törzsek, népek és nemzetek lerombolják a válaszfalakat, amelyeket eddig a tudatlanság tartott fenn. És megkezdődik az emberi szempontból eszményi állapot, amelyben a harc és kölcsönös megösmérés helyébe lép a társadalmak harmonikus együttműködése. Egy cél felé más nem vezérelheti az emberiséget, mint a közös tudás. S úgy, emint a társadalmak közelednek egymáshoz a tudás világosságában és hatalmában fogva, aképpen közelednek egymáshoz az egyesek is, mert közös törekvések leiksisítik őket s a mindent átható tudás világossága egyenlítő is ki a köztük lévő elentéket.

A társadalomtudomány ez állapot megteremtésén fáradozik. Mint tudomány kell, hogy felölelje az egész tudomány komplexumot. Hogy az ember organizációját megértjük, szükséges, hogy megösmérjük eredetét és megösmérjük helyzetét a mindenségben. Éppen ezért a társadalomtudomány felöleli a *kozmológiát*. Oly tere ez a tudománynak, amelybe az emberiség széles tömege eddig nem igen tudott behatolni. De a világrendben működő törvényszerűségeket a társadalomtudomány megnyitja tudás formájában a tudásvágyó és tudásra szomjazó széles népréteg előtt is. A társadalomtudomány tehát arra törekszik, hogy az embernek a mindencéggel való kapcsolatát és összefüggését is megfajtsa.

Itt a társadalomtudomány meg nem állapodhatik. Igyekszik megoldani azokat a folyamatokat is, amelyeken az emberiség időtlen idők óta átment, amíg egyszerű organikus lényből tudatos lény és tudatos lényből társadalmi lényvé lett. Ezért a társadalomtudomány szükségszerűen felvette körébe a *fejődést*, amely hihetetlenül nagy perspektívákat nyit a gondolkodók előtt.

Azonban az egyes ember organizmusát is

meg kell ösmernünk, ha közel akarunk jutni az ember és az emberben működő erők megösméréséhez. Már pedig ehhez nemcsak geografikus és néprajzi tudást kell elsajátítanunk, hanem sok mást is. Az emberben működő erők részben fizikaiak, részben kémiaiak, részben fiziológiaiak. Kell tehát, hogy a társadalomtudomány, felölelje a földrajzon és ethnografián kívül a *fizikát*, a *regyánt* és a *fiziológiát*, vagyis az *élettant* is. Ilyenformán majdnem minden konkrét tudományág a társadalomtudomány körébe tartozik. Ma már valóban művelt és tudományosan képzett ember alig van, aki ne értené meg a felsorolt tudományágak elemeit. A társadalomtudomány pedig mindezeket a tudományokat harmonikus kapcsolatba hozza egymással, hogy az emberi értelmet gazdagítsa és az embert az emberhez közel hozza.

A világbuvárlat ez irányban már eddigelé is jelentékeny eredményekhez jutott. Darwin világot átalakító kutatásai egymásután teremtették meg a buvárlatok minden irányát. Azóta Spencer Herbert, Wundt Ranke, Haeckel és más nagy világszellemek jutottak közel, hol abban az irányban, hol más irányban az eddig homályban lévő problémákhoz. Amíg Lasalle és Marx megteremtették a szociáldemokráciát, mint szociálpolitikai tényezőt, addig más vezérlő szellemek természettudományi alapon igyekeztek megfajteni az embert és per analogiam, ée konkrét formában is az emberi társadalmat.

A magyar tudományosság igyekezett lépést tartani a világ haladó tudományával. Egyes írók és tudósok lefordították magyarra egy-egy világot jelentő művet. De eddigelé nem akadt senki, aki egyszersmind szolgálta volna át a magyar olvasóközönségnek az egész tudomány-komplexumot. Csak arról volt szó, akad-e áldozatkész könyvkiadó, aki nem nézve költséget s munkát, a magyar publikumnak hozzáférhetővé tenné a világ nagy szelmeinek ez irányú műveit. Ez az áldozatkész czég a Grill Károly-féle Veress Pálné-utcai intézet, amely több sorozatban foglalja össze a társadalomtudományi külföldi és eredeti műveket. Minden jelentékeny művet lefordított arra alkalmas írók által. De magyar buvárlatok műveit is kiadja, hogy eképpen a magyar tudományosság is lépést tarthasson a külföldi tudományossággal.

Az első sorozat kilenc hatalmas munkából áll, amelyek közül mindegyik külön a tudományos ösmert egész tárházát jelenti. Ezek a művek — fordítottak és eredetiek — sor szerint a következők: „Spencer Herbert szintetikus filozófiájának kivonata” Collins F. Howart tollából. Fordították: dr. Jászai Oszkár, dr. Pekár Károly, dr. Somló Bódog és dr. Vámbéti Rusztem. „A szociológia feladata és iskolája”, írta Achille Lorie, Pör Ödön fordításában. Marx gazdaságtanainak ismertetése Kautsky Károlytól, fordította Garai Ernő. „Új erkölcsstan”, Manger Antal tollából. Ezt a művet Örmös Ede fordította és Somló Bódog írt hozzá előszót. Végül Perkins Cilmans „A nő gazdasági helyzetéről” írt nagy műve Schwimmer Róza fordításában. Eredeti művek: Jászai Oszkár két önálló kötete: „Művészet és erkölcs” és „A történelmi materializmus államfilozófiája” címen. Wildner Ödön remek tanulmánya „Nietzsche romantikus forszakáról”. És végül Somló Bódog „Allami beavatkozás és individualizmus” című hatalmas munkája.

Most pedig készül a második sorozat s nemcsakára meg fog jelenni a magyar könyvpiacra hogy megbecsülhetetlen módon járuljon hozzá a tudományos irodalom gazdagításához. Ezek a művek: Lombart Werner „Szociálizmus és szociális mozgalom” Vandervelde Emil „Kollektívizmus”; fordította Wildner Ödön. Nietzsche Frigyes: „És így szólt Zaratustra.” Ez a mű igen hamar jutott világhírré s a modern filozófiai irodalom legsajátosabb terméke. Giddings H. Franklin: „A szociológia elvei”. David I. J.: „Szociálizmus és mezőgazdaság”. Ratzelhofer Gusztyáv: „A szociológia igazságai”. S végül Spencer Herbert: „Végző alapelvek.”

Tizenhat kötet társadalomtudományi mű tehát. Ez mind átmev most majdnem egyszere a ma-

gyar tudományosság tulajdonába. A magyar elmék is meggazdagodhatnak egyszere s a tudás világossága kiterjed ettől fogva ez irányban is Magyarországra. Meg vagyunk győződve róla, hogy tudásra szomjazó magyar olvasó nem fog akadni, aki be ne szerezne ezeket a megbecsülhetetlen kincseket, melyeket ezek a kötetek magukban foglalnak. T. Sz.

FŐVÁROS.

(Fegyelmi följelentés a főjegyző-helyettes ellen. Dr. Pető Sándor bizottsági tag ma délben följelentést adott be a polgármesternél dr. Seregi Zoltán főjegyző-helyettes ellen. A följelentést a csütörtöki közgyűlésen történt incidens miatt adta be, amikor a demokraták erősen támadták a főjegyző-helyestest, aki állítólag tévesen számította össze a szavazatokat. A följelentő a fegyelmi vizsgálat megindítását kéri dr. Seregi ellen, mert a közgyűlésen az ellene alaptalanul intézett támadások hatása alatt állítólag ezeket kiállította a demokraták felé:

— Hát így lehet gázolni a köztisztviselő becsületében, én becsületese ember vagyok, én az eskümet megtartom, hiába üldöznek miattam. Én becsületese ember fogok maradni.

A följelentő, amennyiben dr. Seregi valóban mondotta ezeket, a törvényhatóság megértését látja az emondottakban s amint kívánja a fegyelmi megindítását. Ugyanabban a följelentésben felhívja a polgármester figyelmét arra is, hogy tegnap Benes Lajos tisztviselő vezetésével küldöttség járt Seregi dr.-nál s bizalmat szavaztak neki. Ebben az eljárásban tüntetést lát a törvényhatóság ellen s annak a megtorlását kívánja. Pető ur okvetetlenkedése tehát a közgyűlési termen túl is tart. Nem elég, hogy igaztalanul megvádolta a főváros egyik főtisztviselőjét, most még vizsgálókkal és egyebekkel kellemetlenkedik a főjegyző-helyettesnek. Ha rajta állana a fejt venné, de jó szerencse, az ügy folytatása Bárczy polgármester kezében van. Ez pedig ellenzője minden igazságtalanságnak és izléstelenségnek.

(Gyár, ami nincs. Dr. Bárczy István polgármester vezetésével ma volt meg a helyszíni szemle abban a gyárban, amely a főváros részére a vízmérő-órákat szállítja. A helyszíni eljáráson résztvettek a polgármesteren kívül Kájtinger Mihály vízvezetési igazgató, Fodor István gépészmérnök, a villamos világitó vállalat igazgatója, dr. Buzáth János tanácsjegyző, Neuschloss Kornél és Perczel Béla bizottsági tagok és Agostai Lajos iparrajziskolai igazgató. A gyár az I. kerületi Pors-áczaban van. A bizottság mindössze nyolcz munkást talált a gyárban, akik közül kettő ma érkezett Boroszlóbból, ahol a vízmérő-órákat tulajdonképp csinálják. A bizottság konstataulta, hogy az eddig szállított órák tényleg nem Budapesten készültek s a gyár nem is volt abban a helyzetben, hogy egy vízmérő órát teljesen elkészíthessen. Megállapította a bizottság azt is, hogy a gyár mai felszerelése alkalmassá teszi arra, hogy jövőben vízmérő órákat állíthasson elő. Ezzel szemben az egyik szakértő, Neuschloss Kornél kijelentette, hogy a gyár a jövőben sem fog teljes órákat előállítani tudni, csak egyes részeket, mert megfelelő öntődével nincs is felszerelve; az az állításuk pedig, hogy az óra vasalkatrészeit egyik budapesti gépgyár szállítja, nem való, mert az illető gépgyár tagadja, hogy a vízmérő-gyárral összeköttetésben lenne. Ezután jegyzőkönyvet vettek fel a szemle eredményéről, amelyet a polgármester a legközelebbi közgyűlésen terjeszt elő.

(Beöltések a himló ellen. Dr. Szabó Sándor tisztí főorvosi helyettes kimutatása szerint, a Központi városházán lévő tisztí főorvosi hivatalban a mai napig 225 fővárosi tisztviselő és alkalmazott oltatta be magát. Köztük van a polgármester, több tanácsos és több tisztviselő, valamint néhány fővárosi bizottsági tag is.

(Az állatkert jövője. Az állatkertre felügyelő bizottság ma délelőtt dr. Bódy Tivadar tanácsnok elnöklele mellett ülést tartott. Hosszas tárgyalás után a bizottság előterjesztést tett a tanácsnak, hogy az állatkerti terület egyszers egyes bérletére vonatkozólag három heti lejáratall nyilvános pályázatot hirdessen. A pályázat az állatkertre, egy vendéglő, a czirkusz, kávéház és egy variété egyszers bérletére vonatkozik. A mai Ósbudavára teljesen megszünik és területéből a Hermina-utra eső részét a mutatóványosok részére fogják kihasítani.

(Az idei szüret ideje. A tanács az előjárók jelentései alapján az I., II., III. és X. kerületekre nézve az idei bor-szüret határidejét szeptember huszonötödikére tűzte ki. Erről a közönséget hirtetés útján értesítik. Fölvitva a tanács az előjáróságokat, hogy termett szőlőre és az egyes szőlő-területeken elért termésre vonatkozó hivatalos kimutatásokat az illetékes pénzügyi biztosságoknak küldjék meg.

(Az iparigazolvány kiadásának a kérdése. A kereskedelmi miniszter a székesfehérvári tanácsának azt a határozatát, amelylyel egy budapesti lakostól megtagadta az iparigazolvány kiadását, a szénsavval telített és konyhasóval ízesített vízvezetéki víz elárusíthatására — megváltoztatta és utasította a VI. kerületi előjáróságot, hogy az illető üzletembernek szolgáltatassa ki az iparigazolványt. Azzal okolja meg a miniszter ezt az elhatározását, hogy a folyamodó hajlandó előadni a konyhasóval való ízesítéstől és így nem számítható a készítmény a mesterséges ásványvizek közé.

(A gázyár megbecsülése. A tanács még az év elején öt tagból álló szakértő bizottságot küldött ki a budapesti légszuszogó megbecsülésére. A bizottság tagjai közül kettőt a főváros, kettőt a gázyár nevezett meg s ez a négy választotta ötödiknek az elnököt. A gázyár kiküldötti tisztikról a nyár folyamán lemondottak s helyükbe a társaság ma nevezte meg a két új szakértőt *Hyeronimi Károly* és *Fodor István* személyében, kérve egyúttal a tanácsot, hogy a szakértő bizottság újjaalakulása érdekében tegye meg a szükséges lépéseket.

Nyílt-tér.

(E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Szt.-Lukácsfürdő gyógyfürdő, Rudán.

Téli és nyári gyógyhely.

Természetes forrómeleg, kénes források, iszapfürdők, iszaporogatások, masszázs, vizgyógyintézet, gőzfürdők, kő- és kádfürdők, gyógyvizusodák. Olcsó és gondos penzió. Csusz, közsvény, ideg-bőrbajok, lakás, ellátás felel kimerítő prospektust küld ingyen a Szt.-Lukácsfürdő igazgatósága, Budán.

Uj gyermekruha különlegességi üzlet

a „Kis Erzsébet“-hez.

Nagy raktár leány- és fiúruhákban. — Babakelengyék. — Mérfélszerinti rendelés. — Fűző-különlegességek.

Stein S. és Társa Bpest, IV. Ferencziak-tere 2
Fióküzlet: Kolozsvár. 27030

Minden külön értesítés helyett.

Özv. Parlagi Ferencné, szül. Weisz Gárika, mint neje, úgy a maga, mint gyermekei Béla és Ilonka és az alulírt rokonság nevében lájdomtól megtört szívvel jelenti, hogy felejtetetlen lény, illetőleg atyjuk és rokonuk

Parlagi Ferenc

III

a Ferenc József-rend lovagja, a Magyar Kivitel és Csomagszállítási r.-t. vezérigazgatója, a Magyar Élelmiszer-Szállító r.-t. igazgatósági tagja stb.

f. hó 19-ik napján, tővékeny életének 47-ik és boldog házasságának 14-ik évében, hosszas szenvedés után jobblétre szenderült.

A boldogult hült tetemei vasárnap, f. hó 22-én délelőtt fél 11 órakor fognak az új rakoskeresztúri izr. temető halottas házából örök nyugalomra helyeztetni.

Budapest, 1907. szeptember 20.

Csendes részvét és kószoruk mellőzése kérelik.

Özv. Brachfeld Józsefné, anyja,
Dr. Brachfeld Lajos Fuchs Géza né szül.
Brachfeld Vilmos Brachfeld Ilona
Brachfeld Emil Varjas Adolfné, szül.
Dr. Brachfeld Hugó Brachfeld Irén
Steinberger Lipótné.
szül. Brachfeld Hermin testvérei.
Steinberger Lipót, Fuchs Géza, Varjas Adolf,
Weiner Károly, sógorai.

Özv. Deutsch Adolfné, Weiner Károlyné, szül.
Weisz Cijka, Brachfeld Emilné szül. Baumann
Alice, sógorai és az összes rokonság.

Vérgyógyítás.

Hemopatia

Uj, eredeti gyógymód, mely rendkívül sikerrel alkalmazható körsvény-, asztma-, görvélkór-, szív-, idült gyomor-, bél- és idegbajokban (neurasthenia) és némely fontosabb bőrbajban (pl. Lupus). Biztos védelem szélhűdés és elmosávar ellen. 18 évi tanulmányozás és alkalmazás után most száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógymód megalapítójának és egyedül képviselőjének Dr. Kovács J. egyet. orvosnak (Hemopatia) rendelési helye van Budapest, V. Váci-körút 18. szám alatt. Rendelés naponta 9-11-ig és 3-6-ig. Díjazott levélre válaszol. — Betegeket intézetén kívül is kezel. — Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógymódja.

Elvágyat javít, gyomorrontást megakadályoz

KRISTALY-forrás

szénsavval telített ásványvíze. Legtisztább és legegészségesebb asztali és borvíz. Vidékre és külföldre kérjen invardíjmentes szállítástól árjegyzést és címzozze; Szt. Lukácsfürdő Kútvállalat, Budapest-Budán

Utazó ügynökök

Külföldi mellékkeresetre tehetnek szorí követés utánjárásal.

Ifj. MECHLOVITS BUDAPEST

Váci-körút 55.

KALIPTAS

a legújabb és már is a legkedveltebb fogpépítő Kapható: MÜLLER J. L. orv. és kir. sz. áll. Budapest, IV., Koronaherczeg-u. 2. yógyszerész, drogeria és finomabb üzletokban. Hls tubus 60 fillér. Nagy tubus 1 korona. Fogpép

SPORT.

Bécsi versenyek.

— Szeptemberi meeting. Kilencedik nap. —

A bécsi őszi meeting mai utolsóelőtti napjának főszáma az 5000 koronával dotált Kohlmarkt-i díj volt, melyet báró Springer „Bon Marché“-ja nyert meg Faragó és Mac G. előtt és ezzel rehabilitálta magát legutóbbi vereségeért. A kétévesek versenyében pedig Galate nyert Viganó ellen és így szintén revanchot vett legutóbbi vereségeért, amikor Viganó megelőzte.

Részletes eredmény a következő:

I. Nyeretlen kétévesek versenye. Díj 2000 korona. Táv. 1100 méter. 1. Báró Springer G. pm Matchker 56 kg (Taral). 2. Szemere M. sm Dryander 52 és fél kg (Janek F.) 3. Mauthner V. pm Bon Martini 56 kg. (Carlsruhe). Futottak még: Vulkan (Cockeram), Bocaccio (Hollinger), Bracciano (Guttman). Biztosan 1 hosszal nyerve nyakhosszal harmadik. — Tot.: 10 : 21, 20 : 29, 34.

II. Eladóverseny. Díj 2000 korona. Táv. 1200 m. 1. Gr. Trauttmansdorff L. pk. Marianka 45 és fél kg. (Guttman). 2. Mr. Redgrey 46 pher. Veréb 48 kg. (Hikisch). 3. Gr. Pálffy J. 36 sk. Pythia 47 és fél kg. (Smejda V.). Futottak még: Chose á querre (Aylin), Sáfár (Pretzner). Küzdelem után fejhosszal nyerve, 2 hosszal harmadik. Tot.: 10 : 62, 20 : 52, 37.

III. Kétévesek versenye. Díj 3000 korona. Táv. 1000 méter. 1. Hg. Hohenlohe-Oehringen sk Galate 49 kg (Baumgartner F.). 2. Egyedi L. sk Viganó 49 kg (Paul). 3. Gr. Henckel A. sm Cook 54 kg (Heidi). Igen könnyen egy és fél hosszal nyerve, tíz hosszal harmadik. — Tot.: 10 : 14.

IV. Kohlmarkt-díj. Díj 5000 korona. Táv. 1300 méter. 1. Br. Springer G. 66 sm Bon Marché 62 kg (Taral). 2. Egyedi L. 46 sm Faragó 62 kg (Miles). 3. Gr. Csekonic Gy. 46 sm Mac G. 59 kg (Janek). Könnyen két és fél hosszal nyerve, nyakhosszal harmadik. — Tot.: 10 : 31.

V. Kétévesek handicapja. Díj 2000 korona. Táv. 1000 méter. 1. Dreher A. pm Cliveto 56 és fél kg (Carlsruhe). 2. Báró Schosberger L. pm Magas 55 és fél kg (Aylin). 3. Báró Herzog M. pm Peugot 51 és fél kg (Walkington). Futottak még: Remek (Janek), Galiczia (Taral), Maurus (Fries), Malvina (Krouzil), Sor (Heidi), Frou Model (Pretzner), Tartsd magad (Janek I.). Könnyen 2 hosszal nyerve, 2 hosszal harmadik. — Tot.: 10 : 60, 20 : 44, 73, 75.

VI. Nyeretlenek gátversenye. Díj 3000 korona. Táv 2400 méter. 1. Herczeg Taxis S. 36 sm Forderol 60 kg (Slinn). 2. Mautner V. 36 pk Matas-wilha 60 (Dillon). 3. Dreher A. 46 pm Emir 69 kg. (Aylin). Futottak még: Trente et quarante (Huxtable), Augur (Lawton), Princesse (Buckenham), Veronese (Müller). Feltartva egy és fél hosszal nyerve, három hosszal harmadik. — Tot.: 10 : 20, 20 : 21, 26, 23.

VII. Handicap. Díj 3000 korona. Táv 1600 méter. 1. Gróf Wenckheim D. 36 pk Vosges 48 és fél kg. (Pis). 2. Lossonczy E. 36 stpk Wohlklang 39 kg (Guttman). 3. Egyedi L. 36 sm Jorio 50 és fél kg (Miles). Futottak még: Belvedere (Aylin), Loredan (Martinkovich), Gyöngyössi (Janek), Elemér (Seiler), Nevers (Taral), Dinom-Dánom (Vivian), Rádi (Carlsruhe). Küzdelem után nyakhosszal nyerve, 2 és fél hosszal harmadik. — Tot.: 10 : 62, 20 : 43, 48, 48.

— Szeptemberi meeting. Tizedik nap. —

A Jubileum-díj.

A bécsi őszi meeting holnapi utolsó napján dől el a meeting legszebb versenye, a 40.000 koronával dotált Jubileum-díj, melynek 2400 m. távján évről-évre a Derby-évjárat legjobb képviselői és az első klasszisu idősebb teliverek mérköznek egymással. A gazdagon díjazott és sport-szempontról jelentőségteljes verseny idei favoritja a Henkel-istálló „Come in time“-je, mely legelső klasszikus versenyünkben, a Derbyben is derekasan megállotta helyét és csak gyengekeztű lovasán mult, hogy legelső versenyünkben nyakhosszal vereséget szenvedett Styriántól. Ha megőrizte a Derbyben mutatott képességét és egészségesen áll a holnapi nagy díj startjához, úgy győzelme több mint bizonyos, miután egyrészt klasszisa felette áll a mezőny többi lovainak, másrészt pedig az idősebbek a nagy súlykülönbsétek miatt sem érvényesülhetnek, amint ezt különben a mult évi eredmény is igazolta. Kiváló chaszait támogatja az is, hogy nyergében legjobb lovasunk, Taral lesz, aki bizonyára másképen fogja lovagolni, mint ahogy a Derbyben Aylin lovagolta. A helyezési sorrendjét már nehezebb megjélni, miután Morphet ez idő szerint kétes induló, Rother Stadl és Orphelin pedig körülbelül egyforma esélyvel indulnak, sőt az sem lepne meg bennünket, ha Come in time után a második helyet a most kiváló formában levő Soros foglalná el, mely legutóbb a Freudeau nagyhandicap 3200 m. távolságán fényes bizonyítékát szolgáltatva eddigelé kétségbevonat állóképességének.

Összefoglalva az elmondottakat s daczára annak, hogy még ez évben minden klasszikus verseny meglepetéssel végződött, az a nézetünk, hogy a holnapi Jubileum-díjat

Come in time

el nem veszitheti, a második helyre pedig startolása esetén Morphetet jelöljük.

Jelöltjeink a következők:

- I. Ikrény—Originell.
- II. Meichl ist.—Fétis.
- III. Simeon—Vigano.
- IV. Come in time—Morphet.
- V. Meglehet—Jorio.
- VI. Bar le duc—Sarotoga.
- VII. Szegfű—Sasaki.

Magyarország sulyemelő bajnoksága.

— Az M. T. K. viadala. —

A magyar atletikának, a sulyemelés az egyetlen elhanyagolt ága, amit legjobban az bizonyít, hogy viadalaink programján csak ritkán szerepel ez a versenyszám, melynek győztesei is rendszeren ugyanazok. Sulyemelő bajnokunk is már évek óta Weisz Richárd, kinek eredményei igen szépek, de még messze állnak a nagy rekordoktól.

A Magyar Testgyakorlók Körének jubileumi viadalán a súlyemelő bajnokságban ismét ugyanazon nevekkel találkozunk, új erő nem tűnt fel, amelyik elvitathatná a bajnokságot Weiszlól.

Ezen a viadalon került elődtetésre a Duna-vándordíj is; ezt azon egyesület nyerte meg, amelyiknek tagjai legtöbb sikerrel szerepeltek a versenyekben. Első kiírása alkalmával, a rendező egyesület nyerte meg egy évre a vándordíjat, melyet idén megvédenie a Mac ellen aligha sikerül.

A viadalon a következő versenyszámok kerülnek elődtetésre:

100 yardos síkfutás. Súlyemelés Magyarország bajnokságáért. Súlydobó csapatverseny. 120 yardos gátfutás. 800 méteres staféta verseny. Kalapácsvetés. Diskoszvetés. Távolugrás. 300 yardos síkfutás. A viadalt a Thököly-úti pályán tartják meg délután 2 órától. A viadal után bajnoki match lesz az M. T. K. és Ferencváros csapatai között.

() A nagyváradi versenyek mai, első napja a következő eredménnyel végződött:

I. Eladóverseny. Díj 1300 korona. Táv. 1600 méter. 1. Diana II. (Czárán Z.), 2. Ajándék (Pálffy), 3. Akkor (Czernin). Futott még: Ocskay brigadéros. Könnyen háromnegyed hosszal nyerve, négy hosszal harmadik. Tot.: 10:12.

II. Zerge-akadályverseny. Díj 1000 korona. Táv. 4200 méter. 1. Mondja csak (Kubinyi), 2. Nóra, 3. Szötyke. Futottak még: Edes kincsem, Marcsi, Mókus, Garibaldi. Küzdelem után 1 hosszal nyerve, rossz 3-ik. — Tot.: 10:44.

III. Ürögdi-akadályverseny. Díj 1800 korona. Táv. 4200 méter. 1. Liska (Wodianer). Walkoverben.

IV. Hölgyek-díja. Tiszta-díj. Táv. 4200 m. 1. Botha (báró Baich), 2. Anisette, 3. Marcsa. Futott még Lily. Könnyen négy hosszal első, rossz harmadik. Tot.: 10:12.

V. Szalkai gátverseny. Díj 1000 korona. Táv. 2600 méter. 1. Come si dice (Paxy), 2. Judás, 3. Daru. Küzdelemmel $\frac{3}{4}$ hosszal első.

VI. Eladóverseny. Táv. 2800 méter. Díj 1500 korona. 1. Westminster (Sibrik), 2. Gorkij, 2. Peia. Futottak még: Bijzaby, Ladiship. Könnyen fél hosszal nyerve, 2 hosszal harmadik. — Tot. 10:20.

VII. Bónéknai díj. Táv. 2000 méter. Díj 1800 korona. 1. Coquin (Wodianer), 2. Kiboko, 3. Gladiator. Futottak még: Lelkem, Hope, Subrosa. Könnyen 2 hosszal nyerve, másfél hosszal harmadik. — Tot. 10:78.

() Bajnoki és egyéb mérkőzések. A Ferencvárosi Torna-Club és a Magyar Testgyakorlók Köre bajnoki football-matche vasárnap d. u. 4 órakor lesz a Thököly-úti millenáris pályán az I. oszt. bajnokságért. Az eddigi mutatott formájuk alapján a két csapat egyenlő eséllyel veszi föl a küzdelmet.

A Magyar Athletikai Club és a Typographia mérkőzése. A MAC csapata Gillemont mester vezetése alatt e héten újra elérte a tavaszi szezonban mutatott hatalmas formáját. A Typographia csapata fizikai erő tekintetében a bajnokságban szereplő összes csapatokat felülmúlja, elszánt játéka a bajnokságban vezető csapatoknak kemény munkát adott. Most is érdekes küzdelemre van kilátás a két csapatnak a margitszigeti sporttelepen vasárnap lejátszandó mérkőzésén.

A Budapesti Torna Club és a Törökvis matche. A Budapesti Torna Club vasárnap három csapatjával játszik a Törökvis Sport Egyesület ellen. A matchnek színhelye a Kőbányai Törökvis Liget-utcai pályája (kőbányai közúti kocsik megállóhelye) a tréning-jegyekkel megtekinthető. Játszik továbbá holnap a Fővárosi Torna Club és a Budapesti Athletikai Club délután 4 órakor az Amerikai-úton. Előzőleg a II. csapatok játszanak.

A Nemzeti Sport Club a 33-as Football Clubbal a II. oszt. bajnokságért a Lágymányosi pályán.

() Úszóverseny. A Magyar Úszó-Egyesület holnap úszóversenyét elsőrangú eseménnyé avatja Halmay Zoltán indulása az ötven yardos gyorsúszásban. Halmay ezuttal angliai formája alapján a tavasszal felállított rekordját szándékozik megjavítani. Ezenkívül még indul még a M. T. K. stafétacsapatában is. A kétszáz yardos mellúszás erőpróbája lesz az egy hét múlva megtartandó bajnokságnak. Itt Fabinyi Toldival mérkőzik. Toldi a F. T. C. versenyén mindössze egy másodpercczel maradt el a világrekordtól s tekintve, hogy most Fabinyi az ellenfele, kemény küzdelemre s esetleges világrekordra lehetünk elkészülve. Rekorddal végződhet még a 150 yardos hátúszás is, hol Fülöp és Hendl küzd az

elsőségért. A 4x35 m. stafétában az M. T. K., M. U. E. és F. T. C. ismét találkoznak. Hajós Henrik és Tóbiás az ezer méteres jubileumi emlékversenyben, Gödöz, Széchy, Gyészák, Apor a Vida-vándordíjban a legjobbak. A többi junior- és handicap-szám nagy mezejével tűnik ki. A verseny vasárnap este pont fél 8 órakor kezdődik a Császárfürdő uszodájában, melyet középiskolai tanulók negyven filléres programmal tekinthetnek meg.

() A Pannónia házi versenye. A Pannónia Evezős Club idei, versenyeredményekben az előző évekhez hasonlóan gazdag evezős idényét f. hó 22-én, vasárnap d. u. 2 órakor kezdődő házi evezősversennyel fejezi be. A versenyen a klubtagok oly nagy számban vesznek részt, hogy az a row-overekre s legfeljebb páros küzdelmekre szorítkozó nyilvános versenyeket érdekesség tekintetében messze fölülmulja. A verseny a Margitsziget melletti budai dunaágyban lesz a Lujzamalomtól a Pannónia Club házáig (táv 1000 méter) s a következő számokból áll:

1. Skiff-verseny.
2. Junior-négyes.
3. Senior-négyes.
4. Nyolcas.

Erdeklődőket szívesen lát a rendező egyesület.

() A Budai Torna-Egylet versenye. A Budapesti (Budai) Torna-Egylet holnap versenye délután két órakor kezdődik a II. ker. Széna-téri versenypályán. Ötvennégy versenyző összesen kilenczvenkét nevezést adott le. A diszkoszvetés, és távolugrás, mint összetett verseny Darányi miniszter vándordíjért folyik. A versenyeken belépődíj nincs s így a nagyközönségnek teljesen szabad a bemenet.

() Vívóterem megnyitás. Lovas Gyula jóhírt vívómester már megnyitotta Nagymező-ú. 28. sz. alatti látogatói vívótermét. Mint eddig, most is személyesen tanítja a kard vívó- és ökölvíváson kívül a tornát és a japán dsiu-dsucu fogásait. A gyermektanítványok nagyszámú előjegyzése is lelkiismeretes tanítását dicséri. Beiratkozni lehet egész nap.

IDEGENEK UTMUTATOJA

Ajánlhat beszerzési források

BUDAPESTEN.

Angol férfi- és női-szabó.

Pohner Ferenc férfi és női szabó Váci-utca 26 Párisi-utca sarok. Állandó nagy válasz a legújabb divatszövetekben.

Biztosítás.

Első Leánykihazasítási Egylet m. sz. Gyermekek és ölt. biztosító intézet Budapest, VI., Teréz-körút 40-42. Alapítva: 1863. Legelőnyösebb díjtáblázatok gyermek és mindennemű életbiztosításokra, havi befizetések mellett is. — Tartalékok: 10.000.000 korona. Ed. díj illetéktelen biztosított összeg hét millió korona. Biztosítási állomány 46.000.000 korona.

Assurancioni Generali (Trieszti áll. biztosító-társaság. Alakult 1831-ben. Részvénytőke és tartalékalap: 300 millió korona. Budapest, Dorottya-utca 10. sz., az intézet saját házában. Életbiztosítás minden módozat szerint, valamint fuóllálási és leánykihazasítási biztosítások. — Tűz-, szállítvány-, betöréssel lopás elleni és úvegbiztosítások. — Jégbiztosítás a Magyar Jég-ék viszontbiztosító részvénytársaság (Budapest, Nádor-utca 5. sz.) által. Részvénytőke és tartalékalap 7 millió korona. Egyenkénti és csoportos balesetbiztosítások (egyenkénti balesetbiztosítások díjvisszatérítésel is) az Első o. áll. baleset ellen biztosító társ. által (Budapest, Dorottya-utca 10. sz.) — Részvénytőke és készpénztartalék 19 millió korona.

Bankok és takarékpénztárak.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkölcson Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Elnök: Tolnay Lajos, vezérigazgató: Benko Gyula. Központ és Magy. kir. szab. osztályosrjáték főeljárású helye: VI., Andrásy-út 5. Kézi zálogüzletek: IV., Károly-körút 18; IV., Ferenciek-tere 4. Irány-utca sarkán. VII., Király-utca 57; VIII. ker., József-körút 2. VIII., Üllői-út 6. sz. Belvárosi takarékpénztár r.-t. Budapest, IV., Elgyő-ter 1. sz. Alapító: 10 millió korona. Alapítástól 1892.

Víz- és légszuszvezeték és csatornázás.

Pisarnyi L. utóda Janisch János és fia Budapest, VII., Jósika-utca 12. sz. csatornázási vállalata, épületadógos műhelye és horgany díszlémények gyára. Légszusz- és vízvezeték, központi fűtések, szellőztető készülékek, szivattyuberendezés, árnyékszék, vízelék, mindennemű gőz-, magán- és nyilvános fürdő, hidegvíz-gyógyintézetek, melegvízkészítő-berendezések fűtő-fűtőhely összeköttetéssel vagy saját tüzhelyvel. Ambergi légszuszfejlesztő gépek, világítási, fűtési és műszaki célokra. Saját légszusz-készülék minden házban, Teljesen 20-83.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Szoczialisták a vizsgálóbíró előtt. A szoczial-demokratapárt volt pénztárnoka, Kardos Jakab még a múlt nyáron súlyos vádakkal illette Bokányi Dezsőt. Ebből sajtópör lett és Kardos ma jelent meg Fábrián Aurél vizsgálóbíró előtt, hogy vallomást tegyen. Kardos a vizsgálóbíró előtt pótlólag azzal vádolta Bokányit, hogy minden egyetlenél, melynél befolyása volt, proviziót szedett. Vádolta még sok minden mással is a néptribunt és produkálta a következő levelet is.

Budapest, 1907. június 28.

Tisztelt Kardos szaktárs!

En ebben az ügyben ma is olyan tájékozatlan vagyok, mint akármelyik kívül álló. Megkísértem minden utat, hogy a pártvezetőség tagjai világosan lássanak, hogy módjukban legyen mindenki fölött érdeme szerint ítélni. En tudom, meg vagyok sok olyan dolognak igazságáról győződve, melyeket ön védelmére és igazsága bizonyítására fel tud hozni. De nem ismerem egyiket sem, csak sejttem, következtetem az események folyamából.

Nyilvános lemondásom fenyegetésével kényszeríttem a pártvezetőséget, hogy addig ne mosson senkit fehérre, míg mindaz, ami titokzatos a pártvezetőség előtt, fel nem derül. Bokányit a kétszázkoronás provizió ügyében ellentmondáson fogtuk. Ebből az esetből folyólag kiderítettem, hogy hívassák meg Grosszmann, Weltner, Garami az ülésre és ott tisztázzák mindaz, amit Bokányiról mondanak, vagy tudnak. Az ülés össze is jött, fentiek is ott voltak, Bokányit elfogta a láz, szinte örvöngött, hogy őt meg akarják ölni. En Grosszmann bérenczének lettem elnevezve. Nem használt semmi becsületes szándék, az ülésen nem lehetett tisztázni semmit, szétmentünk. Délután volt Bokányi ellen a vizsgálát. Ezen született meg az ellenőrző-bizottság ismert nyilatkozata, amelyhez a főadatokat Grosszmann vallomásából merítették. Ezután Grosszmann, Weltner, Bokányi paktumot kötöttek. A bizalmi férfi ülésen Grosszmann is, Weltner is Bokányi mellett szólalt föl és ezzel az ügy a pártvezetőségre végleges elintézés nyert azzal, hogy Bokányi perelt. Egy esetleges felújítása ennek az ügynek a pártvezetőségben lehetetlen, mert abban a pillanatban nem lesz pártvezetőség, amikor ez szükségessé válik.

Akik tehetnek valamit, nem tehetnek, mert nem tudnak senkire semmi pozitív dolgot. Akik tudnak, azok tagadnak, vagy hallgatnak. Ugy lát-szik, teljesen kielégíti őket az, hogy mindnyájunk baját magára vetie és elvitte ön.

En nem vagyok meggyűlöltve sehogyszem. Különösen nem az ellenőrző-bizottság határozatával. Még az nap meg is irtam e miatt visszavonulásonomat. De egyelőre a pártvezetőség új tagjai nem engedték elküldeni. Most azután úgy vagyok, hogy nem bízok sem Grosszmannban, sem Weltnerben, sem Garamiban, sem Bokányiban. Ugyált-szik, teljesen megértik egymást. Majd meglátjuk, ki lesz a vesztes. Az ön jóslatát a nagyobbik bajról én az ellenőrző-bizottság nyilatkozata után azonnal láttam, sőt az előtt erősen hangsúlyoztam, de nem használt. A következményekre el vagyunk készülve. A pártból azonban mindent el fogunk hárítani azokra az emberekre, akik meg-érdemlik.

Szívélyesen üdvözlö Vanczák.

Ezt a levelet Kardos a bizonyítékaihoz csatolja. A vizsgálóbíró a kihallgatás után főlészólitást küldött Bokányinak, hogy a vizsgálát elrendelése iránt tegyen indítványt.

§ Letartóztatott fanagykereskedő. Ifj. Schlésinger Miksa fanagykereskedő, aki ellen Braun és Tanner szegedi fakereskedő cég és Teltsch Adolf makói gőzfürész tulajdonos tettek közel 100.000 korona értékű váltók elsikkasztása miatt büntető feljelentést, a rendőrség tegnap este letartóztatta. A letartóztatott nagykereskedőt, aki azzal védekezik, hogy a panaszos cégekkel elszámolási viszonyban áll s véletlenül történt, hogy most megakadt a fizetésben, ma délután kísérték át az ügyész fogházába. Védői dr. Visontai Soma és dr. Rendes Miklós nyomban bejelentették dr. Ruttkay István soros vizsgálóbírónál, hogy ifj. Schlésinger Miksa szabadlábra helyezése érdekében előterjesztéssel élnek. A vizsgálóbíró csak a letartóztatott kihallgatása után határoz majd a védők kérelme fölött.

§ A megtartott bérletjegy. Egy bécsi cég tavaly júniusban elbocsátotta szolgálatából Weisz Samu László ügynököt, akitől elbocsátásakor az éves vasuti bérletjegyet visszakövetelte, mert a jegy a

czég tulaj az államv vesztette, vesztettnek küldte a átíratni. A arra, hog megtagad közel 300 czég erre Weisz Sa alá is hel tető törvé A tárgyal czéggel állott s a engedte a elfogadta lás vádját látott me

§ A Ákos, so jogerősen nagybáty megkapar zott, akik bob öt te deletham emelkedo bebarang tusszal v kijárja p gyelmet, ujra e mai sz vényezék tartózkod len feles ság alá lás idejé napjának a törvény hogy err részére k posvári mert kü magának hírré tes lan vagy elrendelt

föltött fo csett a n vannak a téria var rászati k gyar be sinteren ségtelen előtt na föltünést Engel-té silányito borvidék csoló m toltta az termelői hires-ne reskedel tek . . . Azc összeko nácsok vessék vitális k Sok

czég tulajona volt. Az elbocsátott ügynök ekkor az államvasutaknál bejelentette, hogy a jegyét elvesztette, mire egy másolatot adtak neki. Az elvesztettnek jelentett első bérletjegyet pedig visszaküldte a cégnek, amely most azt más névre akarta átírni. A máv. igazgatósága azonban, tekintettel arra, hogy ez a jegy elvesztettnek jelentett be, megtagadta az átírást s így az ügynök a cégnek közel 300 korona kárt okozott. A megkárosított cég erre család büntette miatt tett feljelentést Weisz Samu László ellen, akit a vádtanács vád alá is helyezett. Ma tárgyalta ezt az ügyet a büntető törvényszék dr. Sárkány bíró elnökelete alatt. A tárgyaláson a vádlott azzal védekezett, hogy a céggel ő kilépésekor elszámolási viszonyban állott s a cégtulajdonos követelése fejében neki engedte át a vasúti jegyet. A bíróság a védekezést elfogadta s Weisz Samu Lászlót felmentette a család vádjára alól, mert a vádlott eljárásában nem látott megtévesztési szándékot.

S A bujdosó kadarkuti nábob. Ismeretes Nagy Akos, somogy megyei földbirtokos bűnügye, akit jogerősen több évi börtönrre ítélték. Hogy meghalt nagybátyja kadarkuti és szlavonai uradalmait megkaparíthassa, Nagy Akos hamis tanukat toborzott, akik hit alatt vállalták, hogy a haldokló nábob öt tette meg általános örökösévé. A végrendelet hamisító azonban, amikor az ítélet jogerőre emelkedett, külföldre szökött s három világrészt bebarangolva, tavaly Londonból szalvusz konduktusszal visszajött. Erősen reménykedett abban, hogy kijárja pörének megújítását, esetleg a királyi kegyelmet, de mivel számításában csalódott, újra elbujdosott. — A hivatalos lap mai számában a kaposvári királyi törvényszék közhírré teszi, hogy az ismeretlen tartózkodású Nagy Akos volt kadarkuti lakos ellen felesége kérelmére tékozlás miatt a gondnokság alá helyezés eljárását megindította s a tárgyalás idejéig az évi december huszonnyolcadik napjának délelőtti kilencz óráját tűzte ki. Fölhívja a törvényszék az ismeretlen tartózkodású alperest, hogy erre a tárgyalásra jelenjék meg, esetleg a részére kirendelt ügygondnokot, Pohl László, kaposvári ügyvédet célszerű védelmére utasítsa, mert különben mulasztásának következményeit magának tulajdonítsa. A törvényszék végül közhírré teszi, hogy Nagy Akos összes ingó és ingatlan vagyonára és követelésére az előleges zárlatot elrendelte.

KÖZGAZDASÁG.

Magyar borvédelem.

— Reflexiók a pécsi szőlősgazdagytülés alkalmából. —

— Kiküldött munkatársunktól. —

Pécs, szeptember 21.

A magyar bor védelmének mérve és módja fölött folytatnak három napos tanácskozást Pécsen a magyar szőlősgazdák. Érdekes kérdések vannak a napirendre tűzve s némienemű pikanteria van abban, hogy a fontos szőlészeti és borászati kérdések megvitatásának színhelye a magyar borkereskedelem nemrégiben diszkreditált színtere: Pécs. A magyar közönség előtt szükségtelennek tartjuk részletezni a néhány évvel ezelőtt nagy port fölvert pécsi borpancsolás nagy föltűnést keltett esetét. Tagadhatatlan, hogy az Engel-féle borhamisítás kiderülte jóidőre tönkresilányította kiváló bortermő vidékünknek, a pécsi borvidéknek hírnevét. Elvégre is, a pécsi borpancsoló megbűnhődött tettéért, de maga után rántotta az örvénybe a pécs-vilányi borvidék szőlőtermelőit s ugyane vidék évszázadokon keresztül híres-nevezetes kommerciális ügyességű borkereskedelmét. Egyszóval: ezért ezerek bűnhődtek...

Azonban, el a sötét multal! Pécs városában összegyűltek a magyar szőlősgazdák országos tanácskozására, hogy megvitassák, meghányják-vessék a magyar szőlő- és borgazdaság vitális kérdéseit, ügyeit-bajait.

Sok kongresszust, ankéntet tartottak már

május eleje óta Pécsen, az országos ipari és gazdasági kiállítás kapcsolatában. Nagyfotosságu közgazdasági kérdések egész sorozata került tapétára előadói javaslatok alakjában. A pécsi szőlősgazdagytülés megtartásával azonban a rendező országos testület a magyar közvélemény előtt szatiszfakciót nyújtott ennek a kiváló borvidéknek és hozott határozataival rehabilitálta a pécsi borvidék régi jó hírnevét. A baranyai szelid lejtőjű hegyoldalokon édesre érik a szőlőgerezd újfent! Ezt tanúsítja legalább a tegnap megnyitott szőlő- és gyümölcskiállítás, hol az óriási szőlőfűrtök eleven tanubizonyosságai annak, hogy az Engel-aera örökre lettint Baranyában. Bár a helyi hírlapok vezetőcikkében ferditik el a történelem adatait, midőn a pécsi borok hírnevének egykori kipellen-gézését az irigykedés rovására írják s azt mondják, hogy a pécsi borkereskedelem kivégzése akkortájt égbekiáltó igaztalanság volt — mi mégsem lehetünk egy véleményen ezzel. — Tetszett volna akkortájt is oly éberben ellenőrizni a pécsi borvidék jóhírnevének szeplőtelenességét, mint amily dicséretre méltó ügybuzgalommal és munkával rekorrigálják most a régi bűnözést!...

Voltaképen a magyar borvédelemről esnek itt most szó. A pécsi borászati kongresszuson alaposan firtatták a kérdést. Az egyik előadó nagy tudással, széles tanulmányra valló előterjesztésben szólott arról, hogy a magyar bor népszerűtlen lett a haza határain belül is. A mi nemzeti italunkat legyőzte a jobb módú osztálynál, a városokban az árpálé, a sör, kint a falvakban a lelkétől itóka, a szesz. Ha nem issza az ökör a kut vizét, talál a magyar birtokos elég orvost arra, akik konstatálják, hogy: gyógyerejét a kut vize. Gomba módra szaporodnak a gyógyhatású italok, — ugyszólván minden községben, városban szódavizgyárak vannak immár, s ezzel szemben a magyar borpinczékben keletlen árucikként tesped a szőlő-nedű... Keserű igazság, de igaz!

Ha pedig külföldre tekintünk, még szomorubb perspektíva áll clibünk. A világ borainak királyát, a tokaji bort szemérmellenül pancsolják a külföldön. A magyar bornak védelméről szó sincs. Görög mazsolaszőlőből, cukrozott olasz borból, tiroli termékből mennyi „tokayer Ungc wein“ készül külföldön? Ki tudna arról számot adni! Ellenben a tokajhegyaljai szőlőtermelők nem bírák értékesíteni boraikat s keservükben maguk kénytelenek — meginni. Pedig fejedelmi áldozatot hoztak szegények a hegyaljai rekonstrukcióért!

A pécsi gyűlésen a magyar vendéglősöket is megrovás érte a szőlősgazdák részéről. Azt mondják a termelők, hogy a magyar vendéglősök önzők: csak ételeket akarnak eladni, a borral nem törődnek; sem a minőségével, sem a származás föltüntetésével. Ha széles Magyarországon be-megy az ember a vendéglőbe, a pinczér tiszter is megkérdezi, hogy: „parancsol ebédet, vacsorát“ (mert az ételen van a fölhaszon), de közben egyetlen egyszer sem említi, hogy kitűnő badacsonyi, ménesi, világosi bor van a pinczében. Mi másként van ez a külföldön! Káprázató fényes kiállítású étlapokon a földal a rajnai borok árjegyzéke, a remek szőlőtermelő vidékek színes fotografiáival, úgy, hogy kénytelen-kelletlen megizeli a borokat a „vendég“. A külföldi éttermekben borhoz szakértő alkalmazottak magyarázzák el a vendégnek az egyes borok kiváló előnyeit, míg ezzel szemben a magyar vendéglőben a pinczér egy szuszra eldarálja a vendégnek:

— Milyen sör tetszik: kőbányai, steinfeldi, bajor, szalvator, bock, Dreher... és még két tuczat idegen ingrediencia...

Nem csuda tehát, ha a tízes magyar bor népszerűtlen ebben a honban és a pinczékben penészedik: nem issza a magyar.

Jellemző egyébként a magyar sörfogyasztás mérvére dr. Drucker Jenő kijelentése, aki azt mondta a pécsi kongresszuson előadói indokolásában, hogy mikor a „szalvatorsör szezonja itt van az emberek tolonganak a sörmérésben, sőt az ablakon is benyulnak egy pohár — szalvatorért!“ Rá is duplázott a magyar vendéglősökre Meskó Pál, aki sajnálatát fejezte ki afölött, hogy miért nem mondta el Drucker a beszédét a — vendéglősök kongresszusán. Bizonyára kidobták volna az igazságért!...

Szó esett a jégbiztosításról is. Darányi miniszter választókerületében, Tapolczán van egy szőlősgazdák által álló gazdakör. Ennek a körnek a javaslatát terjesztette elő a volt zalai főispán, Hertelendy Ferencz. Azt kívánják a balatonmelléki, tapolczai kisszőlő-termelők, hogy a jégbiztosítási díjakat közadóképen hajtsa be az állam a szőlőtermelőknél, s a jégkárokat az állam fedezze. Lehetetlen kívánság. Sokba fő a kormány fejesehmogy a szegény szőlősgazdákkal törődhetnék.

Örülünk, hogy termel a minisztérium az állami telepeken szőlővesszőt és ingyen vagy olcsón adja a szegényebb termelőnek!

Reflexióink záradékát majd elfelejtjük. Kon-nubiumra gyűltek össze a szőlőtermelők a tanácskozás után. S ámbátor ott voltak az asztalokon a peccselt borus üvegek, fölhangzott innen is, onnan is az asztaloknál:

— Pinczér, egy pohár sört!

Hja, ilyen a magyar: vizet prédikál és bort iszik, azaz hogy: perorál a magyar szőlősgazda a magyar bor népszerűtlen volta miatt s kiszáradt gégejét megnedvesíti egy pohár — hirschfeldi vagy steinfeldi sörrel, melynek népszerűségét a Mecsek-alján elvitatni nem lehet immár.

De vigasztalódjunk a költővel: Lesz még szőlő lágy kenyér!

A pécsi szőlősgazdák komoly tanácskozása garanciát nyújt ehhez!

A kongresszus második napja.

Dr. Moinár István főreáliskolai tanár gyakori zajos helyeslést előidéző szabad előadásában a munkáskérdéssel foglalkozott, melynek mielőbbi megoldását mulhatatlanul szükségesnek tartja a magyar bortermelés fenyegető válságának elkerülése végett. A válság elkerülésének legcélszerűbb eszköze a termelés fokozása és olcsóbbítása. A termelés olcsóbbá tételére a következő módokat javasolja: 1. ki kell használni jobban a vinczellér munkabírását helyes munkabeosztással, téli foglalkoztatással és az okszerű továbbképzés segélyével; 2. a szőlőtermelést egybe kell kapcsolni más gazdasági ágakkal, ily módon a szőlőbirtokos állandó emberekkel végezethet minden gazdasági munkát; 3. az emberi munkát minimumra kell redukálni gépek segélyével. E cél elérésére ajánlja az előadó a hegyközségekbe tömörülést, melyek igen alkalmasok gépbeszerző szövetkezetek alakításának elősegítésére. A szőlőtermelők tömörülése révén megoldható a szüretelő eszközök közös, jutányos beszerzésének a kérdése. A hegyközségekbe tömörült gazdák könnyű szerrel létesíthetnek akácfa-telepeket, amelyek a faarak megdrágulása folytán mutatkozó szőlőkaró szükségletet fedezhetik. Munkaházakat építhetnek és gondoskodhatnak a vinczellérek előrelátó és belterjes gazdálkodásra való szoktatásáról. Előadását vita követte, melynek során Rácz Sándor alapos megokolással fejtette ki, hogy a cémenthordók alkalmazása, amelyet az eladó célravezetőnek hisz, még nem érkezett el abba a stádiumba, hogy arra a gazdákat tanácsolni lehetne. Ez irányban a kísérletek épen most vannak folyamatban, ezeknek az eredményét be kell várni. Gróf Teleki Zsigmond uta-

WIKUS
CSOKOLÁDÉ
GYÁR
BUDAPEST
IV DEAK FERENCZ-UTCA 12

WIKUS TÁTRA
TEJCSOKOLÁDÉ
WIKUS
CACAOBOR

lással a folyton szaporodó munkásbajokra felkérőnek tartja a kormányt oly irányú intézkedés megtételére, hogy a szőlősgazdák és munkásaik között felmerülő peres ügyek soron kívül intéztesse el, mert ma úgy áll a helyzet, hogy ilyen vitás ügyek elintézése éveket vesz igénybe. Szükségesnek tartja szólni még azt is, hogy a szőlőmunkásokkal a szerződések három esztendőre legyenek megkötendők, mert csakis így lehet állandóbb munkáviszonyokat teremteni.

Dr. Puteani Géza, Molnár István felszólalásai után **Dr. Drucker Jenő** a kongresszus főtitkára kimutatja annak elodázhatatlan szükségét s immár halaszthatatlan idejét, hogy szervezkedjenek a gazdák. Ebben a szervezkedésben a magyar szőlősgazdák országos egyesületének kell lennie a jegyzesedő pontnak. Határozati javaslatot nyújt be, amely szerint a mindinkább terjedő munkásszervezetekkel szemben ki kell építeni a munkaadók szervezetét. **Dobokay Lajos** miniszteri tanácsos válaszolja azokat az intézkedéseket, amelyekkel a földművelésügyi kormány már eddig is arra törekedett, hogy a kellő és a kellően képzett munkáslelem a szőlősgazdák rendelkezésére álljon. A tárgyhöz szólottak még **Jablonszky László** és **Frenyó Pál**. A kongresszus ezután elfogadta az előadó határozati javaslatát valamint a szervezkedésre nézve a **Dr. Drucker Jenő** által előterjesztett határozati javaslatot.

Dr. Istvánffy Gyula egyetemi tanár, az ampelologia intézet igazgatója a mindinkább népszerűsödő szőlő zöldségészeti vizsgálatáról tartott szakelőadást. A zöldségészeti helyesebben zöldségészeti fásoltás lényege az, hogy a szőlő zöld alanyára nyervezzel mult évi fás, érett nemes oltógalványt oltanak rá és előnye az, hogy: 1., ott is lehet alkalmazni, ahol az oltáshoz szükséges zöld hajtás a termelőnek nem áll rendelkezésére; 2., korán készíthető; 3., a korai készítés következtében az oltóalany biztosabban megéri. A kongresszus elfogadta az előadó határozati javaslatát **Dr. Molnár Lajos** azzal a kiegészítéssel, hogy a kormány felkérendő, hogy az állami telepeken az állami közgekkel tésessék kísérlet tárgyává az oltásnak az előadó által ismertetett módja. Ezután a kongresszus ülését holnapra halasztotta.

A tőzsdéről.

— Heti beszámoló. —

— Az értéktőzsdéről.

Az értéktőzsde e héten is lanyha irányzatú volt s a legtöbb papírok árfolyama a mult héthez képest alacsonyabban záródott. Ezen a héten is a kiegyezési tárgyalások hatása alatt állott a tőzsde s ez kifejezésre jutott az áruhámlásában. A tőzsde ép úgy honorálja a kedvező híreket, mint ahogy a spekuláció igyekezett kihasználni a politikai eseményeket, amelyek az elmúlt héten sűrű egymásutánban követték egymást. A kulisz és a kisebb spekulánsok az üzletek lebonyolításában lettek kedvöket, ennek következménye volt az áruk lemorzsolódása. Egy-két napján a lefolyt tőzsdei hétnél nagy áresések történtek. A vezető-papírok 8—10 koronát veszítettek mult heti árfolyamukból s a koronajáradék áresését Bécsben történt nagymértvű eladás fokozta. Amikor ennek az egymillió koronát kitevő magyar járadék eladásának híre Budapestre érkezett, nagyon sokan azt hitték, hogy ez valami osztrák manőver, amelynek rejtett célja a magyar járadék árának csökkentése volt. Később aztán kiderült, hogy ehez a nagy üzlethez semmi köze sem volt a politikának. Valaki, aki egymillió korona értékű magyar járadéknak szerencsés tulajdonosa, orosz járadékra cserélte fel papirjait s természetesen ezért adta el a magyar papírokat. Kötés csak szörványosan fordult elő és ez is csak nagybárra tartott áron. A járadékpiac hanyatlott, de nem pénzügyi okokból, hanem tisztán a belpolitikai események folyományaként. A magyar címletek ára olcsóbbodott, míg az osztrákoké nem változott. A valuta és ércváltó kezdetben hanyatlott, utóbb az ultimó közelsége miatt ismét javult. A **berlini értéktőzsde** lefolyt heti irányzata rendkívül változó volt. A hét elején még úgy

látszott, mintha a mult heti emelkedő irányzat folytatódna, miután a járadékpiacra igen élénk forgalom fejlődött, ami az egész piacot ideig-óráig kedvezően befolyásolta, de már a hét közepén, a mint a járadékvásárlások megszűntek, a hausse-hangulat is egyszerre megszűnt és újra általános stagnálás állott be. A vezető-értékek árfolyamai lassanként lemorzsolódtak és habár a kínálat nem volt túlságosan nagy, a kurzusok ugyszólván kínálat nélkül is lefelé gravitálnak. A befektetési és járadékpiacra időnként elég kedvező dispozió uralkodott. Nyereség realizálások időnként nyomták ugyan az árfolyamot, mindazonáltal e piac összes értékei jóval magasabb kurzusokkal kerültek ki az e heti forgalomból. Bányáértékeknel az irányzat nem volt egyöntetű, többszörösen ingadozott aszerint, hogy a külföldről milyen impulzusok érkeztek. Bankrészevények néhány tört százalékkal alacsonyabbak, a két hitelrészevény az osztrák-magyar kiegyezési tárgyalásokban beállott fennakadás miatt erősebb árfolyamúak voltak kitéve. Közlekedési értékek a lefolyt héten teljesen el voltak hanyagolva, amerikai vasutak mindenben követik a newyorki tőzsde árfolyamait. Az ipari értékek piacán némi tevékenységet fejt ki a spekuláció. Minthogy azonban ott csak kassa-kötések fordultak elő, az üzlet igen vontatott volt. Valuták és revisák némileg javultak. **Párisban** a tőzsdevizonyok a lefolyt héten elég kedvezően alakultak. A beállott jobb vételek következtében az árfolyam is könnyebben ment végbe, sőt mikor a külföld is bizatöbb jelentéseket küldött, az egész vonalon emelkedő irányzat jutott érvényre, mely csekély megszakításokkal a hét végéig tartott ki. A befektetési értékek és járadékok piacán a hangulat mindvégig kedvező, míg a bányáértékek piacán ellenben nyomott a hangulat. A nyers réz árának újabb erős csökkenése e piac összes értékeire kedvezőtlenül hatott. Közlekedési értékek jó megítélésben részesültek, úgy helyi, mint külföldi vasutak állandó jó kezek által vásárolva, fokozatosan emelkedők. A bankrészevények piacán a hangulat csendes, az árjegyzések jórészt névlegesek. Helyi értékek időnként fellendültek, párisi közlekedési értékek kedvező forgalmi kimutatásokra keresettek. A **londoni értéktőzsde** többszöri ingadozás után szilárd volt, de mindamelllett rezervált irányzat jutott érvényre. Consolok a mult hét végén elért legmagasabb kurzust megtarthatták, annyival is inkább, miután a kontinentális, de különösen a francia tőke érdeklődése az érték iránt egyre tart. Külföldi járadékok is emelkedők, különösen a párisi tőzsdétől függő papírok javultak erőteljesebben. Amerikai értékek ingadozó, wallstreeti megbízások időnként egészen elmaradtak, mi e piac összes értékeire nyomástólag hatott. Bányáértékek változatlanok, rézértékekben visszavásárlások következtében szünetel az áresés, a zárlat mindazonáltal alacsonyabb az előző hétnél.

A budapesti piac e heti árfolyam változásait a következő táblázat mutatja.

	szept. 21-iki árfolyam	szept. 14-iki árfolyam	Különb. +több. -keves.
Magyar 4 százalékos aranyjár.	110.—	110.—	—
4 koronajár.	92.70	93.10	+ 0.40
Orosz 5 százalékos államk.	85.20	84.—	+ 1.20
Magyar hitelrészevény	745.—	749.—	— 4.—
Osztrák "	737.50	741.—	— 3.50
Hazai bank	274.—	279.—	— 5.—
Leszámitoló bank	473.—	479.—	— 6.—
Magyar jelzáloghitelbank	440.—	444.—	— 4.—
Pesti magyar keresked. bank	3340.—	3330.—	+ 10.—
Kereskedelmi r. t.	597.—	602.—	— 5.—
Salgótarjáni közszénbánya	570.—	578.—	— 8.—
Rimanurányi vasmű	540.—	544.—	— 4.—
Közuti vaspálya	528.—	532.—	— 4.—
Városi villamos	275.—	279.—	— 4.—
Déli vasút	152.50	153.—	— 0.50
Osztr. magyar államvasút	639.—	662.—	— 3.—
Adria tengerhajózási r. t.	405.—	402.—	+ 3.—
Drasche-féle téglagyár	480.—	499.—	— 19.—

A gabonátőzsdéről.

Az időjárás az elmúlt hét folyamán egyformán száraz és derült maradt; csapadék nem fordult elő. A hőmérséklet alacsonyabb és az éjjelek hűvösebbek lettek. Mezőgazdasági körökben csapadékot nagyon kívánatosnak tartanak, mert a száraz időjárás a talaj megmunkálását igen megnehezíti. A tengeri törése a legtöbb vidéken folyamatosan van és kielégítő hozamot ad. A külföldön az időjárás nagybárra kielégítő. A külföldi piacra az alapirányzat szilárd és az áruk, habár mérsékelt forgalom mellett, szilárdabbak. Az amerikai tőzsdéken a hangulat kezdetben csak tartott maradt és az áruk csak mérsékeltlen hullámzóztak, de később emelkedő irányzat érvényesült, melynél a későbbi határidők jobban drágultak, mint közeli. A látható készletek jelentékenyen apadtak és az Európa felé uszó mennyiség is gyengült. Angliában a vevők uszó áru iránt kezdetben tartózkodók maradtak, később azonban jobb érdeklődést tanúsítottak és az áruk is javultak. A detail-üzletben az irányzat kellemes hangulat mellett tartott maradt. Párisban csak jelentéktelen árváltozások fordultak elő, aminthogy a francia piacok az idén általában nem alkalmazkodtak a világpiac árfejlődéséhez. Berlinben, úgy látszik, hogy az aggodalmak, melyek az utolsó hetek esős időjárásával voltak kapcsolatban, nem szűntek meg, a tengerentúli piacok szilárd tizletmenete sem volt befolyás nélkül és így az egész héten szilárd irányzatot és emelkedő árakat jelentettek, melyek különösen a hét végén voltak jelentékenyebbek. Rozs is tetemesebb árjavulást tüntet fel. A többi kontinentális piacra is kellemes a hangulat és habár a fogyasztás csak mérsékelt beszerzéseket eszközölt és a forgalom sem nevezhető élénknek, az áruk szilárdan tartottak, részben valamivel magasabbak is. Egész ellentétesen a világpiac helyzetével, a hangulat nálunk nagybárra részben lanyha, a forgalom gyenge maradt és csökkenő irányzat csak a hét vége felé állapodhatott meg.

Az üzleti hét részleteiről a következőket leírhatjuk:

Buza tartósan csak gyenge kereslettel találkozott. A vételkedv nem volt általános, mert mindig csak egyes malmok vették fel a forgalom zömét, míg a többiek csak jelentéktelen beszerzéseket eszközöltek. E mellett egyes magánvevők szállítási célokra is vásároltak. Ennek ellenében, a kínálat mérsékelt volt ugyan, de a tulajdonosok a lanyha határidőpiac behatása alatt állottak és a kezdetbeni változatlan irányzat így utóbb lanyhuláshoz adott helyet. A malmok tartózkodók lettek, a kínálat különösen vagonáruban sürgetőbb volt és az áruk fokozatosan 15 fillért veszítettek. A hét vége felé az irányzat ismét barátságosabb lett, a vételkedv is javult és az árvesztésnek csak egy része — ca. 5 fillér — pótolható volt. Az összeforgalom csupán ca. 110,000 mm.-t tesz ki. — **Rozs** iránt az érdeklődés gyenge maradt és a mérsékelt kínálat csupán a helyifogyasztásnál talált elhelyezést. A lanyhult határidőpiac által befolyásoltatva a tulajdonosok engedények voltak és az áruk ca. 10—12 $\frac{1}{2}$ fillért veszítettek. Budapesti paritásra 9.25—9.35 k.-ig jegyzünk, míg a hét végén ismét kedvezőbb hangulat érvényesült és az áruk emelkedhettek; úgy hogy 9.30—9.45 korona is volt újból elérhető. — **Arpa** (takarmány- és hántolási célokra) szintén csak csekély vételkedvvel találkozott és gyárosainknál különösen gyengébb minőségek el voltak hanyagolva. A kínálat is mérsékelt maradt ugyan, de ama tulajdonosok, kik eladni kívántak, ca. 15 fillérrel olcsóbb árakkal voltak kénytelenek megelégedni. Budapesti paritásra 7.65—7.75 koronáig jegyzünk. **Malátapák** állomásokon átvéve tovább is csak a belső fogyasztásnál találkoznak mérsékelt érdeklődéssel és csak jobb minőségű áru

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Harczálata valódi áldás gyomorhajsoknak és székzsorulásban szenvedőknek

Igmándi

Keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza. Kapható mindenütt ká és nagy üvegekben

Vasár

volt gyengén nyosan érte ugyancsak az áruk a ben ó-zab koronáig forgalom ges. A v állomások korona jeg alapjául tengeri ok 5 korona vana!

Az eg záróárfolyatva a kü árfolyamáv

szeptember októberi buza áprilisi októberti rozs zab májusi zab

A sző

tualis szőv már többs lemremélt a kötelék inkább ég lását czélz átadandó szítette és hon lesz a élén át fo felhivta a s döttségben nek. E felhí amennyibe csatlakozás már az ide ügy érdeké ról-napra r ségek ma segítség ké formában j

Országgyeici Gazo Aradon ren ját. A kin községek r tenyészbar ami a vásá idő októbe egyesület v

Hajózá

tegnapi hír azt mondja és a „Kele nak az „A nézve csak mondottuk, hajózási tá társaságba, forgalom le tudjuk, mi erre vonat ban van.

A műsz és Építész- 22-ikének o ségeibe ren lyen a műs Az előkész ellen foglal ben a gyó kell kérni a sorban a m hó 22-én t jenek meg.

Sch

Kapható a

volt gyengébb áron elhelyezhető. Zab szórva-nyosan érkezik és csak gyengén van kínálva. Az ugyancsak mérsékelt fogyasztási kereslet dacára az árak azonban változatlanul tartottak és helyben 6-zabért 8.20—8.30 korona, új-árúért 8—8.20 koronáig fizetnek. Tengeriben csak jelentéktelen forgalom van, jóllehet a kínálat erős és készsége. A vevők tartózkodók maradtak. Tiszavidéki állomásokon a fuvarviszonyok szerint 6.30—6.50 korona jegyzünk. Helyben átvéve az ármegszabás alapjául a határidőjegyzés volt mértékadó. Ujtengeri októberi szállításra, bánáti állomásokon á 5 korona van kínálva, de érdeklődés nem nyilvánul.

Az egyes gabonafajok heti ötven kilós esti záróárújlamait az alábbi táblázat mutatja, kimutatva a különbözetet a hét első napjának záróárújlamával.

	15	17	18	19	20	21	Külön- bőzöl 10-ához + több - keve- sebb
szeptember	15	17	18	19	20	21	
októberi buza	11.47	11.41		11.27	11.37	11.81	- .18
aprili	11.98	11.92	nem	11.81	11.91	11.57	- .09
októberi rozs	9.72	9.65	völ	9.74	9.73	9.73	- .01
zab	8.15	8.12	Uz.el.	8. —	8.04	8.05	- .10
májusi zab	6.99	6.82		6.74	6.77	6.83	- .09

A szövetkezetek válsága. A már hetek óta aktuális szövetkezeti válságban, amelyvel különben már többször foglalkoztunk, semmi újabb figyelemreméltó mozzanat nem történt. Mint értesülünk a kötelék vezetősége serényen fáradozik a mindinkább égetően sürgős és a szövetkezetek szanálását célzó rendes megoldáson s a miniszternek átadandó memorandumot már a mai napon elkészítette és amint Wekerle miniszterelnök ismét itt-hon lesz a kötelék vezetősége egy monstre küldöttség élén át fogja azt nyújtani. Az elnökség egyenként felhívta a szövetkezetek vezető embereit, hogy a küldöttségben való részvételre minél előbb jelentkezzenek. E felhívásnak máris meglepő eredménye van, amennyiben az intézetek tömegesen jelentették be csatlakozásukat eme új mozgalomhoz. És itt van már az ideje, hogy a kormány valamit tegyen az ügy érdekében, mert a szövetkezetek helyzete napról-napra rosszabbodik és bár a fizetéseképtelenségek ma még csak burkoltak, féltő, hogy ezek a segítség kérése esetén tömegesen fognak konkrét formában jelentkezni.

Országos baromfi vásár Aradon. Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület november 6. és 7-én Aradon rendezti V. országos tenyészbaromfi vásárját. A kincstár kilátásba helyezte, hogy a telepes községek részére szükséges mintegy 1200 darab tenyészbaromfi lehetőleg mind Aradon vásárolják, ami a vásár sikerét biztosítja. A bejelentési határidő október 20-án jár le. Bejelentési ívekkel az egyesület vezetősége bárkinek szolgál.

Hajótársaságok különös fuzió híre. E cím alatt tegnapi hírünkre ma nyilatkozat jelent meg, amely azt mondja, hogy nem igaz az, hogy az „Adria” és a „Keleti” tengerhajózási társaságok beolvadnak az „Atlantica” tengerhajózási társaságba. Erre nézve csak az a megjegyzésünk, hogy mi nem azt mondtuk, hogy az „Adria” és a „Keleti” tengerhajózási társaságok beolvadnak az „Atlantica” társaságba, hanem azt, hogy egyesülnek a levantei forgalom lebonyolítására nézve. És ezt igazolni is tudjuk, miután a kereskedelemügyi miniszternek erre vonatkozó leírata másolatban birtokunkban van.

A műszaki kamara ügye. A „Magyar Mérnök-és Építész-Egylet” elnöksége vasárnapra, a hó 22-ikének délelőtti 10 órájára az egyesület helyiségeibe rendkívüli közgyűlést hívott egybe, amelyen a műszaki kamara ügye kerül tárgyalásra. Az előkészítő-bizottság, amely a műszaki kamara ellen foglal állást, felhívást bocsátott közzé, amelyben a győzelem biztosításának érdekében arra kell kérni a velük együtt érző kartársakat és első sorban a műszaki köztisztviselőket, hogy a folyó hó 22-én tartandó közgyűlésen okvetlenül jelenjenek meg.

Egy újfajta részvénytársaság, Magyar sablon-gyár részvénytársaság cím alatt egy új vállalat alakult a fővárosban 50.000 korona alaptőkével. A vállalat tárgya: szobafestők és hasonlók által használt sablonok gyártása. Igazgatóság: Fehér Mór, dr. Molnár Gyula, Pallós Ármán, Sebestyén Bertalan, Scheibner József, Molnár Mór és Barta Béla. Felügyelő-bizottság: Uprimny Antal, Détsy Imre, Kóbor Tamás, Klein Simon és Hauswirth Ödön.

Új piac a magyar lisztnek. Mióta Ausztriában olyan rendkívüli nagy erővel indult meg a hajsz a magyar liszt ellen, azóta malomkörökben állandóan arra törekednek, hogy a magyar liszt számára új piacokat szerezzenek. Így igen alkalmas erre Hongkong. Hongkong nagymérvű lisztbehozatali kikötő és Kína és a körülötte fekvő egyéb országok szükségletének nagy részét közvetít, 1905-ben 10 millió frankkal kevesebb értékű lisztet importált az Egyesült-Államokból, melynek kivitele 24 millió frankról 1904-ben, 14¹/₂ millióra csökkent a rákövetkezőben. Az amerikai lisztkivitel e nagymérvű csökkenése kizárólag a bojkottnak tudandó be. És bár az amerikaiak megkíséreltek mindent pozíciójuk megtartására, az ellenszenv olyan nagy az amerikai áruval szemben, hogy az amerikai liszt mindinkább tért vesz. A földrajzi helyzet elsősorban Ausztráliának kedvez, melynek malomipara folytonosan fejlődik és lisztkivitele évről-évre emelkedik. A magyar lisztet ismerik Hongkongban és néhány évvel ezelőtt egy nagyobb ítélet is kelt el ott. Azonban a szállítási díj túl magas volta a főakadálya annak, hogy rendes jövedelmező fizet létesüljön, no meg aztán a magyar finom liszt magas ára, amelyvel vámviszatértés hiányában más olcsóbb származékkal nem lehet sikeresen versenyezni.

A jegybank ülése. Az Osztrák-Magyar Bank vezetősége — úgy látszik — mégis rájött arra, hogy a mai zilált pénzügyi viszonyokon segíteni kellene valahogy. Erre vall legalább az, hogy a főtanács e hó 27-ére Budapestre ülést hívott egybe, melyben — mint értesülünk — a szövetkezetek ügye is szóba kerül.

Steinherz cég fizetéseképtelensége. Már megirtuk, hogy a Steinherz B. faterkedő cég fizetési zavarokká küzd. A cég hitelezői tegnap értekezést tartottak, amelyen megállapították, hogy a cég passzívái öt és félmillió koronát tesznek ki. Ezzel szemben jelentékeny aktívák is vannak. Elhatározták, hogy október 31-ikéig moratóriumot adnak a cégnek. A hitelezők köréből bizottságot küldtek ki, amely megvizsgálja a cég vagyoni helyzetét, kiküldött továbbá egy az érdekelt hitelintézetek könyvelőiből álló bizottságot, amely a könyvelést vizsgálja meg és pontos mérleget készít. A cég szanálását a Magyar Általános Hitelbank fogja intézni és az alapítandó részvénytársaság alaptőkéje, hirszerint, hét millió korona lesz.

A Magyar Kereskedelmi R.-t. új vállalata. A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság — mint értesülünk — Magyar mosógépgyár-művek részvénytársaság cím alatt 250.000 korona alaptőkével új vállalatot alakít, melynek igazgatóságában helyet foglal Gelléri Mór kir. tanácsos, az Országos Iparegyesület igazgatója is.

A Magyar-Amerikai Bank ügye. A Magyar Pénzügyintézetek Központi Hitelbankja ma plenáris igazgatósági ülést tartott, amelyen Gyenes Lajos igazgató és Blaskovics Ferenc igazgatósági tag jelentést tettek amerikai kiküldetésükről. Előadták, hogy a Magyar-Amerikai Bank, mint állami bank elsőrangú newyorki pénzemberek és nagyiparosok közreműködésével megalakult és ismertették a kölcsönös képviselői dolgában létrejött megállapodásokat. Az amerikai források értelmében az igazgatóság csak amerikai polgárokból volt megalakítható: az igazgatóságban képviselve vannak: a hannoveri Nationalbank alelnöke által, a West-Side-Bank igazgatója által, a Carnegie-Trust-Company alelnöke által, az Empire- és Windsor-trust-bk elnökeik által, a Hall-Garden és társa bankcég két belfüggetője által, azonkívül R. E. Robinson bankár, a Mott-Iron-Works vezetője, Charles Schwab és az ottani pénzügyi és nagyipar egyéb kiváló képviselői. Az igazgatóság nagy meglepéssel vette tudomásul kiküldöttük jelentését, ratifikálta az előterjesztett szerző-

dést és az amerikai igazgatóság felkeresésére a csoportjához tartozó vidéki intézetek vezetői köréből tizenhat tagú bizottságot jelölt ki a magyar érdekek képviselőjére.

A tőzsde alelnöke lemondott. A Budapesti Áru-és Értéktőzsde tanácsa ma ülést tartott, amelyen Geiger B. Zsigmond a tőzsde tanácsának alelnöke bejelentette, hogy előrehaladt korára és megrongált egészségére való tekintettel lemond alelnöki tiszttségéről. A tanács nagy megilletődéssel fogadta e lemondást s ennek jegyzőkönyvileg is kifejezést adott s elhatározta, hogy elvülhetetlen érdemei elismerésül arcképe megfesteti a tőzsde számára. Geiger Zsigmond, aki a kereskedővilág legkiválóbb tagjainak egyike, 1903. óta alelnöke a tőzsde-nek, amikor az idén elhunyt Beime! Jakab helyébe egyhangulag választották meg. Huszonhat évig foglalt helyet a tőzsde tanácsában, amelynek legbuzgóbb tagjai közé tartozott.

Angol kereskedők nevelése a török piac számára. Az angol kormány, a melynek természetesen érdeke az, hogy saját honpolgárai útján állhasson érintkezésbe a török lakossággal: az „Englisch High School for boys” alapítása által megteremtette az első lépést arra, hogy a Kelet részére angol ügynői kart neveljen. Az iskola gyakorlati szellemére vall, hogy rendes tantárgyai közé felvették a török nyelvet. Azokat a fiatal embereket, akik ezt a főiskolát elvégzik, tanulmányuk befejezése után, Törökország fontosabb kereskedelmi gócpontjaiba fogják kiküldeni, további önálló kiképzés céljából.

Mit gondolnak a hazai szakkörök, nem volna jó ha ezt az üdvös intézkedést a magyarok is követnék?

Egy új fatermelő r. t. Magyar-keleti fatermelő részvénytársaság cím alatt a napokban Budapestben — mint értesülünk — új vállalat alakult 500.000 korona alaptőkével, amely 2.500 darab egyenként 200 korona névértékű bemutatóra szóló részvényre oszlik. A vállalat tárgya: a Blau Gusztáv és Neugröschel budapesti bej. cég és G. Gr. Cantacuzino bukaresti földbirtokos közt 1906. június hó 23-án kötött, a Valea Longa, Ederile és Provitelei birtokain (prahovai kerület) levő 30.270 fölgyfatorzs megvételét származó szerződés átvétele, az ezen faállomány feldolgozása céljából felállított fűrésztelep és minden hozzátartozó egyéb épület és összes tartozékainak, a fűrésztelepen vagy bárhol máshol található és Blau és Neugröschel cég tulajdonát képező árukészletnek stb. vétele, eladása stb. A társaság igazgatói: Dr. Dobay Aurél, Blau Gusztáv, Fuchs Artur, Neugröschel Sándor, dr. Sebestyén Samu és Sieberberg József. Felügyelő-bizottsága: Markó Lajos, Bálint Ármán és Kelemen Béla.

Új mentelepóztály Kevermesen. Darányi földművelésügyi miniszter az ország lótenyésztése szükségletének megfelelően új mentelepóztály felállítását határozta el és erre a célra megkapta a kellő költségvetési hitelt is. Az új mentelepóztály felállítását praktikus kapcsolatba hozta a kevermesi nagy Ypsilanti uradalom parcellázásával, amely a miniszter támogatásával most ment végbe. A birtokkal együtt ugyanis, fölsőleges terhéül a kisgazdáknak, tulajdonukba került a kevermesi egykor Thököly Péter által bírt kastély az összes istállókkal, belső épületekkel és parkkal együtt. Ez a belsőség nagyon alkalmasnak bizonyult a mentelep céljaira. Darányi miniszter megvásárolta a kastélyt és az egész belsőséget ötvenhat hold szántófölddel s ott helyezte el a mentelepóztály személyzetét és loállományát.

Új keretlécgyár részvénytársaság. Maluzsinai Magyar Képeret és Lécgyár Részvénytársaság cég alatt 100.000 korona alaptőkével Maluzsina községben új társaság alakult. A vállalat tárgya: képeret és lécz előállítás, aranyozása. Az igazgatósága mindössze három tagból áll: Mikó Péter, Stiegler Kálmán és Kurcz Mór.

A monori hitelszövetkezet jubileuma. A Monori Gazdasági és Ipari Hitelszövetkezet ma tartotta meg negyedszázados fennállásának emlékünnept. Az ünnepség a szövetkezet disz-közgyűlésével kezdődött, mit dr. Förster Aurél nyitott meg szép beszéddel. Bejelentette ezután, hogy a kereskede-

Schmidl L. Győr.

Ajánl: szavatolt tiszta, hollandi mód szerint készített

Kakaóport

Csokoládé, finom cukorka.

Egy napi termelőképesség 5000 kg.

Kapható a főraktárban, Budapest, VII. Erzsébet-körut 4. és minden jobb fűszer- és csemegekereskedőnél.

temügyi miniszter képviselőjében Szüry János miniszteri tanácsos, a földművelésügyi miniszter képviselőjeként Ferdinándy Béla osztálytanácsos és Bartók Béla állattenyésztési felügyelő. A megnyitó beszéd után dr. Horváth János ismertette a szövetszervezet történetét, majd Förster Aurél elnök felolvasta Kossuth Ferencz, Darányi Ignác miniszterek, Szerényi államtitkár stb. üdvözlő táviratait. A közgyűlés után Fazekas Agoston Pestmegye alispánja, az ipar és mezőgazdaság harmóniáját aposztrofáló beszéddel megnyitotta a monori járás gazdái és iparosai által rendezett termény- és állatkiállítást, amely elismerését vívta ki a megjelent vendégeknél. Ezután 400 terítéki ebéd volt.

Uj vidéki pénzüzetek. Füzesabony és Vidéke Takarékpénztár Részvénytársaság czég alatt Füzesabonyban új pénzüzet alakult 200.000 korona alaptőkével. — Módosi Népbank Részvénytársaság czim alatt 100.000 korona alaptőkével új takarékpénztár alakult. — Nyirbátori Általános Hitelintézet Részvénytársaság czéggel 200.000 korona alaptőkével alakult Nyirbátorban új takarékpénztár. E takarékpénztár megalakulását a törvényeszk is tudomásul vette, s már meg is kezdték működésüket.

A Kassa-Oderbergi Vasut tisztviselőinek fizetésrendezése. A Kassa-Oderbergi Vasut igazgatójának, Ráth Péter igazgató, udvari tanácsosnak már régi förekvése, hogy tisztviselőinek fizetését előnyösen rendezze. A rendezés most — mint értesülünk — megtörtént. Ezért a központi tisztviselők dr. Hauser János vezértitkár vezetése mellett testületileg tisztviselők Ráth Péter előtt, hogy megköszönjék az irántuk tanúsított jóindulatot. Dr. Hauser János beszélt meleg szeretettel a tisztviselők nevében s Ráth Péter vezérigazgató válaszában kiemelte, hogy könnyű volt neki a tisztviselők anyagi helyzetének javítását czélzó szándékát megvalósítani, mert a tisztviselői kar kipróbált bizalmával, ügyszeretettel erre valóban rászolgált. Azok a zavarok, amelyek a vasut üzemeiben, fájdalom, gyakran beállanak s amelyekért a közönség a vasut tisztviselőit teszi felelőssé, holott azok ennek nem lehetnek okai, remélhetőleg meg fognak szünni, ha a vasut jelenlegi állapotán sikerül segíteni. Addig is, de azután is ugyan olyan buzgósággal, ernyedetlen szorgalommal lássa el a vasut minden tisztviselője munkáját, hogy a vasut a fokozott forgalmi igényeknek annál könnyebben megfelelhessen. Ezzel a tisztelgés véget ért.

A tótkomlós-hódmezővásárhely-tiszaparti gazdasági vasut. Hódmezővásárhely község kérelmére e vasut közigazgatási bejárását — mint értesülünk — megtartották. A 43 kilométer hosszú vasutvonal az alföldi első gazdasági vasuthálózat Gézamegállóhely-tótkomlói vonalának végéből folytatódik és Békés és Csongrád vármegyék területén nyugatról kelet felé haladva összekötné Tótkomlós és Hódmezővásárhely állomásokat és az utóbb megnevezett állomásból a Tiszaparti terjedő vonallal végződne. Közben kereszteznék az orosháza-mezőhegyesi, a hódmezővásárhely-makó-nagyszentmiklósi, a hódmezővásárhely-szentesi h. é. vonalakat és Hódmezővásárhely állomás Szeged-Rókus felőli végénél a nagyváradi-szegedi fővonalat. Az átrakodó forgalom lebonyolítása Tótkomlós és Hódmezővásárhely állomásokon átrakodó vágányok segítségével történne. A vonalat 76 cm. nyomtávval 10-9 kg. nehéz sinekkel 9 ezrelék legnagyobb emelkedéssel és 60 m. legkisebb kanyarulatú sugarakkal tervezik. Az említett csatlakozó állomásokon kívül közben négy kitérő állomás fog épülni. A vasut az alföldi első gazdasági vasut mintájára és motorüzemre rendeztetnék be.

Főlvétel a csekkforgalomba. A Postatakarékpénztári Közlöny legutóbb megjelent száma rendelkezést közöl, amely a csekkforgalomban a főlvételi kérvények hitelesítése körül való eljárást egy-

szerűsíti. Az egyszerűsítés abban áll, hogy a főlvételért folyamodó feltől megkivánt igazolás ezenfelül a postahivatalok útján is teljesíthető. A magánfelet, amennyiben a postahivatal előtt ismeretlen, személyazonosságának alkalmas okmányokkal való igazolásra kell felhívni (tanuk nem fogadhatók el) s azután a főlvételi kérvényt a közvetítő hivatalban kell aláírni. Az aláírás valódiságát a közvetítő hivatal a főlvételi kérvényen igazolja. Bejegyzett czégek a czégjegyzés valódiságának megállapítása végett a czégjegyző lapot, vagyis czimpéldányt kötelesek fölmutatni. A be nem jegyzett czég tulajdonosa a czég főnállását és tulajdonjogát iparigazolvánnyal, vagy más hatósági okirattal igazolhatja. Az egyesületek alapszabályaik egy példányát kötelesek a főlvételi kérvényhez csatolni. A főlvételi kérvényt az egyesület vezetősége, (elnök, alelnök vagy igazgató) tartozik sajátkezűleg aláírni. Uradalmak és gazdasági, vagy ipari vállalatok főlvételi kérvényeinél a közvetítő hivataloknak meg kell állapítani, hogy a főlvételi kérvényt az uradalom, vagy intézet nevében rendelkezni jogosult egyén sajátkezűleg írta-e alá? Biztosítótársaságok fő- és vezérigazgatóit, továbbá bejegyzett czégek főkelepeit figyelmeztetni kell, hogy felvételi kérvényeiket a biztosító-társaságok igazgatósága, illetőleg az anyaintézet útján küldjék be, mert a kivánt csekk-számla csak ezek beleegyezése mellett nyitható meg.

TÖZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTÖZSDE

Gabonátözsde.

A készáru piacon búzában a kínálat élénk volt, ellenben a kereslet ma is mérsékelt maradt; a hangulat mindazonáltal kedvezőbb és a forgalomba került 20.000 mm. 5 fillérrel drágábban kelt el. Rozs 5 fillérrel drágább, árpa tartott, zab és tengeriben nincs változás. A határidő piacra Amerika 2 ct. emelkedést jelentett, melynek szilárdító hatása már az üzlet kezdetén mutatkozott, amennyiben az árak jóval a tegnapi zárlat felett indultak és mert valószínűnek tartották, hogy a többi külföldi piacok is reagálni fognak a tengerentúli jelentésekre, a hangulat egész d. e. szilárd maradt. Az emelkedett készáru-üzlet folytán a tartótság bő tápot nyert, majd a déli tözsdén magasabb Berlin ellenére, de realizálásokra és különösen áprilisi búzában történt nagyobb eladásokra az irányzat tetemesen ellanyhult. A forgalom ma megfelelően élénk volti és az összes cikkekre kiterjedt, majd csendesebb hangulat beálltával gyengült.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 80kg. 23.40 korona, 300 mm. 78.5 kg. 23.15 korona, 500 mm. 78 kg. 23.15 korona, 100 mm. 78 kg. 23 korona, 100 mm. 78 kg. 22.85 korona, 300 mm. 78 kg. 22.95 korona, felső 150 mm. 77 kg. 22.75 korona, 200 mm. 77 kg. 22.60 korona, felső, 1000 mm. 77 kg. 22.90 korona, 1000 mm. 77 kg. 23.05 korona, 150 mm. 77 kg. 22.80 korona, 100 mm. 76.5 kg. 22.70 korona, 150 mm. 76.5 kg. 22.60 korona, 100 mm. 76 kg. 22.70 korona, 200 mm. 76 kg. 22.75 korona, 150 mm. 76 kg. 22.60 korona, 100 mm. 74 kg. 22.30 korona.

Pestvidéki: 500 mm. 80 kg. 23.20 korona, ó-buza, 400 mm. 79.5 kg. 23 korona, 100 mm. 78 kg. 22.90 korona, 300 mm. 78 kg. 22.70 korona, 100 mm. 78 kg. 22.75 korona, 100 mm. 77.8 kg. 22.90 korona, 350 mm. 77.5 kg. 22.80 korona, 200 mm. 77.5 kg. 22.80 korona, 200 mm. 77 kg. 22.80 korona, 100 mm. 77.2 kg. 22.60 korona, 100 mm. 77 kg. 22.70 korona, 100

mm. 76.8 kg. 20.80 korona, 200 mm. 76.5 kg. 22.70 korona, 300 mm. 76 kg. 22.70 korona, 100 mm. 76 kg. 22.80 korona, keverékes. Bácskai: 300 mm. 77 kg. 22.70 korona, ó-buza, 3030 mm. 74.2 kg. 22.50 korona. Bácsági: 1000 mm. 74.5 kg. 21.80 korona, 4000 mm. 74.5 kg. 22.50 korona. Budai: 400 mm. 77 kg. 22.60 korona. Fejérmegyei: 200 mm. 78 kg. 22.80 korona, 300 mm. 77.5 kg. 22.60 korona, 400 mm. 77.5 kg. 21.90 korona.

Hartai: 1500 mm. 76 kg. 22.64 korona. Tolnai: 100 mm. 77.8 kg. 22.90 korona. Rozs. 200 mm. 18.80 korona, kpf. par., 200 mm. 18.85 korona, kpf., par., 100 mm. 18.80 korona, kpf., par.

Arpa. 150 mm. 16.20 korona, kpf., par. Zab. 200 mm. 15.50 korona, kpf., par. Az árak 100 kilogr.-kint koronákban értendők.

Budapesti gabonaforgalom.

1907. szeptember 19-től szeptember 20-ig.

Erkezett: Elszállított:

Buza	40693	—
Rozs	2128	850
Arpa	6519	105
Zab	5810	21404
Tengeri	—	100
Liszt	—	11163
Korpa	—	2400

A határidőpiacon köttetett:

Dél előtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):

Buza októberre 11.42, 11.43, 11.35.
Buza 1908. áprilisra 11.97, 11.98, 11.90.
Rozs októberre 9.74, 9.82, 9.76.
Zab októberre 8.06, 8.11.
Tengeri 1908. májusra 6.78, 6.88, 6.83.

Dél 1 órakor zárulnak:

Buza októberre — — — — — 11.35—11.36
Buza 1908. áprilisra — — — — — 11.90—11.91
Rozs októberre — — — — — 9.78—9.79
Zab októberre — — — — — 8.10—8.11
Tengeri 1908. májusra — — — — — 6.85—6.86

Délután forgalom.

Délután lanyha volt az irányzat, s az árak olcsóbban záródtak.

4 óra 30 perczkor zárulnak:

októberi buza 11.31—11.32
áprilisi buza 11.87—11.88
októberi rozs 9.73—9.74
októberi zab 8.05—8.06
májusi tengeri 6.83—6.84

Terménytözsde.

Szeszüzlet.

Az Első Alföldi Cognacgyár Részvénytársaság és Szeszfinomítógyár Kecskeméten, budapesti központi irodájának V., Mérleg-u. 11. szám heti üzleti jelentése:

Mai zárlatárak Budapesten:

Nagyban kicsinyben koronákban

Finomított szesz adózva	164.—168.—
" adózatlan	65.—69.—
Élesztőszesz adózva	— — — —
Élesztőszesz adózatlanul	— — — —
Nyers szesz adózva	162.—165.—
Denaturált szesz	52.—54.—

Értéktözsde.

A külföldi börzék nagyon kedvező irányzatot jelentettek, daczára annak, nálunk kedvetlen maradt a hangulat, mert a helybeli pénzüszvényok a messzebb menő tartózkodásra intik a spekulációt. Noha a kínálat ma nagyobb arányokat nem öltött, az árfolyamok mégis tetemesen hanyatlottak, mert a kisebbszertű eladások csak nehezen találtak elhelyezést. Nemzetközi értékek közül csökkentek: Osztrák hitel 2.50. Magyar hitel 2.50, Déli vasut 3 koronával. A helyi értékek piacznán egyes papi-

nem a legkitűnőbb irtószerek poloskák, sváb-bogarak rovarok, patkányok, egereknek stb. Ara 1/2 kilogr. csomagban 2.— korona. Kapható: Az összes kereskedőknél, vagy pedig a vegyészeti gyárban

Franz Scherhag, vegyésznel

Wien, XIV. Mariahilferstrasse 202. szám.

TELEFON 6421.

10.000 koronát

annak

ki bebizonyítja, hogy a mérge-

JANOL

nélkül

rok még nagyobb árvesztéséget szenvedtek, amennyiben itt a felvevő képesség mindinkább összezsugorodik, másrészt a kínálat egyre tart. Így Drasche-féle téglyári részvényekből csak néhány darab került eladásra, árfolyamuk mégis 20 koronával esett. Hanyatlottak továbbá: Magyar leszámitolóbank 3.—, Általános takarékpénztár 5.—, Lipótvárosi Takarékpénztár 5.—, Danubius hajógyár 5.— és Közúti vasút 3 koronával.

Előzőszde.

Az előzőszde helyi eladásokra gyenge volt. Kóttettek: Osztrák hitelrészvény 639.50—638.—, Magyar hitelbank 746.—748.50, Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 475.—, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 442.50—441.50, Osztrák-magyar államvasút 659.—, Déli vasút 541.—, Rimamurányi vasml 542.—, Magyar koronajáradék 92.75—92.80, Közúti vasút 530.—, Városi villamos vasút 276.—, Hazai bank 491.—

11 óra 15 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 638.50—639.—, Magyar hitelbank 747.—747.50, Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 475.—475.50, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 441—441.50, Osztrák-magyar államvasút 659.—659.50, Déli vasút 154.—154.50, Rimamurányi vasml 541.—541.50, Magyar koronajáradék 92.75—92.80, Magyar aranyjáradék 110.—110.50, Közúti vasút 530.—530.50, Városi villamos vasút 276.—276.50.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde kedvetlen maradt. Kóttettek: Osztrák hitelrészvény 637.—638.25, Magyar hitelbank 746.25—747.25, Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 473.—475.—, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 440.50—441.50, Osztrák-magyar államvasút 659.—, Déli vasút 152.—152.50, Rimamurányi vasml 540.—540.50, Magyar koronajáradék 92.75—92.80, Magyar aranyjáradék 110.—110.50, Közúti vasút 529.—, Városi villamos vasút 275.—276.—, Helyi értékekben kóttettek: Hazai bank 275.—275.75, Salgó 570.—571.—, Hazai sorsjegy 106.—, Magyar kereskedelmi r. t. 596.50—598.—, Lipótvárosi Takarékpénztár 205.—, Fővárosi Takarékpénztár —, Drasche 480.—491.—

1 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 637.50—638.—, Magyar hitelbank 745.—745.50, Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 473.—474.—, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 441.—441.50, Osztrák-magyar államvasút 659.—659.50, Déli vasút 152.50—153.—, Rimamurányi vasml 540.50—541.—, Magyar koronajáradék 92.70—92.75, Közúti vasút 529.—529.50, Városi villamos vasút 276.—276.50.

Præmium-üzlet: Díjbiztosítások osztrák hitelben holnapra 4—5, nyolcz napra 8—10 K, október végére 20—24 K.

Utóelőszde.

Az utóelőszde tüzetlen volt. Kóttettek: Osztrák hitelrészvény 637.—637.75, Magyar hitelbank 744.75—745.50, Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 473.—, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. —, Osztr.-m. államvasút —, Déli vasút —, Rimamur. vasml 540.—540.50, Magy. koronajáradék —, Magy. aranyjár. —, Közúti vasút —, Városi villamos vasút —

3 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 637.50—638.—, Magyar hitelbank 745.—745.50, Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 473.—474.—, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 440.—440.50, Osztrák-magyar államvasút 659.—559.50, Déli vasút 152.50—153.—, Rimamurányi vasml 540.—541.—, Magyar koronajáradék 92.70—92.75, Magyar aranyjáradék 110.—110.50, Közúti vasút 529.—529.50, Városi villamos vasút 276.—276.50.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, szeptember 21. (Az Egyetértés távirata.) Jegyzeteltet buza: régi tiszavidéki 11.90—12.45 korona, új 11.70—12.35 kor., új mosoni 10.90—11.20 korona, új tótfelvidéki és csepeli 10.90—11.45 kor., Új déli vasuti — korona.

Rozs: tótfelvidéki 9.95—10.15 korona, csepeli 9.90—10.10 kor., pestmegyei 9.90—10.10 kor., különféle magyar 9.80—10.05 korona, osztrák 9.70—10.— korona.

Magy. tengeri: 7.30—7.55 korona, cinquantin 7.80—8.15 korona.

Arpa: morvaországi 9.40—10.— kor., marchfeldi 9.—9.50 kor., bécsvidéki 8.90—9.50 korona.

Magyar zab: Selejtes 8.30—8.45 korona, közepes 8.40—8.60 korona, elsőrendű 8.55—8.80 korona, válogatott 8.75—9.— korona.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, szeptember 21. A külföldi tőzsdék kedvező irányzatának dacára a mai előzőszde ismét kedvetlen hangulatban nyílt meg, ami egyrészt a kiegyezési tárgyalások félbeszakítása szűjté bizonytalan helyzetben, másrészt a budapesti tőzsde lanyhaságában leli indokát. A realizációkra való törekvés mindennek dacára csak szűk körre szorított, csupán hitelrészvényekben és a lomberkekben, valamint az államvasuti részvényekben mutatkozott nagyobb árcsökkenés.

11 órakor záródnak:

Osztrák hitelr. 638.—, Magyar hitelr. 747.—, Länderbank —, Allamvasut 658.50 —, Elbavölgyi vasut —, Déli vasut 153.50 —, Alpesi bányatársulat 614.25, Rimamurányi 542.50, Májusi járadék 96.45, Magyar koronajár. 92.65, Orosz érték 85.10, Török sorsjegy 182.25, Német márka 117.58.

A déli tőzsde kedvetlen hangulattal nyílt meg.

1 órakor jegyeztek:

Osztrák hitel 637.75, Magyar hitel 747.—, Länderbank 423.—, Unio-bank 537.—, Allamvasut 657.75, Angol-bank —, Bankverein —, Déli vasut 152.—, Gőzhajó —, Alpesi bányarészvény 613.50, Májusi járadék 96.45 Magyar koronajáradék 92.65, Török sorsjegy 182.— Német márka 117.57, Elbavölgyi vasut —, Rimamurányi 542.50, Orosz járadék —, Keleti vasutak —, Skoda —, Magyar jelz. —, Kárpáti petroleum.

Bécs, szeptember 21. (Osztrák értékek zárulata.)

4-2 százalékos papír-járadék 96.45, 4 százalékos osztrák arany járadék 115.25, 1860-as sorsjegy 148.25, Osztrák hitelsorsjegy 435.—, Angol osztrák bankrészvény 299.—, Bécsi Bankverein 530.25, Osztrák-magyar bank 17.86, Déli vasut

Table with columns for Buza (Wheat), Egyéb gabonafélék (Other grains), Burgonya (Potatoes), and Faj (Types). It lists various grades and prices for different types of wheat, rye, and potatoes.

Table with columns for Pénz (Money) and Aru (Goods). It lists prices for various commodities such as flour, oil, and other goods.

Table with columns for Pénz (Money) and Aru (Goods). It lists prices for various types of bonds, stocks, and other financial instruments.

152.10, Dunagőzhajózási társaság 1028.—, Do- hány részvény 424.—, Cs. kir. arany (vert.) 11.36, Német bankváltók 117.50, Osztrák Lloyd 429.—, 4.2 százalék, ezüst járadék 96.45—8.10, Osztrák koronajáradék 96.50, 1864-es sorsjegy 240.—, Osz- trák hitelintézeti részvény 637.—, Union-Bank 530.25, Osztrák Länderbank 422.25, Osztrák-ma- gyar államvasút 657.50, Elbevelgyi vasút 429.50, Alpesi részvény 613.25, 20 frankos 19.16, Lon- doni váltóár 240.17, Lipótkohó —, Töröksors- jegy 182.—, Gyenge.

Bécs, szeptember 21. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 110.45. Tiszai és szeg- kölc. sorsjegy 143.—, Magyar hitelbank részvény 748.—, Magyar leszámítoló és váltó részvény 470.—, Rimamurányi 540.—, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 411.—, Magyar koronajáradék 92.65, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. —, Magyar nyer.-k. sorsjegy 187.40, Kassa-Oderberg vasut részvény —, Magyar jelzá- logbank 441.—, Magyar keresk. bank 33.45.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDE.

Berlin, szeptember 21. (Tőzsdejelentés.) A düsseldorfi bányáértékek piacán tegnap bekövet- kezett árhanyatlások, valamint azon jelentés, hogy az aczelművek szövetségében lefolyt tárgyalások- nál a rudvas egységárának megállapítása körül megállapodás nem jött létre, a mai tőzsdemegnyitást lehangolta és főleg bányáértékek árfolyamára ha- tott kedvezőtlenül, annyival is inkább, mert erős realizálási hajlam mutatkozott. Kohórészvények szintén gyengén indultak, míg ellenben közzénér- tékek tartották árfolyamaikat. Bankrészvények szintén engedékenyek voltak. Vasuti rész- vények közül amerikaiak newyorki hangul- tatjelentésekre csökkentek. Déli vasuti rész- vények az újabb bérmozgalmakkal kapcso- latban olcsóbbak lettek. A 3 százalékos birodalmi kölcsön és a japániai a tegnapi árfolyamot meg- tartották, ellenben az oroszok újabb is 0.3 százalékkal emelkedtek. Az üzlet későbbi mene- tében az árfolyam nívója renyhe irányzat mellett változatlan. Zárlat felé a tőzsde irányzata vala- mivel szilárdult, mert az a kedvező hangulat, amely közzénrészvényekben érvényesült, az össz- forgalmat kedvezően befolyásolta. A készpénz- piac ipari értékeiből cémentértékek és közzép- pirok javultak, ellenben egyéb czimletek az irányzat nemegységes volta következtében el volt- tak hanyagolva. Napipénz 4 százalék, ultimópénz 6 1/2 százalék, magánleszámitolási kamatláb 5 1/2 százalék.

Zárlatok jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjára- dék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 97.90, osztrák hitelrészvény 200.—, Déli vasut 30.25, orosz bankjegyek 216.35, 4 százalékos új orosz köl- csön 70.90, Disconto Commandit 171.25, Dinamit- truszt 154.75, Harpeni 201.90, Unifikált török járadék 93.60, 4.2 százalékos ezüst-járadék —, 4 százalékos magyar aranyjáradék —, Magyar koronajáradék 92.80, Osztrák-magyar államvasut 140.75, Bécsi váltóár 85.05, Olasz járadék —, Alt. villamossági Edison 194.50, Gelsenkircheneri 201.—, Laurakohó 222.25. — Gyengébb.

Frankfurt (Zárlat) szept. 21. 4.2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák arany- járadék 97.90, 4 százalékos magyar aranyjáradék 92.80, Osztrák hitelintézeti részvény 200.40, Osztrák- magyar államvasut 140.40, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.42, Bécsi Bankverein 133.50, Villamos részvény 384.—, 3 százalékos magyar aranykölcsön 76.50, 4.2 százalékos ezüstjáradék 98.10, Osztrák koronajára- dék 96.30, Magyar koronajáradék 92.65, Osztrák- magyar bank 128.10, Déli vasut részvény 30.25, Elbevelgyi vasut —, Bécsi váltóár 85.75, Párisi váltóár 813.33, Union bank részvény —, Alpési bányarészvény 285.—, Nyugodt.

Hamburg (Zárlat) szeptember 21. 4.2 százalékos ezüstjáradék 97.80, 1860. sorsjegy 149.—, Déli vasut 30.25, 4 százalékos Aranyjáradék 97.60, Osztrák hitelrészvény 200.25, Osztrák-magyar államvasut 140.75, Olasz járadék 102.40, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93.10, Szilárd.

London, szeptember 21. Angol consol 82 1/4. Páris, szept. 21. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 94.05, Osztr. aranyjáradék 99.—, Magyar aranyjáradék 93.70, 5 százalékos Bolgár kötelez- vény 1896. évről 189.—, 4 százalékos Olasz jára- dék 102.05, Déli vasut elsőbbségi kötv. —, 5 százalékos marokkói járadék 506.—, 4 százalé- kos 1890. Román kölcsön 95.10, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 90.60, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. —, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 90.37, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 498.—, 4 száz. Szerb járadék 1907. —, 4 százalékos spanyol járadék 93.20, 4 száza- lékos unifikált török jár. 93.25, Török sorsjegy 169.—, Török dohányrészvény 451.—, Osztrák föld- hitelintézeti 10.79, Osztr. Länderbank —, Ma- gyar Jelzálogbank 477.—, Banque de Paris 1457,

Banque Ottomane 693.—, Osztr. magyar állam- vasut —, Déli vasut 161.— Meridionalvasut 665.—, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 645.—, Rio Tinto 18.05 Sucrerie d'Egypte 40.—, Tula 443.—, Thomson Houston —, Uríkányi kőszén 139.—, Chartered 31.75, De Beers 554.50, East Rand 90.75, Jagersfontein 164.50, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company —, Váltó Amster- damra (rövid) 208.25, Váltó német piacokra (rövid) 122.87, Váltó Bécsre (rövid) 104.56, Váltó Belgiumra (rövid) 318.— Olasz aranyváltó (rövid) 1/2. Váltó Svájcra (rövid) 3/2. Csek Londonra 251.35, Magánkamatláb 3 1/2. Szilárd.

Nerteskereskedelmi csarnok. Budapest—Kőbánya.

Budapest, szeptember 21-én. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg ne- ház (páronként 400 kilogramm felül) —, fillér Közép (páronként 300—400 kilogramm terjedő súlyban) —, fillér. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 132—134 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilo- gramm terjedő súlyban) 134—136 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 135—136 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölüli súlyban) —, fillérig. (páronként 240—260 kilogramm súlyban) —, fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) —, fillérig.

Sertésleltétel: 1907. évi szeptember 19. napján volt készlet 37978 drb., 1907 szept. hó 20-án felhajtott 152 darab, 1907 szeptember 20. napján elszállított 626 darab, 1907 szept. 21. napjára maradt készletben 37504 drb. A hizott sertésleltétel irányzata: lanyha.

Sortéskonsumvásár.

Budapest, szept. 21. (Hiv. tud.) Előző napról mar- radt 117 darab sertés, 36 darab süldő, — darab malacz. Mai napi felhajtás 980 darab ser- tés, 30 darab süldő, — darab malacz, ösze- sen 1097 darab sertés, 66 darab süldő — darab malacz. Eladott 1086 darab sertés, 61 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 11 darab sertés, 5 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül életsúlyban 106—110 fillér, életsúly- levonással — fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig — fillér, életsúlylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül 107—109 fillérig, életsúlylevonással 132—142 fillérig, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — korona, életsúlylevonással 136—142 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — korona, életsúlylevonással 138—142 fillérig. Belföldi süldő 100—104 ko- rona. Horvát süldő 100—112 korona. Malacz —.korona. (Árak minden levonás nélkül kilo- grammkint, életsúlyban értendők.) A vásár irány- zata élénk, az árak szilárdak.

IDŐJÁRÁS.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentés 1907. szeptember 20-án reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánk időjárásában lényeges változás nem történt. A hőmérséklet kissé a normális alatt mar- radt és maximuma: Fiumében 25 C°, minimuma: Árvaváralján, Aknaszlatinán meg Botfalun 2 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Változóan felhős idő várható némi hűsítyle- déssel és elvélve — inkább csak keleten — esővel.

Table with columns: Allomás, Légnyomás mm, Hőmérséklet Celsiususban, Szélirány és ereje, Felhőzet, Csapadék mm, Hőmér- séklet max, min.

Felhívás tisztelt olvasóinkhoz!

Az alanti rovatban felsoroltuk mindazokat a magyar kereskedőket, akik magyar árukat adnak el és akiknek, ha külsőből átléptük, ma- gyar kereskedő boltjában vagyunk.

Hazafias lelkesedéssel ajánljuk t. olvasó- lknak ezen magyar beszerzési forrásokat és felszólítunk minden magyar érzelű embert, hogy a magyarság mostani nagy idejében a magyar kereskedőket támogassa.

Mellinger Zsigmond keférujgyára Budapest, VI., Nagy- mező-utca 43. Telefon: 12—28. Mindennemű keféru- műszaki, ipari és gazdasági célra. Acélkefék. Házilpari Gikkek Árucarnoka Budapest, V., Vadász- utca 7. Izabella főhercegnő ó cs. és kir. fensége ma- gas védőségevel működő porsonyi házipar-egylet készítményei, erszébetházai, felsővidéki és temesi himzések, kalotaszegi varratosok, torontáli szőnyegek, népies köedény és agyag-árak.

Magyar élelmiszer szállító részvény-társaság, Budapest, V., Nagykorona-utca 17. sz. Korn Róbert vasnagyerkedése Budapest, Iroda V., Lipót-körút 24. szám, raktár V., Váci-ut 20. szám. Dus raktár minden fajta légszecszevekből és ősz- szekőtől darabokból, kutszevekből, forcszevekből, furo- cszevekből, fűtőhengerek, szénsavtartályok, csőgigók, öntött vascszevek, szivattyúk, kutak, lifolyó állványok Nagy dus válaszlöku raktár mindenféle hengerelt rud- és idomvasból, hengerelt vasgerendákból és U-vasak- ból. Vaslemezek, légszecsze, gőz- és vízvezetékí sze- relvények teljes választéka. Szerszámgyár, csavarme- netvágók, új javított rendszerű gyorsfutó és közsö- rű gépek. Különlegesség: csigafurók.

Gelb M. és Pia, cs. és kir. udvari kártyások és dísz- tők, Budapest, VI., Teréz-körút 46. Ezüst Ezüsttárgyak kicsinyben való árusítása Bachruch A. cs. és kir. udvari és kamarai ékszerész ezüsttá- rgyára. IV. ker., Királyi Pál-utca 13. szám. 1906. évi december 1-én, gyári épületében a kicsinyben való árusítás számára is pazar helyiséget nyitott. (Bejáról földszint.) E fényes helyiségben mindennemű ezüst- tárgy (asztaltiszt, tálat, fényüzési cikkek, evészko- zók) vásárolható. Rendkívül gazdag választék a leg- finomabb kivitelben, szabott gyári áron, melyek minden tárgyon láthatóan föl vannak tüntetve.

Bungaria Mútrágya-, Kénsav- és Vegyipari Rész- vénytársaság, Budapest, V., Fűrdő-utca 8. Szuper- foszfátot, strassfurti káinfit, stassfurti káltrágyasót 40 százalék káli tartalommal, továbbá mindennemű egyéb műtrágyaféleket, azonkívül részgálcot (98—99 százalék) szállít elismert kifizető minőségben leg- olcsóbban.

Szőnássy Béla papírmű-telepe és rajzeszköz-gyára Budapest, IV., Molnár-utca 35. Levélpapír-áruház: IV., Ferenciek-tere 9. Gyárt: Iskolaíró- és rajzfűze- teket, rajztömböket, vázlatkönyveket, körzőket, rajz- eszközöket, üzleti könyveket. Szabadalmazott „Árpád” rajzeszközök gyártása.

Magyar Elemens Schueker Művek villamossági részvény- társaság. Igazgatóság: Budapest, V., Lipót-körút 5. Telefonszám: 211. és 212. Táviratcim: Siemenschuk- kert. Gyár: Pozsonyban. Készít: villamos világítási és erőátviteli központi telepeket és berendezéseket. Villamos-vasutakat. Bányá-vasutakat. Egyenáramu, forgóáramu és váltakozó áramu generátorokat és mo- torokat, valamint az erősáram körébe vágó minden egyéb cikkek. Különlegességek: felvonók, ventiláto- rok, szivattyúk, hordozható villamos furógépek, villa- mos berendezések mezőgazdasági és ipari célokra.

Kristályvíz, szénsavval telített ásványvíze hasznos ital étvágyzavaroknál és emésztési nehézségeknél. A leg- tisztább és legegészségesebb asztali és borvíz. Hat- hatós szomszillapító. — Vidékre és külföldre fuvar- díjmentes szállítás. — Kérjen árjegyzést. — Szénsav- telítés-nélkül töltés is rendelkező, mely hasznó cny- hesége folytán pótolja a francia Evian és St. Galmier vizeket. Ezernél több kiváló orvos és tanár ajánlja! 1904. St. Louis Grand Prix. Külföldi utazáson kér- jen mindenütt Szt.-Lukácsfürdői Kristály-Ásványví- zet! Szt.-Lukácsfürdő Kútvalalat Budán.

Akinek találmánya van, az forduljon Török László okl. gépészmérnök bilos szabadalmi ügyvivőhöz (Budapest, VII., Kerepesi-ut 30. Telefon 87—02), ki a szabadal- mak, védjegyek és mintaoltalmak ügyeit a világ min- den államában a legzaksszerűbben intézi el.

Keféruak házi tisztítószerek, fésűk, pipera és illatszerek stb. eladása V., Fűrdő-utca 7; VII., Erzsébet-körút 36. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szt. Margitszigeti Gyógyfürdő Budapest. 43. C. kénes hővírorrás, Thermal-, iszap-, villamos fény-, mester- séges szénsavas-, forróleg-fürdők, a legmodernebbül berendezett vizgyógyintézet bejárók részére is, jutá- nyos árak, gondos kiszolgálás. — Svéd gyógytorna- terem. — Napfürdő. — Dr. Bulling-féle belégző- gyógy mód. — Fango-gyógy mód. — Csusz, hőszvény, ischias, izületi bántalmak, emésztőszervi bajok, szív- betegség, vesebántalmak, vérszegénység, ideggyenge- ség ellen. — 150 hold árnyékos park 250 szoba tel- jesen ujonnan átépített és legnagyobb komforttal ber-endezett két szállóháza. Folytonos összeköttetés a fővárossal hajón és villamos vasuton.

Téli fürdőkúra a Szt. Lukácsfürdőben. Természetes forró- meleg, kénes források. Iszapfürdők, iszapborogatások, mindennemű thermális fürdők, vizgyógykezelés, mas- sage. Lakás és gondos ellátás. Csusz, hőszvény, ideg-, borbajok gyógykezelése és a téli fürdőkúra felől ki- merítő prospektust küld ingyen a Szt. Lukácsfürdő Igazgatósága Budapest-Budán.

Vasárnap Szer...

I. L. N. tudjuk, de m... fonon a Plat... B. H. M. letéről mi is... kötelező. A... deletet nem... ténylegesítés... az iskolák fe... Cs. I. B... és a gimn... mindenkéül... vizsgát kell... osztály tant... rült, csak... érettségi vizs... lának igazg... akar, a kultu... különbözőre... tudnivalókér... dultni. Z. L. De... okvetlenül b... télenül meg... zárólag ezér... csot. Ez pé... B. J. Ne... ártanak. T. J. Kér... tagja és épp... olyan régen... igaz volt. T. K. Pr... gyezzük, hog... írva, hogy jó... beküldi öket. Cs. P. J... dolgot. Az ity... zsep.emb... Ion... Shárdin... Passau... Linz... Bécs... Pozsony... Komárom... Budapest... Paks... Mohács... Gombos... Ujvidék... Pancsova... Orsova... Morva... Zsolna... Trencsén... Szered... Szt.-Gót... Sárvár... Győr... Veszpr... Zákány... Barcs... Eszék... M.-Szer... Zágráb... Sziszek... Mitrovic... Szatmár... Dées... Szatmár... N.-Majt... Munkács... Laboreca... Homonn... Ung... Percse...

Kivona

Kivonat... Szabó József... gimnáziumhoz... des tanárrá, P... temesvári kath... ből kifolyólag, tanítót a vadás... tanítóné, Pántl... elemi népiskol... Áthelyezés... Sippos Gyula... vihnyepeszerén... brádi és helyi... tanítókat kölcs... elemi iskolai t... jelen minőségé... Árpád mezőcsé... törvényszékhez... nokot pedig a... Névmagyar... pár budapesti... Anna kiskoru... Jenő budapesti... budapesti lako... Fülöp gyekim... kiskoru gyermek... maróti lakos P...

Szerkesztői üzenetek.

J. L. Nagyuróc. Jelenlegi elszállásolásukat nem tudjuk, de nyomban, ahogy odaérkeznek, forduljon telefonon a Platzkommandóhoz, ott megmondják.

B. B. Ndkófalva. A közös hadügyminiszter rendeletéről mi is tudunk. Ez a rendelet a honvédségre nem kötelező. A honvédelmi miniszter tudunkkal ilyen rendeletet nem bocsátott ki, de úgy hisszük, hogy a ténylegesítés a honvédségnél sem megy könnyen, mert az iskolák fedezik a szükségletet.

Gs. I. Budapest. Akinek kereskedelmi érettségije van és a gimnáziumi érettségét is meg akarja szerezni, mindenképp a VIII. osztály egész anyagából teljes vizsgát kell tennie, mely vizsga kiterjed az előbbi hét osztály tantervkülönbözetére is. Ha ez a vizsga sikerült, csak akkor jelentkezhetik az illető gimnáziumi érettségi vizsgára. Vizsgálati engedélyért annak az iskolának igazgatósága után, melynél az illető vizsgázni akar, a kultuszminiszterhez lehet folyamodni. A tantervi különbözetre és a vizsga egyéb részleteire vonatkozó tudnivalókat az illető iskola igazgatójához lehet fordulni.

Z. L. Debreczen. A munkálatokat október elejére okvetlenül befejezik és a színházat a jelzett időre föltétlenül megnyitják. Hogy érdemes-e Debreczenből kizárólag ezért följönni, abban mi nem adhatunk tanácsot. Ez pénz és guszpus dolga.

B. I. Nem kell utlevél, de igazoló irások sohasem ártanak.

T. J. Kérdezett színész jelenleg a Király-színház tagja és éppenséggel nem nos. Valamikor volt, de az olyan régen volt, hogy ő maga sem hiszi, hogy igaz volt.

T. K. Promontor. Sorsjegyei nem nyertek. Megjegyezzük, hogy a számok annyira össze-vissza voltak írva, hogy jó lesz, ha pontosabban leírva még egyszer beküldi őket.

Gs. P. Inancs. Föltétlenül adja át ügyvédnek a dolgot. Az ilyesmin laikus ember nem igazodik el.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for dates (szeptember 21, 20, 21, 20) and meters (méter). Rows list various locations like Jan, Dana, Bács, Pápa, etc., with numerical data.

Kivonat a hivatalos lapból.

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Szabó József helyettes tanárt a soproni ág. ev. főgimnáziumhoz, a fennálló szerződésből kifolyólag, rendes tanárrá, Pércsics Károly helyettes tornatanítót a temesvári kath. főgimnáziumhoz a fennálló szerződésből kifolyólag, rendes tanítónak, Varga Imre okleveles tanítót a vadászterdői állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Pánthy Lajos okleveles tanítót a berettői állami elemi népiskolához rendes tanítónak kinevezte.

pesti lakos Siposra, Gróber Nándor budapesti lakos Gerébre, és Popovics (Csursin) István budapesti lakos Lajosfalvára kért átváltoztatását megengedte. Pályázatok. A zágrábi állampénztárnál pénztárnoki, a nagyroczcei adóhivatalnál ellenőri, a zombori adóhivatalnál adótitkári, a székelykeresztúri adóhivatalnál díjas gyakornoki; a székelyudvarhelyi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőségénél számgyakornoki állásra 2 hét; — Felsőzáron (Trencsénmegye) és Borsód-szemerén (Borsód vármegye) postai ügynöki állásra 3 hét; a segesvári, a világosi és a székesfehérvári járásbírókánál egy-egy irnoki és a fiúmei kormányzóságnál egy ajtónálói állásra 4 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

Felelős szerkesztő: PURJESZ LAJOS, Kiadótulajdonos: A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság. Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Egyenruhák és egyenruházati cikkék. Polgári ruhák elegáns és jutányos kivitelben. BLUM SÁNDOR perzsa császári, szerb királyi és orosz császári nagy hercegi udvari szállítónál, Budapest, IV., Váci-utca 15. szám.

SZABADALMAKAT védjegyeket és mintaoaltalmat megvezető Szabadalmakat Értékesítő Vállalat PÁSZTOR (hej. czég) BUDAPEST, VII. kerület, Erzsébet-körút 17. szám. Főválogatás díjtalan 25579 TELEFON 24-20.

Thomas Percy Molbrook Pittsburgban a 19690. számú Berendezés villamos készülékeknek a statikai potential hirtelen változásai ellenében való megvédésére című magyar szabadalom tulajdonosa, szabadalmának gyártása céljából magyar gyárosokkal összeköttetést keres, szabadalmát esetleg el is adja, vagy gyártási engedélyt ad. Erdekldőknek szivesen szolgál bővebb felvilágosítással.

Kelemen M. István szabadalmi ügyvivői iroda Budapestben, Royal szálloda B.

Hill Ernő Loránt Wilkinsburgban a 19697. számú Elektro-pneumatikus szabályozó szerkezet villamos járművek számára című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyártása céljából magyar gyárosokkal összeköttetést keres, szabadalmát esetleg el is adja, vagy gyártási engedélyt ad. Erdekldőknek szivesen szolgál bővebb felvilágosítással.

Kelemen M. István szabadalmi ügyvivői iroda, Budapestben Royal szálloda B.

6 évi jótállással 6 ÓRÁK arany- és ezüst-láncok, ÉK SZER EK CSÉKÉLY RÉSZLET- FIZETÉSRE. DIAMANT S. BUDAPEST, JÓZSEF-KÖRÚT 9. szám az udvarban. Csekély részletfizetésre.

Aktuális strófák.

Fedák Sári hazajön Hazajön, Hazajön, Ennek ugyse örül ön, Örül ön, Örül ön, Hogyha örül — jól teszi Jól teszi, Rossz néven kisésem veszi! Aki örül, az iszik Az iszik Az iszik, Mig részegen elviszik Elviszik Elviszik, Bort iszik meg, konyakot Konyakot, Kecskeméti konyakot! A reuma, meg a csusz Meg a csusz Meg a csusz, Minden embert ah, lehuz Ah lehuz Ah lehuz, De megbirkozik ezzel O ezzel — Alföldi sósborszeszszel! Az Alföldi fehér kereszties sósborszesz egyedüli gyártója: Első Alföldi Cognacgyár részvénytársaság Kecskeméten. O cs. és kir. fensége József főherceg ur kamarai szállítója. Kapható mindenütt. Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után. Ár ak: Óriási próbaüveg csak 40 fillér. Budapesti főraktár Lederer „Magyar Király” gyógyszerár Budapest, V. kerület, Erzsébet-tér, Marokkói-u. 2

S Z I R H A Z A K.

Vasárnap, 1907. szeptember 22-én.

Nemzeti színház

Délután fél 3 órakor
A bor
Népszínmű 3 felvonásban.

Baracs Gyones
Baracs Malyi Rozsályi
Baracsos Alszéghy

Este fél 8 órakor
Az egerke.

Vigjáték 4 felvonásban. Irta: L. M. Riley, fordította Huszár Imre.

M. Kir. Operaház

Sámson és Delila
Dalmű 3 felvonásban és 4 képben. Zenéjét szerzte: Saint-Saens Kamill. Szövegét írta: Lemaire. Fordította: Radó Antal

Uránia színház

Délután 4 órakor
Az élet komédiája.
Este fél 8 órakor
Shakespeare.

FOVAROSI ORFEUM

WALDMANN IMRE igazgató. VI. Nagymező-n. 17

Ma és minden este
SIGNORINA

LISZT

olasz énekművész.

SKLADANOVSZKY
haditengerészeti játéka.

SEVERUS SCHAEFER

HANS HAUSER
és 16 attrakció.

A télikerben reggeli 6 óráig VÖRÖS ELEK cigányzene kara hangversenyez.

WERTHEIMER-féle MULATO

VII., Népszínház-utca 28. Ujjonnan átalakítva!

Bejárat a Tisza Kálmán-terti oldalán. Ma

Nagy előadás. Fellepte a fővárosban

LENGYEL BIBLIAI OPERETTE TÁRSULATNAK. Színpad kerül: AZSIDO LEÁNY Operette.

Kezdeté 8 órakor. Jegyek előre válthatók a nappali pénztárnál.

Két Korona Szálloda

Budapest központján, IX., Soroksári-utca 12. (a Kálvin-ter és központi vásárcsarnok közelében.)

Az új kor igényeinek megfelelő berendezéssel, u. m. villanyvilágítás s féregmentes rézbutorral, előzőkeny kiszolgálással együtt a szobák árai a következők: egyágyas első emeleti utcai szép szoba 3 korona, udvar 1 korona 60 fillér. Havi abonnansoknak udvari 36 kor. utcai 50 korona. Ugyanott elsőrangú vendéglő van izletes jó étel és italokkal, mérsékelt árak mellett, A IX. ker. függetlenségi kör állandó körhelyiségével. Belső látogatását kéri

HERSCH SAMU szállodatulajdonos és nagyvendéglő több elsőrangú kintutóttas tula don o

Ingóságokat,

butorokat beraklározunk, kívánatra azokra előnyös feltételek mellett pénzüleget adunk, ugy-szintén mindennemű költözéstét jutányosan elvállalunk.

III. Braun Testvérek.

József-körut 78. Telefon 86-19.

GIMBALOM
KEDVELOK MIELOTT BARHOL IS
VENNENEK KERJENEK ARJEGYZEKET
VARGA ARPAD
HANGSZER GYÁROSTÓL
MAKÓ

Nászajándékok
jubileumra díszítárgyak, evő-
eszközök, műipari cikkek
részletfizetésre
is kaphatók jutányos áron
POLGÁR KÁLMÁN
műorás ékszertelepen
Budapest, Erzsébet-körut 29. l. em.
Arjegyék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.
lavításokra és vidéki megrendelésekre kü-
lönös gondot fordítva.

Varieté-Színház
ezelőtt: Nemzetközi Orfeum.
BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 63. szám.
Naponta a fényes új műsor:
Les Meteor's Sixters Deuhams
plastikusmeselerművek bemutatása. átváltozó táncosnők.
Lilly Medias Jakob Gogg
nemr. ének és táncosnő. az 5 kutyával.
Az előadás kezdete este 8 órakor.
A télikerben éjjeli 12 órától reggeli 8 óráig
NAGY BALL MABILLE
Atélikkerben reggeli 6 óráig HEGEDÜS GYULA elsőrendű cigány
zenekara hangversenyez.

Iskola kötények
lister, clot, chiffon és hatisz-
ból a legfinomabb kivitelben
Angol flanel blous árba frt 2 25
Finom laft japon árba frt 7 75
REDLICH J. LIPÓT
ari és női divat áruházában
Bpest, Andrassy-ut 58.
Csongery-utca sarok.
Videki megrendő kérésre meg nem felelő
áru kicseréltem vagy a pénzt visszadom.

Michelstädter Utóda
OSKÓ GÉZA
BUDAPEST.
IV., Váci-utca 3. ss.
Cipő-
különlegességei.
Aszabottáraka talpa vésva.

Egy hámoszobás lakberen-
dezés 360 forinttól
kezdve, mely áll: 2 szokróny, 2 ágy, 2 éjjeli szekrény, 1 mosdó-
és tükör márványtal 150 frt. 1 kredenz, 1 kibuzósztal, 6 ebéd-
lőszék, 1 szőnyegdiván, 120 frt. 1 kanapé, 1 fotel, 1 fantasza-
szék, 2 fióke, 1 szalonasztal és 1 konzol és tükör selyemmel
vagy plüssel boronva 110 frt. Nagyobb és finomabb berende-
zések, val- butorok nagyon olcsó árakért, nagy vál-
mint egyes lasztókban.
NAGY IMRE lakberendezési vállal.
közö butorraktár
Budapest, Váci-körut 9, I. em. Szerecsen-utca sarok
365 kóppal ellátott legmodernebb albumunkat 80 fillér bőlveg
beküldés- ellenében megküldjük.

Rogátsy
Pipere-Borax
a legjobb test- és arczápoló szer,
mely elmulasztja a ránczot, pattanást, szeplőt, májfoltot,
barázdát, mitesszert, pörseést, himlőhelyeket, bőrhámlást,
bőrrpedezést, kiütést, korpaképződést, vörös arczot, rezes
orrt, stb.
Ude, bájos és ifju arczszínt kölcsönöz. Fűrdésnél
a testet bársonysimává és ruganyossá teszi a
ROGATSY-féle magyar
pipere-borax.
Test- és lábizzadáást, valamint szájbüzt eltávolít
Mosdóvizet fertőtleníti és puhítja. Gyermekekápolásnál
a vérkeringést szabályozza és a testet edzi. Szemgyu-
ladást megszűnteti. Háztartásban a fehérneműt va-
kító fehérre mossa és nem ronítja, a vasalásnál fényt ad
és sima lesz. Konyhadényit, aranyat, ezüstöt és egyéb
fémeket gyönyörtően tisztít.
Egy doboz ára 30 és 75 fillér.
Próbadohoz 15 fillér.
Borax-crém 1 korona, borax-szappan 80 fill.
Csak Rogátsy névvel valódi! Magyar ipar!
Kapható minden gyógytárban, drogériában és fűszer-
üzletben. — Készíti:
Rogátsy Kálmán drogériája
Budapest, VII., Rákóczi-ut 10.

Gärtner Ágoston
elektrotechnikai cikkek raktára és
izzólámpa-kereskedés
BUDAPEST
V., Wurm-utca 3. sz.
Szénszálu izzólámpák.
Economical-lámpák.
Wolfram-lámpák.
Nernst-lámpák.

Veszek zálogcédulákat
elzálogosított briliánsokat, aranyat, ezüstöt,
gyöngyöket és ékszereket a legmagasabb
összegig költségmentesen kiváltak és teljes
értékét kifizetem
DEUTSCH ALFRED ÉRSZERKERESKEDŐ
BUDAPEST, Király-utca 34. Petőfi-utca sarok
Jól lát?
Ha nem, akkor for-
duljon bizalommal
HATSCHEK optikushoz, csak Károly-körut 8. sz. ahol szem-
üvegek és látésvék is legolcsóbban kaphatók.
Ingyen Arjegyék bérmentve.

ZÉRO
Tisztaság, egészség!
Szab. higiénikus
klozetvatta.
Végbél
Aranyér
Czukorbetegeknek
Gyermekekágyasoknak
Csecsemőknek
Minden tisztaságot
erető embernek feltéte-
szüksége a „Zéro”
használatá meri abszol-
tisztá és kellemes
érzést nyer általa.
Meggátol minden horzsolást és infektót.
Használatban olcsóbb a papírnál!
Kapható mindenütt.
Zéró szab. vattaárugár Bpest.
TEL: FON 87-62

Vasárna
S
Vasá
Vigsz
Délután
Ber
Inokos bohózat
Irta Helt
Jernát
Bernáté
Lurko
Clay-Pannl
Dr. Cserebül
Dr. Akc
Karvainé
Wolgenlth
Fáborkok
Pentelet
Este fél
Bun
Köznapl komédi
Irta Wildó Cs
Mikos
Worthing János
Moncriell Alger
Chasable pieban
Lady Bracknell
Fairfax Gwendol
Gardew Cecil
Miss Prism
CHIC
a főváros l
mozgótényl
VII. ker. Ist
Murány-ut és
Villanyo s
600 személy
Fenntartó
Házi zenekar
Flókszínház
Irodások ke
FOL
Igaz
LEITNER
Az e
Ujdonság i
Die
A k
Továbbá: T
Nappali p
Az I-só en
fél 12 óra
valamint s
Erdé
Dalszính
Egész éjlel
Női kizs
Lát
Dea
VIII
F
k
tá
z
P
07
Va
mük

SZÍNHÁZAK
 Vasárnap, 1907 szeptember 21 én
Magyar színház Főv. nyáriszínház

Délután 3 órakor.
A vig özvegy.
 Operette 3 felvonásban. Zenejét szerezte Lehár Ferencz.

Este fél 8 órakor.
A vig özvegy.
 Operette 3 felvonásban. Írták Leon és Stein, Zenejét szerezte Lehár Ferencz.

Zéta Vajoncienne Danilovics gróf Glavari Hanna Rosillon Camm Bogdanovicz Sviriano Praskovia Kromow Olga a felesége Hani de St. Broche

Paph Balzafalvi Ráthonyi Köny K. Vajoni B. Abonyi Tallian A. Orley F. Köváry Szentgyörgy Bezerédj

Városligeti Nyári Színház
 Délután fél 4 órakor.
A peleskei notárius.

Este fél 8 órakor
A kirchenfeldi pap,

Délután 3 órakor
Szökött katona.
 Eredeti népszínmű 3 felvonásban.

Este fél 8 órakor
Casanova.
 Regényes operett 3 felvonásban Írta Faragó Jenő, Zenejét szerezte Barna István.

„APOLLO”-SZÍNHÁZ
 Felcson 88-89.

A varázs zsák, vagy a hó, hóczok tréfái. Az önbirkózó A jólelkű orvos.

A bécsi himlőjáró hatása Budapesten.
 (Az Apollo-Színház felvétele.)

A furfangos ószeres.
 Kacagtató életkép a Felcso-terré. (Az Apollo-Színház felvétele.)
 Kezdeté fél 6 órakor.

Hétfőn szept. 30-án visszavonhatatlanul utolsó bucsú-előadás.
Cirkusz Beketow
 Városliget.
 Ma Vasárnap, szeptember 22-én este háromnegyed 8 órakor 2 NAGY ÜNNEPI DISZELŐDÉS. Délután 4 órakor este 8 órakor. Mindketet előadásban egyenlő nagy műsor. A 6 Könyvöt a legkiválóbb magyar lovassport, Leo 2. Arbo a legjobb erő-equilibristák. Folytatása a nagy nemzetközi díj- és versenybirkózáshoz.
 DÍJ 2000 korona.

HELVÉZIA KÁVÉHÁZ
 Andrassy-ut 35. szám.
 Minden este cigányzene.

TATRA MULATÓ.
 Igazgató: GRÜNER JAQUES.
 VII., Király-utca 77. szám.
 A főváros legjobb családi variétéje.
A megnyitó műsor
 rendkívül sikere
A kis Gürtler Dani.
 Ezenkívül a 20 előrendű speciálisból és a remek bohózat-társulat.

Ezüst. Ezüsttárgyak kicsinyben való árusítása
 cs. és kir. udv. és kamarai ékszerész ezüsttárgyára.
 IV. ker., Királyi Pál-utca 13 szám.
 1903. évi december 1-én, gyári épületében a kicsinyben való árusítás számára is pazar helyiséget nyitott. (Bejárni földszint.)
 E helyen helyiségben mindennemű ezüsttárgy (asztaldísz, tálak, fényűzési cikkek, evészkész. stb.) vasárolható. Rendkívül gazdag választék a legkiválóbb kivitelű, szabott gyári árukban, melyek minden tárgyon láthatóan jól vannak tüntetve.

SEMLER POSZTÓ.
 Alapítatott 1850. évben.
SEMLER J.
 posztó-kereskedés, osász. és kir. udvari szállító
BUDAPEST,
 V., Deák Ferencz-u. és Bécsi-u. sarkán.
 Az őszi idényre ajánlja legelőgánsabb
angol ujdonságait
 uri öltöny, kabát és női costumökre.
 Nagy választék Himalaya és utazó Plaidekben. Libéria-, butor- és kocsi posztók.
 Minták készsággal küldetnek.
 ALAPÍTTATOTT 1850.

Toch Manó arany, ezüstműves és ékszerész.
 Saját készítményű arany-, ezüst- és ékszerárak.
Budapesti, V., Városház-utca 10.
 Az udvarban balra átjáróház a Koronaherceg-utcára.
 Elvállalok mindennemű arany-, ezüst-ékszerárak készítését és javítását.
 Drágakövek foglalását elvállalom.
 Vidéki megbízások pontosan eszközölköttek.

HATSCHEK BÉLA
 optikai műintézet
 ombori-műszerek gyári raktára és formák készítője, (operatívai és mellőzése).
 Szemüvegek vagy orrszűrők minden szemhez és orra külön-külön választok; orvosi receptok szerinti megrendelések pontosan készítek.
 Található: naponta reggel 10-ig, d. n. 1-4-ig, este 8-10-ig.
Budapest, VII., Király-utca 69., földsz. 3.

A világ legjobb
sérvköti, hasköti, mülábat stb.
 készít a külföldi első specialistánál tanulmányozott orvosi műkö szerész
Vitarisus Béla
 Budapest, Rákóczi-ut 86. szám.
 Nem üzet. Bent az udvarban földsz. 5.

A fürdő egész éven át nyitva van!
 Báró KOZMITZA, ezelőtt MATTONI-féle
„Erzsébet-Sósfürdő”
 téli és nyári gyógyhely
 Budapest—Kelenföld, villamos vasút-köziútca 40-84. — Telefon 40-84.
A gyógyhely forrással ajánlhatók:
 a belek bántalmánál, alhasi és által. vérbőségénél, májbajoknál, aranyérvnél, túlságos elhízásnál, köztvényénél és
női bajoknál.
 Központi gőzjuttatás, villamvilágítás, pensió-rendszer. A téli idény alatt (szept. 1-től) árkedvezmény. Bővebb felvilágosítással szolgál és prospektus küld a fürdőigazgatóság.
 Báró KOZMITZA budai KIRÁLY-KESEBUVIZE elsőrangú hashajtó.
 Téli NYÁRI GYÓGYHELY!

Mint kiválóan szép őszi ujdonságokat hozzuk a 2 remek modell alját.
 8 kor.

 8 kor.

Paris London
 Bűfés divattal gyönyörű fazonban keléssé díszített öltöztetéseket és gazdagon borsított szőtyűt szegőlyekkel. Az alj a keléssé díszített, básonnyal keléssé vagy bórrel paszpoltírozható, esetleg paszpoltírozható, minden hűgnek. Ugy a „PARIS” mint a „LONDON” 8 korona, kifőn minőségű lodenből, fekete, sötétkék, szürke, drapp és barna szímben, vagy legdivatosabb angol mintázatú főrnhaszövetekből szűrt, drapp és oliv színeben. Aljaink kitűnnek extra jó szabásuk és pontos kivitelük által. Minden egyes darab mérték után készül, melyhez szükséges a schluss, csipő bőség, elő- és hát, hossza a szoknyának, továbbá a szin előírása.
„ZUR SCHOSSENFABRIK”
 Wien, XVII., Neulerchenfelderstr. 2.
 Magyar levelezés. Magyar levelezés.
 Szeptember 15-én jelent meg nagyszabású 6-sz. és 10-11 dívat-almunk, mely gazdag tartalmú dívat-almunk fogva érdekbe betekintést nyújt az új dívat terére, azon tisztelt urhölgyeknek kik eziránt érdeklővel viseltetnek 40 fillér levélbolygókban való befektetés ellen ezen dívat-lap frankó megküldeték és a helyő eszközölt legkezebb rendelmény-nél 0 40 fillér le lesz vonva.

! INGYEN!
 és bérmentve küldi a
Párisi Nagy Áruház
 Budapest, VII., Rákóczi-ut 33.
 képes nagy árjegyzékét
 mindenkinek, ki ezt egy levelezőlapon kér

ALKALMI HARMONIUM.
 vétel amerikai rendszerűek.
Iskolák és magánosok
 részére a legolcsóbb árban kap-
 hatók:
Wagner
 „Hangszer-herályné”
 Budapest,
 József-körut 15. sz.
 Telefon 67-88. Árjegyzék ingyen.
 Használt harmonikumok állan-
 donan raktáron. Javítások pon-
 tosan eszközölköttek.

HETI MŰSOR.

Szeptember	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Víg-színház	Király-Színház	Fővárosi nyári Színház Budai Színház	Magyar Színház	Városligeti Nyári Színház	Uránia
23 Hétfő	Machbeth	—	Bunbury	Göze Gábor Budapestön	Casanova	A vig özvegy	—	Shakespeare
24 Kedd	Nők barátja	Tristan és Izolda	Nincs elvámolni valója?	A vig Nibelungok	Casanova	A vig özvegy	—	Shakespeare
25 Szerda	Az egérke	—	Bunbury	Göze Gábor Budapestön	Faust	A vig özvegy	—	Shakespeare
26 Csütörtök	Közönyt közöny-nyel	Carmen	Bernát	Göze Gábor Budapestön	A tizenhétévesek	A vig özvegy	—	A tenger
27 Péntek	Fátum	—	Nincs elvámolni valója?	A vig Nibelungok	A tizenhétévesek	A vig özvegy	—	A tenger
28 Szombat	Az egérke	Tristan és Izolda	Bunbury	János vitéz	A szevillai bor-bély	A vig özvegy	—	—
29 Vasárnap	d. u. este Dolovai nábob leánya Názinduló	Manon	Trilby Nincs elvámolni valója?	A vig Nibelungok Göl Baba	Az új honpolgár Az ingvenetők	A vig özvegy	—	A virágok városi A tenger

Vasárnap
 M
 A
 UN
 GE
 38
 HÍV-
 GE
 CSE

fiatal Marg
 imádott fé
 a percztől
 nála; jassa
 és igyekez
 gyakorolni.
 dolgokat p
 mában sen
 Félj
 férfi tetsz
 nőt tekint
 az asszony
 Marguerite
 ebbe. A ki
 relem ujab
 midőn egy
 ikus közel
 minden fia
 Es kezdte
 tekinteni.
 Nyilvá
 mutatkoz
 kentette. o
 egyhangusa
 kéntelen k
 linczó félb
 lett neki M
 fáradt, kim
 lodást érce
 Mig a
 olyan vára
 karjaiba o
 Most
 leány naiv
 finomodott

MEGHÓDÍTOTTUK A VILÁGOT!

GEREBEN BÉLA, KRISTÓF-TÉR 2

Gőzeke-, BÁRDI.

kocsirud-, Spritzbogen-, kézi-, udvari- és asztali.

Acetylen- lámpák

Bárdi József

RÉSZVÉNYTÁRSASÁGNÁL,
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.
(Fővárosi Orfeum mellett).
Arjegyék ingyen és bérmentve.

Legszébb... Legjobb... Legolcsóbb...

PAP LAN PAP LAN PAP LAN

Összecsukható vaságy kivethető matracral 10 ft.
Sodronyágybetétek méret szerint 6 ft-től feljebb.

GICKNER JÁNOS

ágynemű réz- és vasbutor-gyáros
szőnyeg, függöny, pokróc, terítő stb.
nagy válassztékban.

**BUDAPEST,
Erzsébet-körút 20.**

Plóknizlet: Rákóczi (Kerespes)-út 86. sz.
Gyár: Kertész-utca 7. és 9.

Arjegyeket bárkinek ingyen és bérmentve küldök.
Még nem felelő árú kiszereltem vagy a pénzt visszazsom.

darabja 1 ft
Boltjától 60 kr-tól felebbe

CSENDES OTTHONOK.

— REGÉNY. —

Írta: K. LARSEN.

34

Attól a pillanattól kezdve, hogy a fiatal Marguerite boldogságtól eltelve érezte az imádott férfi szemét magán elmerengeni, attól a perctől fogva lényeges változás állt be nála; lassankint kilépett a határozatlanságból és igyekezett a férfivel közeledni és reá hatást gyakorolni. Végül már számítói is lett és olyan dolgokat próbált meg, amelyre azelőtt még ál-
mában sem gondolt volna.

Félig szórakozott pillanataiban aztán a férfi tetszéssel nézte a leányt és kezdte mint nőt tekinteni. A féltékenységnek egy neme, mely az asszonyon erőt vett — közelebb hozta Margueritét a férfivel, egy kis hangulatot vegyült ebbe. A kissé megállapodott, házastársi szerelem újabb színben tünt fel a férfi előtt és midőn egyszer az asszony kissé erélyes, erotikus közeledést próbált a férj felé, amaz ezt minden fiatalaságtól menten, izléstelennek találta. És kezdte azt a másikat az életéhez tartozónak tekinteni.

Nyilvános szereplésében némi lankadság mutatkozott, mi az érdeklődését némileg csökkentette. Odahaza a feleségével szemben az egyhangúság nyomását érezte; annak néha önkéntelen kitérő ingerültsége csak nyugtalan, kínzó félbeszakítás volt. Mindinkább menedéke lett neki Marguerite és életerős kívánsága, elfáradt, kimerült idegzete pihenést és megfiatalodást érzett közelében.

Míg aztán egy napon mindkettőjükre éppen váratlanul és ellenállhatatlanul a leány a karjaiba omlott.

Most aztán olyan idő következett, midőn a leány naiv szerelmében, a férfi pedig megfinomodott pszichológiában, lehetők tartották,

hogy a feleséggel szemben a leány továbbra is ugyanabban a helyzetben maradhat. Nemsokára azonban tapasztalhatták, hogy ez teljes lehetetlenség és ez boldogsággal töltötte el mindkettőjüket. A leány a férfivel lett azzal a teljes odaadással, mely eltöröl és megsemmisít minden lelkiismereti furdalást, a férfi pedig ujjongó ifjúságot érzett és ezzel jogosnak látott mindent. Végül aztán a felesége egy napon felfedezte a viszonyt és mélyen megbántva, összeszedte minden akaraterejét és büszkeségét és gyermekeivel együtt elhagyta a házat.

Itt végződött a könyv első része.

A szerelmé magyarázásában, mely a fiatal lány és az érett férfi között létesült, volt valami megkapó, ami Antóniát mélyen meghatotta.

Igazi, őszinte részvétet érzett a feleség iránt, ki mindezt abban a biztos, tudatlan nyugalomban élt, ami semmi kívánság folytán nem fog megrendülni. És mégis, Antónia nem igen tudta a pártját fogni, legalább is addig semmiesetre, amíg a könyvet olvasta és az író szuggesztívója alatt állt. Hiszen kétségbevonhatatlanul bebizonyította a szerző, mennyire elragadta a férfit és a leányt a szerelem után, az életvágyódás után való sóvárgás...

Kiar boldog volt, midőn látta Antónia érdeklődését, melyet a könyv iránt tanusít. Egyszerre csak észre tért Antónia és ostobának tartotta önmagát, hogy a könyv hőse és ő között nem vette észre azonnal a hasonlatosságot, ámbár — és itt megakadt kissé a gondolatmenete — olyan dolgok voltak benne, amit ő jobban értett!

De hogyan?

Hiszen a férjének nem volt még egy, azaz második szerelme. Az ő férje éppen olyan nyugodtan, gondtalanul élt, mint az az asszony a könyvben. Igen, — éppen ezért. De hogyan? Itt megakadt a fonál. Talán csak abban rejlett, hogy ő minden ember iránt rész-

vétel volt, aki szerencsétlenség érezte magát, vagy szerelem, szeretet után sóvárgott.

Es aztán valami megható volt abban, hogy ez az asszony évekig járt-kelt anélkül, hogy csak sejtette volna, milyen gyenge talajon áll tulajdonképp. Hasonlatos ahhoz, mint mikor valami betegség lappang az emberben s egy napon végre kitör! Nagyon finoman bár, de azért rámutatott a szerző, miként szötte ez az erényes asszony és anya, férje körül a köznapiság, a megszokottság háloját, mely egyezett az ő természetével és hajlamával és melyet kiterített a családi élet legközömbösebb részecskéjére is.

A férfi csendesesen belesiklott ebbe, mert szerette az asszonyt és a gyermekeket és mert a feleség értette a kicsiny gyengéit és szokásait és ezekben megtartotta.

Tulajdonképp nagyon önző felfogás, gondolta magában Antónia. És most a fiatal leányhoz való szerelme mindent ledöntött és azt az érzést keltette benne, mintha fogoly lenne, aki a világosságot, szabadságot akarja.

Kiar pompásnak találta a több mint negyvenéves férfi szerelmét a leányhoz, ennek leírása gyönyörű volt, amint az ismét ifjunak érzi magát ezen szerelem által.

— Ez a rész a legszebben és legigazabban van megírva, — mondá Kiar. — Az egészet összegezve, az első rész a legjobb, kivéve néhány politikai részt, mely a regény folyamán a szerelmi viszonyon keresztül vonul és egészen tisztán fejezi ki a szerző gondolatát, véleményét...

Kiar még folytatni akarta az elbeszélést, de Antónia megtiltotta neki.

Henrik is meg akarta nézni és „jól alaposan elolvasni.” Az ő véleménye szerint a második résznek kell lenni a legérdekesebbnek, ha a szerző tényleg jó író. Meg kell neki mutatnia a könyvben, hogy a férjének és nőnek egy kissé görbén mennek a dolgai, „miután szétszaladtak egymástól” (Folyt. köv.)

Hogyan leszek egészséges?

erre tanít a most megjelent 64 oldalnyi, képekkel ellátott

ingyen könyv

Ajánljuk tehát mindenkinek i. olyanoknak, kik fejfájás, szédülés, ideges szívdobogás, étvágytalanság, histeria, ideges szív-, gyomor-, vese-, hólyagstb. bántalmakban szenvednek, forduljanak haladéktalanul intézetünkhöz s mindenki aki az alábbi szelvényt beküldi ingyen és bérmentve kapja a „Modern villamos gyógymódról” szóló könyvünket.

ELEKTRO VITALIZER

orvosi rendelő intézet

Budapest, VII., Károly-körút 2. sz. félemelet 10.

Szelvény egy ingyen könyvre:

AZ „ELEKTRO-VITALIZER”

orvosi rendelő-intézet,

Budapest, IV., Károly-körút 2. szám, félemelet 10. sz.

Kérem küldjék meg nekem a **Modern Villamos Gyógymódról** ingyen és bérmentve zárt borítékban.

Név:

Cím:

KÜLÖNFÉLÉK.

A Tisza.

Falunk alatt csendesen folyt a Tisza árja, Legyezgette kétfelől a füzesek árnya. Sima tükrén a vihar hogyha sebet vágott: Hintett az ég balzsamul rá tiszavirágot.

Tavaszeszten lány, legény — csónakokba szállva — Nótázgatva eveztek ringó, zsongó árba; Ragyogó hold bevonta ezüsttel a medret — Mélázva ült a halász vetett háló mellett.

S egyszer csak a vármegye (mi jutott eszébe!) Kiküldte az urakat erre a vidékre. Evezgettek a Tiszán, méregettek, fúrtak, A gátakba rovásos nagy karókat szúrtak.

S úgy találják, hogy erre görbe a víz utja — Egyenesre ágyazzák, s fele földet futja! Tiszaparti füzesalj így maradt oszi árva: Elvezették a Tiszát messze, más határba.

Azóta a szőke víz bárhogy is árad, Nem érzi a holt meder s egyre szikkad, szárad. A szél lassan behordja a vízjárta földet S beléje majd a halász — kukoriczát ültet . . .

Balla Miklós.

(Furcsa versenyek.) A párisiak és környékbeliek agyafurtabbnál agyafurtabb versenyek kitálálásán törik némi ideje fejüket. Emlékezetesek azok a versenyfutások, amiket a társadalom legkülönbözőbb elemeivel rendeztek Párisban és egyebütt. Tultesz azonban most minden elődén a kis Champigni község, ahol legközelebb az arcfintorításra irnak ki versenyt. Az első díjat az kapja, aki legeredetibb módon el tudja torzítani ábrázatát. Choisy-le Roy szintén csak amolyan kis város. Itt meg a munka muzsája címéért vívtak versenyt a város legerényesebb és legdolgosabb leányzói. A díjat Thuin Kamilla kisasszony kapta. Ő lett a munka muzsája, aki mellé négy udvarhölgy van kirendelve. — Párisban legközelebb baromfikállítást lesz. Ebből az

alkalomból kakaskukorékoló-versenyt rendeznek. Régente mindennapos dolog volt Észak-Franciaországban a kukorékoló-verseny, vagy félszázad óta azonban teljesen megszűnt ez a divat. A versenyen nemcsak a kukorékolás stírum ismétlődése, hanem időtartama is dönt; azonfelül pedig számbaesik a kukorékoló hang zeneisége is. Mindezt komolyképű versenybírótság ellenőrzés és állapítja meg. A versenyre a baromfityesztők nagyban készülődnek.

(Egy indiánfőnök sorsa.) Exhuna József, az apache-indiánok egykori főnöke, kiknek leigázása husz esztendőn keresztül sok vérbe került, most egy new-yorki kórházban szenved s egyre fog, mert szilárd elhatározása meghalni. Exhunát 1883-ban az indián lázadás leveretése után egész törzsével együtt elfogták s Floridába vitték, hol számukra alapított iskolákban beavatták őket a tudás elemeibe. Egy esztendő múlva egy művész modelnek fogadta őt meg indiánképekhez, mely foglalkozás az ex-főnöknek végtelenül tetszett. Mikor a művész a képekkel elkészült s Exhunára mint modelre nem volt többé szüksége, inasának alkalmazta nyári villájában, hol tisztogatnia és surolnia kellett. A szabadnak született főnököt ez roppant bántotta, mikor pedig még az az indiánleány is gunyolta, akibe model korában beleszeretett, annyira elkeseredett, hogy elhatározta, miszerint meghal. Nem tett magában semmi kárt, csak éppen elhatározta erős indián akaratával, hogy meghal s azóta egyre fog. Akaratának hatalmával szemben az orvosok tehetetlenek.

(A palaczk-posta.) Ha a tengerészek életveszedelembe forognak és hozzátartozóiknak vagy honfitársaiknak még egy utolsó üzenetet akarnak küldeni, levelüket rendszeren egy palaczkba helyezik, azt vízmentesen elzárják és sorsát aztán a habokra bizzák. A hajók, amelyek utjokban ilyen palaczkokat lelnek, vagy parti lakók, ha a szemük elé kerül a vízben ilyen palaczk, rendszeren kihalászszzák a vízből s a benne foglalt közlést rendeltetési helyére juttatják. Am az utóbbi időkben mindenféle visszaélés történt a palaczk-postával. Jókedvtű tengerészek s még gyakrabban utasok azzal üzték el a hosszú utazás unalmát, hogy tréfás és hamis híreket helyeztek el a palaczkokban. Hogy ez ártalmára van az ügynek, nyilvánvaló. Aki egyszer talán nagy fáradsággal megkaparított ilyen palaczkot s

kiderült, hogy a benne foglalt hír nem más, mint koholmány vagy tréfa, bajosan fog vállalkozni még egyszer a palaczk-posta továbbítására. E komoly dolgot most nemzetközileg akarják szabályozni. Azt fogják javaslatba hozni, hogy jövőben minden hajó bizonyos szintű és alaku vízmentes palaczkokkal legyen ellátva, s ezek szolgáljanak majd anyagul a palaczk-postának. A palaczkokat a kapitány őrzi, úgy hogy nem juthat hozzájuk tetszés szerint bárki.

(Nyul-e vagy macska.) Mulatságos tárgyalás folyt le a minap egy párisi bíróság előtt. Popin asszony bepörölte Duclos csemegekereskedőt, aki állítólag macskát adott el neki nyul helyett. A tárgyaláson, amelyen mint szakértő egy állatorvos is jelen volt, Duclos ezekkel a szavakkal támadt az asszonyra: „Mindenütt megrágalmazott engemet asszonyom. Azt a mesét terjesztí vevőim között, hogy macskát árulok nyul gyanánt, úgy, hogy senki sem akar már nálam vásárolni. Ezennel bepörölöm önt 500 frank kártérítésre.” Popin asszony könyörögve fordult a bíróhoz. Arra hivatkozott, hogy az állatorvos is bizonyította, hogy a Duclos által eladott állat csontjai macskacsontok. „Ki bizonyítja, — kiáltotta Duclos — hogy ezek a most bemutatott csontok azonosak az általam eladott állat csontjaival.” Mivel ezt az asszony csakugyan nem tudta bebizonyítani, a bíróság elmarasztalta és arra ítélte, hogy 300 frank kártérítést fizessen Duclosnak. Duclos diadamasan távozott és valószínűleg továbbra is macskát árul nyul gyanánt.

(Házassági könyvszer.) Ha a világon eladó leányoknak, vagy fiatal özvegyasszonyoknak kilátásuk van a boldogságra, akkor az ideci szőkösztendőben Kansas amerikai állam Severance nevű városkájában bizonyára van rá kilátásuk. A város polgármestere ugyanis elrendeli, hogy minden nőten uriember köteles az 1907. esztendő tartama alatt, ha egy hölgy részéről házassági ajánlatot kapna, azt minden halogatás nélkül elfogadni. Aki pedig az ilyen ajánlatot alapos okok nélkül visszautasítaná, az nem maradhat tovább Severance város lakosa és intézkedések fognak történni kiutasítására. Ennél többet már igazán nem tehet egy polgármester városa hölgyeinek boldogságáért.

1900. Párisi világkiállítás Grand Prix.

Kwizda Ferencz János, kétéltű gyógyezredés Kornéburg, Bécs mellett. Cs. és kir. osztr. magyar, román királyi és bolgár fejedelemség udvari szállító.

KWIZDA-féle szabadalmazott szorító szárvédő-szalag | ruganyos szorító szárvédő légvánkössal ellátva

Egy darab ára: 1. sz. 5 K 50 f., 2. sz. 5 K 50 f., 3. sz. 6 K 40 f., 4. sz. 7 K 50 f. Fekete, barna, vagy fehér színben: 1. sz. 5 K 50 f., 2. sz. 6 K 40 f., 3. sz. 6 K 50 f., 4. sz. 7 K 70 f.

Kapható: Dulez A. IV., Egyetem-utca 2., Freund és fia IV., Koronaherezeg-utca 3., Glass József IV., Koronaherezeg-utca 9., Hejli és Süssény VIII., Múzeum-körút 10., Huzella M. IV., Váci-utca, Keleti I. IV., Koronaherezeg-utca 17., Kutschera S. VII., Kerepest-ut 22., Olbrich L. VI., Teréz-körút 6., Wessely István IV., Váci-utca.

Az egész országban, mindenütt, kapható.

T

áll

hátrány

Semmi

7

kü

A

Ase
mind
vizpa
50 f
Ase
1.30
gyóg
szert
Dr.
ló
Bu

Mia

D

Buda

Elváll

padló

a lego

NE

S A

„MAG

gyó

nem

Dr

v. ca. 6

Buda
Rendel
lyag
Vidék
nek,

Legelőnyösebb

Tisztviselői kölcson

tisztán 6%-7%-ra.

állami, megyei, városi tisztviselőknek és katonatiszteknek.

Szolid lebonyolítás, minimális levonás. Sem életbiztosítást pótló kölcsönbiztosítás, vagy kezes váltásért levonás nincsen. (Ezek hátrányait külön levélben tájékoztatjuk.) Váltó nem kell. Részleg nem kötelező. Visszalítható stornó-díj nélkül.

Semmi előleges költség. Jutalék csak a pénzfelvétel után fizetendő. ORSZÁGOS HIRADO

Budapest, VII. kerület, Erzsébet-körút 20. szám.

Semmiféle más pénzművelettel (u. m. váltó, jelzédlog vagy magánpénz) nem foglalkozunk.

Aseptol
A száj és fogak ápolására nélkülözhetetlen szerek Dr. DEMBITZ Aseptol szájvizpasztillák.
Aseptol fogpor : Aseptol fogkefe.

Előnyös alkalom !! Harisnya bevásárlásra !!
Tisztelttel értesítom tisztelt vevőmet és a nagyérdemű közönséget, hogy harisnyraktáramat, mely kizárólag elsőrendű gyártmányokból áll, a ház lerombolása miatt felszámoltam és rendkívül lezártított áron kiadásom. Ajánlom ezen előnyös alkalma harisnyvásárlásukra fedezésére felhasználni.
Kiváló tisztelttel
Bérczi D. Sándor
női kézimunka nagyiparos
Budapest, VI., ker., Király-utca 4. szám,
Videkre kivásárlására is kélők.

1902. 1903. 1904. évben 10 első díjat keltetve.
KALLAI LAJOS motorgyára
BUDAPEST, VI., Gyár-utca 28. szám.
(Régi házszám VI., Gyár-utca 50. szám.)
Teljes jótállás kitűnő oszlopésért!
KALLAI LAJOS-féle hírneves villamos benzinko mobil oszlopészeket, melyek gépész nélkül bárki által könnyen üzemben tarthatók, legjobban alkalmasak.
GOZGÉPEK BECSERÉLTETNEK.
Ezen motorok több 100 példányban kitűnően működnek az ország minden részében. Többek között: Kozma József Kadarkut, Somogy megye. Tóth Péter bagi földbírók, Csantavér, B. R-m. G. Biró József földbírók, Czegtér, Pest megye.
Olcsó árak részlete. Árjegyzék ingyen.

PADLÓ-BEERESZTÉST
lakás- és ablak-tisztítást elvállal
LÉVAL E., Lipót-körút 25/e.

Másolat 25448 számhoz.
Hunyadvármegye közigazgatási bizottságától,
4082/1907. szám.
HIRDETMÉNY.
A M. A. V. piskii rendező pályaudvarának létesítés céljaira Piski telep község határában szükséges földterületre nézve kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur az 1907 évi augusztus hó 22-én 62901/III. sz. a. kelt rendeletével a törvényes kisajátítási eljárást, az 1881. évi XLT t. cz. 32. §-a értelmében elrendelte és felhívta bizottságunkat hogy a kisajátítási eljárásnak az id. t. cz. 38-44. §§-a értelmében leendő megtartása céljából szükséges intézkedéseket tegye meg.
Fenti rendelet értelmében a kisajátítási eljárás megkezdésének határidejéül folyó évi szeptember hó 25-ének d. e. 9 óráját összejeveteli helyül Piskitelep községhezát tűzzük ki.
A kisajátítási eljárás elnököül Pogány Béla alispánt vagy törvényes helyettesét Csutay Lajos vármegyei főjegyzőt, a bizottság tagjainul pedig Dr. Apáthy Arpád tiszti főügyészt és Diószeghy Samu kir. főmérnököt, végül jegyzőt Szentiványi Lajos vm. aljegyzőt küldjük ki.
Mírói az összes érdekeltet azzal értesítettnek, hogy kisajátítási terv és összeállítás a piskitelepi községi előjáróság hivatalos helyiségében van közszemlére kitéve és hogy a bizottság a kisajátítási terv megállapítása fellett akkor is érdemileg határoz, ha az érdekeltet közül senki sem jelenik meg.
Déva, 1907. szeptember hó 1.
Bornemissza, s. k. főispán.
A másolat hitelűl: Kiss.

DÓSA KÁROLY
első budapesti ablak és lakástisztítási vállalata
Budapest, VII., István-tér 16. sz.
Elvállal minden e szakba vágó munkákat, egymintr padlóbeeresztést, ablaktisztítást, fémmentesítést stb. a legolcsóbban és teljesen megbízható eredménnyel.

A GYOMOR egészségben való megőrzése
Ez az emésztés megtartásán, előmozdításán, szabályozásán és az elhanyagolt székrekedés elhárításán alapul. Egy kipróbált, a betegek közt a legjobb és hatásos gyógyítványokból gondosan előállított életrajzcsökkentő, emésztés előmozdító és enyhén laxatív hatású, mely a mártó tevékenység miatt kóros állapotok, hirtelen előforduló, az elhanyagolás által előidézett székrekedést, mint gyomorégést, székzsorulást, mértékeltlen savképződést és egyéb ezerek fájdalmait csillapítja és megszünteti, az a
dr. Rósa-féle gyomorbalzsam,
Fragner B. prágai gyógyszerárúró,
FIGYELJ! A csomagolás minden részén a törvényileg bejegyzett védjegy van.
FŐKARTÁR FRAGNER B.
céllal, és kir. udvari székeltő a „Fokete Sasok”
Prága, Kleinseite 208. Morava-g. sorok
Hogy üveg 2 kor., Egy liter üveg 1 kor., Az összes előleges baktériumok után 1 kis üveg K. 1.50, 1 nagy üveg K. 2.50, 2 nagy üveg K. 4.70, 3 nagy üveg K. 6.70, 4 nagy üveg K. 8.70. Ausztria-Magyarország valamely részében bérm. kitével meg. Raktár Ausztria-Magyarország győgytárházban. Főraktár Török J. né Budapestben.

FÉRFIAK ÉS NŐKNEK
legmagasabb helyen és idült folyócsánál befoctskendős néktr legbiztosabb gyógyszernek a
SANID TOKOCSKAK
Bismutlak. Egy dobozt (100 labdas) használati utasítással 6 kor. utánvét mellett kezdődő gyengeség és impotenciának egyedül biztos szer a híres Dr. TIMKO-féle orvuldaszerek. 1 üveg ára 10 korona, küld 5
„MAGYAR KIRALY” 570 győgytár, Budape-
V., Marokkó-u. 6. sz.

BIZTOS
gyógyulást keresőknek
kik bármily
nem betegségben szenvednek
mely húgyúti és hólyagbeteg, húgyvesztésközetek, vizelet zava-
rok, éjjeli megmozgások, sebek és hajkoros bántalmak (ephi-
lis), az énterítés utóhátsáknál fellépő ideghegek, korai férfi-
erő elgyengülés, bármily békítetnek stb. nőknél fehérhólyag,
meh hegek, alapos, gyors és gyökéres gyógyítására szigo-
ran tudományos és lelkiismeretes győgytárház.
Dr. Garai Antal
v. cz. és kir. osztály főorvos országos hírh. és a legnépesebb 22
éve fennálló rendelt. intézetét
Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 24. sz.
Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Idült húgyúti és hó-
lyag hegek vizsgálata villamos húgyúti hegek segítségével.
Vidékiek levelekre kimerül 3 választ és szakzszerű tanácsot nyer-
nek, győgytárház gondoskodva lesz. Titoktartás biztosítva.
Nőknek külön váróterem.

HÁZASULANDÓK FIGYELMÉBE!
JEGYGYÜRÜK,
HÁZAJÁNDÉK-
TÁRGYAK
A
LEGELŐNYÖSEBBEN
POLGÁR KÁLMÁN
ÉKSZERÉSZ-ÉS MŰORÁS-
üzletében szerezhelők be.
BUDAPEST, Erzsébet-körút 29.
VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDITOK.
ÁRJEGYZÉK 2000 RAJZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

A LEGJOBB
KÁLYHÁT és KANDALLÓT

CSÁSZ. ÉS KIR. UDVA. SZÁLLÍTÓ
HEIM H.
Budapest, Thonet-udvar.

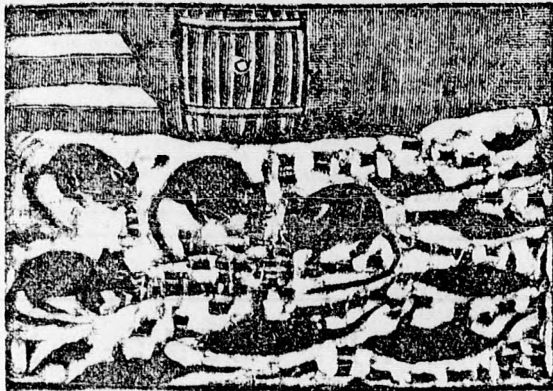
Különlegességek, oszládi házak, iskolák, kaszárnyák, irodák stb. részére. — Százszernél több van belőle használatban.

Valódi csak az a védjegye.
MEIDINGER-OFEN
H. HEIM

Prospektust és költségvetést ingyen és bérmentve.

Eredetiben kaphatók csak fenti helyen
v. Bécs, I., Schwarzenbergstrasse 8.

„VULKAN”
biztos hatású, méregmentes patkány- és egérintő-koczkák.

„Vulkan-koczkák” ezen kértékony állatoknak kedvencz eledel, amelyet azok falánkul fogyasztanak el.

„Vulkan-koczkák” gyakorlatilag számtalan szor kipróbált és mindig fényesen bevált irószor.

„Vulkan-koczkák” pusztító hatása bámulatosan gyors úgy, hogy az eredmény már 24 óra után tapasztalható.

„Vulkan-koczkák” szilárd anyagból áll, miért is az bárki által könnyen kezelhető, illetve felszórható.

„Vulkan-koczkák” kapható egy és három koronás dobozokban, kilóla 6 kor. árban, használati utasítással ellátva, ismételtedők megfélelő árengedményben részesülnek.

A „Vulkan-koczkák” ártalmatlósága és föelgúrsítója:

REINER GÉZA
Budapest, VI., Eötvös-utca 8. szám.
Telefon 86-50. Telefon 86-80.
Ugyisint elváltatják patkányok és egerek teljes kiirtása. — Vidéken is olcsón, szavatossággal.

BUTOR
kezeset használt, majdnem új n edern és szolid kivitelben, ugyszintén

háló-, ebédlő-, szoba- és szalon,
valamint mindennemű egyes buterdarabok is bámulatos olcsó árban kaphatók

Beraktározási vállalat.
Vörös Pálné-u. 12. I. em. Előbb ZÖLDFÁ-U.

HA FÁJ A FEJE,
nélfővázók hanem használja arccal

Berevás-fele MIGRAIN-pasztilát
Minden gyógyszerárban és drogeriában kapható.

24 pasztilát tartalmazó doboz 1 kor. 20 fill.

Főraktár: **Berevás Tamás** Kispeszt, Rákóczi-utca 8.
Ingyen postal szállítás 3 doboz rendelésnél.

Zongorakészítők Első Productív Szövetkezete
Főraktár és kölcsönző-intézet
Epest, IV., Kristóf-tér 7.
Igazgató: **Cecilius János.**
Központi Igazgató **Koschut W.**

6 évi jótállással 6 ÓRÁK
arany- és ezüst-lánczok, ÉKSZEREK
OSEKELY
RÉSZLET- ÉS FIZETÉSRE.
KOCH J.
BUDAPEST,
IX., FERENCZ-KORUT 41. SZ.

Képes árjegyzék ingyen. Csekély részletfizetésre.

Eredeti Meldinger kályhák és Caloriferek
cserepvel való burkolásra v. befalazásra

Eisler és Vértés, Budapest
Telefon 16-18.
kályhagyára **Andrássy-ut 41.**
Szellőző részek minden nagyságban.

Budapesti Lóversenyek.
1907. szeptember 25., 26., 28., 29. és okt. 1., 8., 5. 6., 8., 10., 12. és 13-án.
Kezdették szeptember 29-én, október 6. és 13-án délután 2 órakor, a többi napokon 2 óra 15 perckor.

Belépti jegy naponként

I. oszt. (Passepartout) uraknak	10 K.
hölgyeknek	6 „
katonatiszteknek	6 „
II. „	3 „
III. „	2 „
Állóhely a versenypályán közepén	60 „

A szept.—okt. 12 napra:

I. oszt. (Passepartout) uraknak	90 K.
hölgyeknek	40 „
katonatiszteknek	40 „

A külön elkerített fogadási helyre a (bookmakerek körébe) belépti jegy mind a 12 napra 90 K.
Szept. 25-től okt. 3-ig 50 korona, okt. 3-től 13-ig 50 korona, napijegy 20 korona.

Jegyek a Magyar Lovaregylet helyiségeiben (IV. ker., Semmelweis-utca 17. II. emeleten) kaphatók.
Totalizátor az I., II. és III. helyen.
— Villamosvasutak egész a helyszíntig közlekednek. —
Frissítőhelyek minden osztálynál.

BUTOR
Képzőszert vagy részletfizetésre legintányosabb áron
Ehrentreu és Sachs testvéreknél
Budapest, VI. Teréz-körut 3F. sz
Telefon 83-59.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Orgona-harmoniumok
mindkét rendszer szerint, legolcsóbban szállítanak

Pajkr Rezső és Tsa
Budapest, X., Delej-utca 11/II.
(Tisztviselő-telep).

Pedális harmoniumok pontos orgona méretekkel.
Bérmentes szállítás az utolsó varuti állomásig.
Tanároknak és tanítványoknak külön szálalék-engedmény.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. Részletfizetés engedélyezve.

Teljes közlőműberendezések
valamint egyes alkotórészek. Gyűjtőkönyvek, valamint Reiser-rendszerekben

IPAR- és MEZEI VASUTAK
m. p. sínok, kocsi, váltók, berdtők, kocsivaskerékek stb.

Motorok és lokomobilok
benzin-, gáz- és gőzüzemre. Garancia mellett felszerelve.

Malmi és téglagyári cikkek
valamint szerszámok, szerszámok, vas- és pépszerszámok cikkek használt és új állapotban kiválóan előnyösen beszerezhetők

SCHLESINGER ALAJOS-nál
BUDAPEST, V., VÁCI-KÖRUT 30. SZÁM.

Az ATHENAEUM r.-társ. : könyvkiadóhivatalában : (Budapest, VII., Rákóczi-út 54. szám) megjelent:

HELYESÍRÁSI SZÓTÁR.

Bevezetéssel a hivatalos iskolai helyesírás újításánál összeállította
SIMONYI ZSIGMOND.
— (Ára 20 fillér.) —

HELYESÍRÁSI SZÓTÁR.

Összeállította
SIMONYI ZSIGMOND.
(Egy lapon, falitábla alakjában.) (Ára 12 fill.)

Kapható a kiadóhivatalban, valamint minden hazai könyvkereskedésben.

„Burberry”
világhírű angol vízmentes, könnyű és porozus szövethől készült

Burberry vadászöltöny „King” minden színben K 48.—

Burberry vadász-köppeny K 50.—

Burberry Hubertus vadász-sportkabát K 48.—

Loden vadászöltönyök nagy választékban K 32.— től felfelé csakis

KOCH TESTVÉREK
Budapest **26.**
legnagyobb férfi-, fiú- és gyermekruha-áruháza **Károly-körut**

vasárnap

Szavotosság minden irányban.

E hirdetés egyszerű beírású betűkkel készült.

BUTOR
Budapest, I. 3. főemlelet. adás polgári rendezések, gék, csillárok, régiségek. 30 tag. Telefon 8

Ajtó ablak
rég és új teljes vaslánc rúcszatok, kerámiafapok, lapok olcsó

Keleme
épület-bontás Budapest, Na...
Börzsölés és kőművelés

„MAC” TEXTIL
Foly

A gyapjú-, kendő-, selyem- és koreskedő szerszámok és kőművelés

Megjelenik ha előfizelési ára

BUT
árverésről, szorú butor, garszon szob, fellek, gyö, diván, borsz, porzaszönyve, darabok; Fő Kertész-utca sarokh

Szavatosság minden irányban.

„RAFAEL”

fényképnagyító és festészeti műterme

BUDAPEST,

VII. Rottenbiller-utca 28a.

== Ajánlja ==

fényképnagyításait

akármilyen fénykép után, legszebb kivitelben
55-68 centiméter nagyságban:

Diszes paszpartuban 5 koronáért

Olajban színesen 10 koronáért

A kép teljes hasonlatosságáért szavatolunk

Kívánatra küldünk árjegyzéket.

Számtalan elismerő levél szakemberektől.

Képviselők fizetéssel mindenütt

felvétetnek.

E téren első helyen állunk.

Szavatosság minden irányban.

Szavatosság minden irányban.

AGRARIA

Kérje minden gazda az összes

Gazdasági gépek árjegyzék

Levélcím:

AGRARIA

Budapest, Váci-ut 2. sz.

ekék, vetőgépek, göcséglők, motorok stb.

AGRARIA

E hirdetés rovásban minden szövegszerű beiktatása közönséges példát befutó 4 fillérrel, kompakt betűkkel szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovásban minden szövegszerű beiktatása közönséges példát befutó 4 fillérrel, kompakt betűkkel szedve 6 fillérrel fizetendő

Régi BUTOR-SZALON
Budapest, Ferenczyok-tér 3. földemelő. Vétel és eladás polgári, urasági berendezések, keleti szőnyegek, csillárok, tükrök és régiségek. 30% megtakarítás. Telefon 82-13. 26926

Ajtók és ablakok

regi és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuvasrácsok, kertkerítések, kerámilapok, Kehlholm, lapok olcsón kaphatók

Kelemen Mór,
épület-bontás vállalkosnál Budapest, Nador-u. 72-74. 8 óráig díjteljesen

„MAGYAR” TEXTILIPAR

Folyóirat.
A gyapjú-, gyapot-, len-, kender-, selyem-, juta-íjpat és kereskedelm közlönye. Szerkesztőség és kiadóhivatal Ujvidéken.
Megjelenik havonta kétszer. Előfizetési ára egy évre 12 kor.

BUTOR
árverésről, finom és egyszerű butor, hálószobák és garson szobák Szalon borbélyok, gyönyörű tükrök, diván, borszék, íróasztal, porzasszőnyeg és egyes darabok; Földes B. VII., Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

Modern urasági butorok
alkalmi vétele és eladása háló-, ebédlő-, szaloni, uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és réz butorokban.
GROSZ SÁNDOR és társa
Budapest, Hesz Ferenc-tér 8. sz. ezeltől Gyár-utca. Telefon 14-09.

Polgári árkai

Pontos kiszolgálás!
Kitűnő szabás!
Videkre miniat. koldok, nagyobb rendelésnél személyesen elvinnék.
Zeliszka János
angol uri szabóterem
BUDAPEST,
Andrássy-ut 56. I. em.
Aliandó választék a legdivatosabb angol és belföldi szövetekből.

Ajtók, Ablakok,
vasredőnyök, használtak és újak, bármely méretben és alakban, igen olcsón kaphatók
Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123.
TELEFON 62-80.

8 korona
előre koldva, díjmentesen küld kellesen fűszerezett, kézi hímző gépet, szőnyeg, plüsch, zselé, szőlő- és szamóca hímzések stb. eladására 3 évi jóállás mellett, egy díszes, könnyen átváltoztatható mintával együtt.
Bárki is tanulás nélkül azonnal hímzhet. Hímzőanyagok legújabb gyári áron. Egész világon legjobbnak elismert kézi hímző gépeket mindenki megrendelhet előny árban.
Szabadalmazott kézi hímzőgépárban
Bpest VII., Kolombus u. 28. I

INGYEN

„GUMMI”

és kolduló óvszer árjegyzékünket titoktartás mellett ingyen és bérmentve küldjük.

„Nakira” törv. védve
szőnyeg, forrási gummi koldófogó
seg. tucataja 12,- kor.
8 tucattól 20% engedmény

Uterus-Spray
legjobb higiénikus női szerszám
ár 14,- kor.
GUMMI HALHÓLYAG
3, 4, 6, 8, 10, 12 R. tucataja
Eltárgyulmány 12 d. rab
4 - korona.

Pessur Oolus darabja 6-8 kor. Ig. Irrigator 3 kor. és jobb. Bidec vasd. ványon 8 korona.

„MAGYAR ORVOSI MŰSZERTAR”
Budapest VII., Rákóczi-ut 32. (a Rákóczi-kórházal szemben)
Pontos címre és a vöröskeresztesre küldjük.

Urasági butorokat, szőnyeget, csillárokat
és legelőnőbb berendezéseket (gyárakat és díszeket is) vesszük és eladok

Nagy Zsigmond

VI., Lázár-utca 3. (a Váci-körút mellett).
Gyönyörű választék a legfinomabb modern és stilszerű matt és fényezett mahagoni pliszander vagy másfajta háló, ebédlő, úri szoba és szalontutorokban. Részletekben, bürgermunkák és kárpitosfélekben. Porzsa, amirna és más szőnyegekben és függönyökben, modern bronzcsillárokból, gáz, villamos stb.-hez. 26597

Stenográfia

Budapest legnagyobb és legkedveltebb gyorsíróiskolája a

„Stenográfia”

országos Gabelberger magyar, német gyorsíró és gépiróiskola. Kereskedelmi szakintézmények. - VII., Kazinczy-utca 8. I. em. 30. (Össze nem tévesztendő a Kazinczy-utca 3-as szám alatti Stolcsa-féle iskolával)

Börszékkipar

érszafálás és bőrtaragás

KENDI ANTAL

Budapest, IV., Károly-utca 1.
az evangélikus iskolaépületben. Nagy raktár valódi börszék és karosszékben, jóval olcsóbb árban, mint eddig.

Használt székek átalakítása börszékre olcsó árban. Legelőnőbb bőrbutorok és állványok.

BUTOROK

háló-, ebédlő-, szalontutorok, továbbá uriszoba, iroda berendezések és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol bürgermunkák eladása és vétele.

Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. szám I. emelet 265
Kazinczy-utca sarok.

Mérnöki műszereket
vesz, elad, cserél, lejtmezők, Planiméter, Teleskop, Goerz-Zeiss-Triüderstb.
HATSCHEK EMIL
Andrássy-ut 13.
Fiókja: Erzsébet-körút 38

Most jelent meg a valódi

„Szegedi”

Szakácskönyv

ezernél több ételkészítési utasítással.
Írta: **RÉZI NÉNI**
Kilenczodik javított és a legújabb ételreceptekkel bővített kiadás.
Ára bekötve 5 kor.

Kapható a kiadó **ATHE-NAEUM** Irodalmi és nyomdai részvénysársulatnál, Budapest, VII., Rákóczi-ut 54. valamint minden hazai könyvkereskedésben.

Technikum

Mittweida.
Igazgató: A. Holst, tanár.
Magasabb technikai tanintézet, elektro- és gépészmérnökök, technikusok és művezetők kiképzésére. Gazdagon felszerelt elektrotechn. és gépipítő laboratóriumok. Gyári tanulmányhelyek.
3810 hallgató a 36. iskolai évben.
Program stb. díjtalanul a könyvtárhoz állít.

E hirdetés rovatban minden szövegi beiktatása közönségesen... 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETESEK

E hirdetés rovatban minden szövegi beiktatása közönségesen... 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V. Sárvány-utca 6/C. 286

Padlóbeeresztést,

havi kefelést, minden nagy-takarítást vállal a legújabb, legújabb hatóságilag engedélyezett cég. Bodensteiner, Mária-utca 3., ajtó 18. 5441

Fülbetegek,

kik fülzugasban szenvednek és nehezen hallanak, kérjenek prospektust a legújabb elektromos fülkésülékéről (a fülleghiban látható), kapható kizárólag Németi Mórnál Nagyváradon, Nagyvásár-tér 14. I. emelet. 26918

Rizike

salátagomba 5 kilós hordó 6 koronáért. Veresáfonya frissen szedve 5 kiló 4 koronáért. Melegly, Kassa.

Csemegeszőlő

piros és fehér Chasselas mézédés eladó, mintegy 100-120 métermázsra, olyképen, hogy vevő szedeti, bővebben Gerasány Lajos szőlőbirtokosnál. Kistelek, (Csongrád m.)

Csemegeszőlő

kapható postakosarankint 3 koronáért bérmentve Szontagh Hugóné szőlőtelepén Nagy-Kikindán.

Réthy

név látható a valódi pemetefü csukorka minden egyes darabkáján 721v

Diszkertkedvelők

kérjenek árjegyzéket az Első magyar diszkertiskolától. Tulajdonosa: Copony Ede, Körmenten 120 fajta tüllevelűfák, lombfák, sorfák, diszkertjék és rózsafák kaphatók! 5440

Csemegeszőlő.

Leghíresebbnek elismert visonta-hegyaljai kiváló izletes chasselas, 5 kilós postakosarankint 3 korona. Megrendelhető Husnyák Antal telepétől, Gyöngyös. 5437

Allást

és mellékfogalkozást keresők igen jövedelmező keresetre tehetnek szert főrvényilag engedélyezett sorsjegyek eladásával, amely állal 10-30 koronáig naponta könnyen kereshetnek. Ajánlatok Budapest: Főpostafiók 237.

Fehérvarrást,

hímzést és kelengye elkészítését jutányosan elvállal. Sziv-utca 50. sz. üzlet.

Önök övni kell a feleségét!

Minden család részére legfontosabb illusztrált könyv a turbó gyermekáldás ellen, melynek eredményét a hálaíratok ezrei igazolják, diszkretnen küldöm 90 fillér magyar levélbélyegért. Fran Anna Kaupa, Berlin, 247. Lindenstr. 50.

Záfogzédulákat,

brilliantokat aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket legmagasabb árban vesznek. Brilliantokért többet fizetnek, mint utónnen kerültek. SINGER JAKAB ékszerkereskedő, Budapest, Király-utca 91. Izabella-u. sarkán.

Építkezéseket!

Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen elvállalja, tehermentes telkeket törlesztésre felépíti. Építési tanácsokkal szolgál Borsody építésiroda Bpest, Rákóczi-ut 71. 782

Próbakísasszonyoknak

ajánlunk egyes szabónő jó termékkel. Szives ajánlatokat „Újves” jellegre e lap kiadóhivatalába kér.

Parkettagyár

Gyöngyösön ajánlja gyártmányait.

Mustot,

mézédés hektoliterenként 16 forint kölcsönbördőben szállít előleg beküldéssel Szabó XI. Csongrádról.

Jogi,

politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyed tárgyakból is) Kolozsvárra; Budapestre ugyszintén államszámvevőtanai államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészíti. Jogi szeminárium; Budapest, VI. Rózsa-utca 44. III: 8

Magánkutató iroda

Rákóczi-ut 75. Kényes megbízásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal úgy magán, mint családi ügyekben Kossa-Magyar Géza. Telefon 67-47, 26703

Veresáfonyabetőt

BARTÁ-féle, 5 kilós postakosarátvevő 6.-korona FELKA, KONZERVGYÁR Felka, Szepesm. 66972

Csemegeszőlőt

megvételre keresek. Csak nagyobb tételekre referáltak. Saját személyzetemmel szedetem. Ajánlatokat kér: Lázár József szőlőnagykereskedő Nagymaros (Hont megye.) 5431

Butor

új és használt beraktározásból visszamaradt, csillárok, lámpák, irodaibehendezés, pénzszekrények bámulatolts olcsón eladók. Beraktározási vállalat tulajdonos Landsman Sámuel Központi városház épület Gerlóczy-utca 2. raktár 10-11-12.

Csemegeszőlő

5 kilós postakosár 3 kor. 20 fillér Grittner Lajosnál Tokajban. 5436

Polgári, gimnáziumi,

kereskedelmi, reál, magánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is.) Kerekes, Almássy-tér 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyegyet kérek. 25465

A Falkogen

tüdőbajt gyógyít, szurást, köhögést, lázat biztosan elmulaszt. Ára 3 korona. Kapható: Falk-gyógyszer-tár, Budapest, VIII Rákóczi-tér 2. sz. 25828

Csemegeszőlőt

legnemesebb fajokban, zamatos finom körtét, változatos legszébb almát 5 kilós postakosarankint 3 koronáért szállít Rottmann és K. eiler szőlőtelepe és kertészete Kiskunhalason.

BELHURUT,

(hasmenés) gyomorgörcs legjobb gyógyszere a BARTÁ-féle FERETAFONYA GYÓGYBÖR. Gyógyosoroszok és fűszoroseknél 1 üveg ára K 1.60, 5 üveget 8.-koronáért bérmentve szállít a FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepes-m. 26971

KI a YES-OUI-SI

ezmő lapot megrendeli, jeterve minden megrendelés nélkül és szállítva is

angol és franczla

gyórtoket alaposan megtanulhatja. Előzetes és megvédveként minden kiadásra 8 korona. Megrendeléseket elfogad és megtartványozásokat küld a kiadóhivatal. Budapest, Andrássy-ut 92. szám.

Férfiak!

Feltétlen gyógyhatást nyújt a párisi világhírlapításon nagy aranyéremmel kitüntetelt Dr. Borsodi-féle szabadalmazott villamos szerkezet. Elégendő a szerkezetet a testen hordani, a hatás elmaradhatatlan. Kívánatra használható utasítás 60 fillér bélyeg beküldése ellenében. Központi szétküldési telep: Berger és Társai Dohány-utca 39. 26703

Csemegeszőlőt

mézédés nemes fajokat postakosaranként 2.40 kor., 100 kgr. 36 kor. Szegefükörte, csemegsalma 2.20, tölthető paprika, paradicsom, ugorika, turkesztán és ananász dínyje 1.80. Háziilag főzött baracklekvárnak kilója 2 kor. szállít Szabó XII. Csongrádról,

Régi ezüsttárgyakat

és zálogzédulákat veszek és eladok mindenemü arany- és ékszerárut, ugyanint régiségeket, drágakövet, arany- és ezüst-órákat, lánczokat, gyűrűket, ezüst-évszéközöket. Kérjen árjegyzéket ingyen. Fuchs Dávid utóda Budapest, IV. Váci-utca 18. I. emelet. 26764

Alkalmi vétel.

Butorok, visszamaradt szőnyegek, kényesírító körülmények miatt eladók: mahagoni hálószoba 180 frt, íróasztal könyvszekrényvel, olajfestmények 2 frt, nagy perzsaszőnyegek, lámpák, 3 águ villany 14 frt. Árverési butoreladás. Dob-utca és Holló-utca! sa-rokpinca. 26616

Urasági családlház

Curia a Budai körüttől 4-5 perc. 930 öi ösi park és gyümölcsös 7 tágas szoba, közté egy óriási terem, minden mellékessel 45000 frt. Ugyanott egész új két hatszobás teljesen modernlakás 70000 frt, teher. 30000 frt. Ugyanott egy 6 szobás, kerttel 30000 frt. Bővebben 9-12 Ujváry Aladár ingatlan irodájába II., Kapás-utca 12. 27055

Polgári iskolai

reáliskolai, gimnáziumi, kereskedelmi, egyéves önkéntességre képesíté vizsgákra, valamint mindenféle javító és pótló vizsgákra legrovidebb idő alatt a legjobb sikerrel előkészít. „Tanár” Budapest, Thököly-ut 8. I. em. 3. ajtó. 26814

Nagy és Fia BUDAPEST, Semmelweis-utca 21.

állandó nagy lakberendezési kiállítás. (az egész házban) TELEFON 17-77.

Urasági butorok, új és használt butorok.

Nagy és Fia Lakberendezési összes tárgyak.

Nagy és Fia modern butorok: machagoni, palisander, ében- és citromfa.

Nagy és Fia Angol börgarnitúra, franczla, class stíli butorok.

Nagy és Fia Valódi porssa és smyrna szőnyegek.

Nagy és Fia Velencei tükrök üveg, csillárok festmények stb.

Nagy és Fia CSILLAR ÜZLET.

Nagy és Fia antique butorok és szővelek, szalongoarnitúrák.

Nagy és Fia Nippek, bronzszobrok, olasz faragványok, meiszeni és altwien porcellán.

Nagy és Fia Fióküzlet nincsen össze nem tévesztendő hasonló czéggel.

Nagy és Fia Vesz és elvállal teljes lakás, szálloda és kastély berendezéseket vidéken is

Nagy és Fia Állandó butor és antiqitások beszerzése a bécsi, párisi, velencei és romai árveréseken.

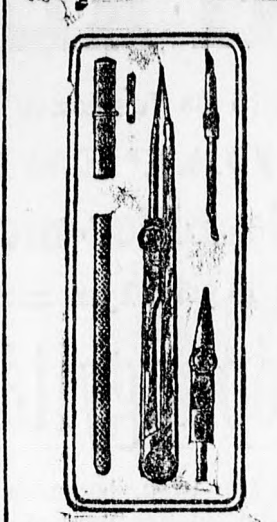
Megbizottak a kontinens minden nagy városában.

Klein Dezső látzerésznei, Kecskeméti-u. 14.

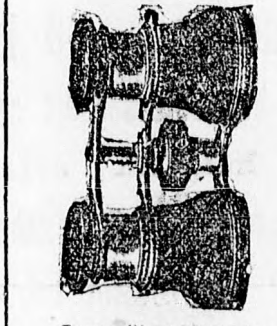
Arjegyzék ingyen és bérn.

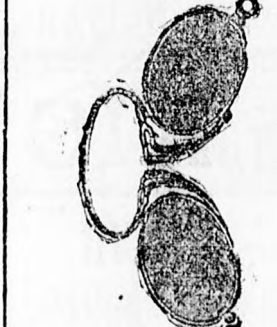
Rajzeszközök

Színházi és tábori látszóvelek.

Szemüvegek és orrcsipelek.

Hómérők. Légsulymérők. Műszemek

és minden szakbavágd cikkek legjobban és legolcsóbban kaphatók: KLEIN DEZSŐ látzerésznei, Kecskeméti-u. 14. Arjegyzék ingyen és bérn.

EXOTIKUS értékpapírokat

vidéki takarékpénztári részvényeket az arfojamlapban nem jegyzettek, vesszük Kormos Gyula és Tsa bank- és váltó üzlet Széchenyi utca 5. - Telefon 30-51. - 1892 év óta bejegyzett cég.

Szepességi csemegék

BARTÁ-féle veresáfonya befőtött, málna, szamóca, csipkebogyót, gomba- és huskószerveket, nástetomokat alál a FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesmege. Kerjen árjegyzéket.

Fénykép-készüléket

objectivet vesz, alád, cserél híros Appolo lemezek egyedül elárulható helye. HATSCHKEK EMIL Andrássy-ut 18. Bókjai Erzsébet-körút 83. Alapítotott 1877. Kékek olcsóbb, mint részlet fizetése.

Bor-ügynököt

keres elsőrangú ház. Loredeau 242. Cours d'Espagne, Bordeaux. 27052/a

Fűthető fürdőkád,

ezmőlegesen kályhával, kádak 13 á-tól felfebb, jászokényok és hártartozó cikkek nagy választékban. KEPEVITÁS ADOLF Varsolányi 51/R Erzsébet-körút és Mária-utca között. Árjegyzék bérmentve.

Vadászfejver

2 csöví, hibátlan, Lankaster 15 frt., finom Hammerles és finom Drilling áron alul. Ugyszintén fényképező gépek és látszerészeti cikkek, valamint rajzeszközök, szemüvegek olcsó árban Radonál, Egyetem-tér 5. Kívánatra visszaadom a pénzt.

Fenyőborovicska

(Güniperns) BARTÁ-féle, 3 liter K 7.50, 4 liter K 9.- bérmentve. FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesm. 26973

Fogak gondozása

gyermekeknek és felnőtteknél "Közhasználatra írta" dr. Árkövy József Számos a szöveg közé nyomott és színezett könyvmatu ábrával. Ára 2 kor.

Kapható az ATHENAEUM

r-társulat kiadóhivatalában, Budapest, VII., Rákóczi-út 54. sz. és minden hazai könyvkereskedésben.

TANÜGY.

Nemzeti törekvés.

A Bárczy-féle *Népmívelés* egy közleményéről szándéksom megemlékezni.

Magáért a közleményért, mely: „Mese az Egészélet szigetéről“ címet visel, nem tenem, de teszem a helyért, hol megjelent. A főváros polgármesterének neve alatt megjelent folyóirat kétségkívül súlyt ad még oly barokk közleménynek is, mint a most nevezett.

Attéle társadalmi regény vagy novella ez a közlemény. Írója Nagy Sándor. Tónusa után ítélve Alexander Magnust vélne az ember szerzőnek, azzal a fentartással mégis, hogy szövege ugyan a gordiusi csomót, de nem vágja ketté. Az aktivitást a képzelődés öli meg benne. Már az is megerőltetés volt tőle, hogy meséjének új szigetét teremtett, az Egészélet szigetét, hova áttette az „eszmét“ platói értelmében.

Mennyivel egyszerűbb lett volna pedig, ha Plato barlangját modernizálja s maga odaül, háttal a központi tűz felé, szemét a barlang falára meresztve, melyen sorjába feltűnnek azok az árnyak, melyeket a szerző háta mögött, az örök tűz körül mozgó alakok, az eszmék vetnek.

Vagy nem ismerte, vagy moderizálni nem tudta a halhatatlan mester ideológiáját. Ehelyett szerzőnk saját alkotású szigetét népesíti be az eszmékkel a következő leírásban: „Itt laknak ezen a szigeten a Nagyratörökők, az óriás Stréberek, avagy Titánok, akik életünk történetét a Chaos óta figyelik és őrzik, s akik a jövő életünk utait egyengetik, hogy beteljesíthesük nekik a földi, hanem a Mindenségbeli szerepüket is“. Persze, hogy eszmék a szigeturai teljes platói értelemben. De miként jut eszébe, hogy „Nagyratörökőknek, óriási Strébereknek“ nevezze őket, midőn ez elnevezéseknek fitymáló értelme van.

A mese két személye: Ember András és felesége Piroška, kik kora ifjúságukban szakadtak el a nagy szárazföldről s jutottak el, ezer veszély közt, az élettengerén az Egészélet szigetére. Andrást az „Erkölcstítán“ Piroškát a „Szerelemtítán“ mentette meg az elpusztulástól.

A szigeten a következő barokk-eszmék vezérlik és nevelik őket: a Gyakorlati titán, a Művészeti-titán, a Titánész, Szellem-titán, az Emlékezés-titán, az Akarat-titán, az Önbizalom-titán, a Türelem-titán, végül — szerencsére! — a Lelkiismeret-titán. Az én türelmem ugyanis már fogytán volt.

Duksz megmenekül.

Írta: Raoul Auernheimer.

Minckután Ella-Bellát elveszítette és tult a menyasszonyán, Duksz elhatározta, hogy nem jegyzi el magát soha többé és szerelmi viszonyaiban jóval elővigyázatosabb lesz. Elutazott — és nyolcz nappal később már új barátnője volt, egy bécsi fiatal asszony, aki nyaralni volt a gyerekeivel. Balzac mondta, hogy szép fiatal asszonyt ne küldjünk nyaralni egyedül, és Duksz belátta, hogy igazat mondott. De mindhiába! Duksz, aki mint szabad férfi utazott el, elveszítette az uton a szabadságát.

Irma asszony, így hívták új barátnőjét, nagyban hozzájárult, hogy Duksz házassági gondolatokkal is foglalkozzék megint. Rájött ugyanis, hogy egy szerelmi viszony magával hozza a házasság valamennyi kellemetlenségeit, előnyeit azonban egyet sem. Irma asszonynak három gyermeke volt és két cselédje. Ha a családban kellemetlensége támadt, Dukszhoz sietett kisírni bánatát. És Duksz vigasztalta, elsimítani igyekezett minden bajt, a gyermekevelés terén is szolgált neki tanácsokkal, közben anonim leveleket írt az asszony sógornőinek és szobaleányokat fogadott részére. Egy szóval férj volt, anélkül, hogy tényleg az lett volna.

Amikor Irmával találkozni kívánt, többnyire nehézségek támadtak. Hol a gyereke volt beteg, máskor új szakácsnőt fogadott vagy pedig egyik sógornője látogatta meg.

Előfordult, hogy utolsó pillanatban a férje jött meg, vagy színházi jegyeket küldött: sőt

Az utóbbi „regélt nekik valami nagy óriási kulturműről, amelynek a létesítésén milliók fáradoznak, milliók kidőlnek, új milliók kellene. Olyan unszoló meggyőződéssel tudott beszélni, vagy tudta az igazságot hazugsággá törpíteni s a hazugságot feldagasztni igazsággá, hogy végtére is hittünk neki.“

Pedig nagy vizeszség kellett ehhez a hithez, ha a Lelkiismeret-titánra fogta a dolgot, hogy ő dagasztja a hazugságot igazsággá.

Mindegy. András és Piroška visszajutnak a nagy szárazföldre, hol első dolguk, hogy fölkeressék a kultúra-gyár nagy épületét.

A következő jellemzések arra való, hogy a jövővények varázsát s hódító erejét szemléltessék a talált állapotok rovására. „Ebben a nagy épületben valamennyien képzelt fél-, háromnegyed és kilenczted-istenek, akik megmégkövetelik a tömjént, az imádságot, a mírlát, a honoráriumot, a jelent, a multat, a jövőt, a szobrot és fényes aureolát a fejük fölé... Önmagukkal s mással és egymással folytonos küzdelemben szüntelenül torzsalkodnak, gyűlölködnek...“ „A kultúra sem egyéb, mint egy gyári rendszer fizetelében tartása s az ott előforduló mindenemű gépek, felszerelések, munkáviszonyok, vezető elemek és tűzvészek fokéletesítésére.“

Merőben felesleges is volt a jövő nagyjainak, (értve a ma zseniális ifjúságát) az uralkodó kultúra-gyár eszközeivel szabni mértéket azzal, hogy keresztelő levelet, anyakönyvi kivonatot, házassági kötveletet, erkölcsi bizonyítványt, érettségi, avagy egyéb felsőbbiskolai diplomát kérnek tőlök. „Nekünk olyan bizonyítékaink nincsenek — mondhatja Nagy Sándor az egészélet-szigetbeli Andrással. Hogy megszülettünk, azt jelenlétünk igazolja. Hogy mit tudunk, arról a munkánknál azonnal meggyőződhetek.“

Még sem lehettek olyan gyűlölködők, ha ez önértékes szavakra szabad bejutást engednek a gyárba a boldog birtokosok. Így jut el Andris párvál, Piroškával a gyár Legfőbb-főfelügyelője elé, ki ezeket a szavakat intézi hozzájuk: „A nagy cél, amiért ez az óriási apparátus itt küzd, mindenkor szemek előtt tartás, azt t. i. hogy a gyár minden darabja magán kell, hogy viselje azt az egyesített nagy czimert, amelybe mottóul az van írva: „nemzeti törekvés“.

Ez utóbbi két szóért iratott a legmodernebb társadalmi regény. Szerzője, mint annyi más kisdéd társa, kicsinynek nézi a „nemzeti törekvést“. Ember Andrással, a regény hőisével így nyilatkozik fölöle: „Bár a mi belső célunk magasabban tündökölt, de egy irányba esik az önök utjával. Önök a mozgató erőt tüzték ki

volt reá eset, hogy nyolcz napra elvitte Irma asszonyt a Semmeringre, anélkül persze, hogy előbb Dukszt megkérdezte volna. Megesett, hogy két órai várakozás után egy küldönc levelet hozott neki: „Édesem ne menj el. Biztosan eljövök!“ Ilyenkor éjfélig várakozott és rosszkedvűen feküdt le. Soká nem tudott elaludni, végre mikor reggel feléledt, hirtelenül felkeltették. Levelet kapott: „Édesem, sajnos nem jöhettem. Csak nem haragszol? Ha lehetséges, holnap eljövök. Mindenesetre várj meg...“ Valóban reá megfordítva illik a Heyking mondata: „Mi férfiak tulajdonképpen mindig ültünk és várunk!“ Szakitott Irmával, de hasztalan, mások következtek utána. Egy bizonyos korban a férfinak vagy meg kell házasodnia és akkor egy feleség birtokába jut, vagy pedig titokban tizi a soknejűséget. Ez utóbbi állapot nagy hátrányokkal kapcsolatos, amelyek szörnyen bántották Dukszt.

A szerelem piacán ugyanis valósággal bejegyzett czéggé változott át Duksz. Főleg a férjes nők nagy bizalommal és növekvő előszeretettel viseltettek irányában. Bizonyos körökben szinte divattá vált a Dukesszal való barátság. Nem tudott szabadulni szegény.

Es így azután újra álmodni kezdett a házasságról. Olyan házasságról, mely biztos kikötő, a szerelem révje. Az asszonyban csak ellenmérget, alvószert, villámhárítót keresett.

Ilyen hangulatban azután leült és levelet írt régi barátnőjének, Adáhnak — a házasságközvetítőnek, aki őt már vasárnap felkereste. Ilyen foglalkozású asszonyok olyanok, mint a bor, minél erősebbek, annál jobbak.

Rögtön az üzletről beszélt Adah és fény-

czélul: mintha a virág a földet, amiben gyökerei táplálkoznak, tekintené czélulnak.“ Szinte érzem fiatal óriásaink vállveregetését: Jól van, kultiváltok őregeink a nemzeti törekvéseket, de annyit mégis engedjétek meg, hogy a mi czéljaink magasabban tündökölnék a tieitekénél.

S én ezért a beszédért nem is neheztelek. Megfordítva: gyönyörködöm a merész vállalkozásban s ütésre csak akkor emelem kezemet, ha szavuk szembe jön az igazsággal. Addig hadd játszzák kis játékaikat, hátha származik valami belőle. Itt van például a következő párbeszéd:

Mi a mindenáron új készítők vagyunk, mondta Studio ur némi malicziával.

Hogy érti azt, hogy mindenáron?

Hát a dolgok ára, kérem a konstruktív tradíciók elvetése. S már evvel újat érünk el.

És mit tesznek az elvetettnek helyébe?

Vonalakat. Új vonalakat, merészeket, meglepőket, festőieket. Tessék csak utánam fáradni, majd elmagyarázom, ha érdeklődnek — mondta s széjjel húzott egy nagy függőnyt.

Valami szabó-, szücs-, vagy szűrszabó-műhely-féle járult eléjük.

A falakon végig nagy betűkkel állt: „Nemzeti törekvések.“

Mi ez, varroda? de hiszen itt nem varrnak, kiáltott fel Piroška, itt fejtenek!

Studio ur élesen kaczagott: Hát természetes. Mi itt lefejtjük a saját népművészeti maradványainkról, amiket a molyok és pandurok még meghagytak; a bundáról, a szűrről, a bekecsről a tulipánokat, a buzavirágokat, az összes díszeket s azokat nagy ügyesen kifeszítjük s felragasztjuk az új épületekre.

Igy valami nagyon bizarrt és szépet alkotunk. Hát ehhez mit szólnak? Itt vannak — s egy láda tarisznya-csattra mutatott — ezek között a csattok között az összes magán- és középületeink homlokzatai kicsibe. Ezeket a csattokat nagyítottuk meg! Nem pokolian érdekes gondolat ez?

Főnök kollégámmal a munkát szépen felosztottuk: én rajzolom a Studioból az angol alaprajzi dispoziciókat. Hogy nem találunk az itteni viszonyokhoz? Nem baj! Hát az olasz reneszánszban talán jobb helyük volt? — Kollégám, Szeccsessió Józsi pedig csattokat nagyít, fejtet és ragaszt. — Kaczagott Studio ur... —

— Ez olyan egyszerű s olyan praktikus, nemde? És a mellett nem olyan gyalázatos megalkuvó, mint a szomszéd Mindenstül Izor művállalkozásai s nem olyan unalmasan büszke, mint

képet mutatott Duksznak. Jó növésű fiatal leány volt, tudott francziául és zongorázni, jó gazdasszony; apja meghalt és még so'se volt elfjegyezve. Duksz elgondolkodva szemlélte a képet, mely mosolyogva ajánkozott.

Honnan ismerhette ezt az arcot? Soká gondolkodott, végre rájött, hogy ez a kicsike nagyon hasonlít az ő eltűnt Uljárára. Uli volt egészen, azonban barna hajjal. És minthogy legjobb ajánlás egy jövendőbeli feleségre nézve, ha egy elmúlt barátnéra emlékeztet, Duksz rögtön találkat beszélt meg Adahval másnapra egy grabeni kávéházban.

Másnap új ferenczjózsef-kabátban jelent meg Duksz nevezett kávéházban és rögtön meglátta Adaht két hölgy társaságában, akik közül az egyik Henni volt, a kellemes arcú fiatal leány.

Duksz úgy tett, mintha nem venné észre őket és mosolyogva, nyugodtan haladt el asztaluk mellett. De Adah megszólította:

— Jó napot Duksz ur!

Meglepetten hátrafordult:

— Ó, nagyságos asszonyom! — és mintha csak most venné észre a hölgyeket, tette hozzá kifogástalanul: Pardon!

De az idősebb hölgy barátságosan mosolygott és Adah újból megszólította:

— Nagyon örülök, hogy találkoztunk. A néném megkért, hogy ma estére hívjam önt meg a páholyába. Csinos kis szelhamosság, ugyanis Adáhnak nem voltak nénejei és a nénejeinek nincsenek páholyai.) Pechemre azonban elfelejtettem az ön telefonszámát. Szabad ön ma este?

— Véletlenül — igen.

Reneszánsz Albert hazugságai És ami fő, megfelelünk a mottónak: „Nemzeti törekvések.“

Ember Andrisék itt nagyon kellemetlenül érezték magukat. Érezték, hogy Studió ur nagyit és keserűen gonyolódik, de a guny mögött a sarokban a szegény igazság irult-pirult, mint valaki, akit rossz társaságban kaptak.

Nagy Sándor azt igéri, hogy új vonalakat tesznek az elvetettek helyébe. Erdemes megállni ennél az ígéretnél, mely pozitív formában fejezi ki az örök ifjúság egy törekvését. Sorra ítéletet mond az ismert építészeti stílusok felett s mindegyiket elvetve, új vonalakat, új stílust ígér. Így is fejeződik be a novella: Az együttgondolkodók humusza nemsokára alkot egy új szigetet, ahol virulni fog a „mi kertünk“, eji el a szót Ember András, mire Piroška félénken kérdezte: ugy-e porondjában fog játszani a Rózsa-gyermek, a jövő stílusa?

Ahhoz, hogy új építészeti stílus jöjjön létre, okvetlen új vonalakra lesz szükség. Ezt helyesen állapítja meg Nagy Sándor. Azok a vonalak ugyanis, amelyeket az építészetben használni lehet, az ismert nagy stílusokban mind kifejezést nyertek. Az egyiptomi és az ó-görög építészetben az egyenes vonal. A görbe vonal szabályos formái pedig a római építészetben, az óskeresztény bazilikában, a román, a csucsivés stílusban hors concours valósultak meg. Az ugynevezett renaissance-stílus már nem önálló stílus, hanem az egyenes és szabályos görbe vonalú stílusok keveréke. A barokk, rokokó még kevésbé mondható építészeti stílusnak, mert hiányzik belőlük a stílust alkotó önálló, szabályos vonal. A geometrikus egyhangulag azt állítják, hogy hiányozni is fog örökre. Aki mégis új vonal felfedezésére töri fejét, abban fázadzik, amiben a perpetuum mobile mozgatja. Azt megteheti a mindenáron újat készítő ifjú serege, hogy a szabálytalan görbe vonalakat kénye-kedve szerint alkalmazza az épület ornamentikájában. — De ha az épület szerkezetére gondol, kénytelen most és mindörökké a szabályos vonalakra visszatérni, mert különben az épület összedől. Az összedőléssel fenyegető épület ezenkívül — s ez az, ami az ifjú tehetségeknek talán legjobban fáj — nem nyújt művelvézetet.

Már most tessék új vonalakat feltalálásán tönni becses fejüket Nagy Sándor és tutti quanti evolúciót ígérő urak. Ígérgetéseikért sem a kultura halhatatlan alkotásait, sem nemzeti törekvéseinket nem adom oda.

Dr. Bokor József.

Az értesítők tanulsága!

Az értesítők tudvalevőleg némi tájékoztató részlet mellett az egyes iskolák belételeiről: munkálkodásáról, munkálkodásának eredményéről adnak az érdekeltek felelősek felvilágosítást úgy, hogy ebben a képben az év mozgása egész a bevezetésig ki van festve. Nos ezekben az értesítőkben igen szomorú jelenségekre akadhatunk. Azt olvastuk nevezetesen belőlük, hogy egynémely középiskolában 28, 30, sőt egy reáliskolában 43 százalék a bukott. Csak egy iskola volt olyan, ahol a bukottak száma nem emelkedett felül az 1 százalékra. Ez a kivételes iskola a mintagimnázium.

Távol áll tőlünk, hogy abból a körülményből, melynek fogva egyik iskolában több, vagy kevesebb a bukottak száma, az illető iskolákra nézve bármilyen irányban is következtetést vonjunk. Mert hiszen mint tanítók szintén nagyon jól tudjuk, hogy egynémely esztendő olyan infámis tanulmányanyagot teremt, hogy azokkal a legkiválóbb tanító a legkiválóbb módszerrel sem képes még csak közepes eredményt sem elérni. És viszont vannak osztályok, az igaz, hogy ilyenek már ritkábban, amelyekkel még közepes elme is kiváló eredményre jut. Amint van ez az elemi iskolában, azt hisztük, ugy van a középiskolákban is. Arra tehát, hogy itt 1 százalék, amott pedig 43 százalék a bukott, az iskola minőségét illetőleg nem mond semmit. Mert mi mindég azt állítjuk és álljuk is, hogy a vackorból nincsen az a hajtóház, az a kertész, aki császárkörtét produkáljon.

Mindezeknek dacára áll, hogy ezekben a statisztikai adatokban nagy és mélyreható tanulságok rejlenek. Tanulságok a szülők részére, tanulságok a tanulók részére, tanulságok a középiskolák részére, de még az elemi iskolák részére is.

A szülők részére annyiban tanulság, hogy gyermekeiket, akár van azokban tehetség, akár nincs: mindenáron a tudományos pályára küldik. És e tekintetben nincs különbség, hogy honoratior-e az illető, vagy iparos. Neki csak tudományos pálya kell. Pedig éppen e lapok hasábjain már egyizben nagy bőséggel kifejtettük, hogy mennyire nem ajánlatos mai nap a tudományos pálya. — A tudományos pályára való eme beteges tolongása az alsóbb néposztály gyermekeinek bizonyosan abban a körülményben találja lélektani magyarázatát, hogy az ilyen gyer-

mekek szülői mindenáron „urnak“ kívánják látni fiaikat. És mert minden ember idegenkedik attól az alsóbb életfoglalkozástól, amelyben él. Mert hiszen ez zudította a fejére (de hát van-e e nélkül pálya) az étellel járó kellemetlenségeket. Ebbeli meggyőződésében, jobban myndva hitében, hogy ez az „uri“ pályán nem így van, erre a pályára tuszolja gyermekét. Pedig az élet könyvéből tudjuk, hogy milyen keserű kiábrándulás sokszor az ilyen beteges urhatnámságnak a vége. — A honoratior pedig azért dűgja mindenáron a tudományos pályára a csemetéjét, mert lejjebb szállani tiltja a rangja, a család ősi fénye, csillaga, mert így az elhőmályosodnék, mint a hold, ha a nap elfordul tőle. Mindakét életfilozófia annyira ostoba, hogy egyáltalán semmi életbölcse ség sincs benne. Mert hiszen nyilvánvaló, hogy sehöl se lehet dolog nélkül élni. És mert másodszor, különösen mai napság, az ember értékét nem az határozza, hogy ki hol van: fent-e vagy alant, hanem, hogy mennyit ér. És mert harmadszor a boldogság sem azok után az élettényezők után igazodik, hogy ur-e valaki, vagy nem ur. Mikor tehát a szülők mindenáron tudományos pályára kurgatják gyermekeiket, nem az életbölcseletnek hódolnak, hanem csak beteges képzelődéseiknek.

A tanulókkal röviden végezhetünk. A végzés az, hogy nem tanulnak. Mert ha tanulnának: tudnának is, ha tudnának: meg se buknának. Természetes, hogy az ilyen gézengúz bukottak mindig az illető tanárokat vádolják. Sőt a mai „felvilágosodott“ korban azokat meg is támadják, de még az utlegetéstől sem riadnak vissza. Miért? Mert még a XX. században, ebben az átváltozott divatu században sem divat az, hogy hibájáért valaki magamagát vádolja és verje nyakon, hanem, hogy a hibáját másra kenje és mást bántalmazzon. Mindez a társadalomnak beteges jelensége.

A középiskolák is huzhatnak tanulságot az értesítők bukkottainak statisztikájából. Még pedig azt, hogy módszerüket az alsóbb osztályokban változtassák meg. Nevezetesen, hogy ne csak előadjanak, hanem főleg tanítsanak. Tehát tanítási eljárásukat hozzák szervi kapcsolatba a népiskola módszerével, amely tudvalevőleg nem annyira előad, mint inkább tanít. Mig ez a módszeres szervi kapocs e közt a kétfajtájú iskola között meg nem lesz: addig a középiskolák szomorú eredményét mindig

— Mit adnak ma az operában? — kérdezte Henni mamája.

— Aidát, — felelt Adah és minthogy már megindult eszerint a társalgás, hozzátette: Megengedi, hogy bemutassan önöknek Duksz urat? Családom egy régi barátja.

Az anya oly elragadtatással mosolygott, mintha ez volna életének legboldogabb pillanatja. Duksz meghajtotta magát és Henni a nagyon fiatal leányok indiszkrét, fűrkésző és kiméletlen pillantásával bámulta Duksz kopaszodó tarkóját.

Kiderült, hogy Duksz barátja, akivel itt találkozni akart, nem jött el. Meghívták, hogy foglaljon helyet egyelőre az asztaluknál, amit Duksz elfogadott.

A mama rögtön megkezdte a konverzácziót. Egyike volt azoknak a szöke asszonyoknak, akik soká fiatalok és csábítók. Finom arcbőre rózsás volt és puha és ha nevetett, bájos volt nagyon. Kellemes modoru, vigkedélyű asszony volt.

Duksznak az asszony rögtön megtetszett, de Henni még jobban. Henninek csokoládészinű volt a haja és a szeme is, a szája pedig félig nyílt rózsához hasonlított. Nagyon csendes volt, nem beszélt semmit és alig mosolygott.

De Duksz ismerte ezt a nyugodt közönyt és tudta, mi rejlik mögötte. Tudta, hogy fiatal leányok néha olyanok, mint a fagyalt, melyet nagy vacsorák alkalmával tálnak fel: rózsaszínű glicser; de ha felvágják a glicsert, akkor belül lángal ég valami.

Duksz is tetszett nekik, ő különben mindig tetszett. Mert azok a férfiak, akik a „pro-birmamzelleknek“ tetszenek, rendszerint a finom hölgyeknek is szoktak tetszeni.

Meghívták és Duksz meglátogatta a kel-

lemes hölgyeket, noha közben megtudta, hogy Rombergné elvált asszony és nem éppen kifogástalan életmódot folytat. Szerencsére e tekintetben Duksz módfelelt elnéző volt.

Néhány látogatás után Duksz ugy találta, hogy a lakás szép, az étkezés kitűnő, Rombergné jókedvű és szellemes, Henninek pedig édes szája van. Amikor háromszor-négyszer voltak együtt, a beszéd a házasságra terelődött és Rombergné elmondotta Henni véleményét; u. i. Henni nem kedveli a nagyon fiatal, tapasztalatlan férfiakat, épp úgy, mint az anyja. . . Mialatt ezeket mondotta, Hennire nézett, aki éppen e perczen ásitott. Duksz is feléje fordult és kérdezte, vajjon tényleg így vélekedik-e? És Henni, aki ásitása miatt szépegett, kellemesen mosolygott és elragadtatással nézett Duksz szeméibe. Duksz, aki nem vette észre az ásitást, szerelmennek vette a palástolási kísérletet. Így cealtnak férfiak, így csalódnak férfiak.

A mama azután egyszer páholyt vett a Burgszínházba, hogy kihirdesse a jóvendőbelit; ez az ugynevezett színházi kihirdetés, mely a templomtól szokta megelőzni.

Felvonásközben Henni a páholy mögött levő kis szobába vonult vissza és a tükör előtt frizuráját igazgatta.

Duksz utána sompolygott és hátulról megcsókolta a haját. Henni rémült arcát a tükörben látta meg Duksz, nagyon elpiult és mély indignációval mondta: De kérem Duksz ur! Minthogy azonban Dussz azt hitte, hogy a leány szereti, ártatlanságnak vette annak haragját.

Közben junius lett és a hölgyek nyaralni mentek. Kis birtokuk volt az erdőszélen, melyet Rombergné valamelyik férje után örökölt. Nem tudott tudadni a kis urilakon és ezért

nyárilakásnak használta. Meghívta oda Dukszt. Tapasztalatból tudta, hogy nemcsak házasságtörések, de eljegyzések is könnyebben létesülnek falun. Ott a fiatalokat nem kell annyira felügyelni és néha sétákon vagy az erdőben egyedül maradnak. Az éjszakák sötétek és ha holdvilágosak, annál jobb. Még ha esik is, se baj, hiszen unalomból is eljegyz magát néha az ember, így gyorsabban mulik a délután.

Duksz rövid szabadságot kért és meglátogatta a hölgyeket. A vonatnál várták landauerkocsival. Társaságukban egy fiatal ember volt. Rombergné unokaöccse, szegény diák, aki éppen akkor, szigorlat után, nagyon rászorult egy kis üdülésre.

Lucz, ugy hívták a fiatal embert, husz éves, sápadt, borotvátalan, gyámoltalan modoru fiu volt, rém sok hajjal. Ezért első pillanattól fogva gyűlölte őt Duksz, mert a kopasz férfiak mindig gyűlölik a nagyhaju riválisokat.

De a két hölgy gyönyörű volt világos nyári ruhákban. Az asszony majdnem jobban létszett Duksznak a lányánál. Bájosnak találta a jóvendőbeli anyósát; folyton újabb szépséggel fedezett fel rajta, többek közt gyönyörű lábát, melyet csak most vett észre. Ezzel különben Rombergné ismertette meg, mert rögtön első sétájuk alkalmával kavicsokra lépett és ez fáj neki.

Ismeretes, hogy olyan asszonyok, akiknek szép a nyakuk, rendszerint nagyon edzetek szoktak lenni, olyanoknál pedig, akiknek szép hajuk van, könnyen felbomlik a frizura, mig azok az asszonyok, akiknek szép a lábuk, séták alkalmával nagyon szeretik a legközelebbi padra ülve levetni cipőjüket és a beleszaladt kavicsot kirázni belőle. Amikor Rombergné is így tett, Duksz rögtön tudta, hogy

jelentkezni fognak. Még pedig azért, mert a középiskolákba lépő növendékek emellett az új, előtűnik eddigelé ismeretlen tanítási eljárás mellett úgy érzik magukat, mint a tyúk, ha azt a vízbe lökik. Egy darabig vergődnek, vergődnek, de utóljára mégis csak a fenékre ülnek. Azért hogy ezek a szomorú statisztikai eredmények a középiskolák értesítőjének lapjain továbbra is annyira ne hemzsegienek: a módszert az alsóbb osztályokban okvetetlen át kell változtatni.

De a középiskolai bukottak statisztikája a népiskoláknak is tanulság. Amilyen erős ugyanis az alap, olyan erős a felépítmény is. Azért az alapokat erősen kell lerakni. Mert különben az épület idő előtt összedől. Ez az intés kizárólag a népiskolának szól. De ez a körülmény a népiskolát kevésbé érinti, amennyiben kötelessége magaslatán áll. Sokkal inkább kifogásolható azonban az a csaknem szokványos eljárása, hogy sokszor jobb bizonyítványt ad, amint azt a növendék megérdemli. Közrejátszik itten sok esetben a személyes szimpátia, de sokszor a szülők kérése, rimánkodása is. Ami ennek az állításnak utolsó részét illeti, azt a magunk körében is tapasztaltuk. De itt nyomban hozzátesszük, hogy mi holmi üres rimánkodásnak azért sohase ülünk fel. Nem pedig azért, mert mi nem a rimánkodásra, hanem a dologra adunk. Már csak azért is; mert magunk is dolog után élünk. De meg azért sem, mert ha a rimánkodásra hajlanánk: az erkölcsstelségnak adnánk tápot, tartván mindég, hogy aki cselekvő képessége mellett is csak kér, de nem dolgozik: ne is egyék. De meg azért sem, mert tanítók, nevelők is vagyunk. De ilyen felülésnek lelkiismeretünk isellenesül. Ha ugyanis mi a növendékek készülségéből eltérőleg magasabb osztályzatot honorálnók őket, a szülők abból mintegy bátorítást merítenének arra, hogy gyermekeiket, akár valók oda, akár nem: a középiskolákba adják. Hogy az itteni esetleges csalódásoktól megmentsük őket: a rimánkodásokra nem is hajtunk. Persze ezen az alapon aztán nem is vagyunk jó tanítók. Mert a tanítók közfelfogása a tanító értékét a szerint mérlegeli, hogy kinél mennyi a kitűnő, mennyi a bukott. Tévelygő felfogás, de ki tehet róla, ha így van.

A beszédnek különben az a rövid foglalata, hogy a szülők okosabban gondolkodjanak. A tanulók tanuljanak. A középiskolák módszerüket al-

sóbb osztályaikban az elemi iskoláéhoz idomítsák át. Az elemi iskola pedig osztályozásában járjon el szigoruan. Ez a versnek a vége.

Szabó Kálmán.

*** * Kevés az iparostanoncz.** A vallás és közoktatástügyi miniszter a következő rendeletet intézte a tanfelügyelőkhöz:

A kereskedelmi m. kir. miniszter ur fölhívta figyelmemet arra a nagy hiányra, mely a tanoncokban különösen a vidéki városokban mutatkozik; s egyuttal rámutatott arra is, hogy ennek oka különösen a nemzetiségi lakta területeken abban rejlik, hogy a tanonczszerződésre alkalmas fiúk szülei nincsenek kellőképen tájékoztatva ama előnyökről, melyek abban rejlenek, ha gyermekeiket a csupán testi erejüket igénylő napszámosmunka helyett a nagyobb keresetet és jobb jövőt biztosító iparosmunkára neveltetik. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur óhajához képest utasítom tehát a Tanfelügyelő ur utján ezennel az összes állami és községi polgári és elemi iskolák igazgatóit (osztatlan elemi iskoláknál a tanítóit), hogy végzett, az iskolából kikerülő, 12 évet meghaladó fiúk szüleit figyelmeztessék, hogy amennyiben gyermekeiket valamely ipari munka elsajátítása végett tanonczokul kívánják szerződíteni, ebbeli szándékukat jelentsék be náluk. Az ilyen bejelentésről a megjelölt iskolák igazgatói (s az osztatlan elemi iskolák tanítóit) megfelelő mester ajánlása végett a budapesti ipari és kereskedelmi munkaközvetítő-intézet igazgatóságát értesíteni tartoznak. Erről a Tanfelügyelő ur a jelzett iskolák igazgatóit és az osztatlan iskolák tanítóit az elérendő fontos cél megfelelő hangsúlyozásával mihez tartás végett értesítse.

*** * Népinevelés,** havi folyóirat, szerkeszti Bárczy István, II. évf. 7-8. szám. Kiadja a Franklin társulat.

Első helyen *Wlassics Gyula* elnöki megnyitó beszédét közli, melyet a muzeumok és könyvtárak orsz. szövetségének pécsi közgyűlésén tartott a köznevelődés decentralizációjáról. A beszéd eszmékkel terhes. Rokonszenves módon czáfolja azt a felfogást, mintha a vidéken fásultság és közöny mutatkoznék a kultura kérdése iránt.

Az egyetemek ügyére nézve, annak a meggyőződésnek ad kifejezést, hogy nem annyira a tanítás igényének szempontjából tartja elkerülhetlenül szükségesnek a több egyetem felállítását, hanem főleg azért, hogy másik nagy hivatását, a tudomány önálló művelését gondozhassa. Legyen nyugodt, biztos, minden tudományos eszközzel felszerelt elemi

a puha mohás földön. Az esti szellő halkán dudolt, a levegő meleg volt és kábitó. Rombergné nagyon lassan haladt kísérője karján, nem mintha fáradt lett volna, csakis azért, hogy hosszabb ideig élvezze e gyönyörű sétát. Henni és Lucz, akik elől mentek, minduntalan megállottak és várakoztak reájuk, mignem Rombergné odaszólt nekik:

— Ha túl lassan mennénk, csak menjetek ti előre, ne várjatok. Majd Duksz ur elkísér.

Duksz elkísérte, de minél tovább ment e fehérruhás asszony mellett, akinek meztelen karja karján nyugodott, aki úgy simult hozzá, mintha szeretője lenne, szöke hajába ezüstös csillogást lopott a hold fénye, minél tovább ment vele, annál bájosabbnak, csábítóbbnak tűnt neki a jövőbeli feleségének anyja. Már az ilyen anyósért is érdemes volt megházasodni.

Már-már belekezdett, hogy elmondja a döntő szót, azt a szót, amit férfi büntetlenül ki nem mondhat, amikor Rombergné váratlanul fájdalmasan felkiáltott. Hegyes köre lépett, mely bebújt a cipőjébe és meggátolta a járásban, olyannyira, hogy Duksz kénytelen volt őt a legközelebbi padig, mely néhány lépésnyire volt tőlük, vinni.

Rögtön letérdelt Duksz és a selyemszalagot kicsomózva, lehuzta Rombergné lábáról a cipőcskét. Tényleg hegyes kő volt benne. Duksz azonban elfelejtette kirázni a cipőből a követ. Kezében fogta Rombergné meleg, meg-megránduló lábát és leejtve kezéből a cipőt, vadul, örült szenvedélytel csókolgatta. Maga se tudta, hogy történt, talán a holdvilágos este részegítette meg.

Amikor megtörtént, Duksz várta a következményt.

gendő hely azok számára, kik a tudomány buvárkodásának, önálló fejlesztésének kemény munkájával akarják nemzetük köznevelődését szolgálani. Minél több klasszikus értelemben vett otiumra alkalmas állomáshelye lesz az ország köznevelődési intézményeinek, annál biztosabb a remény, hogy a tudomány önálló művelésének, az igazságok felfedezésének munkájában eredményesen osztozhatik nemzetünk. Gondoskodni kell természetesen — és ha szükséges, kéréssel szigorral — arról is, hogy mellékfoglalkozások el ne vonják a tudóst munkájától. Ennek azonban elengedhetetlen feltétele, hogy a nemzeti közfelfogás a tudományos foglalkozást méltóan értékelni is tudja.

A folyóirat egyéb közleményei közül fölemlíjük a következőket: *Nádai Pál*: Ruskin, mint népinevelő; *Jablónkay Géza*: a közgazdaságtan a tanoncziskolában; *Barton Imre*: az iparostanonczképzés legújabb iránya; *Janszky Béla*: az új irányu rajzoktatás és a pécsi rajzkiállítás; *Szabó Kálmán*: iskolai kertek; *Tas József*: a mannheimi iskola; *Eperjessy István*: a gyermekmunkáról; *Wesely Ödön*: a nevelés fogalma és célja; *Szóllósi István*: új stílus az iskolában. Gonddal megírt, csinos dolgozat.

*** * A magyar filozófiai társaság közleményel.** Szerk. *Szinyai Elek*, titkár. F. évi 3-ik szám. Értekezései a következők: Szinyai Elektől az élet és a tudomány főbb kérdései Meccnikov, Ostwald és Haeckel műveiben; Burján Károlytól Nietzsche filozófiája; dr. Karl Lajostól természetmegismerés és metafizika; dr. Rácz Lajostól Bayle Péter. Az irodalmi részben ismertetések és bírálatok vannak bel- és külföldi munkákról.

KÖZIGAZGATÁS.

Községi igazgatás.

A Magyarországi Községi és Körjegyzők Országos Egyesülete, mint azt már f. évi szeptember 15-iki számunkban jeleztük, évi közgyűlését folyó hó 29-én délelőtt 9 órakor Budapest fővárosának közgyűlési termében tartja meg.

Ezuttal nem füzünk újabb megjegyzéseket az egyesület elnökségének ahhoz a ténykedéséhez, hogy közgyűlésének meghívóját és tárgysorozatát a napi sajtó érdeklődő és sok

De hiába várt, mert Rombergné nem lökte el magától, nem is ajult el, egészen nyugodt maradt, csak a lába rándult meg néha. Duksz, amikor felnézett reá, megtudta, hogy miért; Rombergné ugyanis halkán kacagott és amikor a lábainál térdeplő férfi elcsodálkozott arcát látta, nem szólt semmit, csak levette annak fejéről a kalapot és gyöngéden, forró, nevető ajakkal megcsókolta Duksz kopasz tarkóját.

Amikor hazaértek, Henni és Lucz már buzgóan zongoráztak négykézre.

— Brávó! — mondta Rombergné a szobába lépve.

— A gyerekek milyen jók! és hamiskásan mosolyogva nézett Dukszra, aki szintén mosolygott, de mosolya erőltetett volt.

Másnap azonban haza utazott, mert nappal Rombergné szépsége nem volt annyira csábító és a történetek után meg semmiképp sem illlett volna megkérni Rombergné től a leánya kezét. Ezt az asszony is belátta és amikor Henni csodálkozásának adott kifejezést Duksz gyors elutazása miatt, Rombergné energikusan mondotta:

— Duksz nem neked való férj!

És a leány azt felelte:

— Hála Istennek, hogy végre belátod mama

Duksz bánkódott egy ideig, mignem egy őszi estén a Práterben sétálva meglátta Luczot és Hennit. Egy fiakerben sétakocsiztak. Amikor a kocszi másodsor haladt el mellette, önkéntelenül a kalapja után nyult, de nem emelte meg, csak lassan levette a fejéről és mosolyogva végigsimított a fején!

Aldotta Rombergné csinos kis lábát és hálálkodott, hogy szerencsésen menekült meg, egy végzetes, nagy veszély elől.

miért történt. Mindamelllett nagyon meglepte a halványlila selyemharisnyába bujtatott láb, amely valósággal ritkaság számba ment.

Megmondta Rombergnének is, aki nem haragudott meg érte. A tréfát is megértette, sőt a legmerészebb történeteket is szívesen meghallgatta. Ez volt különben Duksz kedvenc témája. Ezentul pompásan mulattak a sétákon, ha kacagva ment mellette az asszony és néha bizalmasan kapaszkodott belé, mintha már a veje volna. Az asszony is sokat tudott mesélni, a saját és a mások életéből, azokat az örökösön egyenlő, de mégis mulattató történeteket a férfiak butaságáról és az asszonyok hütlenségéről. Érettebb korban pompásan lehet ilyeneken mulatni.

És az asszony bájosan tudott csevegni, Duksz pedig abban az életkorban volt már, amelyben fontosabb és mérvadóbb egy asszony bájos csevegése, mint a csókja.

És azután egy holdvilágos éjjel következett, olyan, amilyenre Rombergné már meghívásánál is számított. Egyike azoknak a vesélyes, aranyos éjeknek, amikor a szerelem termése megéri. És Duksz karonfogva ment Rombergnével és gyöngéd szíve mindenre kész volt. Hennivel már beszélt, megmondta neki, hogy megunt a vendéglői életet, saját otthonra, édes fiatal feleségre vágyik és Henni azt felelte, hogy ő is megunt a mama örökös kintzásait, a buta tanulást pedig utálja, azonkívül pedig soh'se futja a hetipénze és egyáltalán ő szerelemre vágyik. Most már csak a mama áldása hiányzik.

Nagy sötét fenyveserdőn keresztül vezetett az út, a sűrű fákon csak keskeny sávokban hatolt be a hold ezüstös fénye, lecsöpögött a remegő ágakon és apró ezüstfoltokat képezett

esetben tapasztalt jóakaratu organumainak nem küldötte meg, mert ebbeli nézetünket a tárgysorozat közlésével már bőven kifejtettük. Ugy látszik, az egyesület elnöksége nem helyezte a tárgysorozat közlését a napi sajtó érdeklődéssel kísérhesse, vagy pedig azt a szárandó eszmességénél ohajtotta véka alá rejteni, melyet a tudomásunkra jutott tárgysorozat feltár.

A községi igazgatásnak a jövő időkben elodázhatatlanul szükséges újabb szervezésével a községi jegyzők minden mozgalmának szoros összefüggésben kell állania. Ha hiányzik a kapocs, mely a jegyzők mozgalmait a községi igazgatáshoz hozzáfűzi, akkor keresni kell a módját, hogy a községi igazgatásnak modern színvonalra való emelését miképpen lehet megvalósítani, mert ezen kapcsolat nélkül minden egyesületi tevékenység, minden mozgalom: kizárólag csakis a vezető egyének érvényesülésére, szereplésére, különösen pedig az egyesület szellemének stílyedésére vezet.

Egy oly nagy és számbeli méreteinél, teljesített köztevékenységénél, de különben is általános elismert intellektuális erejénél fogva: komoly számba vett testület, mint a magyarországi községi- és körjegyzők, mindenkor számot tarthat arra, hogy a közügyet érdeklő törekvéseiben a napisajtó által komoly támogatásban részesítsék és mi azon érdeklődésnél fogva, melylyel a magyar községi és körjegyzők ügyei iránt több mint egy évtizede viseltetünk, ezuttal sem zárkozzunk el eme jobb sorsot érdemlő testületnek mindazon ohaja elől, melyek saját jogos érdekeiken kívül, a közigazgatás fejlesztését, belterjessé tételét célozzák.

Sajnos, a tárgysorozaton belül egyetlen egy ügy sincsen, amely ezuttal a napi sajtó érdeklődését fekölthetné, pedig az egyesületi tevékenységnek annyi folytonossági hiányára mutatunk rá már az idén is, hogy elszomorító az a meddőség, melyet az egyesület vezetősége Pató Pál módjára tanusít.

Reá utaltunk arra, hogy a központi egyesület a mai szervezetében a közszellem fejlesztésére és ápolására, szervei összetételénél fogva alkalmatlan; megmutattuk az utját annak, hogy a hamisítatlan, a valódi, s igazán a jegyzők szívéből kelt közvéleményt, a közvetlenség teljes hiánya miatt jelen alakjában megteremtteni, kiépíteni nem képes és bárha felszólalásunk a járasi jegyzői egyeteket — (nem kis húság) nélkül jelentjük ki, hogy nagy örömmel — országsszerte nagyobb tevékenységre buzdította és serkentette, még sem látjuk nyomát sehol annak, hogy a központi egyesület a községi és körjegyzők nagy rétegeinek az egyesületi életbe való bevonulásáról gondoskodjék, vagy legalább is az eszme létesítéséhez szükséges előkészületeket saját kezdeményezéséből megtenné. Reá mutattunk arra a községi jegyzői kar egyetemét is bizonyára sértő hanyagságra, melyet a központi egyesület elnöksége a községi jegyzők árvaháza ügyében tanusít. Szánalmas az a vergődés, amelyet e téren tapasztalunk. Tizenöt éves kicsinyeskedés az erre vonatkozó szabályrendeletet sem szűlte meg, — gyűjtésről pedig évek óta szó sincs. A tanítók árvaháza rövid időn belül tekintélyes testületté vált, az ország fővárosában otthont alapított s ezzel összehasonlítva: a magyarországi községi és körjegyzők árvaháza évek hosszú sora óta teng és pang. A központi egyesületnek tevékenysége mindössze abból áll, hogy az árvaház alapjának összegéről évenként egy-egy kimutatást tesz közzé.

Reá mutattunk a jegyzők képzésének nagy fogyatékoságaira. Ezen észleletünket megerősítik azok a kifakadások, melyeket a jegyzők részéről a tanfolyamok ellen naponként hallani kénytelenek vagyunk. A tanfolyamról sokszor kitünő képesítéssel kikertült hallgatók, a jegyzők általános nézete szerint, kevés kivétellel, gyakorlatilag nem váltak be.

Sokszor hangoztattuk már azt a véleményünket, hogy a községi igazgatásnak, a társadalommal való közvetlen érintkezése folytán, óriási érdeke az, hogy a tanfolyamokból kikertült ifjak a községi közélet egész vonalán teljes elméleti és gyakorlati képzettséggel birjanak. Különösen reá mutattunk arra, hogy a létesített tanfolyamok a mai szervezetükben ennek megfelelni nem képesek.

Annak idején kétségtelenül vívmányunk kellett tekintenünk a községi közigazgatási tanfolyam létesítését, de mi ezt akkor is csak alapozási munkálatnak tekintettük s ennek kiépítését a közel jövőben a legsürgősebb kormányteendő közé soroztuk.

Az elmúlt hét évi időnek tapasztalata a szükséges tatarozáshoz több, mint elegendő. A községi jegyzők általános panasza igazolja jóslásunkat, hogy a tanfolyamok szervezésének megfeneklése nem szolgálja a jegyzők kiképzésének ügyét a kívánatos biztossággal, — a reformok elodázása és halasztása pedig előbbutóbb, ha nem is a tanfolyamok csodjéhez, de egész határozottsággal a községi igazgatás visszafeljődésére fog vezetni.

Sokkal fontosabb ez a kérdés, semhogy e felett akár a jegyzők központi egyesülete, akár a napi sajtó, egyszerűen napirendre térhetne, mert e téren a haladó idő mindinkább mélyebb medret ás és az ezen mederbe terelt jegyzői nemzedék a községi igazgatásnak idővel nyomasztó terhév fog válni.

A közélet jelenségei, különösen a mai szociális hullámzásaikban, állandóan gyakorlatilag is tapasztalt férfiut követelnek meg a községek élén, kik a társadalmi élet lüktetése iránt való fogékonysággal tudják vezetni a köz-adminisztrációt és pedig azzal az értelmi és gyakorlati képzettséggel, mely a közigazgatásban való teljes edzettségét feltételezi. Ez a kérdés pedig országos horderejénél fogva a kormány által kell, hogy az eddiginél intenzívebb gondoskodás tárgyává tétessék, mert éppen ezen kérdés helyes megoldásán nyugszik az ország községi igazgatásának sorsa.

Nehogy félreértesünk, újabban kijelentjük, hogy a mi felszólalásunk távol áll a tanfolyamok személyi vonatkozásaitól. Mi ösmerjük a munkát, amelyet a tanfolyamokban végeznek és annak igazgatóiról, valamint előadói karáról a legnagyobb elismeréssel emlékezünk meg, sőt a hallgatóság anyagát is a községi jegyzői kar növendékei általánosságban méltónak tartjuk. Minket tehát felszólalásainkban csakis a szervezésnek helyes alapra fektetése, a tanításnak, mai módszerével való elégtelenség, általában pedig a jegyzők képzés nagy érdeke vezérel.

Nagyon szerettük volna, ha ezekkel a dolgokkal a közgyűlés tárgysorozatában találkozunk és így reményünk lehetett volna rá, hogy ezek a gyűlésen is szóba kerüljenek és valamely irányban előbbre vitetnek. De reményünk hiúnak bizonyult, várakozásunkban csalódtunk.

Segítenünk kell tehát magunkon és pedig úgy, hogy e tárgybéli nézeteinket a közgyűlés alkalmából jelen cikkünkben nyilvánosságra hozzuk, talán lesznek akik megszívlelik és felszólalásaik során rátérve, a jegyzők érdeklődését fel tudják iránta kelteni. Nagy szükség lenne erre, annyit mondhatunk.

A jegyzői pályán gyakorlatilag működők élő bizonyosságai annak, hogy a tanfolyam hallgathatásához szükséges egy évi gyakorlati idő elégtelen. A középiskolát, vagy egyéb pályát elhagyott ifju az egy évi gyakorlaton belül alig képes teljes mértékben, mint ezt a jegyzők általában bizonyítják, a szorosabb értelemben vett ügykezelésen kívül egyéb gyakorlati ismeret elsajátítani. Ez a gyakorlat pedig a leg-elemibb részét képezi későbbi tevékenységüknek és a tanfolyamon előadott tárgyak ügykezelését és gyakorlati részét még csak nem is érinti.

Az egyévi gyakorlat tehát abszolúte kevés

a tanfolyamon nyert elméleti képzettség kiegészítésére, de kevés lenne akkor is, ha ez egy második, esetleg egy harmadik gyakorlati évvel megtoldatnék, mert a községi jegyző annál a felelősségnél fogva, amely őt terheli, őt mint gyakornokot jelentőségteljesebb ügyek (házkutatás, végrendelet stb.) ügykezelési teendőivel meg sem bízhatja s így azokat elsajátítani gyakornoki éveiben csak különös szorgalom mellett lenne képes.

A mindenekre kiterjedő ügykezelési teendőket a tanfolyami hallgatóság csakis az előadásokkal lépést tartó szemináriumszerű oktatás mellett sajátíthatná el.

Hogyha pedig figyelembe vesszük a tanfolyamok tanrendjének délutáni időre való beosztását, mintegy parancsolólag az tűnik ki, hogy e szemináriumszerű tanfolyami oktatásnak feltétlenül a szorgalmi időszak délelőtti óráit kell lefoglalnia.

Mi is tudjuk azt, hogy a tanfolyamok hallgatóinak szükös anyagi helyzeténél fogva a hallgatókat a jelzett délelőtti órákban a kenyérkeresés gondja köti le. De ezen segíteni lehet. Állítson fel az állam teljesen ingyenes, részben félíngyenes, esetleg ott, hol az anyagi viszonyok ezt megengedik, részben önköltséges internátusokat, ahol a hallgató ifjak bennlakással és szükösletheik teljes kielégítésével elhelyezést nyerjenek. Ha a tanítóképzésben állami segély mellett a növendékeknek ilyen elhelyezése lehetséges, joggal elvárhatja a magyarországi községi és körjegyzői testület, hogy a jegyzők képzés eme nagy horderejű kérdésében a kormány hasonlóképpen gondoskodjék.

Es ekkor a kérdés teljesen meg van oldva. Az anyagi gondoktól felmentett hallgatóság a gyakorlati ügyvitel szemináriumszerű oktatásában akadálytalanul részesülhet. Az ügyviteli résznek a délelőtti órákra való áthelyezése módszertanilag is megváltoztatja az előadások keretét s maga az előadói kar intenzívebben teljesítheti az elméleti rész oktatását.

Sajnáljuk, hogy a közigazgatási tanfolyamoknak általános képét nem ismerjük. Évkönyvet csakis a budapesti közs. közig. tanfolyam adott ki, s így kizárólag ebből az évkönyvből kell a következtetéseket levonnunk. S itt szemünkbe tűnik legelőször az osztályonként való tulzufsoltás és emberileg alig tudjuk elképzelni, hogy tulzufsolt osztályokban az elmélettel kapcsolatos gyakorlati oktatás a legjobb akarat mellett is miként biztosítható. Látnak évfolyamokat, ahol egy-egy osztályra 80 hallgató esett, állandóan pedig 50-nél több hallgató van egy-egy osztályba beosztva. Minthogy pedig a tanfolyam szervezésénél fogva nem bír főiskolai jelleggel, az előadókknak a hallgatók tanulmányi előhaladását szükségképp megfigyelni és a félév közben tartott szóbeli vizsgálatok által ellenőriznie kell. Azonban az ellenőrzés 50 hallgatóval szemben heti egy-kettő, maximum 3 órában emberileg képtelenség s az vagy az előadandó anyag rovására esik, vagy az ellenőrzés válik felületessé, hogy ne mondjuk teljesen hatálytalanná.

A tanfolyamoknak majdnem középiskolai jellege mellett a hallgatóknak osztályonként való számát feltétlenül meg kell állapítani és ez, amellet a roppant tananyag mellett, amelyre a közs. jegyzőknek feltétlen szüksége van, 30-nál semmiesetre sem tehető többre.

Megnyugvással vesszük az évkönyvből tudomásul, hogy a hallgatóságnak majdnem minden egyes előadott tárgyából van már tankönyve, mégis szembeötlő, hogy még mindig vannak tantárgyak, amelyeket a hallgatóság csak az előadásból, esetleg jegyzetéből sajátíthat el.

Ennek a kisebb fogyatékoságnak, de alapjában véve mégis helytelen állapotnak indokát abban találjuk meg, hogy az illető előadók tantárgyaik előadására évenként megbízás útján hatalmaztatnak fel. Megbízásuknak tehát nincs állandó jellege s így szükségképp nem ösztönzi az illető előadót tankönyvének meg-

Világ-rekord!!

100 darab egész finom csontlevélpapír, 100 darab színes bélső borítékkal összesen 200 darab. Egy korona 20 fillér. 1000 drb. Kohinoor cigarettá-hüvely **ragasztás nélkül** 2.10 K. Vidékre csak utánvétel, vagy a pénz beküldése mellett. Csomagolás nem lesz számítva.

144 darab I. osztályu alumínium-toll 1.80 kor

Világ-csoda!!

144 darab II. osztályu alumínium-toll 1.20 kor

Kapható, míg a készlet tart, egyedül:

ÖRÖM SÁNDOR

vélpapír-áruházában,

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 17. szám

144 darab III. osztályu alumínium-toll 2.00 kor

írására, mert mi sem biztosítja őt, a jövő időkre nézve, előadói székében.

E kérdés tisztázásának nincs ugyan kiváló jelentősége a jegyzőképzés kérdésében és fölmlítésével csak nyilvánvalóvá akarjuk tenni azt, hogy az előadókat székeikhez többé-kevésbé ethikai kötelek fűzik, melynek kora, még a nobile officiumok korával lejárt.

Az országos központi jegyzői egyesület vezetőségének mindazon kérdéseket, melyek a magyar jegyzői kart bármely vonatkozásban érdeklik, állandóan és behatóan figyelemmel kellene kísérenie.

A felvelet eszméink mindegyike a községi jegyzőkre nézve kiválóan fontos s lehetetlen, hogy a jegyzői kar eminens érdekei ellenére ezen ügyek iránt érzéketlen legyen. Kívánatos, hogy ezen eszmék a folyó évi közgyűlésekben tárgyalassanak, ha kell, tágításnak, mert közgyűléseiknek csak az fog tartalmat adni, ha ott a köz érdekében és azok jelentőségének megfelelő módon állanak a községi jegyzők sorompóba.

Állami gyermekvédelem.

— Levél a szerkesztőhöz. —

A magyar törvénytárnak leghatalmasabb társadalompolitikai alkotása az a két törvény, melyet az országgyűlés az 1901. évben megalkotott s mely az elhagyott gyermeket az állam oltalmába vette.

E czéludatos, kitartó, lelkes munkásságnak, melyet e kettős törvény végrehajtása érdekében az államigazgatás és a társadalom együttesen kifejtettek, sikerült e nagy társadalompolitikai jelentőségű törvényt már is majdnem minden részletében végrehajtani.

A magyar állami gyermekvédelem mindinkább leköti a közfigyelmet, nemcsak itthon, hanem az egész művelt kontinensen.

Elvégre e fölött nem is csodálkozhatunk. Ma az állami gyermekvédelem 18 gyermekmenhelye által 33.000 gyermeket nevel és ment meg a becstelés, munkás életnek.

Az állami gyermekvédelem munkásságáról az „Egyetértés“ folyó évi szeptember 15-iki száma, egy fölötté rokoszenves közleményben, mint közigazgatási sikerről számol be.

Valóban legkevesebb, ha a gyermekvédelem kialakulását csak közigazgatási sikernek mondjuk. Több ez annál. Az a magyar népleleknek leghatalmasabb, erőteljes megnyilatkozása.

A közölt cikkelyre nekünk csak két észrevételünk van: Egyik, hogy az állami gyermekvédelemnek nincsenek megteremtői, annak csak odaadó, lelkes munkásai vannak, akik az örök szeretet nevében Széll Kálmánt vallják mesterüknek. A gyermekvédelemet a magyar nemzeti akarat teremtette meg, mely az emberi jogok legszentebbikét törvénykönyvét beírta.

A másik észrevételünk, hogy az osztrák kollega, akinek Magyarországon tett utazását a cikkely megénekli, nagyon jól tudta, hogy miért jött hozzánk.

A magyar gyermekvédelmet leírták már az angolok, a németek, az osztrákok, mintának használják a japánok s az olasz állam törvényhozása a magyar állami gyermekvédelem szellemében akarja berendezni gyermekvédelmi intézményeit.

Az az osztrák kollega azért jött hozzánk, hogy itt a helyszínen tanulmányozza azt, mint sikerült nekünk a családi nevelés rendszerében gyermekvédelmi rendszerünk egyik sarkalatos alapját megvetni.

Midőn pedig az az osztrák kollega több telepünket e sorok irójával bejárta volt, midőn csodálkozással figyelte meg a magyar földmivesszalódot, a magyar földmives asszonynak előkelő, nemes gondolkodását, háza tisztaságát, szobája rendjét, az állami gyermek iránt tanusított páratlan részvételtjes jó szívét, így kiáltott fel: „most már tudom, mi a magyar faj, most már tudom, mi a magyar nép.“

Az állami gyermekvédelemnek rövid, de

már is tartalmas történetében három időszakot állapíthatunk meg.

Az első a gyermekvédelmi törvény megalkotása.

A második, a gyermekvédelmi törvények végrehajtása tárgyában kiadott gyermekvédelmi szabályzat, melynek 1. §-a világosan kifejezi, hogy a hatóságilag elhagyottá nyilvánított gyermeknek igénye van az állami ellátásra.

A harmadik és a legújabb időszak gróf Andrassy Gyula belügyminiszternek azzal a rendeletével indult meg, mely az eddigi környezetükben erkölcsi romlásnak kitett, avagy züllésnek indult gyermekek oltalmát az állami gyermekvédelem jogkörébe utalja.

Mivel e rendelet pár nap múlva, október 1-én lép életbe és az „Egyetértés“ hivatkoztam cikkelye is tüzetesen ezzel a rendelettel foglalkozik, maradjunk meg ezuttal ennél.

A gyermekvédelmi törvényeknek nem az volt a célja, hogy csakis az anyagilag elhagyott gyermekek sorsán, segítsen, hanem hogy oltalmába vegye az erkölcsileg elhagyott gyermeket is. Mert az erkölcsi elhagyatottság az anyagi elhagyatottsággal együtt jár, sőt az erkölcsi elhagyatottság az anyagi elhagyatottságot rendszeresen meg szokta előzni.

Statisztikai adatok igazolják, hogy a büntettes gyermekek száma évről-évre rohamosan emelkedik. Ha pedig e megrendítő jelenségnek okait kutatjuk, megtaláljuk ezeket a munkásosztályi családi belső életének romlásában.

Az elhanyagolt, a családi köteleken kívül álló gyermekek sorából kerül ki a büntettes gyermek. Akkor tehát, midőn a züllés veszélyének kitett, vagy már züllésnek indult gyermeket állami oltalomba vesszük, az ifjúkori bűnesetekkel szemben védekezünk.

Ezért van gróf Andrassy Gyula belügyminiszter rendeletének nagy jelentősége, aki a gyermekvédelmi törvények szellemében az állami gyermekvédelmi rendszert hatalmasan kifejlesztette az által, hogy a züllés veszélyének kitett, vagy a züllésnek indult gyermeket az erkölcsi elhagyatottság alapján oltalomba vette, reá a gyermekvédelem áldását kiterjesztette és számára a gyermekmenhelyek kapuit megnyitotta.

E rendelet életbeléptetésére az előkészítő munkálatok már is az egész vonalon folyamatban vannak.

Maga a budapesti rendőrség főkapitánya a legnagyobb lelkesedéssel és a züllött gyermek iránti részvétének teljével szövetkezett az állami gyermekvédelemmel, hogy az elzülés veszélyének kitett, vagy már züllésnek indult gyermeket a becstelés élet számára visszaszerezze.

Gróf Andrassy Gyula belügyminiszternek rendelete azonban nem érinti azokat a büntettes gyermekeket, akiket az általuk elkövetett bűnűtt már a bíró ítélőszéke elé állit. E gyermekek érdekében az a törvényjavaslat kíván intézkedni, melyet az igazságügyminiszter a büntetőtörvénykönyv módosítása tárgyában a törvényhozás asztalára már letette. A gyermekvédelem munkásai nyugtalanul várják, hogy e törvényjavaslat mentől hamarabb törvénynyé legyen és szűnjék meg az a szigorú bünvádi eljárás, melyet mai büntetőtörvénykönyvünk alapján a 12-ik életévet már betöltött gyermekkel szemben büntetőbíróóságunk kénytelen-kelletlen folytat.

Ilyképen az állami gyermekvédelem már a közvetlen közel jövőben a büntettes gyermeket is oltalmába fogja venni és így a züllés veszélyének kitett, vagy már elzülött gyermekek érdekében az az eljárás, mely a külföldi államokban oly nagy fejtörést okoz, a gyermekvédelem intézményének igénybevétele által házában a legszerencsésebben lesz megoldható s a patronage intézménye, mely ugy a jogászvilágnak, mint az emberi részvétnek minden munkásait oly élénken foglalkoztatja, — eredményesen megvalósítható lesz.

Az állami igazgatás a gyermekvédelmet a gyermekmenhelyek által gyakorolja. Valóságos életmentés munkája ez. Az 1901. VIII. t. cz.

1. §-a kimondja, hogy a hatóságilag elhagyottá nyilvánított gyermekek számára menhelyek állítandók fel.

A menhely a gyermekvédelemnek közigazgatási egysége, mely körül a gyermektelepeknek egy egész raja csoportosul. Minden menhely széles hatáskörben munkálkodik. Minden, ami a gyermek érdekében van, a menhely által történik. A menhely gondviseli a gyermeket a felvétel napjától, egész 15-ik életévének betöltéséig, midőn a gyermek a menhely kötelekéből kilép.

Tévedés lenne azt hinni, hogy a menhely egy aféle zárt internátus, bölcsőde, lelecnház, vagy árvaházszerű intézmény. A menhely nagy fogalmában benne van az állami gyermekvédelmek teljes munkaköre azon a területen, amelyre a gyermekmenhely joghatálya kiterjed.

Magának a menhelynek a központi épülete csak arra való, hogy a gyermekre vonatkozó közigazgatási kérdéseket elintézza, a nyilvántartást vezesse s a gyermek sorsát irányítsa.

A menhely második rendeltetése, hogy a nála felvételre jelentkező gyermeket mindaddig visszatartsa, míg számára valamely megbízható családnál alkalmas elhelyezést nem talál.

Harmadik feladata, hogy a menhely kötelekébe tartozó beteg gyermeket gyógyítsa. E munkakör betöltésében tehát a gyermekmenhely tulajdonképen gyermekkórház, melyben a gyermek csak addig marad, míg meg nem gyógyul, midőn visszakerül ahhoz a nevelőszülőhöz, mely a beteg gyermeket gyógyítás céljából behozta.

A menhely tehát egy fölötté egyszerű, mégis nagy hatáskörben munkálkodó intézmény. Oly egyszerűen oldja meg a gyermekvédelem érdekeit, hogy az ez évben megtartandó XIV. nemzetközi higienikus kongresszusnak egyik tárgyát az a kérdés képezi, mint lenne az elhagyott gyermekek védelme a magyar rendszer által megvetett gyermekmenhely alapon megoldható.

Valóban igaza van annak az ismeretlen kritikusnak, aki a budapesti menhely kerítésének téglafalára e szakat írta: „a legnemesebb intézmény Budapesten“.

Jobban nem tudjuk meghatározni a menhely fogalmát.

Ruffy Pál,

az állami gyermekmenhelyek országos felügyelője.

Jegyzői együleti élet.

— A mosonmégyei jegyzők gyűlése. —

A mosonmégyei jegyzői kar szeptember 15-én tartotta közgyűlését Lajtaufalun gróf Batthyány Tivadarnak kastélyának dísztermében. A tárgysorozat első pontja Boldini Rezső, a jegyzőegylet elnökének jelentése volt.

Elsősorban is hálájuknak adott kifejezést gróf Batthyány Tivadarnak az igaz magyar vendégszeretetről. Aztán visszapillantást vetett a múlt politikai eseményekre és arra, hogy a községi és körgyűzők fizetésük kiegészítését nem tudták megkapni. Csak akkor, mikor gróf Batthyány csupa szeretetből és szimpátiából, anélkül, hogy erre fölkerült volna, a fizetés folyósítása ügyében közbenjárt. — A községi törvényt revideálni kell és kimerítő szolgálati szabályzatot kell alkotniok.

Igéretet kaptak évekket ezelőt a jegyzők, hogy a nyugdíjügy állami kezelés alá vétele tárgyában rövidesen törvényt alkotnak. Eddig a jegyzőknek csakis a csekély fizetés a mellékjövödelmek tekintetbe vétele nélkül volt a nyugdíjszámítás alapjául véve. Kéri most, hogy a nyugdíjba a számítható mellékjövödelmeket is tekintetbe vegyék és 35 évi szolgálat után teljes fizetésüket kapják nyugdíjul.

Ugyancsak föliratot terveznek a kormányhoz, hogy a jegyzők fizetése a lakáson kívül 2400 korona legyen évenként s öt évenként 1000 koronáig 200-200 korona korpótlék.

Ezek után még a múlt évben lefolyt személyi ügyekre tértek át.

Az 1906. és 1907. évi zárószámadások után elfogadták az 1908. évi költségvetést, majd megajították a tisztújítást. Gróf Batthyány Tivadart az egyesület dísztagul választotta.

Elnöknek ismét Boldini Rezsőt, alelnöknek

Nagyszombati cacao és csokoládégyár Nagyszombat.

Kérjük: földrajzi, történelmi, természettudományi és mesecsokoládét.

Hamar Imrét, főjegyzőnek Zsurnavszky Ferenczet, pénztárosnak Hralbovszky Gézárt választották meg egyhangulag.

Közgyűlés után a jegyzőket Batthyány Tivadar gróf vendégelte meg magyaros vendégszeretettel.

Megüresedett községi jegyzői állások.

Sellye, körjegyzői állás, 1800 korona fizetés, szabad lakás, 1 hold szántó, 4 és fél hold rét, 1/4-ed telek utáni legelő és 3/4-ed telek utáni erdő-illetőség, 600 korona segéd tartásra, 210 korona irodaszolgára, 120 korona irodaátalány. Szeptember 28. délután 5 óráig. Főszolgabíróság **Szentlőrinc.**

Jákóhalma, főjegyzői állás, 1600 korona fizetés, 200 korona lakáspénz. Főszolgabíróság **Jászberény.**

Bogdánsvárhegy, körjegyzői állás, 1600 korona fizetés, átalányok és szabad lakás. Szeptember 28-ig. Főszolgabíróság **Szalárd.**

Lorof Ponor-Remez, nagyközség, jegyzői állás, 1600 korona fizetés, szabad lakás került szeptember 28-ig. Főszolgabíróság **Élesd.**

Nagyléta, aljegyzői állás, 1600 korona fizetés és 200 korona lakáspénz, október 8-ig. Főszolgabíróság **Szekelyhíd.**

Nagypestény, Rekettyefalva és Russ községekben három segédjegyzői állásra, 1000-1000 korona fizetés, továbbá

Várhely, segédjegyzői állás, 720 korona fizetés, szeptember 28-ig. Főszolgabíróság **Hátszeg.**

Szarvasház, segédjegyzői állás, 1000 korona fizetés, szeptember 27-ig. Főszolgabíróság **Alsóverecské.**

Gyefva, segédjegyző-anyakönyvvezető-helyettesi állás, október 14-ig. Főszolgabíróság **Nagy-Szalán.**

Horgos nagyközség (Csongrád megye), segédjegyzői állás, 1000 korona fizetés. Csak okleveles pályázhat azonnal. Községi előjáróság **Horgos.**

Topolya, községi irnokai állás, 1000 korona fizetés, szeptember 26-ig. Főszolgabíróság **Topolya.**

Megüresedett községi orvosi állások.

Csapó, Körorvosi állás, 1200 korona fizetéssel, 2 korona körutazási fuvardíj havonként mind a 12 községtől. Látogatási díjak. Október 15-ig. Főszolgabíróság **Radnót.**

Nagyiklód, Körorvosi állás, 800 korona fizetéssel, 400 korona utiátalány, halottkém, husszemledíjak, esetleg állami kieg. és kézi gyógyszerár. Október 6-ig. Főszolgabíróság **Szamosújvár.**

Székváros, Nagyközségi orvosi állás, 1000 korona fizetéssel, 200 korona lakpénz, látogatási díj 1 korona, halottkém 50 fillér. Esetleg kézi gyógyszerár. Október 6, délelőtt 11-ig. Főszolgabíróság **Szamosújvár.**

Magyarlapos, Harmadik körorvosi állás, 1200 korona fizetés, 400 korona utiátalány, október 15-ig délután 4 óráig. Főszolgabíróság **Magyarlapos.**

M.-Bükkös, Körorvosi állás, 1700 korona fizetés, 300 K utiátalány. Látogatási díj 1 korona, 2-4 korona, 30 fillér kilométerpénz. **Szigorló is pályázhatik.** Szeptember 25-ig. Főszolgabíróság **Marosújvár.**

Szépfa, Körorvosi állás, 2000 korona fizetés, 200 korona lakáspénz, 320 utiátalány és látogatási díjak. Kézi gyógyszerár. Október 8-ig. Főszolgabíróság **Uj-Arad.**

A rovatvezető üzenetei.

R. M. A Magyar közigazgatás, mely a cigánytelepítési ügyben irt cikkkünket egész terjedelmében átvette; e cikkre azt a megjegyzést teszi, hogy a községenként való szétszórt telepítés terve (melyet a Magyar közigazgatás vetett föl) s melyet az Egyetértés kifogásolt) épen azért érdemes a komoly tárgyalásra, mert — amint az Egyetértés is beismerte — *kevésbe kerül.* Ön erre a következőket írja: „Az Egyetértés nem ezt mondta, hanem azt, hogy csak *látszólag* kerül kevésbe, mert az állam a cigányok eltarlási költségét ily módon rászózza a községekre. Ebben teljesen igaza van, de mi a polemikát kerüljük s ezért a cikknek egyéb vonatkozásait sem veszszük bonckés alá. Fenntartjuk azonban azt a véleményünket, hogy ismét csak a jegyzék dolgai szaporodnának a községenkénti telepítéssel, s ezen nem segít az jóakaratu kívánság, hogy a tervező egyidejűleg szaporítani akarja a községi közigazgatási munka-

erőt és a jegyzői fizetést. Ez utóbbiak tudniillik igen nehezen fognak szaporodni, mert az pénzkérdés, ellenben a munkával való megterhelés nem tartozván a pénzügyminiszterre, máról-holnapra elrendelhető. Nem jó tehát az ördögöt a falra festeni!

V. Nem közölhető.

R. K.—nr. Ugy lesz, amint kívánja.

EGYHÁZAK.

A hűtlen szakadarak.

A horvát luteránus egyházmegye elszakadási törekvéseivel csaknem egy egész délelőttön át foglalkozott az egyházmegye felettes hatósága a: bányai ágostai evangélikus egyházkerület. Határozatot is hozott: megbizta Scholtz püspököt, hogy utazzék le Horvátországba s ott személyesen tanulmányozza az állapotokat. Ezzel a határozattal azonban nem elintézte, hanem tulajdonképpen napirendre tűzte ezt a fontos kérdést, mely nemcsak az egyháznak, hanem a nemzeti államnak is egy fontos, halasztást nem tűrő problémája.

Lehetetlen, hogy kapcsolatot ne találjunk az elszakadási törekvések s a mai horvátországi politikai alakulás között. A luteránus egyházmegye egyházi térre tiltette át ugyanazt a szeparacionális törekvést, amivel ma Supilóék politikai téren izgatnak s aratják a babért. Egy röpirat, — mely nyilván nem áll távol azoktól, akik a horvát egyházi mozgalmat csinálták — nyíltan hirdeti, hogy az egyházi különállás, egy téglácskával készült hozzájárulni Horvátország politikai önállóságához.

A bányai egyházkerület közgyűlésén azonban különös dolgok derültek ki a mozgalom színteréről. Kiderült, maga az egyházmegye ügyésze vallotta, hogy a horvátországi egyházközségek többsége egyáltalában nem áhítja a különszakadást. Az egyházközségek hálisan méltányolják a bányai egyházkerületet s a magyar egyetemes egyház amaz áldozatkészségét, a melylyel — a mostoha horvátországi gazdasági és valláspolitikai helyzetnek — eddigi fejlődésüket biztosította. A horvátországi evangélikus lelkesek nyolczvan percentszerűen hasonlóan gondolkozik; esze ágában sincs, hogy a magyar lutheránus egyháztól függetlenül egy horvátországi egyházkerületet s horvát püspöki szék felállítását kívánja. A horvátországi evangélikusok javarésznélkül még Magyarországon ringattak. Ugy kerültek Dráván-tulra a szlavonai kivándorlással. Ezek az emberek érzik, hogy mai napig idegenek abban a Horvátországban, ahol ma is katolikus az államvallás, a protestantizmus pedig türt eretnokség. Anyyira, hogy katolikus férfi ha protestáns nőt vesz feleségül, valamennyi gyermeke katolikus lesz, míg nem katolikus férfi nem élvezi ezt az előnyt.

A bányai egyházkerület közgyűlésén tehát kiderült, hogy a horvátországi evangélikusok közt sem a hívek, sem a lelkesek körében nincs talaja az elszakadásnak. Az elszakadást tulajdonképpen alig is akarja más, mint az esperes, aki elszakadás esetén püspök lenne s néhány lelkes, aki esperessé avanszíroznék. A horvát egyházmegye esperesének nyíltan a szemébe vágta a kerületi közgyűlésen, hogy szándékosan konfuziót csinált azon az egyházmegyei közgyűlésen, amelyen ebben a tárgyban határoztak s „jégre vitte“ az egyházmegyét, mert két ellentétes határozati javaslat összefoglalásával olyan irányba vezette, amilyenre témi egyáltalában nem is volt szándékában.

Azt az esperes urat különben nagyon is lanyhán kezelte az egyházkerületi közgyűlés. Az egyházi alkotmány szerint egyházi hatóságok közhatóságokkal csak legfelsőbb egyházi hatóságaik útján közlekedhetnek. A horvát esperes mégis direkt összeköttetést keresett a horvát kormányval

s ezzel súlyosan megsértette az egyházi törvényeket. Miért nem vonta a kerület az ambiciózus püspökjelöltet felelősségre?

Különbözik jelek mutatják, hallottunk is róla, hogy a horvát egyházmegye határozatának kimondásánál még ennél is súlyosabb tények estek meg. Az esperes ur eljárásának jellemzésére elég fölhozni, hogy a határozathozatal után az egyházmegye egyházi jegyzője lemondott tisztéről, mert nem volt hajlandó esperesével osztozni a felelősségben. A bányakerületi püspök azért jól teszi, hogy ha — Horvátországban járván — jól körül néz odalenn, nem engedi magát elvakítani s személykimélés nélkül oda üt, ahova ütnie kell!

Divatlevél.

Budapest, szeptember 21.

Alig merült fel az új szállóige: a japán ujjak, máris nagy általános vita támadt körülötte. Vannak, akik a leghatározottabban azt állítják, hogy gyorsan le fognak tűnni a szereplés színteréről. Mások azt állítják, hogy okvetlen megtartják uralmukat, de hosszabbá fognak fejlődni. Amellett épp oly bővekk maradnak, mint eddig voltak. A harmadik párt neutrális alapra helyezkedik és azt mondja, hogy készíten fogja a japán ujjakat, ha a vevők azt megkövetelik. Mindebből az a tanulság, hogy a nyári ruhákat bátran viselhetjük ezentúl is, ha japán ujjakkal készülték, de az őszi ruha készítésénél már keressünk valami újabb formát. A nagyvilági hölgyek szemében már unottá vált, hiszen annyit látták a nyár folyamán.

Általános most az a divat, hogy az ujjakat más szövetből készítik, mint az egész ruhát. Eddig mindig csipkeszövetet használtak e célra, most már inkább a selymet veszik, a ruha színének megfelelő árnyalatban. Esetleg selyemműzsinből is készítik, ami némi lengeséget kölcsönöz nekik. Az őszi nap halvány sugara elől eltűnedeznek a virágos, csupa vidámság szövetek, hogy helyet adjanak a diszkrét színeknek, melyek jobban illenek az őszi hangulathoz. Különböző minőségű, de megegyező színű szöveteket sürűn fognak alkalmazni, különösen a derék díszítésénél. A kis mellények rendszerint megegyeznek az ujjak kivételével.

Jelenleg még nem látunk egyebet rövid ujjnál. De a beavatott körökben már a leghatározottabban állítják, hogy az első hideggel meg fog jelenni a hosszú ujj is. Türelemmel kell megvárni, menyiben fog beteljesedni a jóslat. Sokszor elmondott szó az, hogy a divat olyan, mint egy kerék, mely lassan-lassan egyet fordul. És évek hosszú sora után ismét elénk állítja azt a divatot, mely egy időre teljesen feledésbe merült. Megifjodva, esetleg a kor jellegével egyesítve, de mindig újból feltámadnak az ősanánk korában ismert viseletek. Olykor több évszázad kell ahhoz, míg az izlésnek ezt a feltámadását észlelhetjük, de szinte csálhatatlan biztonsággal megismétlődik mindig. A hosszú ujj feltámadását egyes divatművészek úgy kívánják eseménynyé avatni, hogy megteremtenek egy új formát. A jelenlegi ujj egy darabból volna szabva, a vállnál nagyon bő, a könyöknel megsimul, míg az alsókart szorosan körül fogja. Ezen ujjak különleges jelleget adnak az ideai tél öltözékeinek, mintegy jelzői az újjdivat terén történt nagy változásnak.

Van még egy másik ujjtípus is, melyet erősen jelölnek. Ez több fodorból készült, vagy pedig egymás mellé sorakozó dudorokból, melyek többé-kevésbé szabályosak és egyformák. A könyökig terjednek, itt kezdődik aztán a csipkekezelő. De mindezeknek az uralmáról most még korai volna határozottan beszélni. Tapasztalásból tudjuk,

Lakberendezések,

kávéházak és szállodák belső kiképzése.

Nagy választék
finom kivitelű asz-
talos- és kárpitos
butorokban, csillá-
rokban, szőnyegek-
ben stb. stb.
TELEFON 59-19.

Porjesz Mihály
Budapest,
V. ker., Lipót-körut 3. szám.

mennyi v
azt is, ho
nek el eg
hatásosab

A sz
minta ké
nem hatá
hanem el
elvegyül
tompá és
mintha z
sikon. Mi
diszkrét
zák hossz
nesen, a
ségeitől

Mint
moaré-pos
márványoz
különböző
hanem p
alatt és sz
minőség
szövetet,
számíthat.
terjedjen,
denki fogj

A hát
mespim i
száműzött
tősságát
semhogy
a hirt örö
kük a téli
különböz
a szövetje
magában.

Az els
vissza fog
olyat, mely
mely más
egyedik me
selyemkabá
nagyon gya
tokhoz épp
ken nincs r

A nyár
mán készült
apró Pomp
Természete
bály, hogy
sak, utczen
Egyszeren
hasonlít a p
csokor, vagy
kalapot leg
Nagyon sok
kon, gyönyö
letekig men
teknek, de
megnyilatko

Játszóitá
1907. augusz

Világ
Szokolai
Székesfe

1. d
2. c
3. H
4. F

Ezen vé
külföldi sak
megjegyzést,
bécsi verseny
ezt tőle ered
kozunk az E
megjelent bő
a „Deutsche

mennyi változásnak van a divat kitéve, valamint azt is, hogy olykor maguk a divatművészek ejtnek el egy általuk megteremtett ujdonságot — egy hatásosabb kedvéért.

A szövetek terén csaknem kizárólag a csikos minta képviseli az ujdonságot. De a mostani csik nem határozott és tisztán kivethető, mint volt eddig, hanem elmosódó, mint a tavaszi köd. Eltűnik, elvegyül az alapba, aztán ismét előbukkan, színe tompa és kevésbé feltűnő. Szürke alapon például mintha zöldes árnyékot látnánk, barnát egy másikon. Mint már a tavaszi ruhákon is láttuk, földiszíket a tél folyamán is a csik adja. Alkalmazák hosszában, szélességben, rézsutosan és egyenesen, a siker pedig mindenkor a készítő ügyességétől függ.

Mint érdekes ujdonságot kell megemlítenem a moaré-posztót. Képzelnék el egy már ismert márványozással készült szövetet, mely csak abban különbözik elődeitől, hogy nem selyemből készül, hanem posztóból. Alapja félig eltűnik a minta alatt és szinte ismertnek tűnik fel előttünk ez a minőség is. A széles minták sötétre árnyékolják a szövetet, mely az ujdonság ingerére föltétlenül számíthat. Még sem hiszik, hogy széles körben elterjedjen, mert az ára oly magas, hogy nem mindenki fogja megvásárolni.

A háttérben feltűnik néhány hosszuszörű homospim is, melyet az utóbbi években szintén száműzött a divat. E szövetek előnyeit: nagy tartósságát és czélszerűségét már eléggé ismerjük, semhogy külön kellene dicsérnünk. Azt hiszem ezt a hirt örömmel fogadják azok, akiknek van érzékük a téli öltözék stilszerűsége és a szinte nélkülözhetetlen czélszerűség iránt. Az angoloknak ez a szövetje pedig mindkettőt busásan egyesíti magában.

Az első hideggel azonfelül a prémkabát is vissza fog térni szereplése színhelyére. Látnunk olyat, mely a ruha színében van tartva és olyat, mely más árnyalatban készült és csak a dísz egyezik meg a ruhával. Azonfelül posztó-aljhoz selyemkabátot vesznek, valamint selyemruhához nagyon gyakori a bársonykabát. A hosszú kabátokhoz épp oly hosszú mellények készítenek. Ezekben nincs más dísz két sor gombnál.

A nyáron látott, virágos kartonkalapok nyomán készülnek a jelenlegi nemezkalapok, melyekre apró Pompadour-csokrok vannak rányomtatva. Természetesen velük szemben mindig az a szabály, hogy csakis színházi kalapoknak alkalmaznak, utczán nevetségés cziczomának tűnnek fel.

Egyszerű kalapnak leginkább azt viselik, mely hasonlít a panamához. Díszük valami lágy selyemcsokor, vagy szárnyakkal vegyes muszlin. Ezt a kalapot leginkább vakondszürke színben készülik. Nagyon sok bársonydíszet látunk a többi kalapon, gyönyörű toilakkal vegyítve. Sőt szinte végletekig menő szabadságot adunk a merész öltötteknek, de mindenhol a hamisítatlan, párisi izlés megnyilatkozását látjuk.

s. b.

SAKK.

rovavezető: Gajdos János

125. számú játszma.

Játszották a székesfehérvári sakkversenyen 1907. augusztus hó 17-én (XIV. forduló.)

Elhárított vezérel.

Table with 2 columns: Világos (White) and Sötét (Black). Világos: Szokolai Dező, Székesfehérvár. Sötét: Gajdos János, Budapest. Moves: 1. d2-d4, 2. c2-c4, 3. Hb1-c3, 4. Fc1-g5.

Ezen védelem eredetét illetőleg a legtöbb külföldi sakkújságban gyakran találunk olyan megjegyzést, mely szerint ezt először az 1898. bécsi versenyen játszották volna, sőt dr. Tarrasch ezt föle eredőnek mondja. Ezzel szemben hivatkozunk az Egyetértés 1906. április 15. számában megjelent bővebb fejtegetésre — amely különben a „Deutsche Schachzeitung“ 1906. júniusi számá-

ban is napvilágot látott — melyben kimutattuk, hogy e huszárlépést sokkal előbb, már 1848-ban játszotta Harrwitz a német Mayet ellen. Ebből következik aztán az is, hogy ugyancsak abban a játszmában fordult elő legelőször 4. Fc1-g5 lépés is és nem az 1873. bécsi versenyen Steinitz és Anderssen között, mint ezt régebben állították.

5. e2-e3

Az 1898. bécsi versenyen Janowski ellen Walbrodt itt cserélt. 5. c4xd5, e6xd5 és csak arra lépte 6. e2-e3-at. Megjegyzendő, hogy 6. Hc3xd5 ütéssel gyalognyerésre játszani, miután a lekötött f6 huszár látszólag nem üthet vissza, most vaskos hiba volna 6. Hf6xd5 7. Fg5xd8, Ff8-b4? 8. Vd1-d2, Kc8xd8 stb. tisztviselés miatt. Ezen kis csapdáról dr. Tarrasch azt állította, hogy föle ered s először ő demonstrálta a bécsi verseny alatt. A valódi tényállás pedig az, hogy az egész kis változat előfordult már a föntemlített játszmában Mayet és Harrwitz között.

Ezen állásban különben Marshall a Janowski elleni matchében 5. e2-e4 újítást kísérelte meg, mely azonban nem bizonyult jónak.

5. ... c7-c6

Most már fenyeget 6. c4xd5, e6xd5. 7. Hc3xd5. Ez ellen másik szokásos és jó védelem itt 5. ... Ff8-e7.

6. Hg1-f3 Vd8-a5

Ezen lépés csak 1904 óta fordul elő gyakrabban, noha már előzőleg Albin az 1896. nürnbergi és Pillsbury a budapesti versenyen megkísérelték némileg eltérő állásban. Sötét különben ezt az egész megnyitást azért játszassa, mert a következő változatot akarja kipróbálni.

7. Hf3-d2!

A legerősebb; e változat intenciója, hogy sötét többszörösen támadhassa a c3-pontot s világosnak ezzel szemben már előre állást kell foglalni. Schlechter a barmini versenyen előbb 7: Fg5xf6-ot játszott s csak 7. ... Hd7xf6-ra folytatta 8. Hf3-d2-vel. Walbrodt a bécsi versenyen 7. a2-a3 játszott, de rosszabb állásba került. Hasonlóképpen gyöngye 6. Vd1-b3 is, mit dr. Bródy játszott Bardeleben ellen a kőbúrgi versenyen.

7. ... Ff8-b4

A fönt intendált támadáshoz ez a legalkalmasabb folytatás. Szokásos ugyan azonnal 7. ... Hf6-e4 is, mint Marshall és Teichmann között történt a cambridge-springsi versenyen, csak hogy ez ellen világos könnyebben védekezhetik. 8. Hd2-b3, Va5-c7 9. Hc3xe4-gyel. Számításba jön még 7. ... d5xc4 8. Fg5xf6, Hd7xf6 9. Hd2xc4, Va5-c7 is, mely folytatás a kőbúrgi Swiderski Bardeleben partiban nyert alkalmazást.

8. Vd1-c2 Hf6-e4

Számításba jön 8. ... d5xc4 9. Fg5xf6, Hd7xf6 stb. 9. Hd2xe4. Rovatvezetőnk a Budapesti Sakkör versenyen Weltin ellen itt 9. Hc3xe4 újítással folytatta, mire következett 9. ... d5xc4 10. Fg5-f4, e6e5, 11. Ff4-g3, 0-0 11. a2-a3, f7-f5, — d4xc5 stb.

9. ... a5xe4

10. Fg5-f4

Hasonló állásban Cseh István a székesfehérvári versenyen rovavezetőnk ellen 10. Fg5 h4-et lépett.

10. ... f7-f5

Mieses a tavalyi osiendei tornán Janowski ellen azonnal 10. e6 e5-el választott, mire a folytatás volt 11. Ff4-g3, f7-f5 12. a2-a3 stb.

11. Ff1-e2 e6-e5

12. d4-e5

Jobb ezen tételt cikertülni; ezzel világos föladya a centrumot és föl szabadjtja a sötét futár utját.

12. ... Hd7xe5

13. Ff4xe5 Va5xe5

14. a2-a3

Világos feltélesen itéli meg a helyzetet s most valamivel jobb játékhöz engedi. A kettős-gyalogot nem volt szabad megengedni, miért is 14. Ba1-c1 volt a helyes folytatás.

14. ... Fb4xc3+

15. Vc2xc3 Ve5xc3+

Megemlítésre érdemes, hogy sötét az első 15 lépést összesen 3 perc alatt tette meg.

16. b2xc3 Kc8-e7

17. 0-0 0

A gyöngye vezérszárnyai gyalogok védvetársára még a legjobb lépés volt.

17. ... Fc8-e6

18. Bd1-a2 Bh8-d8

19. Bh1-d1 b7-b6

20. Bd1-d4

Igen jó lépés, melyivel világos kikényszeríti c6-c5-öt. Azonnali cserék után a sötét király beállhatna c5-re és könnyen nyerne

Table with 2 columns: White moves and Black moves. 20. ... c6-c5, 21. Bd4xd8 Ba8xd8, 22. Bd1xd8 Ke7xd8, 23. f2-f4! e4xf3 e. p., 24. g2xf3 g7-g5, 25. Ke1-d2 Kd8-e7, 26. Kd2-e1 Ke7-f6

Világosnak ugyan gyöngye gyalogjai vannak; de állása nem igen közelíthető meg. Sötét esetleg megkísérelhetné királyával a 6-on keresztül behatolni a vezérszárnyra.

Table with 2 columns: White moves and Black moves. 27. Ke1-f2 Kf6-e5, 28. Fe2-d3 h7-h5, 29. Kf2-g3 h5-h4+, 30. Kg3-g2 g5-g4, 31. Kg2-f2

Világos nem csinál semmit s csakis ezzel nehezíti meg sötétnek a nyerést, ami most már csakis tempókierőszakolásokkal érhető el.

Table with 2 columns: White moves and Black moves. 31. ... Fe6-d7, 32. Fd3-e2 a7-ab, 33. Fe2-d3 f5-f4, 34. e3xf4+ Ke5xf4, 35. f3xg4 Fd7xg4, 36. Fd3-c2 Fg4-f3, 37. Fc2-d3 Ff3-c6, 38. Fd3-c2 b6-b5, 49. Fc2-d3

Sötét alkalmat adott világosnak a kettős-gyalogtól való megszabadulásra, de világos inkább kerüli a cserét, csakhogy minél kevesebb nyerési esélyt adjon.

39. ... Fc6-d7

Czükséges, hogy Kf4-e4 után Fe2-f3+-al tisztviselés ne álljon.

40. Fd3-e2 Kf4-e4

Sötét tehát már kicsikart egy tempót s királyával közelebb jöhetett.

41. Fe2-f1 b5xc4

42. Ff1xc4

Világosnak még némi remis kilátást nyújtott volna, ha nem üti a gyalogot.

42. ... Fd7-b5

43. Fc4-e2

Most már sötétnek nyert játéka van.

43. ... Fb5xe2

44. Kf2xe2 h4-h3!

45. a3-a4 g6-a5

46. Ke2-d2 e4-f3

47. Kd2-e1 Kf3-e3

Érdekes remis állhatna ebből itt 47. ... Kf3-g2 48. c3-c4, Kg2xh2? 49. Ke1-f2! folytatással; sötét azonban nem üti a gyalogot, hanem a királylyal megy vissza és nyer. A tett lépésre világos föladta.

Elhasznált gondolkozási idő: Világos 2 óra 7 p. Sötét 1 óra 45 p.

Fegyverek, revolverek, vadászati eszközök és töltények nagy raktára.

Képes ár-ajánlatok ingyen és bérmentve. Fegyverjavítások olcsón és gyorsan. Régi fegyverek újakkal kicserélhetnek. FÖLDESI L. fegyverraktára Budapest, VII. ker., Rákóczi-ut 6. szám.

Advertisement for 'Bartók Farkas' (Bartók Farkas) featuring 'Bartók Farkas' and 'Bartók Farkas' text, including details about a 'butor-hitelesztályom' (butcher certification) and a list of services and prices.

Perzsa szőnyegek

óriási választékban:

Orosz árak

Stein Vilmos és Fia

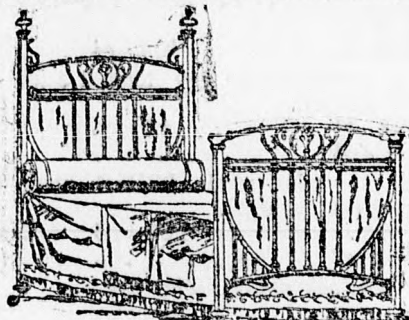
V., Erzsébet-tér 16. sz.

Vasbutor, rézbutor és gyermekocsi gyár.

PÁPAI és NÁTHÁN

BUDAPEST, VI. KERÜLET, ANDRÁSSY-UT 2. SZÁM.

Üzletünkben állandó
dus választéku kiállítás

Modern
stylü

rézbutor
rézmosdók
réz-éjjelik
réz-ruha-
állvány és
fali fogasok.

Sodrony-ágybetétek

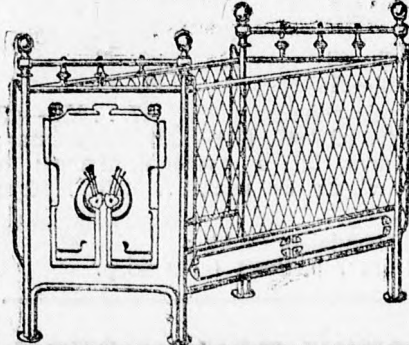
és legújabb találmányú
felülmulthatatlan minőségű

rugany-matracokban.

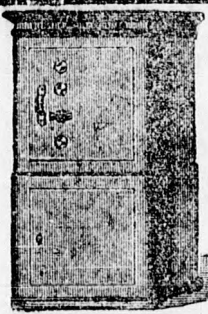
VASBUTOR

RÉZDISZITÉSSEL.

Képes árjegyzéket díjtalánul küldünk.

4259

Pénzszekrények

egy darabból álló könnyűlegelonyósebben besze-
rezhetők.

BECHER és HILDESHEIM

ezék pénzszekrénygyártóknak és trezorépítőkészítőknek
magyarországi vezérképviseleténél

NEY és EPSTEIN cégél, BUDAPEST, VI. kerület, Podmaniczky u. 4.

Képviselek minden városban keresetnek.

ARJEGYZÉK ÉS TERVEK DÍJMENTESEN.

Régi szerkezetűeket csereképpen átveszünk.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 69.

Állal a legújabb árak mellett ajánlatunk.

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakezelők, járgány-cséplőgépek, lőhő-cséplők,
szűrő-rostók, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek,
szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet
kapálók, szecskavágók, répvágók, kukorica-
morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes
szőlő-gépek, 2- és 8-vasú ezék és minden
egyéb gazdasági gépek.

ABBAZIA

GRAND HOTEL BRISTOL

Ujjonnan épült, minden kényelemmel berendezett, elsőrangú fényes szálloda.
Nagyszerű szobák, lift, központi fűtés, villamos világítás, telefon, melegvíz-vezeték
stb. A délre és keletre nyíló összes szobák erkélyvel ellátva, Kávóházi étkező,
olympo- és zenetermek, Pompás kiltatás a Quarnero egész vidékére.

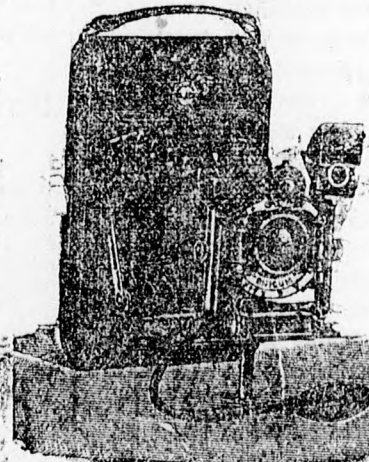
A Bristol-szálloda Igazgatója

RUDOVITS W.
tulajdonos.

AUFRECHT és GOLDSCHMIED cég
FÉNYKÉPÉSZETI OSZTÁLYA

Budapest, VII. kerület, Rákóczi-ut 30. szám.

8 x 10 1/2 cm-es
film és 9 x 12 cm-es
lemezfelvételre be-
rendezve.

Méretel
19 x 11 x 4.5 cm.
Sulya
kb. 750 gramm.

II-DIK SZÁMÚ KÜLÖN MINTA.

Ezen kamara beállítása csavarhajlítással történik és pedig 1 1/2 m-től vég-
telonig. Magas és oldalt állítható előrés, megbízható pneumatikus és
ujj-kiváltás. Orosz, de amellet teljesen tökéletes gép, mely az 1/100 másod-
percig szabályozható Bausch és Lomb-féle Unicumzárral van ellátva.
Kétős fenék kihuzás, elhajlítható brillanskerecs. Két csavaranya. Igen
finom áthuzat. A készülék ára finom rapid-aplanáttal, homályos üveggel,
8 drb fémkazettával és teljes felszereléssel film és lemez felvételekhez

160 kor., fizethető 8 koronás havi részletekben.

Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

NE LÁRMÁZZ
A „Morley phone”

Apró, látha-
talan rádió-
telefonel
Éjjel-nappal
használatú
Halkhangok
nevetések
tisztán hall-
hatók.

Több ezerhasználatban
Sulya 1/4 gram. Számtalan
hálóval.
Nehézzen hallóknak és fülza-
gásban szenvedőknek pros-
pektust 60 fillér helyig ol-
nében küld Radványi Ist-
ván Budapest, VIII. József-
utca 23.

**Midennemü férfi és női
nemi betegségek**

ugyszintén vér-, bőr-, ideg-bajok, bujakor
(Syphilla és férfigyengeség impotentia)
alapos gyógyítására legjobban ajánljuk

DR. KAJDACSY

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos

rendelő-intézetét

Budapest, VI., Andrassy-ut 13. sz.

Rendel 8 drától 4-ig és este 7-8-ig. — Levelekre válaszol,
gyógyszerekről gondoskodik. Levél útján is biztos siker.